

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2015

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון
108	סקירת ההנהלה
133	הצהרות
135	תמצית הדוחות הכספיים

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2015

תוכן העניינים

4	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
8	נתונים עיקריים בקבוצת הבנק
10	מידע צופה פני עתיד
11	דיבידנד
12	רווח ורווחיות
27	פעילות חוץ מאזנית
28	חברות מוחזקות עיקריות
30	מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות
47	הפעילות הבינלאומית
49	מקורות ומימון
50	ניהול סיכונים - באזל: הנדבך השלישי
82	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
83	חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק
100	הליכים משפטיים
101	עניינים אחרים
102	נושאי משרה בכירה
102	המבקרת הפנימית
103	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
104	הליך אישור הדוחות הכספיים
106	הדירקטוריון
107	בקורות ונהלים

דוח תמציתי של הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2015

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 16 בנובמבר 2015 (ד' בכסלו התשע"ו) הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון ואת הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המוחזקות שלו ליום 30 בספטמבר 2015. הדוחות הכספיים ערוכים לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות במשק בישראל בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015

התפתחויות ריאליות

הנתונים המאקרו כלכליים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מעידים על קצב צמיחה מתון בפעילות המשק, אשר מושפע מהאטה בפעילות סחר החוץ ובמדד הייצור התעשייתי.

התוצר המקומי הגולמי צמח במחצית הראשונה של שנת 2015 בשיעור שנתי של 2.6%, לעומת 2.5% במחצית השנייה של שנת 2014 ולעומת 2.4% בתקופה המקבילה אשתקד. הצמיחה במחצית הראשונה הושפעה באופן שלילי מקיטון ביצוא הסחורות והשירותים, ובהשקעה בענפי משק, וכן מצמיחה מתונה בצריכה הציבורית. הצריכה הפרטית צמחה בשיעור חיובי גבוה, למרות ירידה גדולה בצריכת מוצרים בני-קיימא. המדד המשולב של בנק ישראל עלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה בשיעור שנתי של 2.9%, בהשוואה לעלייה של 2.2% בשנת 2014 כולה.

יצוא הסחורות (נתוני מגמה דולריים במונחים שנתיים, ללא אוניות, מטוסים ויהלומים) ירד ברבעון השלישי של שנת 2015 בשיעור של 8.7%, בהמשך לירידה של 13.0% ברבעון הקודם. זאת, על רקע הייסוף המצטבר של השקל אל מול שער החליפין הנומינאלי אפקטיבי מתחילת השנה ונכח ההתמתנות המתמשכת בקצב צמיחת הסחר העולמי. ביבוא הסחורות (נתוני מגמה דולריים במונחים שנתיים, ללא אוניות, מטוסים, יהלומים וחומרי אנרגיה) נרשמה ברבעון השלישי של השנה צמיחה שלילית בשיעור של 0.7%, לאחר עלייה מתונה בשיעור של 0.3% ברבעון הקודם. זאת, בעקבות ירידה ביבוא מוצרי ההשקעה, במקביל לעלייה מתונה ביבוא מוצרי הצריכה וביבוא חומרי הגלם. הגירעון המסחרי הכולל הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בכ-6.2 מיליארדי דולרים, לעומת 10.4 מיליארדי דולרים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-40.3%.

במהלך שמונת החודשים הראשונים של שנת 2015 עלה מדד פדיון ענפי הכלכלה בשיעור של 3.5%, ואילו במדד פדיון רשתות השיווק חלה ירידה של 3.3%. מדד הייצור התעשייתי עלה באותה התקופה בשיעור מתון של כ-1.0%, כאשר ייצור הטכנולוגיה העילית ירד בשיעור של 1.1%. מדד אמון הצרכנים ומדד הערכות מגמות בעסקים מצביעים על שיפור מסוים במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, בעוד שמדד מנהלי הרכש ממשיך להעיד על קיטון בפעילות.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 עמד שיעור האבטלה הממוצע על 5.2%, לעומת שיעור ממוצע של 6.1% בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה זו ירד מעט שיעור ההשתתפות הממוצע בכוח העבודה לרמה של 64.1%, מרמה של 64.2% בממוצע בתקופה המקבילה אשתקד.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ירד מדד המחירים לצרכן ב-0.6%, בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד ירד המדד בשיעור של 0.3%. ירידת המדד הושפעה בעיקר מהוזלה במחירי התחבורה והתקשורת, ירידה במחירי אחזקת הדירה וירידה במחירי ההלבשה וההנעלה. הירידה קוזזה במעט על ידי התייקרות במחירי הדיור ובמחירי הירקות והפירות. במהלך שנים עשר החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2015 ירד המדד בשיעור של 0.5%.
להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שערי החליפין של:	30 בספטמבר 2015	31 בדצמבר 2014	שיעור השינוי (באחוזים)
הדולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)	3.923	3.889	0.9
אירו (בשקלים חדשים)	4.404	4.725	(6.8)

ביום 11 בנובמבר 2015 עמד שער החליפין של השקל מול האירו על 4.191 - ייסוף של 4.8% בהשוואה לשער ביום 30 בספטמבר 2015. שער החליפין של השקל מול הדולר עמד באותו היום על 3.911 - ייסוף של 0.3% בהשוואה לשער ביום 30 בספטמבר 2015. על מנת לתמוך בשער החליפין, רכש בנק ישראל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 מטבע חוץ בהיקף של כ-4.1 מיליארדי דולרים, בהמשך לרכישות בהיקף של כ-7.0 מיליארדי דולרים במהלך שנת 2014 כולה (כמחצית מהרכישות בכל אחת מהתקופות נעשו במטרה לקזז את השפעת הפקת הגז ממאגר "תמר" על שער החליפין של הדולר).

מדיניות מוניטרית ופיסקלית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הופחתה ריבית בנק ישראל פעם אחת מרמה של 0.25% בסוף שנת 2014 לרמה של 0.10% בחודש מרץ 2015, על רקע התחזקות השקל אל מול סל המטבעות, התמתנות בציפיות האינפלציה והמשך מדיניות מוניטארית מרחיבה במשקים מרכזיים בעולם.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 נרשם בתקציב הממשלה גירעון מצטבר בסך של 3.8 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת גירעון מצטבר בסך של 10.9 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור הגירעון במהלך 12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2015 היה 2.0%, לעומת שיעור גירעון של 2.8% בשנת 2014 כולה. ההכנסות ממיסים גדלו במהלך התקופה הנדונה בשיעור של 7.3%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעוד שהוצאות משרדי הממשלה גדלו בתקופה זו בשיעור של 5.1%. בתחילת חודש ספטמבר 2015 החליט שר האוצר על הפחתת שיעור מס ערך מוסף בנקודת אחוז אחת לרמה של 17% (החל מחודש אוקטובר 2015) ועל הפחתת מס החברות ב-1.5 נקודות אחוז לרמה של 25% (החל מיום 1 בינואר 2016). זאת, גם בשל הצטברות עודפי גביה בקופת המדינה. נכון ליום אישור הדוחות הכספיים הליך החקיקה בנושא מס החברות טרם הושלם. לפרטים ראה פרק עניינים אחרים להלן ובאור 15 בדוחות הכספיים.

בהקשר זה, יצוין כי גביית המסים בחודשים ינואר-ספטמבר 2015 הייתה גבוהה בכ-6.8 מיליארד שקלים חדשים מהתחזיות המוקדמות.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בניכוי עונתיות, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-35,550 דירות, עלייה של 36.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 16.1% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2013. זאת, בין היתר, בעקבות העלאת מס הרכישה ובעקבות ביטולה של תכנית "מע"מ 0". בתקופה זו נרשמה בכל המחוזות עלייה במספר הדירות המבוקשות, כאשר העלויות המשמעותיות ביותר לעומת התקופה המקבילה אשתקד נרשמו במחוז הדרום (74.9%) ובמחוז חיפה (56.0%). על פי קצב המכירות הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש אוגוסט 2015,

יספיק מלאי הדירות לכ-7.1 חודשים, נמוך ממספר חודשי היצע בחודש דצמבר 2014 (10.6 חודשים) ובחודש דצמבר 2013 (12.1 חודשים). בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 49.5 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 38.9 מיליארדי שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד – גידול בשיעור של 27.2%.
על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, עלו בחודש אוגוסט 2015 בשיעור של 6.2%, לעומת שיעורים של 4.6% ו-5.2% בחודשים דצמבר ואוגוסט אשתקד, בהתאמה.

שוק ההון

ברבעון השלישי של שנת 2015 התחזקה מגמת ירידות שהחלה כבר ברבעון השני של השנה, כאשר ברקע המשבר ביוון, חששות מהאטת קצב הצמיחה בסין וציפיות לקראת העלאת הריבית בארצות הברית, לראשונה מאז שנת 2006.
שוק המניות - המדדים העיקריים, תל אביב 25 ותל אביב 100, ירדו ברבעון השלישי של שנת 2015 בכ-9.6% ובכ-8.3%, בהתאמה, לאחר עליות של כ-12.5% וכ-10.0%, במחצית הראשונה של השנה. מדד תל אביב 75 רשם ירידה של כ-4.7% לאחר עליה של כ-2.9% במחצית הראשונה של השנה. מדד נדל"ן 15 ירד ב-1.2% לאחר עליה של כ-9.2% במחצית הראשונה. מדד יתר 50 עלה ברבעון השלישי של השנה בכ-4.1% לאחר עליה של כ-12.9% במחצית הראשונה. מניות הפיננסים רשמו ירידות; מדד הבנקים ומדד פיננסים 15 ירדו בשיעורים של כ-4.6% וכ-4.4% בהתאמה, לאחר עליות של כ-15.1% ו-12.8% במחצית הראשונה של שנת 2015.
מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 בכ-1.4 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה למחזור הממוצע בארבעת הרבעונים האחרונים.
ברבעון השלישי של שנת 2015 נרשמה ירידה בהיקף ההנפקות של מניות (ללא גיוס הון בחוץ לארץ), אשר הסתכמו בכ-1.1 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת ממוצע רבעוני של כ-3 מיליארדי שקלים חדשים בארבעת הרבעונים האחרונים.
שוק איגרות החוב - מדד איגרות החוב הכללי רשם עליה ברבעון השלישי, בשל עליית שיערי איגרות החוב השקליות.
מדד זה רשם עליה בשיעור של כ-0.8% ברבעון השלישי של שנת 2015, לאחר עליה של כ-0.6% במחצית הראשונה של שנת 2015. מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד ירד ברבעון השלישי של השנה בכ-0.2%, לאחר שנסחרו ללא שינוי במחצית הראשונה של השנה, על רקע ירידת ציפיות אינפלציוניות. מדד איגרות החוב הלא צמודות עלה ברבעון השלישי של שנת 2015 בכ-1.7%, לאחר עליה של כ-0.7% במחצית הראשונה. מדד תל בונד 20 ירד בכ-0.5% ברבעון השלישי של השנה, לאחר ירידה של כ-0.4% במחצית הראשונה ומדד תל בונד 40 רשם עליה של כ-0.1%, לאחר עליה בשיעור דומה במחצית הראשונה של שנת 2015.
לראשונה מזה שנתיים נרשם צמצום במרווחי תשואות איגרות חוב קונצרניות אל מול איגרות החוב הממשלתיות; איגרות חוב בדירוג AA נסחרו בסוף הרבעון השלישי של שנת 2015 במרווח של 120 נקודות אחוז, לעומת 128 נקודות אחוז בסוף הרבעון השני; איגרות חוב בדירוג A נסחרו במרווח של 255 נקודות אחוז, לעומת 275 נקודות אחוז בסוף הרבעון השני של השנה.
בסך הכל, גייס הסקטור העסקי והממשקיעים מוסדיים, באמצעות איגרות חוב, כ-12.9 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון השלישי של שנת 2015, לעומת היקף גיוס רבעוני ממוצע של 14.3 מיליארדי שקלים חדשים בארבעת הרבעונים האחרונים. מחזור המסחר היומי הממוצע באיגרות חוב עמד ברבעון השלישי של שנת 2015 על 3.5 מיליארדי שקלים חדשים, בהשוואה ל-4.4 מיליארדי שקלים חדשים בארבעת הרבעונים האחרונים.

כלכלה עולמית

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 התמתן קצב הצמיחה של הכלכלה המקומית בארצות הברית. זאת, בעיקר בעקבות האטה שנרשמה בפעילות הכלכלית העולמית, בעקבות התחזקותו של הדולר אל מול המטבעות העיקריים בעולם ובעקבות ירידה מתמשכת במחירי האנרגיה. התוצר האמריקאי צמח ברבעון השלישי של שנת 2015 בשיעור שנתי של 1.5%, לעומת שיעור צמיחה של 3.9% ברבעון שלפניו, ושיעור צמיחה של 0.6% ברבעון הראשון של השנה. הצמיחה במהלך השנה הושפעה מגידול מתון ביצוא הסחורות והשירותים, בהשקעה

בענפי משק ובצריכה הציבורית. קצב הגידול בייצור התעשייתי ובמסחר הקמעונאי בתשעת החודשים הראשונים של השנה התמתן. במדד מנהלי הרכש נרשמה במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה ירידה. על אף זאת, המדד נותר ברמה הגבוהה מ-50 נקודות, נתון המעיד על התרחבות בפעילות הכלכלית. נתונים שהתקבלו במהלך החודשים האחרונים משקפים האטה מסוימת בשוק העבודה האמריקאי: שיעור ההשתתפות ירד לרמתו הנמוכה ביותר מאז שנת 1977, מספר המשרות החדשות שנוספו היה נמוך מהצפי ושכר השכירים המשיך לעלות בקצב נמוך. שיעור אינפלציית הליבה בחודש ספטמבר 2015, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, בנטרול השפעת ירידת מחירי האנרגיה והמזון, הסתכם בשיעור של 1.9%. על רקע ההתפתחויות הכלכליות במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה, פרסם הבנק המרכזי האמריקאי תחזית מתונה יותר לקצב העלאת הריבית.

בכלכלת גוש האירו נצפתה מגמה של שיפור במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015. זאת, על רקע הפעלת תכנית להרחבה כמותית במהלך הרבעון הראשון של השנה, בהיקף חודשי של כ-60 מיליארדי אירו למשך כשנה וחצי, אשר כוללת בעיקר רכישת איגרות חוב שהונפקו על ידי המדינות החברות בגוש, ועל רקע הפיחות הגבוה בשער החליפין של האירו אל מול הדולר. המגמה החיובית באה לידי ביטוי בעלייה בקצב הגידול במדד המסחר הקמעונאי ומהתאוששות מסוימת גם בסקרי הציפיות, ובכלל זה, במדד מנהלי הרכש. לעומת זאת, במדד הייצור התעשייתי חלה האטה בחודשים האחרונים בהשפעת ההאטה בפעילות הכלכלית העולמית. שיעור אינפלציית הליבה, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, הסתכם בחודש ספטמבר 2015 בשיעור של 0.9%, לעומת 0.7% בחודש דצמבר 2014. שיעור האבטלה המשיך לרדת במהלך השנה, אם כי בקצב איטי, ונכון לחודש ספטמבר 2015 הוא עדיין ברמה גבוהה של 10.8%, לעומת רמה של 11.4% בסוף שנת 2014. הכלכלה הסינית המשיכה לצמוח ברבעון השלישי של שנת 2015 בקצב שנתי מתון יחסית של 6.9%, הנמוך מקצב הצמיחה בשני הרבעונים הקודמים של השנה. זאת, על רקע האטה ביצוא והמשך הקיטון בצמיחת הייצור התעשייתי והמכירות הקמעונאיות. שיעור אינפלציית הליבה בחודש ספטמבר 2015, במונחי שנים עשר החודשים האחרונים, עלה לרמה של 1.6%, לעומת רמה של 1.3% בשנת 2014. על רקע הנתונים הכלכליים שנצפו בכלכלה הסינית, הופחתה הריבית בסין בהדרגה משיעור של 5.6% בסוף שנת 2014, עד לרמה נמוכה של 4.35% בחודש אוקטובר 2015.

מדד דאו ג'ונס רשם ברבעון השלישי של שנת 2015 ירידה של כ-7.6%, בהמשך לירידה של כ-1.9% במחצית הראשונה של השנה. זאת, בדומה למגמת רוב המדדים בעולם. מדד ה-S&P 500 ירד ברבעון השלישי של השנה בכ-6.9%, לאחר ירידה של כ-0.6% במחצית הראשונה. מדד נאסד"ק 100 ירד בתקופה זו בכ-4.9%, לאחר עליה בשיעור של כ-2.9% במחצית הראשונה של שנת 2015. מדד FTSE 100 הבריטי ירד ברבעון השלישי של שנת 2015, בכ-7.0%, לאחר ירידה של כ-0.7% במחצית הראשונה של שנת 2015. מדדי ה-DAX הגרמני וה-CAC הצרפתי ירדו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-11.7% ו-7.0%, בהתאמה, לאחר עליות של 11.6% ו-12.1% במחצית הראשונה של שנת 2015. מדד ה-Nikkei היפני ירד ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-15.8% לאחר עליה של כ-15.2% במחצית הראשונה של שנת 2015.

בסין, התחזקה ברבעון השלישי מגמת ירידות שהחלה בסוף הרבעון השני של שנת 2015. מדד שנחאי 50 ירד ברבעון השלישי ירידה משמעותית של 20.6%. בתגובה לירידות השערים בסין, ננקטו פעולות על ידי השלטונות והרשות לניירות ערך בסין. הבנק המרכזי של סין התחייב לתמוך בהשקעות בשוק המניות, וחברות הברוקראז' הגדולות התחייבו להזרים יותר מ-19 מיליארדי דולרים לקרן שתייצב את השווקים. מהלכים אלו השפיעו לתקופה קצרה, ולאחריה התחדשה מגמת הירידות, בין היתר, בשל חשש המשקיעים מהפסקת התערבות הממשל. בעקבות האירועים, קראה קרן המטבע הבינלאומית לסין לחדול ממהלכיה ולאפשר לשוק להתנהל בחופשיות.

נושאים נוספים

לקראת תום הרבעון השלישי של השנה, אירע רצף של אירועים ביטחוניים ברחבי מדינת ישראל. אירועים אלה השפיעו על הפעילות הכלכלית במשק. בשלב זה, לא ניתן להעריך השפעתם של אירועים אלה.

נתונים עיקריים בקבוצת הבנק

התפתחות ההכנסות וההוצאות

לרבעון שהסתיים ביום					
30.9.2014	31.12.2014	31.3.2015	30.6.2015	30.9.2015	
במיליוני שקלים חדשים					
893	846	699	1,082	933	הכנסות ריבית, נטו
51	43	125	(45)	151	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
354	383	377	375	358	עמלות והכנסות אחרות
1,298	1,272	1,201	1,412	1,442	סך ההכנסות
5	150	35	40	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
790	787	761	825	821	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
503	335	405	547	560	רווח לפני הפרשה למיסים ⁽²⁾
182	128	147	204	213	הפרשה למיסים ⁽²⁾
313	203	248	330	316	רווח נקי ⁽²⁾⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה		לתשעה חודשים שהסתיימו		
ביום 31 בדצמבר		ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2015	
במיליוני שקלים חדשים				
3,375	2,529	2,714	2,714	הכנסות ריבית, נטו
173	130	231	231	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,439	1,056	1,110	1,110	עמלות והכנסות אחרות
4,987	3,715	4,055	4,055	סך ההכנסות
173	23	136	136	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,039	2,252	2,407	2,407	הוצאות תפעוליות ואחרות ⁽²⁾
1,775	1,440	1,512	1,512	רווח לפני הפרשה למיסים ⁽²⁾
657	529	564	564	הפרשה למיסים ⁽²⁾
1,092	889	894	894	רווח נקי ⁽²⁾⁽¹⁾

מאזן - סעיפים עיקריים

30.9.2014	31.12.2014	31.3.2015	30.6.2015	30.9.2015	
במיליוני שקלים חדשים					
195,100	198,513	200,972	201,764	204,966	סך כל המאזן ⁽²⁾
146,699	147,569	150,694	152,317	157,996	אשראי לציבור, נטו
12,579	14,259	13,802	15,833	11,306	ניירות ערך
150,648	152,379	153,002	153,736	158,107	פיקדונות הציבור
21,059	20,580	20,804	22,648	23,196	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,603	10,797	11,033	11,266	11,616	הון ⁽²⁾⁽¹⁾

- (1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון עצמי המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 (2) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג 1-1 ג 2 לדוחות הכספיים.

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

30.9.2014	31.12.2014	31.3.2015	30.6.2015	30.9.2015	
12.6	7.8	9.4	12.4	11.5	תשואת הרווח הנקי ⁽³⁾⁽¹⁾
102.7	103.3	101.5	100.9	100.1	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור נטו
5.43	5.44	5.49	5.58	5.67	הון לסך המאזן ⁽³⁾
8.95	9.05	9.10	9.30	9.30	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
12.89	12.97	12.66	12.86	12.76	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
-	-	-	84	84	יחס כיסוי הנזילות ⁽⁴⁾
-	-	-	5.24	5.32	יחס המינוף ⁽⁵⁾
60.9	61.9	63.4	58.4	56.9	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost income ratio) ⁽³⁾⁽²⁾
0.01	0.41	0.09	0.11	0.15	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽¹⁾
1.36	0.88	1.07	1.43	1.36	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים) ⁽³⁾
1.35	0.88	1.07	1.42	1.36	רווח נקי מדולל למניה (בשקלים חדשים) ⁽³⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
10.6	11.9	10.8	תשואת הרווח הנקי ⁽³⁾⁽¹⁾
60.9	60.6	59.4	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost income ratio) ⁽³⁾⁽²⁾
0.12	0.02	0.11	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽¹⁾
4.74	3.86	3.87	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים) ⁽³⁾
4.71	3.84	3.86	רווח נקי מדולל למניה (בשקלים חדשים) ⁽³⁾

- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
- (3) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 ג.2 לדוחות הכספיים. בהתאם להנחיות, נתוני הלימות ההון כוללים יישום למפרע בנושא היוון עלויות תוכנה בלבד.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (5) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

ביום 23 בדצמבר 2014, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת לשנים 2015 ו-2016. מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון.

ברבעון השלישי של שנת 2015 צמח תיק האשראי לציבור של הבנק בהיקף שיא של 5.7 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה לסוף הרבעון השני של שנת 2015 (קצב גידול שנתי של כ-16%). נכסי הסיכון גדלו ברבעון זה בהיקף של 3.9 מיליארדי שקלים חדשים. כנגזר מהצמיחה בהיקף האשראי ונכסי הסיכון שמר הבנק על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בשיעור של 9.30%.

לפרטים נוספים בדבר החלטות הדירקטוריון, לרבות מדיניות הדיבידנד בשנת 2017, ראה פרק "השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו" בדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014.

בהתאם למדיניות הדיבידנד המעודכנת, כאמור לעיל, החליט דירקטוריון הבנק ביום 18 במאי 2015 לחלק דיבידנד בסך כולל של 36.6 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הראשון של שנת 2015. ביום 14 ביוני 2015 שולם הדיבידנד כאמור.

ביום 16 באוגוסט 2015 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך כולל של 49.5 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2015. ביום 17 בספטמבר 2015 שולם הדיבידנד כאמור.

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2013 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
14 באוגוסט 2013	10 בספטמבר 2013	32.77	75.0
18 במאי 2015	14 ביוני 2015	15.84	⁽¹⁾ 36.6
16 באוגוסט 2015	17 בספטמבר 2015	21.35	⁽²⁾ 49.5

(1) סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 158.4% מההון המונפק, דהיינו 15.84 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד היה 1 ביוני 2015 ויום התשלום היה 14 ביוני 2015.

(2) סכום הדיבידנד מהווה שיעור של 213.5% מההון המונפק, דהיינו 21.35 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. היום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד היה 30 באוגוסט 2015 ויום התשלום היה 17 בספטמבר 2015.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-316 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 313⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 11.5%, לעומת 12.6%⁽¹⁾ ברבעון המקביל אשתקד, וזאת על רקע עליה בבסיס ההון של הבנק בתקופה זו, בסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, גידול של 9.6%. סך הכל ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-11.6 מיליארדי שקלים חדשים.

הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכם ב-894 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 889⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 10.8%, לעומת 11.9%⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד ו-10.6%⁽¹⁾ בשנת 2014 כולה.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- הכנסות המימון מפעילות שוטפת (הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית), גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בשיעור של 11.3% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון להלן.
- העמלות וההכנסות האחרות גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בשיעור של 5.1% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הגידול בעמלות וההכנסות האחרות, נובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות ועל אף השפעה שלילית של הוראות רגולטוריות שונות.
- ההוצאות התפעוליות והאחרות גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בשיעור של 6.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.
- הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות כולל: גידול בהוצאות השכר והנלוות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, המימוש לתכניות האופציות לעובדים ולירידה בהיקף היווני עלויות פיתוח תוכנה, הוצאות שירותי מומחים חיצוניים אגב חקירת משרד המשפטים בארצות הברית⁽²⁾ וכן גידול בהוצאות שיווק ופרסום. ראה הסבר להלן.
- ההוצאות בגין הפסדי אשראי גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בסכום של 113 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול המשמעותי בתיק האשראי של הבנק גורם לעליה בהיקף ההפרשה הקבוצתית המחושבת בהתאם להוראות בנק ישראל. כמו כן, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו גביות משמעותיות ממספר לקוחות עסקיים שנמחקו בתקופות קודמות.

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.
 (2) לפרטים ראה ביאור 7 ג.4 לדוחות הכספיים.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של שנת 2015, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-975 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 866 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 12.6%.

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-2,846 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,556 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 11.3%.

סך הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון השלישי של שנת 2015, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,084 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 944 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 14.8%.

סך הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-2,945 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,659 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.8%.

להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים ראשונים		רבעון שלישי		שיעור השינוי (באחוזים)
	2014	2015	2014	2015	
	2,529	2,714	893	933	הכנסות ריבית, נטו
	130	231	51	151	הכנסות מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾
10.8	2,659	2,945	944	1,084	סך הכנסות מימון
	11	(35)	24	28	השפעת מדד המחירים לצרכן
	56	37	16	17	הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
	97	164	52	76	רווחים ממימוש איגרות חוב ורווחים מאיגרות חוב למסחר, נטו
	(61)	(67)	(14)	(12)	השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾
	103	99	78	109	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
11.3	2,556	2,846	866	975	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

(1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שהכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית.

(2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, והפרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם השפעת חיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים) :

תשעה חודשים ראשונים				
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2014	2015	מגזר פעילות
בנקאות קמעונאית:				
12.5	67	538	605	משכנתאות
0.8	7	858	865	משקי בית
7.9	30	381	411	עסקים קטנים
5.9	104	1,777	1,881	סך הכל
2.2	1	46	47	בנקאות פרטית
0.8	1	123	124	בנקאות מסחרית
(2.2)	(13)	589	576	בנקאות עסקית
-	193	124	317	ניהול פיננסי
10.8	286	2,659	2,945	סך הכל

רבעון שלישי				
שיעור השינוי (באחוזים)	סכום השינוי	2014	2015	מגזר פעילות
בנקאות קמעונאית:				
11.1	21	189	210	משכנתאות
3.5	10	285	295	משקי בית
9.9	13	131	144	עסקים קטנים
7.3	44	605	649	סך הכל
-	-	17	17	בנקאות פרטית
-	-	42	42	בנקאות מסחרית
-	-	191	191	בנקאות עסקית
-	96	89	185	ניהול פיננסי
14.8	140	944	1,084	סך הכל

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	תשעה חודשים ראשונים		שיעור השינוי (באחוזים)	רבעון שלישי		מגזר הצמדה
	2014	2015		2014	2015	
12.5	103,419	116,360	13.8	106,099	120,694	מטבע ישראלי לא צמוד
(2.4)	53,792	52,499	(3.2)	54,423	52,683	מטבע ישראלי צמוד למדד
2.7	13,319	13,678	0.2	13,404	13,434	מטבע חוץ (כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
7.0	170,530	182,537	7.4	173,926	186,811	סך הכל

העליה ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר השקלי נובעת בעיקר מגידול בהיקף האשראי הקמעונאי.

הירידה ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזר צמוד המדד נובעת בעיקרה מהיסט של שימושים למגזר השקלי.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות⁽¹⁾,

המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שלישי		תשעה חודשים ראשונים	
	2015	2014	2015	2014
מטבע ישראלי לא צמוד	2.21	2.33	2.29	2.31
מטבע ישראלי צמוד למדד	0.18	0.31	0.31	0.22
מטבע חוץ	1.21	1.23	1.64	1.52
סך הכל	1.60	1.82	1.70	1.72

(1) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

הירידה בסך הכל פער הריבית נובעת בעיקרה משחיקה במרווחי הפיקדונות עקב סביבת הריבית הנמוכה.

בסקירת ההנהלה בתוספת א' מפולחים פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר).

הוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-61 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.15% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 5 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.01% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו ובסך הכל גידול של 56 מיליוני שקלים חדשים.

הוצאות בגין הפסדי אשראי בקבוצה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-136 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.11% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת הוצאות הפסדי אשראי בסך של 23 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.02% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, ובסך הכל גידול של 113 מיליוני שקלים חדשים.

הגידול המשמעותי בתיק האשראי של הבנק גורם לעליה בהיקף הפרשה הקבוצתית המחושבת בהתאם להוראות בנק ישראל.

בתקופות המקבילות אשתקד נרשמו גביות משמעותיות ממספר לקוחות עסקיים שנמחקו בתקופות קודמות.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

תשעה חודשים ראשונים		רבעון שלישי		
2014	2015	2014	2015	
				הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות)
(24)	51	(14)	18	
				הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:
(10)	(9)	(3)	(2)	לפי עומק הפיגור
57	94	22	45	אחרת
23	136	5	61	סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי
				שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים)
0.02%	0.11%	0.01%	0.15%	
0.03%	0.30%	0.01%	0.39%	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיור
0.02%	0.02%	0.02%	0.03%	מזה: בגין הלוואות לדיור

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

תשעה חודשים ראשונים		רבעון שלישי		מגזר פעילות
2014	2015	2014	2015	
				בנקאות קמעונאית:
11	14	4	8	משכנתאות
26	26	9	13	משקי בית
71	79	28	21	עסקים קטנים
108	119	41	42	סך הכל
2	2	-	-	בנקאות פרטית
(11)	18	(7)	12	בנקאות מסחריות
(70)	(2)	(25)	6	בנקאות עסקית
(6)	(1)	(4)	1	ניהול פיננסי
23	136	5	61	סך הכל

הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-872 מיליוני שקלים חדשים (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 1,023 מיליוני שקלים חדשים). לעומת 888 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 939 מיליוני שקלים חדשים). הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ובתוספת הכנסות המימון שאינן מריבית, גדלו ברבעון השלישי של שנת 2015 בשיעור של 8.9% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-2,578 מיליוני שקלים חדשים (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 2,809 מיליוני שקלים חדשים). לעומת 2,506 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד (בתוספת הכנסות מימון שאינן מריבית - 2,636 מיליוני שקלים חדשים). הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ובתוספת הכנסות המימון שאינן מריבית, גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 בשיעור של 6.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ראה ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון מפעילות שוטפת וניתוח הוצאה בגין הפסדי אשראי לעיל.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-509 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 405 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 25.7%.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-1,341 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,186 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 13.1%. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-151 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 51 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-231 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 130 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסת ריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-350 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-345 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 1.4%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-1,071 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,031 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.9%.

הגידול בהכנסות מעמלות נובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות, לרבות עליה בהכנסות מפעילות לקוחות בניירות ערך, פעילות מסחר במטבע חוץ ועל אף השפעה שלילית של הוראות רגולטוריות שונות (ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק).

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-8 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-9 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 1 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-39 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-25 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות כוללות את השפעת תוצאות פעילות הבנק במסגרת רה ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-821 מיליוני שקלים חדשים לעומת 790⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 3.9%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-2,407 מיליוני שקלים חדשים לעומת 2,252⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.9%.

הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות כולל: גידול בהוצאות השכר והנלוות לעומת התקופות המקבילות אשתקד, המיוחס לתוכניות האופציות לעובדים ולירידיה בהיקף היווני עלויות פיתוח תוכנה, הוצאות שירותי מומחים חיצוניים אגב חקירת משרד המשפטים בארצות הברית⁽²⁾ וכן גידול בהוצאות שיווק ופרסום, לעומת התקופות המקבילות אשתקד.

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1-1.ג.2 לדוחות הכספיים.

(2) לפרטים ראה ביאור 7.ג.4 לדוחות הכספיים.

המשכורות והוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-487 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 499⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 2.4%.

המשכורות והוצאות הנלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-1,445 מיליוני שקלים חדשים לעומת 1,411⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.4%.

הגידול במשכורות והוצאות הנלוות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 לעומת התקופה המקבילה אשתקד נובע מהשפעת רישום הוצאות בגין תוכנית האופציות לעובדים.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-175 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 178⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 3 מיליוני שקלים חדשים.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-523 מיליוני שקלים חדשים לעומת 520⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.6%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-159 מיליוני שקלים חדשים לעומת 113 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-439 מיליוני שקלים חדשים לעומת 321 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ראה הסבר לעיל.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽²⁾ (באחוזים):

2014				2015			Cost-Income Ratio ⁽²⁾⁽¹⁾
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
62.6	58.6	60.9	61.9	63.4	58.4	56.9	

שנת	תשעה חודשים ראשונים		Cost-Income Ratio ⁽²⁾⁽¹⁾
2014	2014	2015	
60.9	60.6	59.4	

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-560 מיליוני שקלים חדשים לעומת 503⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 11.3%. ראה הסבר מפורט לעיל.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-1,512 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,440⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0%. ראה הסבר מפורט לעיל.

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 לדוחות הכספיים.

(2) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.

ההפרשה למיסים הסתכמה ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-213 מיליוני שקלים חדשים לעומת 182⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 17.0%.

ההפרשה למיסים הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-564 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 529⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.6%.
הגידול בהפרשה למיסים מיוחס לגידול ברווח בקבוצה לפני מיסים. ראה הסבר לעיל.

חלקו של הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

לבנק לא היה חלק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, לעומת רווח של 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-32 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-54 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 28 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול בחלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות, נובע מהעליה המדווחת ברווחי בנק יהב.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2015 ב-316 מיליוני שקלים חדשים לעומת 313⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. גידול בשיעור של 1.0%.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-894 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 889⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 0.6%.

ברוח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק נכללים בעיקר השינויים בהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, השינויים בגידור תזרים מזומנים והשינויים בהתאמות בגין הטבות לעובדים.

ברבעון השלישי של שנת 2015 עלה הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק ב-43 מיליוני שקלים חדשים לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ירד הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק ב-14 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

השינוי ברווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובע בעיקר מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.

לפרטים ראה ביאור 14 לדוחות הכספיים.

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד⁽³⁾ 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽⁴⁾ ויחס המינוף בתום הרבעון⁽⁵⁾ (באחוזים):

		2014			2015			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי		
11.4	12.7	12.6	7.8	9.4	12.4	11.5	תשואת רווח נקי על ההון ⁽⁶⁾	
8.80	8.94	8.95	9.05	9.10	9.30	9.30	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון ⁽⁶⁾	
-	-	-	-	-	84	84	יחס כיסוי הנזילות ⁽⁴⁾	
-	-	-	-	-	5.24	5.32	יחס המינוף בתום הרבעון ⁽⁵⁾	

שנת	תשעה חודשים ראשונים		
2014	2014	2015	
10.6	11.9	10.8	תשואת רווח נקי על ההון ⁽⁴⁾

- (1) תשואה בחישוב שנתי.
- (2) התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
- (3) לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדירור" על הון עצמי רובד 1, החל מיום 1 בינואר 2015, ראה ביאור 5 י"א לדוחות הכספיים ופרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק, להלן.
- (4) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (5) יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- (6) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 לדוחות הכספיים. בהתאם להנחיות, נתוני הלימות ההון כוללים יישום למפרע בנושא היוון עלויות תוכנה בלבד.

רווח למניה

להלן נתוני הרווח למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים ראשונים		רבעון שלישי		
2014	2014	2015	2014	2015	
4.74	3.86	3.87	1.36	1.36	רווח בסיסי למניה ⁽¹⁾
4.71	3.84	3.86	1.35	1.36	רווח מדולל למניה ⁽¹⁾

- (1) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 לדוחות הכספיים.

התפתחות סעיפי המאזן

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		30 בספטמבר		31 בדצמבר	
		2014	2015	2014	2015
3.3	5.1	198,513	195,100	204,966	סך כל המאזן ⁽¹⁾
7.1	7.7	147,569	146,699	157,996	אשראי לציבור, נטו
3.8	5.0	152,379	150,648	158,107	פיקדונות הציבור
(20.7)	(10.1)	14,259	12,579	11,306	ניירות ערך
7.6	9.6	10,797	10,603	11,616	הון עצמי ⁽¹⁾

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1-2 לזוהרות הכספיים.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים הגיע ביום 30 בספטמבר 2015 ל-77%, לעומת 74% בסוף שנת 2014. האשראי לציבור, נטו בקבוצה גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-10.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 7.1% (גידול של 7.7% בהשוואה לסוף התקופה המקבילה אשתקד). ברבעון השלישי של שנת 2015 צמח תיק האשראי לציבור של הבנק בהיקף שיא של 5.7 מיליארדי שקלים בהשוואה לסוף הרבעון השני של שנת 2015 (קצב גידול שנתי של כ-16%).

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת:		30 בספטמבר		31 בדצמבר	
		2014	2015	2014	2015
		82,823	81,324	94,097	מטבע ישראלי
13.6	15.7	52,876	53,410	52,338	לא צמוד
(1.0)	(2.0)	11,870	11,965	11,561	צמוד מדד
(2.6)	(3.4)	147,569	146,699	157,996	מט"ח כולל צמוד מט"ח
7.1	7.7				סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת:		30 בספטמבר		31 בדצמבר	
		2014	2015	2014	2015
		91,581	90,234	99,319	מגזר פעילות
8.4	10.1	20,462	20,025	21,630	בנקאות קמעונאית:
5.7	8.0	9,018	8,572	9,805	משכנתאות
8.7	14.4	121,061	118,831	130,754	משקי בית
8.0	10.0	1,051	887	904	עסקים קטנים
(14.0)	1.9	4,240	4,375	4,440	סך הכל קמעונאות
4.7	1.5	21,217	22,606	21,898	בנקאות פרטית
3.2	(3.1)	26,508	27,868	27,242	בנקאות מסחרית
2.8	(2.2)	147,569	146,699	157,996	בנקאות עסקית
7.1	7.7				סך הכל עסקי ואחר
					סך הכל

להלן פירוט סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015			סכומים מדווחים
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			(במיליוני שקלים חדשים)
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
1. סיכון אשראי בעייתי									
953	172	781	1,074	168	906	907	169	738	סיכון אשראי פגום
110	-	110	86	-	86	78	-	78	סיכון אשראי נחות
1,212	50	1,162	1,519	139	1,380	1,696	329	1,367	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
2,275	222	2,053	2,679	307	2,372	2,681	498	2,183	סה"כ סיכון אשראי בעייתי
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾									
1,001			1,110			1,073			
2. נכסים שאינם מבצעים⁽³⁾									
726			849			693			

- (1) אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (2) לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,005 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2014 - 1,043 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2014 - 945 מיליוני שקלים חדשים).
 (3) נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון אשראי בעייתי ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים בגין אשראי לציבור (באחוזים):

2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
0.5	0.6	0.5	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
1.5	1.7	1.3	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.1	2.5	2.1	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
			שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
0.6	0.7	0.6	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
1.0	1.0	0.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
1.1	1.3	1.3	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.12	0.02	0.12	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.11	0.05	0.08	

- (1) שיעור זה שאינו לדיור זניח.
 (2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לפי עומק הפיגור.

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה 30 בספטמבר 2015 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל
1.	בינוי ונדל"ן	77	813	890
2.	בינוי ונדל"ן	125	694	819
3.	בינוי ונדל"ן	38	737	775
4.	בינוי ונדל"ן	531	99	630
5.	בינוי ונדל"ן	277	319	596
6.	בינוי ונדל"ן	158	386	544

סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-3.0 מיליארדי שקלים חדשים, וקטנה ב-1.3 מיליארדי שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. השינוי ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור שינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
					מטבע ישראלי
(28.7)	(11.9)	10,192	8,243	7,263	לא צמוד
-	-	699	870	112	צמוד מדד
17.4	14.1	3,264	3,359	3,832	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
(4.8)	(7.5)	104	107	99	פריטים לא כספיים
(20.7)	(10.1)	14,259	12,579	11,306	סך הכל

השקעות בניירות ערך בתיק המוחזק לפדיון, בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום		
31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
איגרות חוב ממשלתיות:		
13,631	9,755	ממשלת ישראל
115	912	ממשלת ארצות-הברית
-	62	ממשלת בריטניה
-	28	ממשלת קוריאה הדרומית
13,746	10,757	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:		
97	98	בריטניה
123	109	ישראל
117	118	גרמניה
-	79	אחר - גוש האירו
5	10	אחר
342	414	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):		
10	10	תעשייה וחרושת
16	15	בינוי ונדל"ן
1	-	חשמל ומים
11	11	שירותים ציבוריים וקהילתיים
29	-	שירותים פיננסיים
67	36	סך הכל איגרות חוב של חברות
104	99	מניות
14,259	11,306	סך הכל ניירות ערך

לפרטים בדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 בספטמבר 2015 ל-77%, בדומה לסוף שנת 2014. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, בסך של 5.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 3.8% (גידול של 5.0% בהשוואה לסוף הרבעון המקביל אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2014	2014	2015	
					מטבע ישראלי
2.2	5.9	98,541	95,110	100,715	לא צמוד
(5.3)	(12.1)	19,040	20,528	18,035	צמוד מדד
13.1	12.4	34,798	35,010	39,357	מט"ח כולל צמוד מט"ח
3.8	5.0	152,379	150,648	158,107	סך הכל

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2014	2014	2015	
					בנקאות קמעונאית:
7.3	10.8	65,701	63,598	70,478	משקי בית
20.6	30.7	11,068	10,215	13,351	עסקים קטנים
9.2	13.6	76,769	73,813	83,829	סך הכל קמעונאות
(4.3)	(2.6)	9,090	8,929	8,695	בנקאות פרטית
19.6	26.3	4,546	4,307	5,439	בנקאות מסחרית
1.1	(0.8)	47,117	48,032	47,653	בנקאות עסקית
(15.9)	(19.8)	14,857	15,567	12,491	ניהול פיננסי
3.8	5.0	152,379	150,648	158,107	סך הכל

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
			תקרת הפיקדון
50,887	49,719	54,304	עד 1
31,119	29,745	34,199	מעל 1 עד 10
15,522	14,074	17,703	מעל 10 עד 100
15,511	12,934	16,978	מעל 100 עד 500
39,340	44,176	34,923	מעל 500
152,379	150,648	158,107	סך הכל

לפרטים נוספים על מרכיבי פיקדונות הציבור ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ביום 30 בספטמבר 2015 הגיע ל-5.67%, לעומת 5.44%⁽¹⁾ בסוף שנת 2014.

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.

יחס הון לרכיבי סיכון ויחס המינוף

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2015 מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות המפקח על הבנקים.

החל מיום 1 בינואר 2015 נוספה ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.8%-ו-13.3% בהתאמה.

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים תיקון של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211, העוסקות באימוץ הנחיות באזל III בנושא ההון הפיקוחי ובנושא נכסי סיכון. תחילת ההוראות - 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות מעבר.

לפרטים בדבר תיקון ההוראות, החלטת הדירקטוריון על יעדי ההון של הבנק וההשפעה על הלימות ההון של הבנק, ראה פרק דיבידנד לעיל, פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן וביאור 5 לדוחות הכספיים.

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

תחולת ההוראה מיום 1 באפריל 2015. לפרטים נוספים ראה פרק ניהול הסיכונים להלן וביאור 5 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון ויחס המינוף בקבוצה (באחוזים):

31 בדצמבר 2014	30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2015	
באזל III	באזל III	באזל III	
9.05	8.95	9.30	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
9.05	8.95	9.30	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
12.97	12.89	12.76	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽¹⁾
9.00	9.00	9.20	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים ⁽²⁾
12.50	12.50	12.70	יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים ⁽²⁾
-	-	5.32	יחס המינוף בתום הרבעון
-	-	5.00	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים. בהתאם להנחיות, נתוני הלימות ההון כוללים יישום למפרע בנושא היוון עלויות תוכנה בלבד.

(2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015.

החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.8%-ו-13.3%, בהתאמה.

פעילות חוץ מאזנית

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2014	2014	2015	
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:					
9.6	40.5	345	269	378	אשראי תעודות
1.3	4.1	2,173	2,116	2,202	ערביות להבטחת אשראי
13.9	18.8	10,450	10,017	11,903	ערביות להכשי דירות
6.2	9.7	4,007	3,877	4,255	ערביות והתחייבויות אחרות
6.0	8.2	7,478	7,325	7,926	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
					מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות
(5.9)	4.0	19,773	17,892	18,606	לפי דרישה שלא נוצלו
					התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי
(1.6)	19.1	11,807	9,757	11,620	שאושר ועדיין לא ניתן
(18.8)	(25.0)	7,040	7,623	5,715	התחייבויות להוצאת ערביות
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:					
(1.4)	8.6	271,477	246,439	267,595	סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.
 (2) כולל עסקאות פורורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול וא/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2014	2014	2015	
1.2	(3.2)	210,645	220,275	213,222	ניירות ערך ⁽¹⁾
1.6	(5.0)	71,649	76,614	72,813	נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול
(14.5)	(18.5)	21,241	22,277	18,151	נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול
(7.0)	2.8	77,849	70,423	72,426	נכסים בנאמנות קבוצת הבנק
(11.7)	(10.7)	11,637	11,509	10,274	נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק. ההכנסות מפעילות בניירות ערך בקבוצה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-183 מיליוני שקלים חדשים (בתקופה המקבילה אשתקד סך של 173 מיליוני שקלים חדשים, גידול של 5.8%).
 (2) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק.

חברות מוחזקות עיקריות

תרומת החברות המוחזקות לרווח הנקי מפעולות רגילות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל-128 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 108 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו. לכן, אין משמעות להשפעת שערי החליפין על הרווח הנקי של הקבוצה. ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-121 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 105 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, ראה הסבר להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: בנק יהב)

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. תרומת בנק יהב לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, הסתכמה ב-53.8 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 28.5⁽¹⁾ מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח הנקי של בנק יהב מוסבר בעיקרו ממימוש איגרות חוב ברבעון השלישי של שנת 2015. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל-14.1%, לעומת תשואה של 7.5% בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-22,285 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 20,813 מיליוני שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2014, גידול של כ-1,472 מיליוני שקלים חדשים (7.1%). יתרת האשראי לציבור נטו ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-7,674 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 7,299 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2014, גידול של 375 מיליוני שקלים חדשים (5.1%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-19,177 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 17,793 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2014, גידול של 1,384 מיליוני שקלים חדשים (7.8%).

טפחות סוכנות ביטוח (1989) בע"מ (להלן: טפחות ביטוח)

טפחות ביטוח הינה סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת בניהול פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. תרומתה של טפחות ביטוח לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 (בניכוי הכנסות המימון נטו מעודפי המזומנים של החברה) הסתכמה ב-36.7 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 36.6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון, בחישוב שנתי, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ל-8.8% לעומת תשואה של 10.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, UMOHC B.V. ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד. הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-0.5 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-0.9 מיליוני פרנקים שוויצריים בתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכם ב-194 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת כ-221 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2014. יתרת האשראי לציבור ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-72 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 76 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2014, יתרת ניירות הערך ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-3 מיליוני פרנקים שוויצרים, בדומה ליתרה בסוף שנת 2014. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-117 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 142 מיליוני פרנקים שוויצרים בסוף שנת 2014. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה ב-134 מיליוני פרנקים שוויצרים, לעומת 156 מיליוני פרנק שוויצרים בסוף שנת 2014.

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY), המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

תרומת מזרחי החזקות בינלאומיות, המחזיקה בבנק המזרחי שוויץ, לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015, כשהוא מנוכה מהשפעות שער חליפין, הסתכמה לרווח נקי של 1.2 מיליוני שקלים חדשים לעומת 3.7 מיליוני שקלים בתקופה המקבילה אשתקד.

תוצאות הרווח הנקי בפועל של מזרחי החזקות בינלאומיות כוללות השפעת שינויים בשער חליפין המכוסה על ידי מקורות בבנק עצמו.

לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 7.ג. בדוחות הכספיים.

השקעות בתאגידים ריאליים

הבנק מנהל השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים. מניות התאגידים הריאליים שבהן השקיע הבנק כאמור, נרכשו למטרת השגת רווחי הון ומוצגות בתיק ניירות הערך הזמינים למכירה, ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד. כ-1.9% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשוויין המאזני. במקרים של ירידת ערך שעל פי הערכת ההנהלה אינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך ההשקעה כהפסד בספרי הבנק.

השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2015 לסך של 105 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 123 מיליוני שקלים חדשים בסוף שנת 2014, רווחי הבנק נטו מהשקעות בתאגידים ריאליים, לאחר הפרשה לירידת ערך, הסתכמו בתשעת החודשים של שנת 2015 בסך של 3.4 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 14.2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. התקופה המקבילה אשתקד כוללת מימושים של מספר השקעות.

מידע כספי לגבי מגזרי הפעילות

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות, סוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר תיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים, ראה ביאור 1 ד.1 לדוחות הכספיים.

מגזרי הפעילות של הבנק הם:

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים שהיקף פעילותם הכספי נמוך יחסית ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל חברות קטנות ולקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים, שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות וטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק גישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שלושה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - מגזר זה הינו באחריות סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית. המגזר כולל את הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשייך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות הגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר מצוי באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידיים, לרבות ניהול חשבונות עו"ש וחח"ד, העמדת אשראי וערביות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
 - **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות, המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
 - **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
 - **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
 - **בניה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.
- על מנת לנתח את תוצאות פעילות הבנק על פי חיתוכים רלוונטיים, שויכו הלקוחות ליחידות הארגוניות האחראיות על הטיפול בהם. הנתונים המוצגים להלן לפי מגזרי פעילות מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק, על שיוך הלקוחות ליחידות השונות ומכאן למגזרי הפעילות, ועל ייחוס התוצאות והיתרות ללקוחות ולמגזרים במערכת מדידת הרווחיות.
- לפרטים נוספים, בין היתר בדבר אופן החלוקה למגזרי פעילות ובדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת, ראה ביאור 30 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.
- בביאור 13 לדוחות הכספיים מוצג דיווח של התוצאות העסקיות של קבוצת הבנק על פי מגזרי הפעילות.

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות (במיליוני שקלים חדשים, בסכומים מדווחים):

רווח נקי		חלק מסך הרווח הנקי (באחוזים)		התשואה להון (באחוזים)	
בתשעה חודשים הראשונים		בתשעה חודשים הראשונים		בתשעה חודשים הראשונים	
2015	(1)2014	2015	(1)2014	2015	(1)2014
משקי בית:					
משכנתאות	310	289	34.7	32.5	8.4
אחר	74	76	8.3	8.5	8.9
בנקאות פרטית	23	16	2.6	1.8	30.2
עסקים קטנים	94	84	10.5	9.4	22.8
בנקאות מסחרית	39	52	4.4	5.8	16.6
בנקאות עסקית	325	382	36.3	43.1	16.1
ניהול פיננסי	29	(10)	3.2	(1.1)	-
סך הכל	894	889	100.0	100.0	11.9

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 ג.2 לדוחות הכספיים.

להלן תוצאות פעילות קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות:

תוצאות מגזר משקי הבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים										
הכנסות ריבית נטו:										
2,276	1,919	-	18	339	2,300	1,771	-	17	512	מחיצוניים
(884)	(1,381)	-	(4)	501	(833)	(1,166)	-	(3)	336	בימגזרי
1,392	538	-	14	840	1,467	605	-	14	848	סך הכל הכנסות ריבית נטו
4	-	4	-	-	3	-	3	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
534	139	142	101	152	541	128	150	101	162	עמלות והכנסות אחרות
1,930	677	146	115	992	2,011	733	153	115	1,010	סך ההכנסות
37	11	-	-	26	40	14	-	-	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,357	209	53	18	1,077	1,392	224	53	17	1,098	הוצאות תפעוליות ואחרות
(85)	-	-	(2)	(83)	(87)	-	-	(2)	(85)	מחיצוניים
1,272	209	53	16	994	1,305	224	53	15	1,013	בימגזרי
621	457	93	99	(28)	666	495	100	100	(29)	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
228	168	34	36	(10)	249	185	37	38	(11)	רווח לפני מיסים
393	289	59	63	(18)	417	310	63	62	(18)	הפרשה למיסים על הרווח
רווח לאחר מיסים										
רווח נקי (הפסד):										
393	289	59	63	(18)	417	310	63	62	(18)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(28)	-	-	-	(28)	(33)	-	-	-	(33)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
365	289	59	63	(46)	384	310	63	62	(51)	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)										
8.9%					8.2%					
106,420	87,149	-	2,973	16,478	115,866	95,320	-	2,790	17,756	יתרה ממוצעת של נכסים
65,535	-	-	2,973	62,562	70,410	8	-	2,790	67,612	יתרה ממוצעת של התחייבויות
64,484	48,438	-	-	16,046	70,597	53,517	-	-	17,080	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
38,861	-	38,861	-	-	39,965	-	39,965	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
106,239	87,105	-	2,973	16,161	115,600	95,027	-	2,790	17,783	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
61,907	-	-	-	61,907	67,590	-	-	-	67,590	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
110,259	90,234	-	3,080	16,945	120,949	99,319	-	3,124	18,506	אשראי לציבור (יתרת סוף)
63,598	-	-	-	63,598	70,478	-	-	-	70,478	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
10,321	8,978	-	-	1,343	9,028	6,971	-	-	2,057	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים
בניהול										
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:										
1,100	501	-	14	585	1,274	579	-	14	681	מרווח מפעילות מתן אשראי
251	-	-	-	251	164	-	-	-	164	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
41	37	-	-	4	29	26	-	-	3	אחר
1,392	538	-	14	840	1,467	605	-	14	848	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר משקי הבית לרווחי הקבוצה בתשעה החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-384 מיליוני שקלים חדשים לעומת 365 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת המשכנתאות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-310 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 289 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-7.3%. הכנסות הריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-605 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 538 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-12.5% הנובע בעיקר מעליה בהיקפי פעילות המשכנתאות, שבאה לידי ביטוי בעליה ביתרה הממוצעת של האשראי ב-7.9 מיליארדי שקלים חדשים. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי חל גידול של 3 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, גידול זה מיוחס לעליה בהפרשה הקבוצתית לדיור הנובעת מהגידול המשמעותי בתיק האשראי. בסעיף העמלות וההכנסות אחרות חלה ירידה של כ-11 מיליוני שקלים חדשים המיוחסת להשפעות רגולטוריות. לפרטים ראה להלן פרק חקיקה והוראות הפיקוח.

בהוצאות התפעוליות והאחרות, חל גידול של כ-7.2%, המיוחס לעליה בהיקפי הפעילות במשכנתאות.

תרומת משקי הבית (למעט משכנתאות) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-74 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-76 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-2 מיליוני שקלים חדשים. בסעיף הכנסות הריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה עליה של כ-8 מיליוני שקלים חדשים. העליה מיוחסת לגידול במרווח מפעילות מתן אשראי כתוצאה מעליה בהיקפי האשראי. מנגד חל קיטון במרווח מפעילות קבלת פיקדונות, כתוצאה מסביבת שיעורי ריבית נמוכה. בעמלות וההכנסות האחרות חלה עליה של 18 מיליוני שקלים חדשים, המיוחסת בעיקר לפעילות לקוחות בשוק ההון. בסעיף הוצאות התפעוליות חל גידול שוטף של כ-1.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, ראה גם פרק רווח ורווחיות לעיל. הוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
						הכנסות ריבית, נטו:
(1)	-	(1)	5	-	5	מחיצוניים
47	-	47	42	-	42	בינגזרי
46	-	46	47	-	47	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
45	17	28	50	15	35	עמלות והכנסות אחרות
91	17	74	97	15	82	סך ההכנסות
2	-	2	2	-	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
60	1	59	57	1	56	הוצאות תפעוליות ואחרות
3	-	3	2	-	2	מחיצוניים
63	1	62	59	1	58	בינגזרי
26	16	10	36	14	22	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
10	6	4	13	5	8	רווח לפני מיסים
16	10	6	23	9	14	הפרשה למיסים על הרווח
30.2%			37.1%			רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי 14
						תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
2,196	-	2,196	1,862	-	1,862	יתרה ממוצעת של נכסים
8,759	-	8,759	8,978	-	8,978	יתרה ממוצעת של התחייבויות
810	-	810	927	-	927	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
2,449	2,449	-	3,102	3,102	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
943	-	943	973	-	973	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
7,769	-	7,769	8,398	-	8,398	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
887	-	887	904	-	904	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
8,929	-	8,929	8,695	-	8,695	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
6	-	6	6	-	6	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בני הול
						רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:
17	-	17	18	-	18	מרווח מפעילות מתן אשראי
29	-	29	29	-	29	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	-	-	אחר
46	-	46	47	-	47	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-23 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7 מיליוני שקלים חדשים.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

בסעיף הכנסות הריבית נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי חל גידול של 1 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. העמלות וההכנסות אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-50 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-45 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, העלייה מיוחסת בעיקר לגידול בעמלות התפעוליות. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי לא חלו שינויים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הוצאות התפעוליות ואחרות חלה ירידה של כ-4 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות במגזר זה ובכלל, מושפעות בין היתר מנפח הפעילות וכמותן. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת מירידה בהקצאת העלויות העקיפות במגזר. ההוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
הכנסות ריבית, נטו:						
(14)	-	(14)	-	-	-	מחיצוניים
31	-	31	17	-	17	בינגזרי
17	-	17	17	-	17	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
14	5	9	14	5	9	עמלות והכנסות אחרות
31	5	26	31	5	26	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	-	-	-	-	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
21	1	20	18	-	18	מחיצוניים
-	-	-	1	-	1	בינגזרי
21	1	20	19	-	19	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
10	4	6	12	5	7	רווח לפני מיסים
4	2	2	4	2	2	הפרשה למיסים על הרווח
6	2	4	8	3	5	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
35.3%			41.4%			תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
5	-	5	6	-	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
12	-	12	11	-	11	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	-	-	אחר
17	-	17	17	-	17	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תוצאות מגזר עסקים קטנים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים								
								הכנסות ריבית, נטו:
363	-	6	357	392	-	6	386	מחיצוניים
18	-	(1)	19	18	-	(1)	19	בינמגרי
381	-	5	376	410	-	5	405	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	1	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
173	11	13	149	185	12	13	160	עמלות והכנסות אחרות
554	11	18	525	596	13	18	565	סך ההכנסות
71	-	-	71	79	-	-	79	הוצאות בגין הפסדי אשראי
390	4	3	383	411	4	4	403	הוצאות תפעוליות ואחרות
(39)	-	-	(39)	(43)	-	-	(43)	מחיצוניים
351	4	3	344	368	4	4	360	בינמגרי
132	7	15	110	149	9	14	126	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
48	3	6	39	55	3	5	47	רווח לפני מיסים
84	4	9	71	94	6	9	79	הפרשה למיסים על הרווח
22.8%				20.8%				רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
								תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
8,201	-	368	7,833	9,432	-	414	9,018	יתרה ממוצעת של נכסים
10,792	-	368	10,424	12,963	-	414	12,549	יתרה ממוצעת של התחייבויות
5,593	-	-	5,593	6,629	-	-	6,629	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
11,189	11,189	-	-	14,908	14,908	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
8,115	-	368	7,747	9,221	-	414	8,807	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
10,028	-	-	10,028	12,548	-	-	12,548	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
8,572	-	400	8,172	9,805	-	411	9,394	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
10,215	-	-	10,215	13,351	-	-	13,351	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
171	-	-	171	137	-	-	137	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
								רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:
325	-	-	325	373	-	-	373	מרווח מפעילות מתן אשראי
38	-	-	38	24	-	-	24	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	-	5	13	13	-	5	8	אחר
381	-	5	376	410	-	5	405	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תרומת מגזר העסקים הקטנים לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-94 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה ל-84 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-11.9%. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר: הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-410 מיליוני שקלים חדשים לעומת 381 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-7.6%, הנובע בעיקר מגידול בהיקף פעילות האשראי ומנגד ירידה במרווחי הריבית מפעילות קבלת פיקדונות, עקב סביבת ריבית נמוכה במשק. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו לכ-79 מיליוני שקלים חדשים לעומת 71 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 8 מיליוני שקלים חדשים, המיוחס לגידול בהפרשה הקבוצתית כתוצאה מהגידול המשמעותי בתיק האשראי במגזר. בסעיף העמלות והכנסות אחרות חלה עליה של 12 מיליוני שקלים חדשים, המיוחסת לגידול בהיקף הפעילות במגזר זה. בהוצאות התפעוליות חל גידול של כ-4.8% כתוצאה מגידול בהיקף האשראי והפיקדונות

כאמור. ההוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר עסקים קטנים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו:							
121	-	2	119	130	-	2	128
10	-	-	10	14	-	-	14
131	-	2	129	144	-	2	142
מחיצוניים							
-	-	-	-	-	-	-	-
59	3	4	52	59	4	4	51
190	3	6	181	203	4	6	193
בינמגזרי							
28	-	-	28	21	-	-	21
140	2	1	137	143	1	2	140
(13)	-	-	(13)	(15)	-	-	(15)
127	2	1	124	128	1	2	125
רווח לפני מיסים							
35	1	5	29	54	3	4	47
הפרשה למיסים על הרווח							
12	1	2	9	20	1	1	18
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי							
23	-	3	20	34	2	3	29
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
19.0%				22.9%			
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:							
114	-	-	114	129	-	-	129
11	-	-	11	9	-	-	9
6	-	2	4	6	-	2	4
131	-	2	129	144	-	2	142

תוצאות מגזר בנקאות מסחרית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים								
הכנסות ריבית, נטו:								
133	-	-	133	126	-	-	126	מחיצוניים
(11)	-	-	(11)	(2)	-	-	(2)	בינמגזרי
122	-	-	122	124	-	-	124	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
1	1	-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
35	4	2	29	40	4	2	34	עמלות והכנסות אחרות
158	5	2	151	164	4	2	158	סך ההכנסות
(11)	-	-	(11)	18	-	-	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הוצאות תפעוליות ואחרות
43	-	-	43	37	-	-	37	מחיצוניים
44	-	-	44	45	-	-	45	בינמגזרי
87	-	-	87	82	-	-	82	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
82	5	2	75	64	4	2	58	רווח לפני מיסים
30	2	1	27	25	1	1	23	הפרשה למיסים על הרווח
								רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד
52	3	1	48	39	3	1	35	הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)								
16.6%				11.9%				
4,440	-	44	4,396	4,505	-	50	4,455	יתרה ממוצעת של נכסים
4,300	-	44	4,256	5,131	-	50	5,081	יתרה ממוצעת של התחייבויות
4,729	-	-	4,729	4,758	-	-	4,758	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
4,491	4,491	-	-	4,164	4,164	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
4,390	-	44	4,346	4,358	-	50	4,308	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
3,960	-	-	3,960	5,077	-	-	5,077	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
4,375	-	44	4,331	4,440	-	48	4,392	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
4,307	-	-	4,307	5,439	-	-	5,439	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
308	-	-	308	257	-	-	257	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:								
109	-	-	109	115	-	-	115	מרווח מפעילות מתן אשראי
10	-	-	10	6	-	-	6	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3	-	-	3	3	-	-	3	אחר
122	-	-	122	124	-	-	124	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תרומת מגזר הבנקאות המסחרית, לרווחי הקבוצה בתשעה החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-39 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה ל-52 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 13 מיליוני שקלים חדשים. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר: הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-124 מיליוני שקלים חדשים, גידול של 2 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 5 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בהוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה בתקופה הנוכחית הוצאה של 18 מיליוני שקלים חדשים לעומת הקטנת הוצאה של 11 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגדלת ההוצאה בתקופה הנוכחית נובעת מגידול בהפרשה הקבוצתית וזאת עקב סיווגם של מספר לקוחות בודדים כחובות בעייתיים.

הקטנת ההוצאה בתקופה המקבילה מיוחסת לגביה ממספר לקוחות בודדים. בסך ההוצאות התפעוליות חלה ירידה של 5 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות במגזר זה, ובכלל, מושפעות בין היתר מנפח הפעילות וכמותן. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת מירידה בהקצאת העלויות העקיפות למגזר.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר בנקאות מסחרית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
במיליוני שקלים חדשים							
הכנסות ריבית, נטו:							
43	-	-	43	43	-	-	43
מחיצוניים							
(2)	-	-	(2)	(1)	-	-	(1)
בימגזרי							
41	-	-	41	42	-	-	42
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							
1	1	-	-	-	-	-	-
הכנסות מימון שאינן מריבית							
11	1	1	9	12	1	1	10
עמלות והכנסות אחרות							
53	2	1	50	54	1	1	52
סך ההכנסות							
(7)	-	-	(7)	12	-	-	12
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
15	-	-	15	12	-	-	12
הוצאות תפעוליות ואחרות							
14	-	-	14	15	-	-	15
מחיצוניים							
29	-	-	29	27	-	-	27
בימגזרי							
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות							
31	2	1	28	15	1	1	13
רווח לפני מיסים							
11	-	1	10	8	-	1	7
הפרשה למיסים על הרווח							
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד							
20	2	-	18	7	1	-	6
הבנקאי							
20.2%				6.4%			
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)							
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין							
הפסדי אשראי:							
37	-	-	37	39	-	-	39
מרווח מפעילות מתן אשראי							
3	-	-	3	2	-	-	2
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
1	-	-	1	1	-	-	1
אחר							
41	-	-	41	42	-	-	42
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

תוצאות מגזר בנקאות עסקית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים								
הכנסות ריבית, נטו:								
387	269	-	118	452	246	-	206	מחיצוניים
183	(71)	-	254	104	(43)	-	147	בימגזרי
570	198	-	372	556	203	-	353	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
19	-	8	11	20	-	7	13	הכנסות מימון שאינן מריבית
171	100	17	54	182	106	17	59	עמלות והכנסות אחרות
760	298	25	437	758	309	24	425	סך ההכנסות
(70)	(72)	-	2	(2)	(2)	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות								
162	23	5	134	173	24	6	143	מחיצוניים
64	11	-	53	68	13	-	55	בימגזרי
226	34	5	187	241	37	6	198	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
604	336	20	248	519	274	18	227	רווח לפני מיסים
222	124	7	91	194	102	7	85	הפרשה למיסים על הרווח
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות								
382	212	13	157	325	172	11	142	התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)								
16.1%				12.4%				
24,878	7,955	-	16,923	27,166	8,001	-	19,165	יתרה ממוצעת של נכסים
46,560	2,544	-	44,016	46,955	3,161	-	43,794	יתרה ממוצעת של התחייבויות
38,157	19,672	-	18,485	38,256	20,226	-	18,030	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
68,734	-	68,734	-	81,361	-	81,361	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
23,636	7,858	-	15,778	21,921	7,728	-	14,193	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
45,164	2,491	-	42,673	46,322	3,139	-	43,183	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
22,606	7,854	-	14,752	21,898	8,170	-	13,728	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
48,032	2,462	-	45,570	47,653	3,836	-	43,817	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
437	31	-	406	1,691	479	-	1,212	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:								
461	169	-	292	485	192	-	293	מרווח מפעילות מתן אשראי
75	9	-	66	47	4	-	43	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
34	20	-	14	24	7	-	17	אחר
570	198	-	372	556	203	-	353	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תרומת מגזר הבנקאות העסקית לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ב-325 מיליוני שקלים חדשים לעומת 382 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של כ-57 מיליוני שקלים חדשים.

להלן הגורמים העיקריים לשינויים בתרומת המגזר:

תרומת תת מגזר הבניה והנדל"ן קטנה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 ב-40 מיליוני שקלים חדשים, קיטון של כ-18.9% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-203 מיליוני שקלים חדשים לעומת 198 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-2.5% המיוחס בעיקר לעליה במרווחים מפעילות מתן אשראי. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאות בסכום של 2 מיליוני שקלים חדשים לעומת הקטנת הוצאה בסכום של 72 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הקטנת הוצאות בשתי התקופות מיוחסת, ובפרט בתקופה המקבילה לגביית חובות שנמחקו בעבר. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 6 מיליוני שקלים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

בתרומת הבנקאות העסקית ללא הבניה והנדל"ן חל קיטון של 17 מיליוני שקלים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. בסך כל הכנסות המימון (מריבית ושיאין מריבית) המיוחסות לבנקאות עסקית ללא הבנייה והנדל"ן חל קיטון של 18 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, המיוחס בעיקר לירידה במרווחי הפיקדונות, כתוצאה מסביבת ריבית נמוכה. בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי המיוחסות לבנקאות עסקית ללא הבנייה והנדל"ן לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי לעומת הוצאות של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף העמלות והכנסות אחרות נרשמה עליה של 5 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, המיוחסת לגידול בעמלות מעסקי מימון.

בסך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות המיוחסים לבנקאות העסקית ללא הבנייה והנדל"ן חל גידול של כ-6.3% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. הגידול מיוחס לחלק המגזר בגידול בהוצאות השכר בתקופה, ראה גם פרק רווח ורווחיות לעיל. ההוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר בנקאות עסקית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	בניה ונדל"ן	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל		
במיליוני שקלים חדשים									
הכנסות ריבית, נטו:									
125	81	-	44	132	83	-	49	מחיצוניים	
59	(18)	-	77	54	(12)	-	66	בימגזרי	
184	63	-	121	186	71	-	115	סך הכל הכנסות ריבית, נטו	
7	-	3	4	5	-	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית	
55	34	6	15	61	39	6	16	עמלות והכנסות אחרות	
246	97	9	140	252	110	8	134	סך ההכנסות	
(25)	(44)	-	19	6	38	-	(32)	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הוצאות תפעוליות ואחרות									
59	8	2	49	60	8	3	49	מחיצוניים	
23	4	-	19	22	5	-	17	בימגזרי	
82	12	2	68	82	13	3	66	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	
189	129	7	53	164	59	5	100	רווח לפני מיסים	
68	47	2	19	63	23	2	38	הפרשה למיסים על הרווח	
121	82	5	34	101	36	3	62	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)									
14.2%				11.6%					

רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:

153	57	-	96	162	67	-	95	מרווח מפעילות מתן אשראי
25	3	-	22	15	1	-	14	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	3	-	3	9	3	-	6	אחר
184	63	-	121	186	71	-	115	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תוצאות מגזר ניהול פיננסי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
הכנסות ריבית, נטו:						
(629)	-	(629)	(561)	-	(561)	מחיצוניים
647	-	647	671	-	671	בינמגזרי
18	-	18	110	-	110	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
106	4	102	207	8	199	הכנסות מימון שאינן מריבית
98	35	63	112	38	74	עמלות והכנסות אחרות
222	39	183	429	46	383	סך ההכנסות
(6)	-	(6)	(1)	-	(1)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות						
240	4	236	337	4	333	מחיצוניים
13	-	13	15	-	15	בינמגזרי
253	4	249	352	4	348	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
(25)	35	(60)	78	42	36	רווח (הפסד) לפני מיסים
(9)	12	(21)	28	15	13	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד)
(16)	23	(39)	50	27	23	רווח (הפסד) לאחר מיסים
חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר						
6	-	6	-	-	-	השפעת המס
רווח נקי (הפסד):						
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
(10)	23	(33)	50	27	23	
-	-	-	(21)	-	(21)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(10)	23	(33)	29	27	2	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)						
-	-	-	22.6%	-	-	
38,988	-	38,988	52,002	-	52,002	יתרה ממוצעת של נכסים
64	-	64	39	-	39	מזה: השקעות בחברות כלולות
40,110	-	40,110	46,995	-	46,995	יתרה ממוצעת של התחייבויות
5,086	-	5,086	5,437	-	5,437	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות						
84,778	-	84,778	94,906	-	94,906	נאמנות
76,421	76,421	-	83,843	83,843	-	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
16,675	-	16,675	13,391	-	13,391	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
15,567	-	15,567	12,491	-	12,491	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	-	18	110	-	110	אחר
18	-	18	110	-	110	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

תרומת מגזר ניהול הפיננסי לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 הסתכמה ברווח של 29 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 10 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר: סך הכנסות המימון (הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית) גדלו ב-193 מיליוני שקלים חדשים, בעיקר מהשפעת מדד המחירים לצרכן, השפעות שווי הוגן ואחרות ומימוש

איגרות חוב. לניתוח נוסף של פעילות המימון השוטפת, ראה ניתוח התפתחות בהכנסות המימון מפעילות שוטפת בפרק רווח ורווחיות לעיל. בהוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הוצאה של 1 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה להקטנת הוצאה של 6 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף ההכנסות ממעמלות והכנסות אחרות חל גידול של 14 מיליוני שקלים חדשים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות במגזר זה כוללות את השפעת תוצאות פעילות הבנק במסגרת רה ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף. בהוצאות התפעוליות והאחרות חל גידול של 99 מיליוני שקלים חדשים. הגידול בהוצאות התפעוליות והאחרות כולל: גידול בהוצאות השכר והנלוות לעומת התקופה המקבילה אשתקד, המיוחס לתכניות האופציות לעובדים ולירידה בהיקף היווני עלויות פיתוח תוכנה, הוצאות שירותי מומחים חיצוניים אגב חקירת משרד המשפטים בארצות הברית וכן גידול בהוצאות שיווק ופרסום לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות בתקופה המקבילה הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1 בדוחות הכספיים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
במיליוני שקלים חדשים						
הכנסות ריבית, נטו:						
(281)	-	(281)	(307)	-	(307)	מחיצוניים
328	-	328	347	-	347	בינמגזרי
47	-	47	40	-	40	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
42	1	41	145	3	142	הכנסות מימון שאינן מריבית
34	12	22	35	12	23	עמלות והכנסות אחרות
123	13	110	220	15	205	סך ההכנסות
(4)	-	(4)	1	-	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי הוצאות תפעוליות ואחרות
82	1	81	121	1	120	מחיצוניים
5	-	5	7	-	7	בינמגזרי
87	1	86	128	1	127	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
40	12	28	91	14	77	רווח (הפסד) לפני מיסים
16	4	12	32	4	28	הפרשה למיסים על הרווח (הפסד)
24	8	16	59	10	49	רווח (הפסד) לאחר מיסים
3	-	3	1	-	1	חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי (הפסד):						
27	8	19	60	10	50	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	(21)	-	(21)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
27	8	19	39	10	29	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
70.2%			206.4%			תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
רווח מהכנסות ריבית לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי:						
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
47	-	47	40	-	40	אחר
47	-	47	40	-	40	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

פעילויות במוצרים

להלן פירוט תרומת פעילות כרטיסי האשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל מאוחד	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
19	-	5	14	הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
116	2	13	101	עמלות והכנסות אחרות
135	2	18	115	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	-	4	15	הוצאות תפעוליות ואחרות
116	2	14	100	רווח לפני מיסים
44	1	5	38	הפרשה למיסים על הרווח
72	1	9	62	רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
סך הכל מאוחד	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
19	-	5	14	הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
116	2	13	101	עמלות והכנסות אחרות
135	2	18	115	סך ההכנסות
-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
19	-	3	16	הוצאות תפעוליות ואחרות
116	2	15	99	רווח לפני מיסים
43	1	6	36	הפרשה למיסים על הרווח
73	1	9	63	רווח נקי

להלן פירוט תרומת פעילות שוק ההון לפי מגזרי פעילות עיקריים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015							
סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
-	-	-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
19	8	7	-	1	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
236	38	17	4	12	15	150	עמלות והכנסות אחרות
255	46	24	4	13	15	153	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
68	4	6	-	4	1	53	הוצאות תפעוליות ואחרות
187	42	18	4	9	14	100	רווח לפני מיסים
68	15	7	1	3	5	37	הפרשה למיסים על הרווח
119	27	11	3	6	9	63	רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014							
סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
-	-	-	-	-	-	-	הכנסות ריבית, נטו
17	4	8	1	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
226	35	17	4	11	17	142	עמלות והכנסות אחרות
243	39	25	5	11	17	146	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
67	4	5	-	4	1	53	הוצאות תפעוליות ואחרות
176	35	20	5	7	16	93	רווח לפני מיסים
64	12	7	2	3	6	34	הפרשה למיסים על הרווח
112	23	13	3	4	10	59	רווח נקי

הפעילות הבינלאומית

הפעילות הבינלאומית בקבוצת הבנק כוללת פעילות עסקית ושירותי בנקאות פרטית באמצעות חברות בנות וסניפים, בארץ ובעולם. הפעילות הבינלאומית של הקבוצה מתמקדת בעיקר בבנקאות פרטית, במתן שירותים פיננסיים לתושבי חוץ וללקוחות ישראלים המקיימים פעילות בחוץ לארץ, במימון סחר חוץ, באשראי מקומי ובהשתתפות באשראים סינדיקטיביים. לבנק שלוחות במספר מדינות, כמפורט בהמשך.

הפעילות הבינלאומית בארץ ובחוץ לארץ כפופה לסקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית של הבנק. בנוסף, מתבצעת בקרה על הפעילות בשלוחות על ידי החטיבה לבקרת סיכונים.

להלן פרוט השלוחות השונות ועיסוקיהן:

חברה בת בשוויץ - UMB (Switzerland) Ltd - מתמחה בשירותי בנקאות פרטית ובמתן הלוואות לרכישת נדל"ן בישראל. החברה בעלת סניף אחד, מוחזקת על ידי חברת החזקות של הבנק בבעלותו המלאה הרשומה בהולנד - UMOHC B.V. (להלן: "חברת החזקות"). החברה הבת בשוויץ כפופה בפעילותה לדיני הפיקוח בשוויץ.

סניפי הבנק בחוץ לארץ - הסניפים בחוץ לארץ מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים בהתאם לחוקים ולדינים המקומיים. הסניפים כפופים לפיקוח מקומי וישראלי כאחד.

- **סניף לוס אנג'לס**: הסניף עוסק בעיקר בתחומי הבנקאות המסחרית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות וקבלת פיקדונות. הפיקדונות המופקדים בסניף מבטוחים על ידי (Federal Deposit Insurance Corporation) FDIC. על לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

- **סניף לונדון**: הסניף פועל בעיקר בתחומי הבנקאות העסקית, השתתפות בהלוואות סינדיקטיביות, סחר חוץ, אשראי, קבלת פיקדונות, מסחר במטבע חוץ ומתן שירותים בתחום הבנקאות הפרטית. עם לקוחות הסניף נמנים לקוחות מקומיים, ישראלים ובינלאומיים.

סניפי בנקאות פרטית בינלאומית בישראל - הבנק מפעיל ארבעה סניפים ייעודיים, הממוקמים בירושלים, תל אביב, נתניה ואשדוד, ומשרתים לקוחות תושבי חוץ ועולים חדשים. הסניפים מציעים ללקוחותיהם שירותים בנקאיים מלאים, בדגש על בנקאות פרטית. הסניפים נתונים לפיקוח ישראלי, וכפופים לסקטור הפעילות הבינלאומית ובנקאות פרטית.

נציגויות - פעילותן העיקרית של הנציגויות היא שיווק שירותי הבנק וייצוג הבנק בחוץ לארץ. הבנק מפעיל משרדי נציגויות במכסיקו, אורוגוואי, פנמה וגרמניה.

לפרטים בדבר הפיקוח המקומי על שלוחות הבנק בחוץ לארץ, ראה פרק הפעילות הבינלאומית בדוח הדירקטוריון המצורף לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

להלן פירוט תרומת הפעילות הבינלאומית למגזרי הפעילות השונים בקבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015					
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	משקי בית	
114	21	49	40	4	הכנסות ריבית,נטו
2	-	2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
52	2	6	43	1	עמלות והכנסות אחרות
168	23	57	83	5	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
92	5	33	52	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
76	18	24	31	3	רווח לפני מיסים
29	7	9	12	1	הפרשה למיסים על הרווח
47	11	15	19	2	רווח נקי

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014					
סך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות פרטית	משקי בית	
98	19	37	38	4	הכנסות ריבית, נטו
(2)	(3)	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
44	2	5	36	1	עמלות והכנסות אחרות
140	18	43	74	5	סך ההכנסות
1	-	-	1	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
85	5	29	49	2	הוצאות תפעוליות ואחרות
54	13	14	24	3	רווח לפני מיסים
20	5	5	9	1	הפרשה למיסים על הרווח
34	8	9	15	2	רווח נקי

מקורות ומימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות, תעודות התחייבות לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון והלימות הון, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוקי ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

סך פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2015 עמד על 158.1 מיליארדי שקלים חדשים לעומת 152.4 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2014. פיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד ליום 30 בספטמבר 2015 קטנו בשיעור של 5.3% לעומת סוף שנת 2014, פיקדונות הציבור במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 13.1% ואילו הפיקדונות במגזר השקלי הלא צמוד גדלו בשיעור של 2.2% לפרטים, ראה התפתחות סעיפי המאזן לעיל.

ליום 30 בספטמבר 2015 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק לכ-9.8 מיליארדי שקלים חדשים.

כתבי התחייבות ואיגרות חוב

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו. למועד הדוחות הכספיים סך תעודות ההתחייבות (סדרות 27, 30-31 ו-42-33), לרבות כתבי התחייבויות נדחים, שהונפקו לציבור על ידי טפחות הנפקות הסתכמו בערך נקוב כולל של כ-19,593 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2014 - 15,581 מיליוני שקלים חדשים), מהם 2,131 מיליוני שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים (הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי בכפוף להוראות מעבר). ביום 29 בינואר 2015 הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרה 39), בערך נקוב כולל של 3,150 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-3,150 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 7 ביוני 2015 הנפיקה טפחות הנפקות 3 סדרות של איגרות חוב (סדרות 40, 41 ו-42), בערך נקוב כולל של 1,804 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-1,804 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 23 ביולי 2015, הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרה 37), בדרך של הנפקה פרטית למשקיעים מסווגים, בערך נקוב של 820 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב, תמורת כ-845 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 12 באוקטובר 2015, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות איגרות חוב (הרחבת סדרות 40 ו-41) בערך נקוב כולל של 1,275 מיליוני שקלים חדשים, תמורת כ-1,286 מיליוני שקלים חדשים.

מכשירי הון מורכבים

סך כל מכשירי ההון המורכבים (סדרה א') של הבנק שהונפקו ונרשמו למסחר, הגיע ל-1,702 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב ליום 30 בספטמבר 2015, שהונפקו תמורת סך של 1,614 מיליוני שקלים חדשים. מכשירי ההון המורכבים מובאים בחשבון במסגרת הון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי בהתאם לכללי ההפחתה שנקבעו בהוראות באזל.

היתרה המשוערכת של מכשירי ההון המורכבים ליום 30 בספטמבר 2015 עמדה על 2.0 מיליארדי שקלים חדשים, בדומה לסוף שנת 2014.

דירוג התחייבויות הבנק

ביום 25 בדצמבר 2014 העלתה Standard & poors Maalot (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק ל-AAA+ (מ-AAA+ שהיה בתוקף מאז דורג הבנק לראשונה, בשנת 2003), תחזית דירוג "ציבה".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, הועלה בהתאם, כך שהוא משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של AA+.

דירוג מכשירי ההון המורכבים של הבנק, המהווים הון רובד 2 עליון, הוא AA+.

ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2, והעלתה את אופק הדירוג מ-"Negative" ל-"Stable".

ניהול סיכונים

באזל: הנדבך השלישי - משמעת שוק

להלן יובא מידע איכותי ונתונים כמותיים המתייחסים למכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, המנוהלים בהתאם למדיניות שקבע הדירקטוריון. המידע נערך בהתאם לדרישות הגילוי בנדבך השלישי של המלצות באזל, כפי שהוחלו על הבנקים בהוראות הדיווח לציבור, ובהתאם להוראה לדיווח איכותי בדבר חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם.

נכון לתאריך דוחות כספיים אלה, לא חלו שינויים מהותיים בניהול הסיכונים של הקבוצה ובמידע האיכותי, כפי שנכלל בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2014.

להלן מראי המקום למידע הנדרש על פי הוראות הדיווח של בנק ישראל, שנכלל להלן, ובחלקים אחרים של הדוחות הכספיים:

נושא	הגילוי	הפרק בדוח הדירקטוריון / הביאור בדוח הכספי / אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾
תחולת היישום	ישויות בקבוצה, בסיס האיחוד, מגבלות על ההון הפיקוחי	פרק ניהול סיכונים
מבנה ההון	פירוט רכיבי ההון גילוי כמותי גילוי איכותי	ביאור 5 - הלימות הון נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾ אתר האינטרנט של הבנק ⁽¹⁾
הלימות ההון	גילוי כמותי	פרק ניהול סיכונים ביאור 5 - הלימות הון נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
סיכון אשראי	גילוי כמותי חשיפות סיכון אשראי לפי ענף משק חשיפות סיכון אשראי לפי תקופה חוזית לפירעון חשיפות סיכון אשראי לפי אזורים גיאוגרפיים עיקריים מידע על חובות בעייתיים הפרשה להפסדי אשראי לפי ענפי משק סיכון אשראי בגין הלוואות לדיר	פרק ניהול סיכונים סקירת הנהלה, תוספת ג' - סיכון אשראי לפי ענפי משק פרק ניהול סיכונים סקירת הנהלה, תוספת ד' - חשיפה למדינות זרות ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי סקירת הנהלה, תוספת ג' - סיכון אשראי לפי ענפי משק פרק ניהול סיכונים
הפחתת סיכון אשראי	גילוי כמותי	פרק ניהול סיכונים
סיכון אשראי של צד נגדי	גילוי כמותי	פרק ניהול סיכונים
איגוח	גילוי כמותי	פרק ניהול סיכונים
פוזיציות במניות בתיק הבנקאי גילוי כמותי	גילוי כמותי	פרק ניהול סיכונים
יחס המינוף	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול סיכונים
סיכון שוק ונזילות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול סיכונים
סיכון תפעולי	גילוי איכותי	פרק ניהול סיכונים
סיכונים משפטיים	גילוי איכותי	פרק ניהול סיכונים
גורמי סיכון	גילוי איכותי וכמותי	פרק ניהול סיכונים

(1) www.mizrahi-tefahot.co.il << מידע על מזרחי טפחות >> קשרי משקיעים << דוחות כספיים

תחולת היישום

הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201 עד 211 - מדידה והלימות הון - חלות על קבוצת הבנק, ובפרט על הבנק - בנק מזרחי טפחות בע"מ - החברה האם בקבוצה. החברות בקבוצת הבנק עליהן חלה מסגרת העבודה, בהתאם לבסיס האיחוד הפיקוחי, הן גם החברות המאוחדות בדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק. לפרטים בדבר החברות בקבוצת הבנק, ראה ביאור 6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014. למיטב ידיעתה של הנהלת הבנק, ובהסתמך על יועציה המשפטיים, אין איסורים או הגבלות משמעותיות על העברת כספים או הון פיקוחי בין חברות קבוצת הבנק.

הלימות ההון

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק.

הבנק מנטר את יחס הלימות ההון באופן שוטף, על מנת לוודא עמידה בדרישות הפיקוח על הבנקים ובמגבלות שקבע הדירקטוריון, וכדי לאפשר היערכות מבעוד מועד למתן מענה להתפתחות נכסי הסיכון ודרישת ההון של הבנק. לשם כך, קבע הדירקטוריון מסמך מדיניות (המהווה נספח למסמך מדיניות האב שקבע הדירקטוריון, לניהול ובקרת הסיכונים וההון), המגדיר את תדירות המדידה של הלימות ההון, את הדיווחים הנדרשים ואת הפעולות שיש לנקוט במקרים בהם יורד יחס ההון מרמות מינימליות שנקבעו, וכן, פועל מזה שנים פורום לתכנון וניהול ההון בהשתתפות מנהל החטיבה הפיננסית - CFO (יושב ראש), מנהל החטיבה לבקרת סיכונים - CRO, מנהל חטיבת חשבונאות ודיווח כספי - החשבונאי הראשי, מנהל החטיבה לתכנון תפעול ונכסי לקוחות, מנהל החטיבה לבקורות עסקית ומנהל החטיבה הקמעונאית בבנק.

לפרטים נוספים בדבר יחס הלימות ההון של הבנק, ראה התייחסות בפרק "חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק".

לפרטים בדבר יחס ההון לרכיבי סיכון, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

קבוצת חשיפה	ליום 30 בספטמבר 2015		ליום 30 בספטמבר 2014		ליום 31 בדצמבר 2014	
	יתרות משוקללות	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות	דרישת הון ⁽²⁾
חובות של ריבוניות	417	53	561	70	806	101
חובות של ישויות סקטור ציבורי	392	50	346	43	407	51
חובות של תאגידים בנקאיים	908	115	1,271	159	1,239	155
חובות של תאגידים	41,732	5,300	41,422	5,178	41,022	5,128
חובות בביטחון גדל"ן מסחרי	2,320	295	2,778	347	2,256	282
חשיפות קמעונאיות ליחידים	11,961	1,519	11,282	1,410	11,136	1,392
הלוואות לעסקים קטנים	4,931	626	4,110	514	4,444	556
משכנתאות לדיור	53,333	6,773	48,672	6,084	49,738	6,217
נכסים אחרים	4,413	561	4,241	530	4,225	528
סך הכל	120,407	15,292	114,683	14,335	115,273	14,410

(1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.7% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.5% מיתרות נכסי הסיכון.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA⁽¹⁾ וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

קבוצת חשיפה	ליום 30 בספטמבר 2015		ליום 30 בספטמבר 2014		ליום 31 בדצמבר 2014	
	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾
סיכון שוק	906	115	897	112	1,020	128
סיכון CVA בגין נגזרים ⁽³⁾	796	101	877	110	886	111
סיכון תפעולי	7,634	970	7,243	905	7,383	923
סך הכל	9,336	1,186	9,017	1,127	9,289	1,162
סך נכסי הסיכון	129,743	16,478	123,700	15,462	124,562	15,572

(1) דרישת ההון חושבה פי שיעור של 12.7% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה פי שיעור של 12.5% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

להלן ההון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:

	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2014	ליום 31 בדצמבר 2014
הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾	12,061	11,072	11,273
הון רובד 2	4,496	4,871	4,883
סך הכל הון כולל	16,557	15,943	16,156

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

יחס הון לרכיבי סיכון	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2014	ליום 31 בדצמבר 2014
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽¹⁾	9.30	8.95	9.05
יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון ⁽¹⁾	12.76	12.89	12.97
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	9.20	9.00	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾	12.70	12.50	12.50

(1) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ג.1 ו-1.2 לדוחות הכספיים. בהתאם להנחיות, נתוני הלימות ההון כוללים יישום למפרע בנושא היוון עלויות תוכנה בלבד.

(2) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015.

החל מיום 1 בינואר 2015, תתווסף ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.8%-ו-13.3%, בהתאמה.

חשיפת סיכון והערכתו

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, ביניהם - סיכונים שוק, ריבית, נזילות, סיכונים אשראי וסיכונים תפעוליים. מדיניות ניהול הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה, תוך הגבלת החשיפה, באמצעות קביעת תאבון סיכון, כמותי או איכותי, לסיכונים אלה. לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, וכן, מסמכי מדיניות המסדירים את דרכי הטיפול של הבנק בסיכונים השונים, כולל, אופן המדידה שלהם, הניהול והמזעור של כל סיכון. במסגרת מסמכי המדיניות מתווה הדירקטוריון את תאבון הסיכון. לבנק מסמך מדיניות אב הקובע את מסגרת ניהול ובקרת הסיכונים, ובכלל זה, את שרשרת הדיווחים הנדרשת במצב שגרה ובמצב חירום. הבנק המשיך לשדרג במהלך השנה האחרונה את טיפולו בתאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון, ובפרט, מעדכן באופן שוטף מסמך מדיניות ייעודי המסדיר מסגרת איכותית וכמותית לטיפול בתאבון הסיכון, כולל אופן הדיווח בגינו, והמעקב אחר התפתחותו. זאת, לאחר שדירקטוריון הבנק קבע את תאבון הסיכון לסיכונים השונים להם נחשף הבנק, קרי, תקרות החשיפה המותרות, כחלק מפעילותו העסקית.

ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 של בנק ישראל (ניהול סיכונים), ובהתאם למסגרת שהתוותה בנדבך השני של באזל III, כולל השינויים הנדרשים עם כניסתה של באזל III לתוקף, בהתאם להנחיות בנק ישראל. בחודש דצמבר 2012 פרסם בנק ישראל את הוראות ניהול בנקאי 310, 333, 311 ו-314 בנושאי ניהול סיכונים, וכן עודכנה הוראה 339. הבנק השלים היערכותו ליישום הוראות אלה החלות מינואר 2014 (פרט להוראות 350 ו-333 החלות בינואר 2013 וביוני 2014, בהתאמה), הקובעות סטנדרטים חדשים למסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק. כמו כן, השלים הבנק היערכותו ליישומה של הוראת הנזילות החדשה של בנק ישראל, לפי לוח הזמנים שנקבע בהוראות ניהול בנקאי תקין 342 ו-221 והוא מיישם אותה החל מיום 1 באפריל 2015. לפרטים נוספים ראה פרק סיכון הנזילות להלן וכן ביאור 5 בדוחות הכספיים. גישת הנהלת הבנק היא, כי ניהול הסיכונים ובקרתם צריכים להיות תהליך אינטגרטיבי. ניהול הסיכונים בראיה כוללת, על כלל הפעילות הפיננסית של הבנק, מאזנית וחוץ מאזנית, מאפשר לבנק ניצול מרבי של המתאמים בין גורמי הסיכון השונים (בסיס וריבית) במגזרי ההצמדה השונים, ופיזור מיטבי של הסיכון. בנוסף למדידת הערך הכולל של הסיכון, מודד הבנק ומנהל את תמהיל מרכיבי הסיכון. כחלק מראיה זו, פעלו יחידות הבנק לשדרוג מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק (ה-מיני ICAAR), בתיאום עם הוראה 310, והוא מציג מבט נרחב על הסיכונים השונים של הבנק, תוך שהוא מדגיש ברמה רבעונית את מצבו והתפתחותו של פרופיל הסיכון, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע בכל מסמך המדיניות. בכך, מחזק ומשלים המסמך את המבט הניתן על פרופיל הסיכון במסגרת מסמך ה-ICAAR השנתי של הבנק. בנוסף, מפעיל הבנק שורה מגוונת של מבחני מצוקה (קיצון), המעודכנים באופן סדיר, המתאגרים את פרופיל הסיכון הנוכחי שלו בתנאי לחץ, בהינתן שינוי בגורמי הסיכון הרלבנטיים לפעילותו, תוך מתן דגש למבחני מצוקה הבוחנים את פרופיל הסיכון תחת שינויים מהותיים בתנאי המקרו. כחלק מפעילות זו, העביר הבנק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 את תוצאות התרחיש האחד שנקבע על ידי בנק ישראל למערכת הבנקאית בישראל, ותוצאות אלה משולבות בתהליך תכנון ההון הרב שנתי של הבנק, המתבצע במסגרת מסמך ה-ICAAR. בשל החשיבות הרבה שרואה הבנק למבחני המצוקה במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים וההון שלו, קבעו הדירקטוריון והנהלה מסמך מדיניות ייעודי לנושא זה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו סיכון הבנק להפסד כתוצאה מהאפשרות שהצד הנגדי לעסקה לא יעמוד בהתחייבויותיו. סיכון זה יכול לבוע ממספר גורמים שלהם תתכן השפעה על כלל תיק האשראי, על ענף משקי מסוים, או על הלקוח הבודד. בין הגורמים הללו ניתן למנות את התמורות המקרו כלכליות, סיכונים עסקיים הנובעים מפעילות ובטחונות הלקוח, סיכונים ריכוזיות באשראי וכדומה.

דירקטוריון הבנק הגדיר את מדיניות האשראי, ובכלל זה, את תאבון הסיכון של הבנק, בהתייחס, בין היתר, לענפי משק, קבוצות לווים, משכנתאות, פעילות בחוץ לארץ ועוד. המעקב אחר המגבלות שנקבעו בתאבון הסיכון מבוצע בתדירות שהוגדרה במסגרת מדיניות האשראי, והעמידה בהן מדווחת להנהלת דירקטוריון הבנק. המעקב מתבצע על ידי היחידות העסקיות ועל ידי החטיבה לבקרת סיכונים. המעקב אחר תאבון הסיכון מהווה חלק ממסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, העולה לאישור דירקטוריון הבנק.

הבנק אישר מדיניות ייעודית לסיכון הריכוזיות באשראי אשר במסגרתה הוגדר תאבון הסיכון לתחום זה, נקבעו שיטות המדידה, הבקורות ומנגנוני הדיווח. מדיניות הבנק בתחום האשראי נגזרת מהיעדים ומהאסטרטגיה העסקית של הבנק, תוך מתן דגש לתמורות המקור כלכליות בארץ ובעולם ולהשלכותיהן על סיכון האשראי.

במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו עקרונות וכללים להעמדת אשראי ולניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו, ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות וכללים אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים, הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים, והן ברמה של ענפי משק וסקטורים עסקיים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור התפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק ובה פועלים לקוחותיו, ובהתאמה נערכים בה עדכונים.

להלן התפלגות חשיפות האשראי לפי קבוצות חשיפה ולפי סעיפי המאזן לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים)⁽¹⁾:

ליום 30 בספטמבר 2015											
חשיפת אשראי	חשיפת אשראי ברוטו	בביטחון						תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
		אחרים	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	נדל"ן מסחרי	תאגידים				
הלוואות ⁽³⁾	177,690	183,969	-	103,967	7,748	16,078	2,488	28,555	1,622	292	23,219
ניירות ערך ⁽⁴⁾	12,987	10,827	-	-	-	-	-	36	415	-	10,376
נגזרים ⁽⁵⁾	4,224	4,526	-	-	5	21	-	3,245	806	405	44
חשיפות חוץ מאזניות אחרות	63,566	62,566	-	6,287	2,874	11,077	409	41,478	45	372	24
נכסים אחרים ⁽⁶⁾	4,453	4,619	4,619	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	262,920	266,507	4,619	110,254	10,627	27,176	2,897	73,314	2,888	1,069	33,663

ליום 31 בדצמבר 2014											
חשיפת אשראי	חשיפת אשראי ברוטו	בביטחון						תאגידים בנקאיים	סקטור ציבורי	ריבוניות	
		אחרים	הלוואות לדיור	עסקים קטנים	קמעונאיות ליחידים	נדל"ן מסחרי	תאגידים				
הלוואות ⁽³⁾	171,153	174,240	-	96,051	7,112	14,981	2,363	27,665	2,576	546	22,946
ניירות ערך ⁽⁴⁾	9,180	13,120	-	-	-	-	-	67	342	1	12,710
נגזרים ⁽⁵⁾	3,384	3,906	-	-	8	28	-	2,379	951	505	35
חשיפות חוץ מאזניות אחרות	58,266	63,126	-	6,273	2,724	10,610	484	42,773	35	176	51
נכסים אחרים ⁽⁶⁾	4,283	4,254	4,254	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל	246,292	258,646	4,254	102,324	9,844	25,619	2,847	72,884	3,904	1,228	35,742

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) סכום היתרות המאזניות והחוץ-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוץ-מאזניים וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל.
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וניירות ערך שנשאלו.
- (4) לא כולל יתרות שנוכו מבסיס ההון והשקעה בניירות ערך בתיק הסחיר.
- (5) כולל סכום נקוב של מכשירים נגזרים (לרבות נגזרי אשראי) לאחר השפעת מקדמי התוספת ("add-on") ושוי הוגן חיובי של נגזרים.
- (6) לא כולל נגזרים ויתרות שנוכו מבסיס ההון ולרבות מזומנים, השקעה במניות, רכוש קבוע והשקעה בחברות מוחזקות

להלן התפלגות חשיפות האשראי לפני הפרשה להפסדי אשראי לפי יתרה חוזית לפירעון, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפות:

אשראי ברוטו (במיליוני שקלים חדשים)⁽¹⁾:

ליום 30 בספטמבר 2015					
סך הכל ⁽²⁾	ללא תקופות לפירעון	מעל שנה ועד		עד שנה	
		מעל חמש שנים	מעל חמש שנים		
183,969	134	102,891	28,292	52,652	הלוואות ⁽³⁾
10,827	-	2,874	7,753	200	ניירות ערך ⁽⁴⁾
4,526	-	180	1,078	3,268	נגזרים ⁽⁵⁾
62,566	-	1,743	6,153	54,670	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
4,619	1,582	115	-	2,922	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
266,507	1,716	107,803	43,276	113,712	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2014					
סך הכל ⁽²⁾	ללא תקופות לפירעון	מעל שנה ועד		עד שנה	
		מעל חמש שנים	מעל חמש שנים		
174,240	124	95,865	25,779	52,472	הלוואות ⁽³⁾
13,120	-	4,243	7,969	908	ניירות ערך ⁽⁴⁾
3,906	-	347	916	2,643	נגזרים ⁽⁵⁾
63,126	-	1,384	8,952	52,790	חשיפות חוץ מאזניות אחרות
4,254	1,622	129	-	2,503	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
258,646	1,746	101,968	43,616	111,316	סך הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) סכום היתרות המאזניות והחוץ-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוץ-מאזניים וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל.
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וניירות ערך שנשאלו.
- (4) לא כולל יתרות שנוכו מבסיס ההון והשקעה בניירות ערך בתיק הסחיר.
- (5) כולל סכום נקוב של מכשירים נגזרים (לרבות נגזרי אשראי) לאחר השפעת מקדמי התוספת ("add-on") ושנוי הוגן חיובי של נגזרים.
- (6) לא כולל נגזרים ויתרות שנוכו מבסיס ההון ולרבות מזומנים, השקעה במניות, רכוש קבוע והשקעה בחברות מוחזקות.

סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית

להלן התפלגות סכומי חשיפת אשראי⁽¹⁾ לפי קבוצות חשיפה ומקדמי שקלול, לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי⁽²⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 30 בספטמבר 2015												
סך הכל	הופחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו	1250%	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
			חשיפות מדורגות:									
33,663	-	33,663	-	-	-	292	-	16	-	1,941	31,414	חובות של ריבוניות
1,069	-	1,069	-	-	-	-	-	1,069	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,869	-	2,869	-	-	-	97	-	593	-	2,179	-	חובות של תאגידים בנקאיים
162	-	162	-	-	-	-	-	142	-	20	-	חובות של תאגידים
37,763	-	37,763	-	-	-	389	-	1,820	-	4,140	31,414	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:												
19	-	19	-	-	-	-	-	12	-	7	-	חובות של תאגידים בנקאיים
73,081	-	73,081	-	-	149	72,932	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
2,884	-	2,884	-	-	4	2,880	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
27,167	-	27,167	-	-	83	28	27,056	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
10,601	-	10,601	-	-	69	22	10,510	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
110,255	-	110,255	-	-	291	1,407	34,647	18,892	55,018	-	-	משכנתאות לדיור
4,706	87	4,619	3	913	53	2,030	-	-	-	-	1,620	נכסים אחרים
228,713	87	228,626	3	913	649	79,299	72,213	18,904	55,018	7	1,620	סך הכל
266,476	87	266,389	3	913	649	79,688	72,213	20,724	55,018	4,147	33,034	סך הכל

(1) סכום היתרות המאזניות והחוז-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוז-מאזניים, לאחר הפרשה להפסדי אשראי, וללא השפעת מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל.

(2) הפחתה באמצעות ערבויות, נגזרי אשראי ובטחונות כשירים אחרים.

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 30 בספטמבר 2015												
סך הכל	הופחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו	חשיפת									
			1250%	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
חשיפות מדורגות:												
34,147	-	34,147	-	-	-	23	-	16	-	1,949	32,159	חובות של ריבוניות
1,262	-	1,262	-	-	-	-	-	1,002	-	-	260	חובות של ישויות סקטור ציבורי
2,863	-	2,863	-	-	-	97	-	593	-	2,173	-	חובות של תאגידים בנקאיים
162	-	162	-	-	-	-	-	142	-	20	-	חובות של תאגידים
38,434	-	38,434	-	-	-	120	-	1,753	-	4,142	32,419	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:												
281	-	281	-	-	-	-	-	107	-	174	-	חובות של תאגידים בנקאיים
62,515	-	62,515	-	-	136	62,379	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
2,567	-	2,567	-	-	4	2,563	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
24,983	-	24,983	-	-	82	10	24,891	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
8,375	-	8,375	-	-	52	18	8,305	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
110,039	-	110,039	-	-	291	1,407	34,509	18,863	54,969	-	-	משכנתאות לדיור
4,706	87	4,619	3	913	53	2,030	-	-	-	-	1,620	נכסים אחרים
213,466	87	213,379	3	913	618	68,407	67,705	18,970	54,969	174	1,620	סך הכל
251,900	87	251,813	3	913	618	68,527	67,705	20,723	54,969	4,316	34,039	סך כל החשיפות

לפני הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2014												
סך הכל	הופחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו	1250%	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
			חשיפות מדורגות:									
35,742	-	35,742	-	-	-	315	-	43	-	3,722	31,662	חובות של ריבוניות
1,226	-	1,226	-	-	-	-	-	1,226	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
3,867	-	3,867	-	-	-	54	-	1,095	-	2,718	-	חובות של תאגידים בנקאיים
206	-	206	-	-	-	-	-	128	-	78	-	חובות של תאגידים
41,041	-	41,041	-	-	-	369	-	2,492	-	6,518	31,662	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:												
1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
37	-	37	-	-	-	-	-	12	-	25	-	חובות של תאגידים בנקאיים
72,651	-	72,651	-	-	149	72,502	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
2,788	-	2,788	-	-	64	2,724	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
25,604	-	25,604	-	-	63	42	25,499	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
9,801	-	9,801	-	-	46	24	9,731	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
102,324	-	102,324	-	-	241	5,161	29,011	13,365	54,546	-	-	משכנתאות לדיור
4,341	87	4,254	5	820	54	2,051	-	-	-	-	1,324	נכסים אחרים
217,547	87	217,460	5	820	617	82,504	64,241	13,378	54,546	25	1,324	סך הכל
258,588	87	258,501	5	820	617	82,873	64,241	15,870	54,546	6,543	32,986	סך הכל

- (1) סכום היתרות המאזניות והחוץ-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוץ-מאזניים, לאחר הפרשה להפסדי אשראי וללא השפעת מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון, כהגדרתם בכללי באזל.
- (2) הפחתה באמצעות ערבויות, נגזרי אשראי ובטחונות כשירים אחרים.

לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2014												
סך הכל	הופחתו מההון	חשיפת אשראי ברוטו										
		1250%	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	אשראי	הפחתות
חשיפות מדורגות:												
36,322	-	36,322	-	-	-	51	-	43	-	3,726	32,502	חובות של ריבוניות
1,160	-	1,160	-	-	-	-	-	901	-	-	259	חובות של ישויות סקטור ציבורי
3,859	-	3,859	-	-	-	54	-	1,095	-	2,710	-	חובות של תאגידים בנקאיים
206	-	206	-	-	-	-	-	128	-	78	-	חובות של תאגידים
41,547	-	41,547	-	-	-	105	-	2,167	-	6,514	32,761	סך הכל
חשיפות שאינן מדורגות:												
1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	חובות של ישויות סקטור ציבורי
321	-	321	-	-	-	-	-	132	-	189	-	חובות של תאגידים בנקאיים
61,228	-	61,228	-	-	137	61,091	-	-	-	-	-	חובות של תאגידים
2,473	-	2,473	-	-	63	2,410	-	-	-	-	-	חובות בבטחון נדל"ן מסחרי
23,480	-	23,480	-	-	63	18	23,399	-	-	-	-	חשיפות קמעונאיות ליחידים
7,610	-	7,610	-	-	39	17	7,554	-	-	-	-	הלוואות לעסקים קטנים
102,232	-	102,232	-	-	240	5,159	28,923	13,364	54,546	-	-	משכנתאות לדיור
4,341	87	4,254	5	820	54	2,051	-	-	-	-	1,324	נכסים אחרים
201,686	87	201,599	5	820	596	70,746	59,876	13,497	54,546	189	1,324	סך הכל
243,233	87	243,146	5	820	596	70,851	59,876	15,664	54,546	6,703	34,085	סך כל החשיפות

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313). לפרטים בדבר תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן. נכון ליום 30 בספטמבר 2015 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

פעילות הבנק עם קבוצות לווים גדולות מתבצעת בכפוף למספר עקרונות, שנועדו לצמצם את מידת הסיכון בפעילות זו:

- עיקר הפעילות בקבוצות הלווים מתבצעת מול חברות ציבוריות, ותיקות ומובילות בתחומן.
- עיקר האשראי ניתן לטווחים קצרים ובינוניים, ומשרת פעילות שוטפת של החברות.
- האשראי מפוזר בין חברות הקבוצה הפועלות בתחומי פעילות שונים ובענפי משק נפרדים.
- האשראי ניתן במידת האפשר לחברות שונות שאין ביניהן תלות, התניות או ערבויות הדדיות.

להלן הצעדים בהם נוקט הבנק לצורך ניהול החשיפות לקבוצות לווים:

- קביעת התניות פיננסיות בהתאם לצורך.
- העמדת האשראי כנגד ביטחונות, ככל שניתן, ומעקב הדוק אחר החשיפה שאינה מובטחת בביטחונות.
- מעקב שוטף אחר פעילות החברה ותוצאותיה הכספיות.
- ניטור הדוק של עמידת חברות קבוצת הלווים בהתניות הפיננסיות, אם וכאשר נקבעו להן.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

- אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה, המתאפיין בשיעור מימון גבוה ביחס לשווי המניות, ובהסתמכות על המניות הנרכשות כמקור לפירעון האשראי וכן, יתרת אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד המאוחר למועד מימון רכישת אמצעי השליטה, כאשר הפירעון מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מאמצעי השליטה שרכישתם מומנה קודם לכן. הבנק בוחן עסקאות אלו בזהירות הראויה, ובין היתר, מתבסס על הערכות שווי פנימיות ועל מעריכים חיצוניים. התנאים הנקבעים בעסקה כוללים מבחני רגישות והתניות פיננסיות, שבהתקיימן נדרש הלווה להעמיד בטוחות נוספות. דיווח אודות אשראי זה מבוצע תקופתית.

- מימון לחברות ממונפות שהינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או היחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו. לווים אלו נבחנו בפורום שבו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, מהחטיבה לבקרת סיכונים ומהחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי ובו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית שבה היא פועלת.

לפרטים בדבר הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא ניהול הלוואות ממונפות, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן. להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי המהווה מימון ממונף:

אשראי לרכישת אמצעי שליטה (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי מאזני ליום			
ענף משק של הנרכשת	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
בינוי ונדל"ן	190	181	228
מסחר	112	-	-
סך הכל	302	181	228

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי מאזני ליום			
ענף משק של הלווה	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2014	31 בדצמבר 2014
בינוי ונדל"ן	20	368	270
מסחר	277	42	181
תעשייה	-	88	-
שירותים פיננסיים	-	42	41
מידע ותקשורת	65	-	-
סך הכל	362	540	492

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾		סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	-	-	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	
ליום 30 בספטמבר 2015						
1,380	1,526	-	-	1,380	1,526	AAA עד AA-
1,050	1,726	-	-	1,050	1,726	A+ עד A-
27	30	-	-	27	30	BBB+ עד BBB-
14	14	14	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
35	35	-	-	35	35	ללא דירוג
2,506	3,331	14	-	2,492	3,317	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
ליום 30 בספטמבר 2014						
616	745	-	-	616	745	AAA עד AA-
1,261	2,052	2	-	1,259	2,050	A+ עד A-
-	-	-	-	-	-	BBB+ עד BBB-
11	11	11	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
33	33	-	-	33	33	ללא דירוג
1,921	2,841	13	-	1,908	2,828	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
ליום 31 בדצמבר 2014						
468	630	-	-	468	630	AAA עד AA-
1,411	2,493	2	-	1,409	2,491	A+ עד A-
-	-	-	-	-	-	BBB+ עד BBB-
11	11	11	-	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
34	34	-	-	34	34	ללא דירוג
1,924	3,168	13	-	1,911	3,155	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נכון לימים 30 בספטמבר 2015, 30 בספטמבר 2014, ו-31 בדצמבר 2014 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו.

סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, למעט סיכון אשראי בגין אנשים פרטיים.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקר דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה חבה לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שוויץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג', אשר שוקללו בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313 לפי 50% מסכומן (ללא נגזרים חוץ מאזניים).
- (5) בגין קיזוז הפקדות במזומן המהוות בטוחה ונגועות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות חשיפות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סקירת ההנהלה - תוספת ג' - סיכון אשראי לפי ענפי משק, המצורפת לדוחות הכספיים, תחת ענף "שירותים פיננסיים". בסקירת ההנהלה נכללים החשיפות בגין פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, חשיפות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות. הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה. הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

דירוגים - פעילות הבנק מול גורמים בחוץ לארץ יוצרת חשיפות למדינות ולמוסדות פיננסיים. הבנק קבע מדיניות באשר לבחינה ולניתוב של הסיכון הנובע מחשיפות אלה. הבנק נעזר בניהול החשיפות לסיכון אשראי, כאמור, בדירוגים הניתנים על ידי חברות דירוג אשראי חיצוניות, שהעיקריות שבהן הן: Moody's, Standard & Poor's, Fitch. דירוגים אלה מובאים בחשבון כחלק מהשיקולים בקביעת מסגרות לחשיפות הבנק למדינות ולבנקים, המיועדות בעיקר לפעילות בנגזרים, למימון ולערבוביות בסחר חוץ, ולהשקעות השונות. הבנק רוכש את הדירוגים, ואת הניתוחים המהווים בסיס לדירוג, מהחברות Moody's ו-Fitch. הדירוג העיקרי המשמש את הבנק לניתוח עצמאי הינו הדירוג הנערך על ידי חברת Fitch.

סיכונים סביבתיים - סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד העלול לנבוע מהרעה במצבו הפיננסי של הלווה בשל עלויות גבוהות שנגרמו כתולדה של מפגעים סביבתיים ורגולציה בתחום איכות הסביבה או מירידה בשווי בטוחות החשופות לסיכון סביבתי, או מכך שהבנק יישא באחריות עקיפה למפגע סביבתי, הנגרם על ידי פרויקט שהבנק מממן. בסיכון הסביבתי נכללים גם סיכונים נוספים הנגזרים מסיכון זה (מוניטין, אחריות כלפי צד שלישי וכדומה). בשנים האחרונות גברה המודעות העולמית לחשיפה הפיננסית הפוטנציאלית הנובעת מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. על פי הנחיות המפקח על הבנקים נדרש מהבנקים לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בבנק, לרבות קביעת תהליכי עבודה לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון, ככל שקיים, בהערכת התקופתית של איכות האשראי שהועמד. מסמכי המדיניות של הבנק כוללים מדיניות סיכונים סביבתיים ייעודית, אשר במסגרתה מותוות מתודולוגיה לזיהוי, הערכה וטיפול בסיכון הסביבתי.

סיכון אשראי בגין הלוואות לדיר

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיר. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדיר כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת החזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכס. הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדיר, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים

וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח שוטף של תיקי הלקוחות התקינים והלקוחות בכשל, לפי גורמי הסיכון הטמונים בהם (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד) וביצוע מגוון מבחני מצוקה, בהיבטים כלכליים וחשבונאיים, הבוחנים את השפעת גורמי המקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת אבטלה, רמת מחירי הדיור ושיעור הריבית. הבנק פיתח מודל מתקדם לדירוג אשראי לדיור הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מתווסף למערך הניטור הקיים של הבנק. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015 ביצע הבנק כנדרש, עדכון למודל זה, שפותח לפני מספר שנים, וזאת, לאור הירידה המשמעותית שחלה בשיעורי הכשל בפועל של לקוחות הבנק, במהלך השנתיים האחרונות.

הבנק משלים בימים אלה את פיתוח ותיקוף המודלים המתקדמים עבור שאר האוכלוסייה הקמעונאית. עם השלמת מהלך זה, וכפי שצוין לגבי אוכלוסיית המשכנתאות, יצטרף מנגנון זה למנגנון הניטור, הניהול והמדידה של האוכלוסייה הקמעונאית, לפי תכנית שימושיות במודלים שהוכנה בבנק.

האמצעים והכלים להפחתת הסיכון בגין ההלוואות לדיור והגורמים השותפים לניהול סיכון זה, מפורטים בדוח הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר 2014.

תאבון הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע, במסגרת מדיניות האשראי ובמסגרת מדיניות סיכוני אשראי, מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנו מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

הפרמטרים העיקריים להגדרת תאבון הסיכון בתחום המשכנתאות הם תוצאות מודל פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), ומדד איכות האשראי. במהלך 3 השנים האחרונות הורחב תאבון הסיכון במסגרת מסמך המדיניות של הבנק, והתווספו מגבלות על פרמטרים נוספים: יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, ביטוח אשראי ומגבלות צולבות הכוללות שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע.

נכון לסוף שנת 2014, מורכב מערך הניטור מלמעלה מ-40 מדדי סיכון שהוגדרו על ידי הדירקטוריון, המוצגים במסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, תוך בחינת פרופיל הסיכון הנובע מהם, כאשר הוא גם בוחן את התפתחות מדדי תאבון הסיכון הללו. מניטור זה עולה כי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות של הבנק נמצא בירידה במהלך הרבעונים האחרונים, במרבית מדדי תאבון הסיכון שהוגדרו על גורמי הסיכון השונים, כולל LTV ויחס ההחזר. בנוסף, וכפי שהוזכר לעיל, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי לחץ כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המקרו, בשורה מגוונת של מבחני מצוקה. בחינה זו מהווה חלק מבחינת פרופיל הסיכון של התיק, גם בחינה זו מעלה כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה במהלך השנה האחרונה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור בשוק הינו נמוך יחסית לרמת ההון של הבנק.

הבנק מקיים בקרה על התיק הקיים לרבות ניתוח הביצועים לפי פילוחים שונים ולפי מוקדי סיכון. בנוסף כאמור לעיל, מבצע הבנק באופן שוטף מבחני מצוקה (מבחני קיצון) על תיק המשכנתאות שלו, תוך שהוא מאתגר גורמי סיכון רבים בתיק זה, כפי שיוצגו להלן. חלק ממבחני הקיצון מתבצעים בשיטות מתקדמות, תוך שימוש בנתונים שוטפים של המודלים המתקדמים שפיתח הבנק. מבחני הקיצון של הבנק שודרגו בתקופה האחרונה בהמשך להנחיות בנק ישראל (התרחיש האחד של בנק ישראל - תרחיש מאקרו אחיד לכל המערכת הבנקאית). מבחני הקיצון המגוונים שמבצע הבנק, מאתגרים בין היתר, את מצב המאקרו הנוכחי, ומביאים בחשבון רמת אבטלה גבוהה מאוד יחסית למצב הנוכחי, שיעור ריבית גבוה באופן משמעותי מהריבית הנוכחית במשק וכן, ירידה חדה במחירי הדיור, כמו כן, מאתגרים מבחני הקיצון את פרופיל הסיכון של כל לקוח של הבנק, על ידי עדכון דינאמי של מספר גורמי סיכון, כמו יחס החזר וה-LTV, לפי תנאי המקרו הרבעוניים שנקבעו בתרחיש. במהלך שנת 2015, עבר הבנק לביצוע מבחני קיצון אלה ברמה פרטנית, קרי, ברמת לקוח. מבחני קיצון אלו מלמדים כי רמת הסיכון של התיק נמוכה וכי לבנק יש די הון כדי לעמוד ברמת הסיכון הנגזרת ממבחני קיצון חמורים כאלה. תוצאות מבחני הקיצון על תיק המשכנתאות מוצגות באופן סדיר בפני הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון, במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני. בנוסף, אחראית החטיבה לבקרת סיכונים לבחינת הסיכונים התפעוליים הכרוכים בפעילות המשכנתאות, כחלק ממסגרת הפעילות הכוללת לטיפול בסיכון תפעולי, ובהתאם לאמור בהוראה 350 של בנק ישראל.

במהלך שנת 2015 התניע הבנק מהלך לעדכון הפרמיה הדיפרנציאלית הנקבעת בעת חיתום לקוחות בבנק, במטרה לבסס על נתוני המודלים המתקדמים של הבנק, האומדים את שיעורי הכשל הצפויים מכל לקוח ואת שיעור ההפסד, בהינתן כשל. ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, וכן קובץ שאלות ותשובות באותו נושא, הכולל הגדלת יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור. לפרטים ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן.

מאפייני תיק האשראי לדיור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון, ערבים נוספים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדיור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 בספטמבר 2015).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום ההלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון). שיעור המימון הממוצע (במקור) של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 עומד על 55.2%, בהשוואה ל-55.8% ב-31 בדצמבר 2014 ו-56.3% ב-31 בדצמבר 2013. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי לדיור של הבנק, בסך 105.1 מיליארדי שקלים חדשים, כ-93% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את ההלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור ההלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת ההלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כבטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדיור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון האמיתי, העדכני להיום, של הלוואות שניתנו עד שנת 2008, כך שרובן ככולן בשיעור נמוך מ-75% כיום. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע לכ-0.3 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.3% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

ביום 1 בנובמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות אשר מגבילות את שיעור המימון בהלוואות לדיור (הנחיות אלה אוגדו יחד עם הנחיות נוספות במסגרת חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 ביולי 2014).

בהנחיות אלו נקבע כי שיעור המימון לא יעלה על השיעורים הבאים:

עד 75% - ללווים הרוכשים זכות במקרקעין המהווה דירה יחידה (בהתאם להגדרה בסעיף 9(ג) לחוק מיסוי מקרקעין).

עד 70% - למשפרי דיור הרוכשים דירה חליפית (דירה הנרכשת על ידי אזרח ישראלי שבבעלותו דירת מגורים אשר מהווה דירה יחידה לולא רכישת הדירה הנרכשת, ואשר הלווה מתחייב למכור את הדירה הקיימת בהתאם לקבוע בסעיף 9(א1)(א)(2) לחוק מיסוי מקרקעין).

עד 50% - לרוכשי דירה להשקעה, הלוואות לכל מטרה, והלוואות לתושבי חוץ.

הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה, מגובות במקרים רבים בביטוח אשראי, המפחית משמעותית את הסיכון לבנק, למרות שאינו משפיע על חישוב שיעור המימון או שיעור ההחזר. מתוך יתרת הלוואות שניתנו בשיעור מימון מקורי גבוה מ-75%, מבטחים בביטוח אשראי כ-3.1 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-42.4%.

בשנים האחרונות, בעקבות הצעדים שנקט הבנק למיזעור הסיכון בתיק המשכנתאות, והגבלות בנק ישראל כמפורט לעיל, ירד שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מסך תיק האשראי לדיור של הבנק, לכ-1.1% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, כ-0.6% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, וכ-0.6% באשראי שניתן ברבעון השלישי של שנת 2015.

שיעור החזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדיור משמש מדד למידת הביטחון של ההלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של ההלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור החזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור החזר הממוצע בתיק האשראי לדיור של הבנק הוא 28.5%, בעוד שכ-78% מסך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור החזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.7%), כ-17% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-40.4%). כ-4% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה: כ-59.9%), וכ-1% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור החזר הממוצע ללווים אלה כ-92.2%). ההלוואות ששיעור החזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת החזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאד שלגביה שיעור החזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושכן וליכולת החזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיור, בהן נקבעו מגבלות על שיעור החזר החודשי מההכנסה.

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים חזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, המאגד בתוכו, בין היתר, את הנחיות שתוארו לעיל מיום 29 באוגוסט 2013. כמו כן, בחזר, הוגדר מחדש המונח "שיעור החזר מהכנסה". לפרטים נוספים ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדיור הכוללות חלק בריבית שקלית על בסיס הפריים. במהלך העשור האחרון, ירד שיעור ריבית הפריים, משיעור הגבוה מ-10% בשנים 2002-2003, דרך שיעורים של 6%-5% בשנים 2004-2008, ועד לשיעורים של 5%-1.60% בשנים 2009 ועד היום. מכאן, שיעור הסיכון בהלוואות לא צמודות בריבית פריים נובע מהלוואות שניתנו משנת 2009 ואילך, מתוך הנחה ששיעור ריבית הפריים עשוי לעלות ולשקף ריבית ריאלית חיובית במשק.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה לא צמודה בריבית הפריים, והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מייעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה. יכולת החזר של הלקוחות שנטלו הלוואות בתקופה בה שיעור ריבית פריים היה גבוה, נבחנה לפי רמת הריבית הגבוהה. בשנים האחרונות, בהן שררה ריבית נמוכה, נהנו אותם לקוחות מיתרון משמעותי בעלות הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע לכ-9.6 מיליארד שקלים חדשים, המהווים כ-9.1% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית הפריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת החזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים בהתאם ל"ריבית נורמטיבית".

הנחיית המפקח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, המגבילה את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר, תרמה גם היא להמשך הצמצום של מתן הלוואות בריבית משתנה ולהפחתת הסיכון בתחום זה.

על פי מכתב המפקח מיום 29 באוגוסט 2013, נקבע כי בנוסף להנחיה מיום 3 במאי 2011, תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדיור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הנחיות המפקח על הבנקים שתוארו לעיל מיום 3 במאי 2011 וכן מיום 29 באוגוסט 2013, אוגדו במסגרת חזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור מיום 15 ביולי 2014. לפרטים ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן.

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים הגיע לכ-4.3 מיליארדי שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2015, המהווים כ-4.1% בלבד מתיק האשראי לדיור של הבנק.

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ (במיליון שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					סך הכל
		עד 3 חודשים	עד 3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	10 שנים ומעלה	
עד 60%	עד 35%	2,844	7,806	8,759	15,595	10,280	49,027
35%-50%	35%-50%	372	1,115	1,623	4,913	2,424	11,174
50%-80%	50%-80%	-	13	36	1,648	915	2,895
מעל 80%	מעל 80%	-	-	6	138	156	352
60%-75%	עד 35%	1,602	4,328	5,079	10,163	5,231	27,364
35%-50%	35%-50%	207	516	636	2,705	1,292	5,613
50%-80%	50%-80%	-	2	11	653	453	1,215
מעל 80%	מעל 80%	-	-	-	32	57	103
מעל 75%	עד 35%	31	82	152	1,877	1,918	5,488
35%-50%	35%-50%	1	6	31	393	449	1,380
50%-80%	50%-80%	-	-	-	66	147	382
מעל 80%	מעל 80%	-	-	-	7	25	67
סך הכל		5,057	13,868	16,333	38,190	23,347	105,060
מזה:							
הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים אחוז מסך האשראי לדיור							
		266	537	688	1,934	862	4,324
		5.3%	3.9%	4.2%	5.1%	3.7%	4.1%
הלוואות בריבית משתנה:							
לא צמודות בריבית פריים							
		1,227	3,550	4,783	10,663	11,093	32,544
צמודות למדד ⁽³⁾							
		21	38	148	1,873	4,381	8,069
במטבע חוץ ⁽³⁾							
		104	211	640	2,133	899	4,362
סך הכל		1,352	3,799	5,571	14,669	16,373	44,975
הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיור							
		24.3%	25.6%	29.3%	27.9%	47.5%	31.0%
הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור							
		0.4%	0.3%	0.9%	4.9%	18.8%	7.7%
הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיור							
		0.6%	0.6%	1.1%	6.1%	10.9%	7.0%

(1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.

(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות לקבוצות גיל בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.

(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגין נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 בספטמבר 2015 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור								
בפיגור של 90 יום או יותר								
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽⁴⁾ סך הכל	סך הכל	מעל 15		מעל 6		בפיגור של		
		מעל 33	עד 33	חודשים	חודשים	90 ימים	30 ימים	
	מעל 90	מעל 33	עד 33	עד 15	עד 6	עד 89	ימים ⁽³⁾	
331	67	258	223	12	13	10	6	סכום בפיגור
106	5	101	100	1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽¹⁾
1,354	183	829	161	73	211	384	343	יתרת חוב רשומה
261	79	180	118	33	29	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
1,093	104	649	43	40	182	384	343	יתרת חוב נטו

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(4) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

הפחתת סיכון אשראי

להלן הרכב חשיפת האשראי נטו לפי סוגי הפחתות סיכון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2015				
חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	שנגרעו	חשיפה המכוסה על ידי ערבויות ⁽²⁾		חשיפת אשראי נטו
		סכומים שנוספו	סכומים על ידי בטחון פיננסי כשיר	
33,663	(260)	753	(10)	34,146
1,069	-	260	(67)	1,262
2,888	(5)	262	-	3,145
73,243	(639)	-	(9,928)	62,676
2,884	(7)	-	(310)	2,567
27,167	(4)	-	(2,179)	24,984
10,601	(360)	-	(1,867)	8,374
110,255	-	-	(215)	110,040
4,619	-	-	-	4,619
266,389	(1,275)	1,275	(14,576)	251,813

(1) סכום היתרות המאזניות והחוי-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוי-מאזניים, לאחר הפרשה להפסדי אשראי, וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון כהגדרתם בכללי באזל.

(2) הפחתת סיכון אשראי באמצעות ערבויות גורמת למעבר של חשיפות מקבוצת החשיפה המקורית לקבוצות חשיפה בעלות מקדם שקלול סיכון נמוך יותר. כתוצאה מכך, נוצרים לעתים מצבים שבהם היקף החשיפה בקבוצת חשיפה מסוימת, לאחר הפחתת סיכון אשראי, גבוה מהיקף החשיפה בקבוצה זו לפני הפחתת הסיכון.

להלן הרכב חשיפת האשראי נטו לפי סוגי הפחתות סיכון (במיליוני שקלים חדשים) - המשך:

ליום 31 בדצמבר 2014					
חשיפה המכוסה		חשיפה המכוסה על ידי ערבויות ⁽²⁾			
חשיפת אשראי נטו	על ידי בטחון פיננסי כשיר	סכומים שנוספו	סכומים שנגרעו	חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	
36,322	(6)	845	(259)	35,742	חובות של ריבוניות
1,161	(74)	259	(251)	1,227	חובות של ישויות סקטור ציבורי
4,180	-	284	(8)	3,904	חובות של תאגידים בנקאיים
61,434	(10,907)	-	(516)	72,857	חובות של תאגידים
2,473	(311)	-	(4)	2,788	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
23,480	(2,121)	-	(3)	25,604	חשיפות קמעונאיות ליחידים
7,610	(1,844)	-	(347)	9,801	הלוואות לעסקים קטנים
102,232	(92)	-	-	102,324	משכנתאות לדיור
4,254	-	-	-	4,254	נכסים אחרים
243,146	(15,355)	1,388	(1,388)	258,501	סך הכל

- (1) סכום היתרות המאזניות והחוץ-מאזניות לאחר קיזוזים מאזניים וחוץ-מאזניים, לאחר הפרשה להפסדי אשראי, וללא השפעת הפחתת סיכון אשראי, מקדמי המרה לאשראי ומקדמי שקלול הסיכון כהגדרתם בכללי באזל.
- (2) הפחתת סיכון אשראי באמצעות ערבויות גורמת למעבר של חשיפות מקבוצת החשיפה המקורית לקבוצות חשיפה בעלות מקדם שקלול סיכון נמוך יותר. כתוצאה מכך, נוצרים לעתים מצבים שבהם היקף החשיפה בקבוצת חשיפה מסוימת, לאחר הפחתת סיכון אשראי, גבוה מהיקף החשיפה בקבוצה זו לפני הפחתת הסיכון.

סיכון אשראי של צד נגדי

סיכון צד נגדי הינו הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. הפסד כלכלי יקרה רק כאשר העסקה עם הצד הנגדי תהיה בעלת שווי כלכלי חיובי בעת הכשל. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. במידה והצד הנגדי יהיה בכשל, והעסקה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק, הדבר עלול לגרום להפסד לבנק, לבעיית נזילות ולקושי לבצע עסקאות נוספות. גורמי הסיכון המשפיעים על סיכון האשראי של הצד הנגדי הינם: סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון ריבית וסיכון נזילות.

הפעילות במכשירים נגזרים מהווה חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, וזאת בכפוף למגבלות הדירקטוריון. הבנק פועל במכשירים נגזרים הן עבור לקוחותיו, והן לצורך עצמי במסגרת ניהול חשיפות בסיס וריבית במגזרי ההצמדה השונים. הבנק אף פועל בתחום נגזרות האשראי (CDS) בתיק הסחיר. השקעות אלה נבחנות באופן פרטני בוועדה לניהול סיכונים בראשות מנהל החטיבה הפיננסית ומובאות לאישור ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות המנהל הכללי.

להלן הרכב חשיפת אשראי נוכחית בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 30 בספטמבר 2015					
סה"כ	נגזרי אשראי ⁽²⁾	חוזי סחורות	חוזים בגין מניות	חוזי מט"ח	חוזי ריבית
					סכום נקוב של מכשירים נגזרים לאחר השפעת מקדם
1,851	41	1	446	1,233	130
					התוספת ("add-on")
4,792	-	1	881	2,236	1,674
					שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים ⁽¹⁾
(2,117)	-	-	(74)	(718)	(1,325)
					השפעת הסכמי קיזוז
4,526	41	2	1,253	2,751	479
					סך הכל חשיפה בגין מכשירים נגזרים
(2,233)	(22)	(1)	(1,126)	(994)	(90)
					ביטחונות בגין מכשירים נגזרים (לפני מקדמי ביטחון)
876	2	-	430	415	29
					השפעת מקדמי ביטחון על הביטחונות
3,169	21	1	557	2,172	418
					סה"כ חשיפת אשראי נוכחית לאחר הפחתת סיכון אשראי

ליום 31 בדצמבר 2014					
סה"כ	נגזרי אשראי ⁽²⁾	חוזי סחורות	חוזים בגין מניות	חוזי מט"ח	חוזי ריבית
					סכום נקוב של מכשירים נגזרים לאחר השפעת מקדם
1,691	-	1	321	1,222	147
					התוספת ("add-on")
5,221	-	-	454	3,041	1,726
					שווי הוגן ברוטו חיובי של נגזרים ⁽¹⁾
(3,006)	-	-	(67)	(1,583)	(1,356)
					השפעת הסכמי קיזוז
3,906	-	1	708	2,680	517
					סך הכל חשיפה בגין מכשירים נגזרים
(1,474)	-	(1)	(643)	(751)	(79)
					ביטחונות בגין מכשירים נגזרים (לפני מקדמי ביטחון)
545	-	-	294	243	8
					השפעת מקדמי ביטחון על הביטחונות
2,977	-	-	359	2,172	446
					סה"כ חשיפת אשראי נוכחית לאחר הפחתת סיכון אשראי

- (1) לרבות חשיפה הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי בגין פעולות לקוח בבורסה, המחושבת על פי כללי הבורסה.
 (2) פעילות נגזרי האשראי של הבנק אינה מוגדרת כפעילות תיווך. למידע על עסקאות רכישה ומכירת הגנת אשראי, ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

איגוח

הבנק אינו פועל בתחום איגוח נכסים. מדיניות הבנק הינה להימנע, באופן עקרוני, מהשקעה במכשירי איגוח מורכבים.

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי

לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 2 לדוחות הכספיים. יתרת ההשקעות כוללת השקעה במניות סחירות וציבוריות בסכום של כ-2 מיליוני שקלים חדשים והשקעה במניות שאינן ציבוריות בסכום של כ-136 מיליוני שקלים חדשים.

ליום 30 בספטמבר 2015		
שוי הוגן	דרישת הון ⁽¹⁾	
57	7	מניות
81	10	קרנות הון סיכון / הון פרטיות
138	17	סך הכל השקעה במניות בתיק הבנקאי

ליום 31 בדצמבר 2014		
שוי הוגן	דרישת הון ⁽²⁾	
65	8	מניות
91	11	קרנות הון סיכון / הון פרטיות
156	19	סך הכל השקעה במניות בתיק הבנקאי

(1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.7%.

(2) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.5%.

יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

להלן פרטים בדבר יחס המינוף (Leverage Ratio) של הבנק:

השוואה בין נכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)	
ליום 30 בספטמבר 2015	
204,966	סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
-	התאמות בגין השקעות ביטוחיות בתחום הבנקאות, הפיננסים, הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת האיחוד לצרכים פיקוחיים
-	התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
226	התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
-	התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
20,160	התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים ⁽¹⁾
1,185	התאמות אחרות
226,537	חשיפה לצורך יחס המינוף

(1) המרה של החשיפות החוץ מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי, בהתאם לכללי המדידה של הלימות ההון (באזל).

הרכב החשיפות ויחס המינוף (במיליוני שקלים חדשים)	
ליום 30 בספטמבר 2015	
חשיפות מאזניות	
201,096	נכסים במאזן ⁽¹⁾
(87)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
201,009	סך חשיפות מאזניות ⁽¹⁾
חשיפות בגין נגזרים	
2,675	עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
1,851	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
-	גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים במאזן בהתאם להוראות הדיווח לציבור
-	ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות בנגזרים
415	סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
-	קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכוי תוספות בגין נגזרי אשראי שנכתבו
4,941	סך חשיפות בגין נגזרים
חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך	
427	נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר התאמות בגין עסקאות שמתופלות כמכירה חשבונאית
-	סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך
-	חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי מרכזי בגין נכסי מימון ניירות ערך
-	חשיפות בגין עסקאות כסוכן
427	סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
חשיפות חוץ מאזניות אחרות	
62,566	חשיפה חוץ מאזנית בערך נקוב ברוטו
(42,406)	התאמות בגין המרה לסכומים שווי ערך אשראי
20,160	פריטים חוץ מאזניים
הון וסך החשיפות	
12,061	הון רובד 1
226,537	סך החשיפות
יחס מינוף	
5.32%	יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

(1) למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות בטחונות.

סיכוני שוק

סיכוני השוק אליהם חשוף הבנק במכשירים הפיננסיים השונים נובעים מרגישותם לשינויים בלתי צפויים בגורמי הסיכון, ביניהם: ריבית, שיעור האינפלציה ושערי חליפין, כך ששינויים בתנאי השוק, עשויים להוביל לשינויים בשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים השונים. ניהול סיכוני השוק נועד למקסם את הרווח של הבנק ברמת סיכון שנקבעה. החשיפות לסיכוני שוק מנוהלות בהתאם למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, אשר במסגרתן ובכפוף להן, פועלת הנהלת הבנק בהתאם לתנאי השוק במועד נתון.

פעילות הבנק מגלמת שני גורמי סיכון שוק עיקריים:

- סיכון הריבית - הסיכון לשחיקת ההון כתוצאה משינויים שיחולו בעתיד בשיעורי הריבית. החשיפה לסיכון הריבית נובעת מחוסר התאמה בין טווחי הזמן לפירעון של נכסי הבנק לעומת התחייבויותיו, או ממתאם לא מלא בהשפעת שינויים בשיעורי הריבית על המכשירים הפיננסיים השונים. הבנק מנהל את סיכוני הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), הוראה ייעודית בתחום ניהול סיכון הריבית ובדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. ניהול סיכון הריבית עוגן במסמך מדיניות נפרד לניהול סיכון הריבית, הכולל בין היתר את הגדרות מוקדי הסיכון, אופן ניהול הסיכון, לרבות מבנה וסמכויות האורגנים השונים, מדידת הסיכון ומגבלות הדירקטוריון וההנהלה.
- סיכון בסיס הצמדה - הסיכון לשחיקה בהון כתוצאה משינויים בערכו של בסיס הצמדה - שינוי מחירים, שערי חליפין וקצב האינפלציה. החשיפה לסיכון בסיס קיימת כאשר הנכסים וההתחייבויות של הבנק נקובים במגזרי מטבע או הצמדה שונים.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי

סיכון הריבית בתיק הבנקאי של הבנק מנוטר באופן שוטף, בהתאם לדרישות בנק ישראל במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333, הן במסגרת ניהול סיכון הריבית על התיק הכולל במונחי VAR, והן במונחי Economic Value of Equity - EVE, המודל העיקרי של הבנק לאמידת הסיכון, הבוחן שינויים בשווי הכלכלי של התיק תחת הנחות שונות של שינויים בעקומי הריבית, במצב חיים רגיל ובמצבי קיצון, לרבות עליה/ירידה מקבילה של עקום הריבית ב-2%.

בנוסף, לבנק מגוון תרחישים שנועדו לבחון את פרופיל הסיכון שלו בעת קיצון, לנוכח תאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. כחלק מזה, מפעיל הבנק שיטות חדישות לבחינת סיכון הריבית בעת אירוע קיצון, כולל תרחיש קיצון במתווה כלכלי.

להלן השפעת תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים) :

30 בספטמבר 2015						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראלי			מטבע חוץ			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
(906)	265	64	(24)	(5)	(606)	עליה של 2%
1,146	(424)	(51)	26	6	703	ירידה של 2%

30 בספטמבר 2014						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראלי			מטבע חוץ			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
(735)	137	177	(14)	(7)	(442)	עליה של 2%
466	(306)	2	4	4	170	ירידה של 2%

31 בדצמבר 2014						
שינוי בשווי הוגן						
מטבע ישראלי			מטבע חוץ			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר	סך הכל	
(1,191)	58	236	(11)	(2)	(910)	עליה של 2%
1,004	(202)	(38)	3	3	770	ירידה של 2%

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילותו.

מודל ה-VAR (Value at Risk) – הערך בסיכון

כנדרש על פי הוראות בנק ישראל, מחשב הבנק את ערכי ה-VAR וערכי מבחני הקיצון ברמה יומית. על מנת לשפר את מהירות התגובה של ערך ה-VAR לרמת התנודתיות בשווקים הפיננסיים, פיתח הבנק שיטה לחישוב VAR המיישמת שילוב של שתי שיטות חישוב עיקריות: השיטה האנליטית ושיטת הסימולציה ההיסטורית. שיטה זו מאפשרת לבנק להתמודד עם מצבים בהם מידת התנודתיות בשוק גדלה. שיטה זו פותחה בעבר על ידי הבנק, בשיתוף עם מומחים מחוץ לארץ, והיא נתונה לתהליך Back-Testing המתבצע באופן שוטף. הנתונים להלן מוצגים אך ורק בהתאם לחישובי השיטה ההיסטורית.

חישובי VAR בגין תיק האופציות מתבצעים בבנק, אחת לשעה, על ידי שימוש בשיטת סימולציות מונטה קרלו ובשיטה ההיסטורית. האומדן הפנימי של ערך ה-VAR של קבוצת הבנק, בשיטה ההיסטורית, מציג את הסיכון להפסד במהלך חודש ימים, שההסתברות להתרחשותו אינה עולה על 1%. להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים ראשונים	תשעה חודשים ראשונים	
2014	2014	2015	
286	219	227	לוסף התקופה
288 (נובמבר)	235 (יוני)	379 (מאי)	ערך מקסימלי במהלך התקופה
162 (ינואר)	162 (ינואר)	227 (ספטמבר)	ערך מינימלי במהלך התקופה

תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. החריגה שנרשמה, בגובה 5.5 מיליוני שקלים חדשים, נבעה בעיקר מעליה חדה בעקום הצמוד, כתגובה לפרסום המדד ולירידה בציפיות האינפלציוניות. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל. לפיכך, מודל ה-VAR של הבנק תקין. להלן החריגות במהלך התקופה שנבחנה (במיליוני שקלים חדשים):

מועד החריגה	גודל החריגה
17 ביולי 2013	5.5

גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

	תרחיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾				תרחישים	
	ירידה מקסימלית	עליה מקסימלית	ירידה של 10%	ירידה של 5%	עליה של 5%	עליה של 10%
מדד	(64.8)	110.0	(753.3)	(376.7)	376.7	753.3
דולר	(4.6)	6.8	(3.3)	(7.6)	9.3	3.1
ליש"ט	0.0	(0.3)	(0.4)	(0.1)	(0.3)	(0.2)
יין	0.7	0.2	1.0	0.6	0.2	0.3
אירו	1.4	0.1	9.6	3.6	1.1	9.4
פר"ש	(0.2)	0.1	(0.3)	(0.1)	0.0	0.1

(1) תרחיש קיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.

סיכון ריבית

להלן מוצגת השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו (במיליוני שקלים חדשים).

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית:

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
30 בספטמבר 2015						
198,178	2,244	3,563	13,502	52,887	125,982	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
178,148	6,826	14,896	74,092	3,264	79,070	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(189,974)	(2,885)	(6,181)	(31,142)	(38,856)	(110,910)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(177,895)	(6,341)	(12,349)	(56,417)	(10,565)	(92,223)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
8,457	(156)	(71)	35	6,730	1,919	סך הכל
31 בדצמבר 2014						
191,641	1,815	4,133	13,908	54,627	117,158	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
182,255	6,368	13,681	75,892	3,618	82,696	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(182,928)	(2,767)	(5,173)	(27,577)	(40,631)	(106,780)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(183,146)	(5,628)	(12,723)	(62,476)	(10,617)	(91,702)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
7,822	(212)	(82)	(253)	6,997	1,372	סך הכל

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית⁽⁴⁾:

באחוזים	שקלים חדשים	סך הכל	אחר	מטבע חוץ ⁽²⁾			מטבע ישראלי		
				אירו	דולר	מטבע חוץ ⁽²⁾	צמוד למדד	לא צמוד	
30 בספטמבר 2015									
השינוי בשיעורי הריבית:									
(3.1)	(262)	8,195	(158)	(72)	42	6,925	1,458	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	
(0.3)	(24)	8,433	(156)	(71)	36	6,753	1,871	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	
2.9	244	8,701	(153)	(70)	31	6,502	2,391	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	
31 בדצמבר 2014									
השינוי בשיעורי הריבית:									
(3.1)	(239)	7,583	(213)	(84)	(252)	7,049	1,083	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	
(0.3)	(23)	7,799	(212)	(82)	(253)	6,999	1,347	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	
1.4	112	7,934	(211)	(80)	(245)	6,909	1,561	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
 - (2) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירי פיננסיים חוץ מאזניים.
 - (3) יובהר כי בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כפי שמפורט בביאור 10 בדוחות הכספיים, משקפת ריבית ההיוון לנכסים הפיננסיים סיכון אשראי גלום וריבית ההיוון להתחייבויות הפיננסיות משקפת גם את פרמיית גיוס המקורות של הבנק. זאת בשונה מאופן חישוב השפעת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, במונחי Economic Value of Equity - EVE, הכולל השפעת החשיפה לריבית חסרת סיכון בלבד.
 - (4) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהוונים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
 - (5) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
- לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 10 בדוחות הכספיים.

הבנק נדרש להקצות הון בגין סיכון הריבית בתיק הסחיר, סיכויי שער חליפין על כל הפעילות הבנקאית וסיכון האופציות. הבנק משתמש בשיטת המח"מ במדידתו את סיכון הריבית ובשיטת דלתא פלוס במדידתו את הסיכון בגין אופציות. שיטה זו מכמתת את הסיכון הכרוך בפעילות תיק האופציות כפונקציה של ערכי "היוניות". אלה מבטאות את רגישות תיק האופציות לתזוזות בנכס הבסיס ובסטיית התקן. על פי כללי באזל III, נדרש הבנק לחשב גם את הסיכון הספציפי בתיק הסחיר. דרישת ההון בגין הסיכון הספציפי מיועדת לספק הגנה מפני שינוי לרעה במחירו של נייר ערך יחיד עקב גורמים הקשורים למנפיק היחיד. דרישה זו מתייחסת למכשירים בתיק הסחיר, והיא מחליפה את דרישת ההון בגין סיכויי אשראי לגבי מכשירים אלה, אילו היו בתיק הבנקאי.

הקצאת הון עבור סיכון בסיס הינה של 8% בגין פוזיציה פתוחה נטו בכל מטבע.

להלן דרישת ההון הנובעת מסיכון שוק לפי רכיבי סיכון (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015		
דרישות הון ⁽²⁾			דרישות הון ⁽¹⁾		
סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל
80	-	80	100	-	100
-	-	-	-	-	-
48	-	48	15	-	15
128	-	128	115	-	115

(1) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.7%.

(2) דרישת ההון חושבה לפי שיעור של 12.5%.

(3) סיכון הגלום בפעילות אופציות נכלל ברכיבים השונים, וחושב לפי גישת "דלתא פלוס", כהגדרתה בהוראות המפקח על הבנקים.

(4) חושב לפי גישת המח"מ, כהגדרתה בהוראות המפקח על הבנקים.

סיכויי נזילות

סיכויי נזילות נובעים מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. סיכויי הנזילות מנוהלים בכפוף למגבלות הדירקטוריון וההנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.

מודל נזילות רגולטורי – יחס כיסוי נזילות

החל מיום 1 באפריל 2015 הבינק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 - יחס כיסוי נזילות רגולטורי, אשר נכנסה לתוקף במועד זה. ההוראה קובעת יחסי נזילות מינימליים לתקופה של חודש (LCR רגולטורי), המחושבים על בסיס מקדמים אחידים למערכת הבנקאית אשר נקבעו על ידי בנק ישראל בהתבסס על הנחיות באזל III. יחס כיסוי הנזילות הרגולטורי המינימלי נקבע לשיעור של 60% החל מיום 1 באפריל 2015, 80% החל מיום 1 בינואר 2016 ו-100% החל מיום 1 בינואר 2017. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחידו ובמטבע חוץ בנפרד, והבנק מחזיק בנכסים נזילים באיכות הגבוהה ביותר התואמים את התפלגות צרכי הנזילות לפי המטבעות העיקריים. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכויי הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342, כפי שיתואר להלן.

הגורמים העיקריים המשפיעים על תוצאות יחס כיסוי הנזילות הינם הרכב המקורות והשימושים של הבנק. הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (HQLA) הינם נכסים ברמה 1, המאופיינים ברמת סחירות גבוהה ורמת סיכון נמוכה. אלו כוללים מזומנים, עו"ש ופיקדונות בבנקים מרכזיים, איגרות חוב של ריבונות בעלי משקל סיכון 0% ואיגרות חוב של מדינת ישראל. עיקר תזרים המזומנים היוצא הינו כנגד מימון סיטונאי בלתי מובטח - פיקדונות שהופקדו בבנק על ידי תאגידים וגופים פיננסיים. היחס במהלך החודש נע בצורה מחזורית ברובה, הניתנת לחיזוי לפי אומדנים פנימיים של הבנק. הגורם המרכזי המשפיע, לאורך זמן, על התפתחות היחס הוא הצמיחה בפעילות הבנק, הן בצד גיוס וניהול מבנה המקורות (לרבות הנפקות) והן בצד הגידול בשימושים. הבנק פועל באופן שוטף להעלאת היחס, לפי המתווה שנקבע בהוראת ניהול בנקאי תקין 221, לעמידה ביחס מינימאלי של 80% בתחילת שנת 2016 וביחס מינימאלי של 100% בתחילת שנת 2017, תוך ניהול דינמי של מבנה המקורות. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו תוספת של שולי בטחון מעל היחס המינימאלי הנדרש, כך שהמגבלות האפקטיביות, המשמשות לניהול השוטף, גבוהות מהנדרש בהוראה האמורה.

ריכוזיות מקורות המימון מנוטרת באמצעות מגוון רחב של מגבלות דירקטוריון, הנהלה וכן אינדיקטורים לניהול הסיכון (Key Risk Indicators) תחת מספר תתי קטגוריות: גודל, סוג לקוח, מפקיד בודד, כמות לקוחות, מוצר ואורך חיים של הפקדה ממוצעת. הניהול השוטף של מבנה המקורות, כולל התוויה של מדיניות לגיוון המקורות ותקופות המימון וכן קביעת יעדים ספציפיים למדדי הסיכון. החשיפות לנגזרים מנהלות באופן שוטף. בהתאם למצב החשיפה מול כל צד נגדי, מבוצעת השלמה מיידית של ביטחונות נדרשים לצד נגדי או דרישה מיידית לביטחונות מצד נגדי. באופן שכזה, חשיפת הנזילות של הבנק עקב דרישת ביטחונות היא מזערית. יחס כיסוי הנזילות הממוצע (על בסיס מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2015 עומד על 84% (היחס המינימאלי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים עומד על 60%).

מודל נזילות פנימי – יחס נזילות מזערי

הבנק פיתח מודל פנימי לאמידה יומית של צרכי הנזילות והאמצעים הנזילים, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 - "ניהול סיכוני נזילות" ובהתאמה להנחיות באזל, במסגרתו הוגדרו תרחישי קיצון פנימיים, מערכתיים ומשולבים במטבע ישראלי ומטבע חוץ, לאופק של חודש, לחישוב יחס נזילות מזערי – יחס כרית נזילות לתזרים יוצא חזוי נטו בתרחישים אלה. זאת, בהתבסס על מאפייני התנהגות המפקידים ומוקדי הסיכון בהתאמה לתרחישים השונים. כאמור לעיל, נקבעו מגבלות דירקטוריון והנהלה ליחסי הנזילות בתרחישים שונים, לרבות תקופות שונות בחודש ומהלך עסקים רגיל. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.

יחס כיסוי נזילות – גילויים נוספים

ניהול סיכוני הנזילות מעוגן במסמך מדיניות המובא לאישור הדירקטוריון בתדירות של לפחות אחת לשנה. מסמך המדיניות כולל את אופן ניהול הסיכון, לרבות סמכויות ואחריות האורגנים השונים, מנגנון הניהול השוטף של סיכוני הנזילות, אפיון כל הפרמטרים למדידת הסיכון במהלך עסקים רגיל ובתרחישי הלחץ השונים, מגבלות הדירקטוריון והנהלה, לרבות מגבלות בתחום הריכוזיות ומבנה המקורות, ותכנית חירום מפורטת לטיפול במקרה של משבר נזילות לרבות האמצעים האפשריים בכל אחד מסוגי התרחישים ופרק הזמן המוערך לביצוע. דירקטוריון הבנק קובע את האסטרטגיה לניהול סיכון הנזילות ואת תאבון הסיכון שלו באמצעות סדרה של מגבלות בשלושת המימדים של הסיכון: מצב עסקים רגיל, תרחישים (יחס כיסוי נזילות – מודל רגולטורי ויחס נזילות מזערי – מודל פנימי) וריכוזיות. המדיניות לניהול סיכון הנזילות מובאת, כאמור, לסקירה ואישור הדירקטוריון, בתדירות שלא תפחת משנה. הנהלת הבנק קבעה סדרה נוספת של מגבלות המהוות קווים מנחים לניהול - מעבר למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון. הניהול השוטף של הסיכון מבוצע באמצעות אינדיקטורים אנדוגניים ואקסוגניים למצב הבנק בפרט ולמצב המערכת. הניהול השוטף והתקופתי של סיכון הנזילות הוא על בסיס קבוצתי ומבוצע תחת המסגרת הכללית לניהול הסיכונים בבנק. מסגרת זו כוללת את המעגל הראשון - מנהלי הסיכון בחטיבה הפיננסית, המעגל השני - בקרי הסיכון בחטיבה לבקרת סיכונים והמעגל השלישי - הביקורת הפנימית. הניהול השוטף כולל, כאמור, מעקב אחר מגבלות הדירקטוריון והנהלה והאינדיקטורים לסיכון, לרבות בתחום ריכוזיות מקורות המימון, חשיפות נזילות ברמת הבנק והקבוצה וכן, פערי נזילות הנובעים מכלל הפעילות, מאזנית וחץ מאזנית. ניהול הסיכון ברמת הקבוצה מתחשב במגבלות המשפטיות, הרגולטוריות והתפעוליות על יכולת ההעברה של נזילות בין הבנק לסניפים בחוץ לארץ ולחברות הבנות.

ניהול הנזילות בבנק הינו אקטיבי והדוק, הן בהפעלת מודלים מפורטים במצבי עולם שונים, הן בהקפדה על החזקת אמצעים מזילים עם סיכון אשראי מזערי ויכולת מימוש מיידית, והן בניהול אקטיבי של המקורות להארכת מח"מ המקורות ופיזורם. בבנק פועל פורום נזילות יומי, באחריות החטיבה הפיננסית הן במצב הנזילות ופועל לתיאום בין "צרכי" הנזילות של היחידות השונות בבנק לבין "ספקי" הנזילות ומנהלי הנזילות. כמו כן הוקם פורום בראשות מנהל בחטיבה הפיננסית למעקב שוטף אחר יישום הוראת יחס הנזילות המזערי (הוראה 221) ועמידה ביעדי כל היחידות העסקיות בבנק בתחום גיוס וניהול המקורות. בנוסף, מבצע האגף לבקרת סיכונים בחינה של הלימות המודלים (Back Testing) כנדרש בהוראות בנק ישראל.

תכניות מימון של הבנק לשעת חירום מתייחסות לאופן הניהול של כל מצב חירום ומגדירות את הצוות הניהולי האחראי לטיפול בו (לפי רמות שונות). תכניות אלו כוללות הגדרה מפורטת של אמצעים נזילים נוספים לשעת חירום וכן רשימה של צעדים אופרטיביים (לרבות הגורם המוסמך להפעלתם) ומתייחסות גם לניהול מימד התקשורת, הן תקשורת פנים ארגונית והן תקשורת חוץ ארגונית.

לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקח על הבנקים בנושא ניהול סיכון נזילות יחס כיסוי נזילות ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן.

להלן פרטים בדבר יחס כיסוי הנזילות ליום 30 בספטמבר 2015⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015		
סך ערך לא משוקלל ⁽²⁾ (ממוצע)	סך ערך משוקלל ⁽³⁾ (ממוצע)	
סך כל נכסים נזילים באיכות גבוהה		
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
27,016		
תזרימי מזומנים יוצאים		
		פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
4,888	81,148	פיקדונות יציבים
1,242	24,848	פיקדונות פחות יציבים
2,704	24,894	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
942	31,406	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
26,306	39,780	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)
25,932	39,407	חובות לא מובטחים
373	373	דרישות נזילות נוספות, מזה:
8,746	67,627	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
4,561	4,561	קווי אשראי ונזילות
2,429	28,095	מחויבויות מימון מותנות אחרות
1,756	34,971	
39,940		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
תזרימי מזומנים נכנסים		
		תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
3,653	6,349	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
4,303	8,287	
7,956		סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
סך ערך מתואם⁽⁴⁾		
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
27,016		
		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים, נטו
31,984		
84%		יחס כיסוי נזילות (%)

- (1) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- (2) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיק, תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
- (3) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
- (4) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת: מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא וכן יתר המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ומגבלה על תזרימים נכנסים כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221).

סיכונים תפעוליים

הוראות באזל I התייחסו לסיכון התפעולי כאל סיכון שירי, ולמעשה הוגדר סיכון זה כסיכון שאינו סיכון שוק או סיכון אשראי. הוראות באזל II הגדירו את הסיכון התפעולי באופן מפורש כסיכון להפסד כתוצאה מכשל או אי נאותות של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או אירועים חיצוניים. בנוסף, כולל הנדבך הראשון של באזל II, דרישת הון בגין הסיכון התפעולי. לפרטים בעניין הנחיות באזל II, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2014, סיים הבנק מהלך שנועד לבחון את הטיפול שלו בסיכונים התפעוליים, כולל הטיפול במעילות ובהונאות, לנוכח המקובל והמתפתח בעולם בשנים האחרונות. מסגרת הטיפול של הבנק בסיכון התפעולי כוללת איסוף נתוני הפסד בפועל, ביצוע תחקירים במקרה של כשל, ביצוע סקרים ביחידות השונות של הבנק, פיתוח מבחני מצוקה למקרה של אירוע סיכון תפעולי קיצוני, קיום מערך הדרכות שוטף, חלקו באמצעות פורום מיוחד שהוקם לנאמני הסיכון התפעולי, הפועלים ביחידות הבנק השונות, בחינת הצורך להגדרת KRI (Key Risk Indicators) ומדדי ביצועים על תהליכים מרכזיים המתבצעים בבנק, ופעולות נוספות שהולמות את דרישת הוראה 350 ואת המסגרת שהתפתחה בעולם בשנים האחרונות. פעילות הסיכון התפעולי נתמכת על ידי מערכת ממוכנת מרכזית - פסת"ל (פורטל סיכונים תפעוליים) הנמצאת בימים אלה בתהליכי שדרוג נוספים, עם דגש על מתן דיווחים מיידיים ליחידות השונות בבנק, באמצעות מודול ייעודי הנמצא בשלבי פיתוח. כחלק מהפעילות לטיפול בסיכון התפעולי, נמצא הבנק בתהליך לשידרוג יכולת הלמידה והפקת הלקחים של יחידות הבנק מאירועים תפעוליים שהתרחשו. בנוסף, החל הבנק בפיתוח מערכת מתקדמת לאיתור מעילות והונאות. מערכת זו תתבסס על שיטות מגוונות לאיתור אנומליות.

אבטחת מידע וסייבר

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357, והוראה מספר 361, מונה בבנק מנהל אבטחת מידע וסייבר, הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים, מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. היחידה אחראית לקביעת מדיניות אבטחת המידע וסייבר בבנק, לפיתוח תכנית עבודה בתחומים אלה, למעקב אחר יישום תכנית העבודה בבנק, ולבחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע וסייבר. יישום מדיניות אבטחת המידע וסייבר בבנק נעשה, בין היתר, באמצעות החטיבה לטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במסגרת זו, מיושמת תפיסת ניהול הכוללת בין היתר, עקרונות מנחים לניהול הגנת הסייבר, יישום עקרונות אלו והבטחת עדכנותם, תוך שילובם בהחלטות אסטרטגיות ובפעילות העסקית של הבנק, יבטיח את עקביותה ושלמותה של תפיסת ניהול הגנת הסייבר, לאורך זמן.

מדיניות אבטחת המידע וסייבר, שמה דגש על:

- יישום וביסוס מערך בקורות אפקטיבי, תוך שילוב חוצה ארגון של טכנולוגיות, כוח אדם, תהליכים ונהלים.
- קיום מערך בקורות המיושם באמצעות מנגנונים ניהוליים, תפעוליים וטכניים.
- מיפוי וזיהוי סיכונים וסייבר.
- קביעת מנגנונים להגנה על נוכחות מקוונת.
- הגנת סייבר פרואקטיבית המיושמת באמצעות מיפוי והכרת הסביבה, חיזוי וחקר איומים, שקלול תמונת מצב עדכנית, פיתוח תהליכי תגובתיות, שימוש בטכניקות הטעיה, הסטה ועיכוב, יכולת עמידות סייבר והתאוששות, וביצוע תהליכי חקירה, תחקיר ומיצוי הדין.
- יישום אבטחה רב שכבתית.
- שיתוף מידע ומודיעין.
- שימוש במערך ניטור, בקרה ותגובה לניהול אירועי סייבר תוך התייחסות בראייה משולבת כלל תאגידית עבור מרכיבי כוח אדם, דרכי תקשורת ונהלים.
- דיווחים תקופתיים ושוטפים על ניהולם של מכלול הסיכונים.
- ניתוח והערכה שוטפים של איומי הסייבר.

כמשלים לכך, מוסמך תחום הבנקאות המקוונת בבנק בתקן ניהול אבטחת מידע ISO 27001.

סיכונים משפטיים

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים כ-"כולל", אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים".

הבנק מתייחס אל הסיכון המשפטי על דרך ההרחבה בכל הקשור להתנהלות של הבנק ביחסיו עם מחזיקי העניין השונים שלו (לקוחות, ספקים, צדדים שלישיים אחרים וכו'). בגדר הסיכון המשפטי נכללים סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה, הוראות רגולטוריות, פסיקה של ערכאות שיפוטיות או מעין שיפוטיות והסיכונים המשפטיים הנובעים מפעילות הבנק השוטפת. מנהלת הסיכונים המשפטיים בבנק הינה היועצת המשפטית הראשית. הבנק פועל באורח מתמיד על מנת למזער במידת האפשר את הסיכונים המשפטיים הנלווים לפעילותו השוטפת וכן פועל להנחלת תרבות, הלכה למעשה, של איתור הסיכון המשפטי ומזעורו באופנים שונים.

החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי בפעילותו, את גבולות הסיכון (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטוחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 7 ג.4 לדוחות הכספיים.

בחטיבה המשפטית של הבנק מיושמים תהליכים פנימיים המבטיחים מעקב שוטף אחר התפתחויות בחקיקה, בפסיקה ובהוראות רגולטוריות אחרות, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של קבוצת הבנק. במסגרת זו, מנחה החטיבה המשפטית את הגורמים הרלבנטיים בבנק לעניין יישום ההשלכות הנובעות מעדכונים אלה. החטיבה המשפטית נותנת ייעוץ שוטף ליחידות הבנק השונות, ובכללן חלק מחברות הבת. זאת, בין היתר, על דרך מתן חוות דעת, עריכה ועדכון של מסמכים משפטיים, תמיכה בעדכון נהלים וכו'.

בבנק נקבעו נהלים המסייעים למזעור הסיכונים המשפטיים, לרבות הסדרת הממשק בין החטיבה המשפטית לבין יחידות הבנק השונות. כמו כן, מעורבת החטיבה המשפטית במהלכי ההדרכה השונים בסניפים, במרכז ההדרכה של הבנק ובעריכת לומדות מקצועיות לצורך הנחלת ידע משפטי נדרש לפעילותו השוטפת של הבנק.

התייחסות דומה קיימת אף לגבי שלוחות הבנק בחוץ לארץ (סניפים וחברות בת), תוך שאלו מסתייעים בשירותי עורכי דין חיצוניים מקומיים, אשר אושרו על ידי החטיבה המשפטית של הבנק. חברות הבת של הבנק ושלוחותיו בחוץ לארץ אימצו נהלים דומים לעניין ניהול הסיכון המשפטי ומדווחות בדיווחים מדיים ורבעוניים למנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק אודות סיכונים משפטיים אשר אותרו אצלן.

ציות

פעילותו העסקית של הבנק כפופה להוראות רגולציה. סיכון הציות קיים כמעט בכל התהליכים העסקיים בבנק, המיושמים על ידי יחידותיו השונות, לרובו ולאורכו של המבנה הארגוני. סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הטלת סנקציות על ידי רשויות פיקוחיות) ולפגיעה במוניטין הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות הדין השונות החלות על הבנק. הוראות אלה, יכול מקורן להיות בחקיקה ראשית ומשנית וכן בהוראות של רשויות, אשר הבנק כפוף לפיקוחן על פי חוק.

מנהל החטיבה לבקרת סיכונים ומנהל הסיכונים של הבנק (CRO) משמש כממונה על האכיפה בדיני ניירות ערך ובדיני הגבלים עסקיים. בהתאם למתחייב מהוראה 308 ("קצין ציות") מונה קצין ציות ראשי לבנק (בכפופות למנהל החטיבה לבקרת סיכונים), שתפקידו לסייע לדירקטוריון ולהנהלת הבנק לנהל באופן אפקטיבי את סיכון הציות.

החטיבה לבקרת סיכונים, באמצעות מנהל החטיבה (המשמש כממונה על האכיפה בבנק) וקצין הציות הראשי, פועלים להנחלת תרבות ציות בבנק, לרבות בנוגע להוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו, לדיני ניירות ערך והגבלים עסקיים, ולחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act).

ביום 3 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 308 החדשה, שתיכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016, המשנה באופן מהותי את התפקיד ואת היקף האחריות של פונקציית הציות. לפרטים, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק להלן. הבנק נערך ליישום ההוראה.

ביום 16 במרץ 2015 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות לתאגידים הבנקאיים, בדבר צעדים הנדרשים מהם לניהול הסיכונים הנובעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחותיהם (Cross Border Risk). זאת, על רקע התגברות סיכונים אלה, והליכים המתנהלים על ידי רגולטורים שונים בעולם כנגד מוסדות פיננסיים. לפרטים נוספים, ראה פרק חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק.

האחריות לניהול סיכוני ה-Cross Border בקבוצת בנק היא של מנהל הסיכונים הראשי - מנהל החטיבה לבקרת סיכונים, באמצעות קצין הציות הראשי הפועל בכפיפות לו. במסגרת זו, הוקם פורום Cross Border בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שהוסמך לדון בסוגיות הכרוכות בסיכון זה ולקבל החלטות מחייבות לצמצום הסיכון, גובשה מדיניות לניהול הסיכון, נבחן מינוי גורמים אחראים לנושא ביחידות הבנק, ומעודכנים הנהלים ותהליכי העבודה. הנהלת הבנק קבעה כללים לזיהוי לקוחות בעלי זיקה זרה ולצמצום הסיכון בפעילות מולם. במקביל, מתנהל תהליך לניהול סיכון זה גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ.

איסור הלבנת הון

קצין הציות הראשי שמונה בקבוצת הבנק, במסגרת החטיבה לבקרת סיכונים, משמש גם אחראי על יישום חוק איסור הלבנת הון וחוק איסור מימון טרור בקבוצת הבנק, לרבות בשלוחות הבנק בחוץ לארץ.

מחלקת ציות ומניעת הלבנת הון פועלת להטמעת הוראות הדין בנושא. המחלקה מטפלת בדיווחים הסובייקטיביים אודות פעולות בלתי רגילות המועברים לרשות לאיסור הלבנת הון וכן בביצוע בקרות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי פרופיל הסיכון שלהם, במתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם. כמו כן, בהתאם למדיניות הבנק אשר נקבעה על ידי הדירקטוריון בחודש מאי 2010, נערך מידי שנתיים מבחן ידע לכלל עובדי הבנק. מבחן כאמור בוצע בשנת 2014.

בבנק פועלות מערכות מחשב שונות לצורך איתור פעולות בלתי רגילות ולצורך מעקב אחר הטיפול בדיווחים הסובייקטיביים.

הבנק מיישם על בסיס קבוצתי, בשינויים המחויבים, את מדיניותו בתחום ואת הוראות הדין, בחברות הבת שלו ושלוחותיו השונות בארץ ובחוץ לארץ.

גורמי סיכון

לדין בגורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ועל פעילותו, ראה דיון בפרק ניהול סיכונים לעיל. להלן מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי הנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון ⁽¹⁾	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכוני אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	בינונית	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכוני שוק	נמוכה	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	נמוכה-בינונית	
סיכון אינפלציה	בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון מחירי מניות	נמוכה	
סיכון נזילות	בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון תפעולי	נמוכה	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון ציות	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון איסור הלבנת הון	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון משפטי	נמוכה-בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון רגולציה	נמוכה	חברי הנהלה, כל אחד בתחומו
סיכון אסטרטגי – עסקי	נמוכה	מנהל כללי

(1) ההערכה של השפעתם של גורמי הסיכון לעיל מביאה בחשבון את הסיכונים הנוגעים לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כמו גם את כלל פעילות הבנק להגנה על עמדתו בקשר עם החקירה. לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים 7.ג.3(ב-ג) ו-7.ג.4 לדוחות הכספיים.

(2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת, ובתאום עם תהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

תהליך ה-ICAAP, לוקח בחשבון היבטים איכותיים והיבטים כמותיים, כולל פרופיל הסיכון של הבנק, תוצאות תרחישים מגוונים של הבנק ותהליך תכנון ההון. במהלך הרבעון האחרון של שנת 2014, כחלק בלתי נפרד ממסגרת תהליך ה-ICAAP, ובמסגרת דיוני תכנית העבודה של הבנק לשנת 2015, ביצע הבנק תהליך עצמי לאמידת איכות ניהול הסיכונים שמופו על ידו. תהליך זה התבסס על דירוג רמת הסיכון ואיכות ניהול המתבצע באופן בלתי תלוי על ידי צוותים מטעם מנהלי הסיכון, וצוותים מטעם בקרת הסיכון. תהליך זה הוסיף מימד חדש ליכולת הבנק להעריך את השפעת רמת הסיכונים השונים, ואיכות ניהולם, על התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק לנוכח תאבון הסיכון כפי שנקבע. בקביעת רמת הסיכון, השתמשו צוותי הבנק, בין היתר, בסקאלת רמת הסיכון, שאושרה על ידי הבנק לשנת 2015.

סקאלה זו הגדירה את פוטנציאל ההפסדים מכל סיכון במצב שוק רגיל ובמצב שוק סוער (באמצעות מבחני קיצון), במונחים של הון הבנק והרווח השנתי הצפוי, באופן הבא: סיכון נמוך הוגדר כפוטנציאל להפסד שלא יעלה על 1% מהון הבנק (כרווח חודשי), סיכון בינוני הוגדר כפוטנציאל להפסד שלא יעלה על 6% מהון הבנק (רווח חצי שנתי), וסיכון גבוה הוגדר כפוטנציאל להפסד מעל לסכום זה.

החל מראשית שנת 2013 מציג הבנק בכל רבעון, במסגרת מסמך הסיכונים שלו את התפתחות פרופיל הסיכון של הבנק לנוכח תאבון הסיכון שנקבע, וזאת, במהלך ארבעת הרבעונים שקדמו למועד הגשת מסמך הסיכונים. מהלך זה, הנוסף למהלך המתבצע בעת דיוני תכנית העבודה, מאפשר לבנק לעקוב באופן שוטף אחר רמת הסיכונים השונים להם הוא חשוף, וכן אחר כיוון (תנודתיות) התפתחות פרופיל הסיכון שלו.

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

תכנית אופציות למנהלים בבנק

ביום 3 באוגוסט 2015, החליט דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול של הבנק, לאשר מתאר הצעה לעובדים על פיו יוקצו 229,990 כתבי אופציה ל-19 ניצעים, מנהלים בבנק. תכנית האופציות מושתתת על העקרונות של תכנית האופציות למנהלים בבנק אשר אושרה ביום 19 ביוני 2014, בהתאם למדיניות התגמול של עובדי הבנק שאינם נושאי משרה. לפרטים נוספים ראה ביאור 15ב. לדוחות הכספיים.

חקיקה ופיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

FATCA (Foreign Account Tax Compliance Act)

בהתאם לחוק שנכנס לתוקפו בארצות הברית בחודש מרץ 2010, מוסדות פיננסיים זרים ובכללם בנקים ברחבי העולם, נדרשים למסור לרשות המס האמריקאית (ה-IRS) מידע בנוגע לנישומים אמריקאים.

בהתאם לחוק, חובה על כל מוסד פיננסי זר, לזהות את כלל החשבונות של פרטים ושל ישויות הנמצאים בבעלות ישירה או עקיפה של אמריקאים ולדווח על חלקם (לפי אמות מידה שנקבעו בחקיקה האמורה) ל-IRS.

כל מוסד פיננסי זר שלא יחתום על הסכם מול ה-IRS, יהא כפוף לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% שיוטל על תשלומים רלבנטיים ממקור אמריקאי. הניכוי יחול על נכסים פיננסיים של הגוף הפיננסי הזר וגם על נכסי לקוחותיו.

מטרת החוק היא להפחית מקרים של הימנעות מתשלום מס על ידי לקוחות אמריקאים (US PERSON) באמצעות חשבונות מחוץ לארצות הברית ולהגביר את הכנסות המס שישלמו לקוחות אמריקאים לארצות הברית והגדלת השקיפות והדיווח אודות נכסים ויתרות של הלקוחות שזוהו כאמריקאים למס ההכנסה האמריקאי.

הבנק פעל ליישום החקיקה ונמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

ביום 6 באפריל 2014, התקבל מכתב המפקח על הבנקים בנושא הערכות ליישום הוראות ה-FATCA, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים, בין היתר, לקבוע מדיניות ונהלים לאופן היישום, אשר יאפשרו בדיקטוריון, למנות אחראי ולהקים צוות עבודה ייעודי אשר ירכז את יישום ההוראות, בכפיפות ישירה לחבר הנהלה, תוך עדכון ההנהלה והדירקטוריון בקצב ההתקדמות בתדירות שתיקבע.

הצעדים שיינקטו מול לקוחות התאגיד הבנקאי במסגרת ההיערכות כאמור, יעשו תוך התחשבות בחובות הבנק כלפי לקוחותיו, ולאחר בחינה זהירה של הנסיבות.

כן נקבע במכתב באילו מקרים יחשב סירוב להעניק שירותים בנקאיים, כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981.

ביום 30 ביוני 2014 נחתם הסכם בין מדינת ליישום הוראות ה-FATCA בין מדינת ישראל לבין הרשויות האמריקאיות במתכונת של IGA1 אשר מסדיר, בין היתר, את העברת המידע לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל, אשר תקבל את המידע מהגופים הפיננסיים בישראל. כמו כן, נקבעו בהסכם הקלות ובכללן פטור מדיווח לגופים שונים או לחשבונות בעלי מאפיינים המעידים על סיכון נמוך מאד להעלמת מס באמצעותם. טרם נחקקו הוראות חוק ישראליות ליישום ההסכם על ידי מדינת ישראל.

הבנק מיישם זה מכבר את הוראות החקיקה הרלוונטיות בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בחקיקה, בהתאם להסכם שנחתם ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים ומשרד האוצר.

הוראת הרשות האירופאית (OECD) בדבר חילופי מידע על חשבונות פיננסיים

בחודש אוקטובר 2014, הודיעה מדינת ישראל כי תאמץ את ההוראה בדבר חילופי מידע אוטומטיים על חשבונות פיננסיים לצרכי מס של ארגון ה-OECD (Common Reporting Standard), וזאת עד סוף שנת 2018. יישום ההוראה יהיה באמצעות הסכם בין הרשויות הרלוונטיות במדינות הפועלות לפיו (בדומה למתכונת ההסכם הבינמדינתי בין ישראל לבין הרשויות האמריקאיות, בהתאמה להוראה).

בהתאם להוראה, ידרשו המוסדות הפיננסיים לקיים הליך זיהוי לגבי לקוחות שהם תושבים של מדינות זרות ולהעביר מידע בנוגע לחשבונותיהם לרשות המיסים. טרם בוצעו תיקוני חקיקה מתאימים בדיון הישראלי לצורך יישום הנהל.

ביום 16 במרץ 2015, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות לתאגידים בנקאיים לניהול סיכונים הנבעים מפעילות חוצת גבולות של לקוחות (cross-border). בהתאם להוראת המפקח, על דירקטוריון התאגיד הבנקאי לבחון ולעדכן את מדיניותו ולוודא כי ההנהלה מעדכנת בהתאם את נהליה ואת הבקורות, ביחס לסיכונים הגלומים בפעילות חוצת גבולות של לקוחות התאגיד הבנקאי בדגש על חביות מס מחוץ למדינה בה נפתח החשבון, תוך התייחסות

לנקודות כמו: סיווג לקוחות בסיכון גבוה כתוצאה מפעילות חוצת גבולות; מדינות שפעילות לקוחות בהן תחשב כמדינות בסיכון וכו'. בהתאם להוראות, נדרשים התאגידים הבנקאיים לקבל מהלקוח הצהרה בדבר המדינות בהן הוא תושב לצרכי מס; הצהרה כי דיווח על הכנסתו בהתאם לדין החל עליו והתחייבות להודיע על כל שינוי בחבות המס. כן נדרש לקבל ויתור על סודיות הלקוח כלפי רשויות בחוץ לארץ. על התאגידים הבנקאיים לקבוע נהלים ומדרג סמכויות לאישור פתיחת חשבון, ניהול וביצוע עסקאות שהוגדרו כבעלות פוטנציאל לסיכון חוצה גבולות.

עוד קבע המפקח כי סירוב להעניק שירותים בנקאיים יחשב כסירוב סביר לעניין חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, במקרים הבאים:

- פתיחת חשבון ללקוח שאינו משתף פעולה עם התאגיד הבנקאי באופן שנדרש ליישום מדיניותו ונהליו לעניין הסיכונים בפעילות חוצת גבולות.
- המשך מתן שירותים בנקאיים בחשבון קיים, לרבות משיכת כספים ושינוי בעלים או נהנים, באופן שחושף את התאגיד הבנקאי לסיכון שיחשב כמשתף פעולה לשם עקיפת חקיקה זרה, החלה על הלקוח.

תחילתן של ההנחיות מיום 16 במרץ 2015. באשר לכספים של לקוחות בחשבונות קיימים: לגבי חשבונות שסווגו בסיכון יש להשלים את הפעולות הנדרשות עד ליום 31 בדצמבר 2015 ולגבי יתר החשבונות עד ליום 31 בדצמבר 2016. הבנק פועל בהתאם להוראות המפקח ולוחות הזמנים שנקבעו בהוראה ועדכן את מדיניותו בהתאם. ליישום הוראת המפקח אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

(EMIR) European Market Infrastructure Regulation-i The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act

בשנת 2012 פורסמו בארצות הברית כללים לצורך הסדרת יישום החוק "The Dodd Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" שחוקק בארצות הברית בשנת 2010 (להלן-"הרפורמה").

מטרת הרפורמה היא, בין היתר, הפחתת סיכון האשראי במסחר בשוק הנגזרים הנסחרים OTC והסיכונים המערכתיים הנובעים מהם והגברת השקיפות בשוק זה.

במסגרת הרפורמה נקבע, בין היתר, כי העסקאות תיסלקנה על ידי סולק מרכזי בו יסלקו בנקים גדולים ומרכזיים, אשר יערבו לעמידה בהתחייבויות של כל צד לעסקה, יקבעו נהלי בטחונות מחייבים, וכל עסקאות ה-Swap שבוצעו ידווחו למאגרי מידע מרכזיים, אשר ישמרו מידע זה ויאפשרו נגישות אליו לכל משתתפי השוק.

הרפורמה מגדירה גופים פיננסיים בהתאם להיקפי המסחר שלהם ומטילה חובות בהתאם לכך (MSP - Major Swap Participants, Swap Dealer וכד'). הכללים הקבועים ברפורמה חלים על גופים אמריקאים ועל גופים שאינם אמריקאים המבצעים עסקאות בהיקפים משמעותיים (כהגדרתם ברפורמה) עם הגופים האמריקאים. לאור הרפורמה, גופים אלו לא יוכלו לבצע עסקאות בסוגי הנגזרים הנכללים בחוק, מול גופים פיננסיים אחרים (גם שאינם כפופים לחקיקה, כמו הבנק), אם לא ימלאו אחר הוראות החוק.

הוראות החוק נכנסו לתוקף באופן מדורג, וכיום חלק ניכר מהעסקאות בנגזרי OTC מול בנקים אמריקאים ובנקים שהם Swap Dealers או MSP מחייבות עמידה בהוראות החוק, לרבות סליקה.

הבנק נערך ליישום הכללים הרלוונטיים מתוך הרפורמה, על מנת שיוכל לפעול בנגזרי OTC מול גופים הכפופים לחוק.

במקביל לרפורמת "Dodd Frank" שפורסמה בארצות הברית, פורסמה באירופה רפורמה בעלת עקרונות דומים - European Market Infrastructure Regulation (להלן-"EMIR").

רפורמת EMIR, בדומה לרפורמת Dodd Frank כוללת, בין היתר, דרישה של סליקה מרכזית מנדטורית, דרישות בטחונות מוגברות ודיווח על עסקאות שבוצעו למאגרי מידע ייעודיים.

רפורמת EMIR חלה על גופים פיננסיים באיחוד האירופאי ולכן, צפויה להשפיע על אופן פעילות הבנק בנגזרים, שכן, לבנק היקף פעילות משמעותי מול בנקים אירופאים. חלק מהוראות הרפורמה כבר נכנסו לתוקף (כגון: חובות הדיווח) וחובת הסליקה צפויה להכנס לתוקף, באופן מדורג, בשנת 2016 והבנק יידרש אף הוא לסלוק עסקאות, בהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בחקיקה, כאשר הצד השני בעסקה יהיה צד שכפוף לרגולציה.

הבנק נערך ליישום כללי רפורמה זו, ככל שהם רלוונטיים לגביו.

חוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012

במסגרת התיקון לחוק, שהתקבל בחודש אוגוסט 2012, נקבע כי, החל משנת 2013 ועד שנת 2015, שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה ממעסיקים, יוגדל בהדרגה לפי מדרגות שנקבעו, על חלק מהשכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק. התיקון לחוק נכנס לתוקפו ביום 1 בינואר 2013.

ביום 20 בינואר 2014 אושרה הצעת החוק לפיה שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה כאמור, יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 6.25% ו-7.25% בהתאמה. זאת במקום שיעור של 7.00% ו-7.50% בהתאמה כפי שנקבע בחודש אוגוסט 2012. שיעור דמי הביטוח הלאומי בינואר 2016 יעמוד על 7.50% כמפורט במסגרת החוק. השפעת התיקון לחוק על הדוחות הכספיים של הבנק, אינה מהותית.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013

ביום 18 בפברואר 2013 פורסמו תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות (התאמות נגישות לשירות) התשע"ג-2013. התקנות מכילות את ההוראות להסדרת ההתאמות שיש לבצע לצורך נגישות לאנשים עם מוגבלות. נגישות מוגדרת בחוק כ"אפשרות הגעה למקום, תנועה והתמצאות בו, שימוש והנאה משירות, קבלת מידע הניתן או המופק במסגרת מקום או שירות או בקשר אליהם, שימוש במתקניהם והשתתפות בתכניות ובפעילויות המתקיימות בהם, והכל באופן שוויוני, מכובד, עצמאי ובטיחותי". ההתאמות הנדרשות הן בתחומים רבים, כגון התקנת אמצעי עזר והספקת שירותי עזר כדי להבטיח נגישות לאדם עם מוגבלות לשירות המסופק, והנגשת מידע באופנים שונים המפורטים בתקנות. כמו כן, יש לבצע הנגשה של השירות הניתן באינטרנט.

עוד דורשות התקנות, להבטיח כי הליך הבידוק הביטחוני במקום בו ניתן השירות אינו מונע מאדם עם מוגבלות הגעה למקום הציבורי, כניסה אליו וקבלת השירות באופן שוויוני, מכובד ומוצנע, עצמאי ובטיחותי.

ככל שהבנק מקיים אירוע לציבור בלתי מסוים, האחריות על התאמת נגישות מוטלת אף היא עליו.

תחילתן של התקנות, שישה חודשים מיום פרסומן, אולם למעשה התקנות נכנסות לתוקף בהדרגה, עד לסוף שנת 2018. ליישום התקנות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

צו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם) (תיקון) התשע"ד-2014.

ביום 27 באוגוסט 2014 פרסמה נגידת בנק ישראל תיקון לצו הקובע שינויים באופן חישוב עמלת הפירעון המוקדם על הלוואות לרכישת דירה או במשכון דירת מגורים, וכן שינויים בהיבטים תפעוליים שונים הנוגעים לגביית העמלה. הצו חל גם על הלוואות שניתנו לפני פרסומו ולפני כניסתו לתוקף.

ההנחה הינה, כי השינוי באופן חישוב עמלת הפירעון המוקדם, יגרום להפחתת סכומי העמלה שייגבו על ידי הבנק.

הצו נכנס לתוקף ביום 23 בפברואר 2015. הבנק מיישם את התיקון לצו. ליישום התיקון לצו אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

צו הרחבה לעידוד והגברת התעסוקה של אנשים עם מוגבלות - לפי חוק הסכמים קיבוציים התשי"ז-1957

ביום 21 בספטמבר 2014 נחתם צו הרחבה לעידוד והגברת התעסוקה של אנשים עם מוגבלות ("מתן ייצוג הולם"), לפי חוק הסכמים קיבוציים (להלן - "צו הרחבה").

צו הרחבה קבע כי תורחב תחולתן של הוראות ההסכם הקיבוצי הכללי שנחתם ביום 25 ביוני 2014 בין נשיאות הארגונים העסקיים לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - "ההסכם הקיבוצי הכללי"). צו הרחבה קבע כי הוראות ההסכם הקיבוצי הכללי יחולו על כל מעסיק המעסיק 100 עובדים או יותר.

על פי הצו, על המעסיק לדאוג לכך שמתום שנה ממועד פרסום הצו, לפחות 2 אחוזים ומתום שנתיים לפחות 3 אחוזים מקרב עובדיו הם אנשים עם מוגבלות. כמו כן, עליו למנות "אחראי תעסוקת אנשים עם מוגבלות" לשם יישום הוראות הצו ולמען שילוב מיטבי וראוי של אנשים אלה במקום העבודה.

הבנק פועל ליישום הוראות הצו. ליישום הצו אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (נכס לעניין עיסוק פטור מרישיון), התשע"ה-2014

התקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (נכס לעניין עיסוק פטור מרישיון), התשע"ה-2014, נעשתה יחד עם התקנת מספר תקנות נוספות:

- תקנות השקעות משותפות בנאמנות (חישוב תשואה) (תיקון), התשע"ה-2014
- תקנות השקעות משותפות בנאמנות (דוחות) (תיקון), התשע"ה-2014
- תקנות השקעות משותפות בנאמנות (סיווג קרנות לצורך פרסום) (תיקון), התשע"ה-2014
- תקנות השקעות משותפות בנאמנות (נכסים שמותר לקנות ולהחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים) (תיקון), התשע"ה-2014
- תקנות הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (נכס לעניין עיסוק פטור מרישיון), התשע"ה-2014

התקנות נועדו להסדיר מוצר חדש שעשוי להוות תחליף לפקדון הבנקאי והוא מוצר "קרן פקדונות ומלוות (קפ"מ)". למעשה, הקפ"מ הינה קרן נאמנות בסיווג משנה של קרן כספית, כאשר צומצמה על פי הדין רשימת הנכסים המותרים להחזקה בה לנכסים סולידיים ביותר מבין אלו המותרים להחזקה בקרן כספית, ובמח"מ קצר יותר. רכישה ומכירה של יחידות הקרן תיעשה אחת לשבוע, במטרה להקנות ודאות גבוהה ביחס להיקף יצירות ופדיונות ולהקטין התנודתיות בה, ובמטרה לתת מידע אודות אומדן תשואה שנתית הגלומה בנכסי הקרן (התקנות קובעות כי מנהל הקרן ידווח במועדים מסוימים על אומדן התשואה השנתית הצפויה של הקרן). מוצר זה הוחרג מתחולת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ, כך שניתן יהיה להציע אותו גם על ידי מי שאינו בעל רישיון ייעוץ השקעות. נכון למועד הדוח, לא הונפקו יחידות קפ"מ על ידי הגופים המוסדיים ובהתאמה, לא הוצעו יחידות כאמור על ידי הבנק. ליישום התקנות אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2014

ביום 30 בדצמבר 2014 פורסם התיקון השני לכללים. על פי התיקון, ניתנה סמכות למפקח על הבנקים לקבוע על אלו סוגי הסכמים לא תידרש עוד חתימת הלקוח (מתוך רשימה של סוגי הסכמים שחייבים, על פי הכללים, להיות בכתב). בעקבות התיקון פרסם המפקח הוראה המאפשרת חתימה באינטרנט על הסכם לתנאי עסק כלליים / לפתיחת וניהול חשבון עו"ש (לרבות הסכם הכולל תנאים כלליים למתן שירותים בנקאיים שונים), על הסכם להפקדת פיקדון לתקופה העולה על שנה, והסכם בנושא הוראות טלפוניות. ראה גם הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 418 בפרק הפיקוח על הבנקים להלן.

עוד נקבע בתיקון כי על הבנק לפרסם באתר האינטרנט שלו הסכמים מסוגים מסוימים, שהם חוזים אחידים.

התיקון מאפשר מסירת מסמכים, לבקשת הלקוח, באמצעות אתר האינטרנט שלו או דואר אלקטרוני.

לקוח אשר קיבל מהבנק הטבות לתקופה העולה על 3 חודשים, יהיה הבנק חייב להודיע לו, החל מיום 1 באפריל 2015, על סיומן של הטבות אלה, לפחות שבועיים מראש.

הבנק מיישם את התיקונים לכללים. ליישום התיקונים אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום - הוראת השעה), התשע"ה-2015

בחודש ינואר 2015 פורסם חוק שכר מינימום (העלאת סכומי שכר מינימום - הוראת השעה) התשע"ה-2015 לפיו מעודכן שכר המינימום באופן מדורג במספר פעימות מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017 לגובה 4,650 שקלים חדשים ועד 5,000 שקלים חדשים בהתאמה. הבנק עומד בדרישות החוק. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה-2015

ביום 29 בינואר 2015 פורסם התיקון לכללי העמלות, אשר נכנס לתוקף בהדרגה, בארבעה מועדים שונים.

על פי התיקון, ממועד פרסום התיקון לכללים יהיה לקוח רשאי בכל עת לבקש הצטרפותו או ביטול הצטרפותו למסלולי העמלות. כמו כן, נאסר על גביית עמלות בגין כרטיס לחיוב מידי ובגין דמי ניהול הלוואה לדירור.

החל מיום 1 בפברואר 2015 - לשם הגדרת תאגיד כעסק קטן, בוטל הצורך בהמצאת אישור מידי שנה. משהומצא אישור מתאים ייחשב התאגיד לעסק קטן, והבנק יהיה רשאי לדרוש אישור נוסף רק אם יהיה לו יסוד סביר להניח כי מחזור העסקים של אותו תאגיד בשנה האחרונה עולה על 5 מיליוני שקלים חדשים. לגבי עמלת פריטת מזומנים, בוטלה האבחנה בין מטבעות לבין שטרות ולגבי עמלת תשלום נקבע שמותר לגבותה רק בשל עסקאות שבוצעו עד סוף חודש ינואר 2015. כמו כן, בוטלה עמלת "דמי ניהול הלוואה לדירור".

החל מיום 1 באפריל 2015 - העמלה בגין עסקאות/משיכות במטבע חוץ באמצעות כרטיסי אשראי תחושב על פי השער היציג.

החל מיום 1 ביולי 2015 - השינויים נוגעים לשירותי סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב ולשירותי ניכיון לבתי עסק שהבנק אינו פעיל בהם.

הבנק מיישם את התיקונים. ליישום התיקונים אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מערכת הצבעה האלקטרונית (תיקון מס' 53 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968; תקנות ניירות ערך (הצבעה בכתב והוכחת בעלות בכתבי אופציה לצורך הצבעה באסיפת מחזיקים בכתבי אופציה), התשע"ד-2014; תקנות החברות (הצבעה בכתב והודעות עמדה)(תיקון), התשע"ד-2014; חוק לתיקון פקודת השותפויות (מס' 5), התשע"ה-2015)

מערכת הצבעה האלקטרונית של רשות ניירות ערך, מאפשרת למחזיקים במניות, כתיבי אופציה ויחידות השתתפות להשתתף בהצבעה באסיפות כלליות, באמצעות האינטרנט.

על הבנק, בהיותו חבר בורסה, חלות מספר חובות בקשר עם ההצבעה במערכת ההצבעות. לאחר שחברה ציבורית פרסמה זימון לאסיפה כללית, על הבנק להזין את רשימת הזכאים להצביע במערכת, וברשימה זו לא יכללו מחזיקים שהודיעו לחבר הבורסה עד השעה 12:00 במועד הקובע כי הם לא מעוניינים להיכלל ברשימה. הבנק יעביר, סמוך ככל האפשר לאחר קבלת אישור מסירת הרשימה, לכל אחד מהמחזיקים המנויים ברשימה, הזכאים להצביע במערכת ושמקבלים מהבנק הודעות באמצעים אלקטרוניים, את כל הפרטים הנדרשים לשם הצבעה במערכת. המערכת החלה לפעול ביום 17 ביוני 2015. ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

צו הבנקאות (שירות ללקוח) (פיקוח על שירות הודעות או התראות), התשע"ה-2015

ביום 26 במאי 2015 פורסם הצו, אשר נכנס לתוקף ביום 1 ביולי 2015.

שירות הודעות או התראות (הודעות על פיגור בתשלומים, התראות, הודעות או התראות לפי חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981) הוכרז כשירות בר פיקוח וסכום העמלה המרבי שניתן לגבות בגין שירות זה יהיה 5 שקלים חדשים (במקום 90 שקלים חדשים עד כה במזרחי טפחות). הבנק מיישם את הוראות הצו. ליישום הצו אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון מס' 2), התשע"ה-2015

ביום 28 ביוני 2015 פורסמו הכללים, אשר נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2015.

התיקון העיקרי חל על עמלת דמי כרטיס שתאגיד בנקאי גובה בקשר עם כרטיס חיוב, ועל פיו תאגיד בנקאי לא יגבה עמלה זו בעד כרטיס חיוב מייד שהונפק ללקוח שברשותו כרטיס אשראי בתוקף שהונפק על ידי אותו תאגיד בנקאי וזאת לתקופה של 36 חודשים ממועד ההנפקה של כרטיס החיוב המייד. הבנק מיישם את הכללים. ליישום הכללים אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

התמודדות עם סיכונים הכרוכים בפעילות מול גורמים ברשימת הסנקציות הבינלאומיות בקשר עם המשבר באוקראינה

בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 7 באפריל 2015, נדרש הבנק לשלב במסגרת ניהול הסיכונים בבנק את הסיכונים הנובעים מפעילות שנאסרה על פי סנקציות שהוטלו על ידי ארצות הברית והאיחוד האירופי בקשר עם המשבר באוקראינה. הבנק נדרש, בין היתר, לקבוע מדיניות ונהלים ולנקוט צעדים לזיהוי והימנעות מעסקאות מול גורמים חשופים.

בעקבות המכתב, קבע הבנק כי לא תתאפשר פעילות מול גופים הנכללים ברשימת הסנקציות כאמור, אלא באישור פונקצית הציות, לאחר שתבדוק בשיתוף עם החטיבה המשפטית כי הפעילות אינה גורמת להפרת הסנקציות. מערכות המחשב של הבנק הותאמו על מנת לאפשר בקרה על יישום החלטה זו.

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 47 והוראת שעה), התשע"ה-2015

ביום 3 באוגוסט 2015 פורסם תיקון לחוק ההוצאה לפועל. על פי התיקון, חייב מוגבל באמצעים, שחובו אינו עולה על 800 אלפי שקלים חדשים, רשאי להגיש בקשה להוצאה לפועל למתן צו הפטר (מחיקת חוב) מיום 6 בספטמבר 2015 עד 5 בספטמבר 2018, בין היתר בתנאי שהמבקש היה חייב מוגבל באמצעים לפחות בארבע השנים שקדמו להגשת הבקשה, שעמד בצו התשלומים בשלוש שנים שקדמו למועד הגשת הבקשה (רשם ההוצאה לפועל יכול לוותר על תנאי זה), ושחמש שנים שקדמו לבקשה לא ניתן לגבי החייב צו כינוס, לא הוכרז פושט רגל ולא ניתן צו הפטר לפי פקודת פשיטת הרגל. בהתאם לתיקון, נושה רשאי להגיש התנגדות ואילו הרשם יכול לסרב למתן צו הפטר בנימוקים שונים. ליישום התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

שינוי בשיעור מס ערך מוסף ומס חברות

ביום 3 בספטמבר 2015 החליטה ועדת הכספים של הכנסת כי שיעור מס ערך מוסף ירד ל-17% החל מיום 1 באוקטובר 2015 (שיעור מס הרווח ומס השכר המוטל על מוסדות כספיים ירד באופן דומה).

ביום 3 בספטמבר 2015 הודיע שר האוצר על הורדת מס החברות לשיעור של 25%, בתוקף החל מיום 1 בינואר 2016. לפרטים נוספים, ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

הפיקוח על הבנקים

החל מיום 15 ביולי 2015, ד"ר חדוה בר הינה המפקחת על הבנקים, במקומו של מר דוד זקן.

חוזרים והוראות דיווח לציבור

הקדמת מועדי פרסום דוחות כספיים

ביום 29 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא הקדמת מועד פרסום דוחות לציבור. על פי החוזר, על מנת להתאים את מועד פרסום הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בישראל למקובל בארצות הברית, וכן לאפשר לקוראי הדוחות הכספיים לקבל מידע על המצב הכספי של הבנק ותוצאות פעולותיו במועד מוקדם יותר, נקבע כי דוחות כספיים שנתיים של תאגיד בנקאי העומד בראש קבוצה בנקאית יפורסמו לא יאוחר מחודשיים מתאריך המאזן ודוחות כספיים רבעוניים יפורסמו לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן. הדוח הכספי לשנים 2015 ואילך יפורסם עד חודשיים מתאריך המאזן. דוחות רבעוניים - בשנת 2015 יפורסמו לא יאוחר מתום 50 ימים מתאריך המאזן, ומשנת 2016 ואילך, לא יאוחר מ-45 ימים מתאריך המאזן. הבנק מיישם את לוחות הזמנים שנקבעו לדוחות שפורסמו ונערך לפרסום הדוחות לשנים 2015 ו-2016 במועדים שנקבעו.

דיווח על מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים עדכון הוראת דיווח לציבור על מגזרי פעילות. מטרת ההוראה לשפר את יכולת ההשוואה בין מגזרי הפעילות של בנקים שונים ולהגביר את שימושיות המידע. החל מהדוח לציבור ליום 31 במרץ 2016 ואילך, ינתן כל הנדרש לפי הוראה זו. נקבעו הוראות מעבר לפיהן ינתן גילוי ראשון כבר בדוח לציבור לשנת 2015. יחד עם פרסום העדכון בהוראת הדיווח, פרסם המפקח קובץ שאלות ותשובות ליישום ההוראה בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח על הבנקים עדכון קובץ שאלות ותשובות. לפרטים נוספים, ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

"מהלך מחזור הלוואות מוכוונות במסלול מהיר"

בחודש דצמבר 2014 פנה המפקח על הבנקים בהצעה לבנקים להצטרף למהלך וולונטרי של מחזור הלוואות מוכוונות במסלול מהיר, שעיקרו העמדת מחזור הלוואות מוכוונות כהגדרתן בצו הבנקאות (עמלת פרעון מוקדם), ללווים העומדים בתנאים המוצעים על ידי בנק ישראל. נקבע כי המהלך יחול בין ה-1 בינואר 2015 ל-31 במאי 2015. ביום 30 במרץ 2015 הודיעו משרד הבינוי והפיקוח על הבנקים על הארכת המהלך עד ליום 31 באוגוסט 2015, ואילו ביום 25 באוגוסט 2015 הודיעו משרד הבינוי והפיקוח על הבנקים על הארכה נוספת של המהלך עד ליום 31 בדצמבר 2015. הבנק הצטרף למהלך ומיישמו כנדרש. לפרטים נוספים, ראה פרק מגזר משקי הבית בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות וכן, גיבוש מתכונת לדוח לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארצות הברית ובאירופה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 ד.3 בדוחות הכספיים.

פניה יזומה למתן אשראי ללקוחות קמעונאים

ביום 23 ביוני 2015 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, על פיו התבקשו התאגידים הבנקאיים לרענן את הנהלים והבקורות באשר לפניה יזומה למתן אשראי ללקוח קמעונאי ספציפי ולהעביר לעיון הפיקוח על הבנקים את המדיניות והנהלים בנושא עד ליום 1 בספטמבר 2015. הבנק עדכן את המדיניות בנושא וביום 1 בספטמבר 2015 הועברה לבנק ישראל התייחסות הבנק, כאמור.

שיטת דיווח חדשה לפיקוח על הבנקים - "XBRL"

ביום 19 באוקטובר 2015 שלח המפקח על הבנקים מכתב בנושא דיווחים לפיקוח על הבנקים – שיטת דיווח חדשה. על פי המכתב החליט הפיקוח על הבנקים לאמץ את התקן הבינלאומי לדיווח (XBRL (eXtensible Business Reporting Language). תקן זה הינו פורמט להעברת מידע עסקי. יתרון מרכזי בשימוש בתקן הינו שיפור משמעותי של איכות הנתונים המדווחים, המובטח, בין היתר, על ידי בקורות רבות המתבצעות בשלב הפקת הנתונים בתאגידים המדווחים וכן בשלב קבלת הנתונים על ידי הרגולטור. הבנק נדרש להעביר לפיקוח על הבנקים תכנית עבודה מקיפה עד ליום 15 בדצמבר 2015. בהתאם למכתב, בנוונת הפיקוח על הבנקים להתחיל בתהליך של בדיקת הדיווחים מול הבנקים בחודש יולי 2016, כך שבתחילת שנת 2017 ידווחו הדיווחים במתכונת החדשה. הבנק נערך להעברת תכנית העבודה כנדרש.

הוראות ניהול בנקאי תקין

הוראת ניהול בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון אשראי"

ביום 23 בדצמבר 2012 פרסם המפקח על הבנקים את הוראה 311 בנושא ניהול סיכון אשראי. ההוראה מתבססת בעיקר על עקרונות באזל מחודש ספטמבר 2000. בהוראה זו מוגדרים מבנה ניהול סיכונים האשראי הנדרש מתאגיד בנקאי וחלוקת הסמכויות בנוגע לניהול סיכונים האשראי בין הגורמים השונים בתאגיד הבנקאי. דרישות אלו מהוות אימוץ של הגישה לפיה על מנת לתמוך בקבלת החלטות אשראי נאותות ולמצער השפעות ניגודי עניינים, נדרשת מעורבות גבוהה של גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות. מעורבות כזו נדרשת בפרט בגיבוש מדיניות האשראי, בסיווג חובות ובקביעת הפרשות להפסדי אשראי. עוד קובעת ההוראה שהחלטות בדבר אישורי חשיפות אשראי מהותיות יתקבלו תוך התייחסות לדעתה של פונקציית ניהול הסיכונים. מועד תחילת ההוראה מיום 1 בינואר 2014. הבנק גיבש תכנית ליישום האמור בהוראה והציג אותה במכתב שנשלח לפיקוח על הבנקים ביום 31 ביולי 2013.

ביום 23 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר מתקן להוראה 311, אשר מעדכן את עקרון בקרת האשראי, באופן המשלב את הדרישות בדבר בקרת אשראי במסגרת הוראת ניהול הסיכון. במסגרת תיקון זה בוטלה הוראה 319 (בקרת אשראי). תחילת התיקונים ביום 1 באפריל 2015.

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים במסגרת חוזר המעדכן הוראות בנושא סיכון אשראי, עדכון להוראה 311, אשר קובע כי על תאגיד בנקאי לקבוע במסגרת מדיניות האשראי, מגבלות פנימיות על הלוואות ממונפות (כאמור בהוראה 327 בנושא הלוואות ממונפות), ועל מתן אשראי ללווים בעלי רמות מינוף גבוהות מהמקובל בענף, בכפוף לסף מהותיות ולאופן חישוב רמת המינוף כפי שיקבע התאגיד הבנקאי. עוד נדרש תאגיד בנקאי המארגן הלוואות סינדיקציה להתייחס במדיניות האשראי לעסקאות בצנרת וכן נדרש להערכה עצמאית בלתי תלויה של הסיכונים הכרוכים בהלוואה בה הוא משתתף, כאילו הוא עצמו היוזם. העדכון כולל גם עדכונים בנושא ביצוע סקירה של הלוואות ממונפות ועיגון תהליכים בנושא ויתור על חוב. האמור בחוזר המעדכן, יחול על אשראי שיינתן מיום 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 421 בנושא "הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית"

ביום 9 בספטמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא הפחתה או תוספת בשיעורי ריבית. על פי ההוראה, נדרש הבנק להחיל במועדי שינוי הריבית על הלוואות (בהלוואות בהן שיעור הריבית אינו קבוע או אינו ידוע לאורך כל התקופה או בהלוואות המבוצעות בחלקים) את אותה הפחתה או תוספת לריבית הבסיסית שחלה במועד מתן ההלוואה, למעט במקרה בו ריבית הבסיס היא LIBOR, שכן אז, במקרים קיצוניים, רשאי הבנק לקבוע מנגנון לשינוי התוספת/הפחתה מהריבית הבסיסית. ההוראה חלה בהתאמה גם על פיקדונות שבהם שיעור הריבית אינו קבוע או ידוע לאורך כל התקופה ובפיקדונות מתחדשים, למעט אם הלקוח משך חלק מסכום הפיקדון במהלך תקופת הפיקדון או במועד החידוש. מועד תחילת ההוראה בכל הקשור להלוואות הינו מיום 1 בינואר 2014. מועד תחילת ההוראה בכל הקשור לפיקדונות הינו מיום 1 ביולי

2014 לגבי פיקדונות חדשים, וממועד החידוש הראשון החל לאחר 6 חודשים ממועד תחילת ההוראה (1 בינואר 2015), לגבי פיקדונות מתחדשים בהם תאריך סיום ההתקשרות אינו ידוע ומוסכם. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראות ניהול בנקאי תקין 414 בנושא "גילוי עלות שירותים בניירות ערך"

ביום 2 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא גילוי עלות שירותים בניירות ערך (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 414). על פי החוזר, תאגידים בנקאיים יציגו ללקוחות המחויבים בעמלות בגין פעולות של קניה, מכירה או פדיון של ניירות ערך ישראלים ו/או זרים, או בעמלת דמי ניהול פקדון ניירות ערך, מידע השוואתי, בדבר שיעורי העמלות ששילמו לקוחות המחזיקים פקדונות בשווי דומה. המידע ההשוואתי שיימסר ללקוחות, יפורסם גם באתר האינטרנט של הבנק. תחילת ההוראה מיום 1 בינואר 2015, בהתבסס על נתוני החציון השני של שנת 2014. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 403 בנושא "הטבות לא בנקאיות ללקוחות"

ביום 6 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא הטבות לא בנקאיות ללקוחות. ההוראה קובעת כללים והגדרות להבחנה בין הטבה בנקאית והטבה לא בנקאית. ההוראה קובעת בין היתר, כללים המגבילים מתן הטבות לא בנקאיות וקובעת כי אין להתנות הטבה לא בנקאית בהתקשרות עם הבנק לתקופת זמן כלשהי, בדרישה להשבתה או בהסכמה לקבל דבר פרסומת מהבנק. תחילתה של ההוראה ביום 1 בינואר 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים"

ביום 10 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312). מטרת החוזר למזער את הסיכונים הנובעים מעסקאות שעושה תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים ולמנוע ניצול לרעה של התאגיד הבנקאי ופעולות בניגוד עניינים.

ההוראה מגבילה את היקף החביונות של אנשים קשורים לתאגיד בנקאי ודורשת כי העסקאות בין התאגיד הבנקאי לאנשים קשורים ייעשו על פי שיקולים עסקיים ובתנאי שוק. מועד תחילתם של השינויים בהוראה ביום 1 בינואר 2015. בעקבות השינויים בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 לעיל ועל מנת להתאים את הגילוי בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, פרסם המפקח על הבנקים ביום 10 ביוני 2015 חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. מועד התחילה של התיקונים הינו מיום 1 בינואר 2015. הבנק מיישם את ההוראה והתיקונים. ליישום ההוראה והתיקונים אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור"

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור. החוזר מאגד את ההנחיות והמגבלות שקבע הפיקוח על הבנקים בשנים האחרונות בנושאים השונים למסמך מחייב אחד. בנוסף, החוזר מגדיר מחדש את המונח "שיעור החר מהכנסה" ומגביל את סכום הלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת, לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, לסך של 5 מיליוני שקלים חדשים. הלוואה שסכומה עולה על סכום זה, תשוקלל לעניין חישוב נכסי סיכון בשיעור של 100%. מועד תחילת המגבלות השונות הינו כפי שנקבעו במכתבי הפיקוח אותם החוזר מחליף. הדרישות הנוספות חלות על הלוואות לדיור שניתן להן אישור עקרוני ממועד מוקדם ככל האפשר, אך לא יאוחר מיום 1 באוקטובר 2014.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:

- הגדלת יעד ההון – יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון יכלול תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור. הגדלת יעד ההון תתבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
- משקל סיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה – משקל הסיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.

בעקבות יישום ההוראה, יעד יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון צפוי לגדול בכ-0.1%, לפי נתוני מועד הדיווח, בכל אחד משמונת הרבעונים החל ממועד יישום ההוראה ובסך הכל בכ-0.8% עם השלמת היישום. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדירור ושל סך נכסי הסיכון.

מועד התחילה לעמידה ביעד ההון הינו מיום 1 בינואר 2017. על התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון, בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. הבנק מיישם את דרישות ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 418 בנושא "פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט"

ביום 15 ביולי 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא פתיחת חשבונות באמצעות האינטרנט. ההוראה נועדה לאפשר פתיחה מקוונת של חשבונות בכפוף למספר תנאים ומגבלות כאמצעי העשוי להגביר את התחרותיות במערכת הבנקאית. ההוראה נכנסה לתוקף במועד פרסומה, אך מחייבת להודיע למפקח לפחות 60 ימים מראש על כוונה להציע פעילות זו.

ביום 4 בינואר 2015 פרסם המפקח חוזר הבהרה בנושא סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם. במסגרת חוזר זה נקבע כי לא תדרש חתימתו של לקוח על הסכם לתנאי עסק כלליים או הסכם פתיחת חשבון עובר ושב וניהולו, לרבות הסכם הכולל תנאים כלליים למתן שירותים בנקאיים שונים שנפתח באופן מקוון בהתאם להוראה 418 והסכם בנושא הוראות טלפוניות. חוזר זה פורסם כצעד משלים לפרסום תיקון (2) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח)(גילוי נאות ומסירת מסמכים), באותו עניין ביום 30 בדצמבר 2014, כמפורט בפרק חוקים ותקנות לעיל. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 439 בנושא "חייבים על פי הרשאה"

ביום 1 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא "חייבים על פי הרשאה" (עדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 439), שמטרתו, להתמודד עם הקשיים העומדים בפני לקוחות בתהליך העברת חייבים על פי הרשאה מחשבון בבנק אחד לאחר, בדרך של יצירת תהליך העברת הרשאות יעיל ומהיר ללא טרחה מצד הלקוח, תהליך אשר זוהה על ידי הפיקוח על הבנקים כחסם מרכזי להעברת חשבון מבנק לבנק. מועד תחילתם של השינויים בהוראה, ביום 1 באוקטובר 2015.

בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 4 באוגוסט 2015, אושרה דחיית תחילת התיקון להוראה ליום 11 באוקטובר 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 422 בנושא "פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו"

ביום 26 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא פתיחת חשבון עובר ושב ביתרת זכות וניהולו. ההוראה נועדה להבהיר מהם אותם שירותים, אשר מהווים חלק בלתי נפרד מניהול חשבון ומהם אותם מקרים בהם לא תתקבל טענת "סירוב סביר" לפתיחת חשבון (לעניין סעיף 2(א)(2) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א, 1981). חלקים בהוראה נכנסו לתוקף במועד פרסומה ובתחילת ספטמבר 2014. הסעיף בהוראה הקובע כי כרטיס לחיוב מידי, יהווה אחד האמצעים לתשלום שעל תאגיד בנקאי להעמיד ללקוחותיו המעוניינים בכך, נכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי הנזילות" והוראה 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות"

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה, מספר 221, בנושא "יחס כיסוי הנזילות".

ההוראה מאמצת את המלצות באזל III במערכת הבנקאית בישראל לעניין יחס כיסוי הנזילות.

יחס זה נועד לשפר את עמידות פרופיל סיכון הנזילות של התאגידים הבנקאיים בתרחיש קיצון של נזילות לחודש. הוראות באזל III מגדירות מסגרת ספציפית לחישוב יחס כיסוי נזילות מתוך מטרה ליצור אחידות ברמה בינלאומית.

כמו כן, פורסמו באותו היום תיקונים להוראות הדיווח לציבור, הכוללים, בין היתר, דרישות גילוי של נדבך 3 של באזל, במסגרת דוח הדירקטוריון ודרישות גילוי של יחס כיסוי הנזילות, במסגרת ביאור הלימות הון, נזילות ומינוף בדוחות הכספיים. בנוסף, פורסם ביום 30 בספטמבר 2014, קובץ שאלות ותשובות להוראה החדשה.

במקביל לפרסום ההוראה החדשה, הותאמה הוראת ניהול בנקאי תקין הקיימת, מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות".

להלן עיקרי הוראת ניהול בנקאי תקין החדשה:

- הגדרה של יחס כיסוי הנזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio) כיחס בין שווי מלאי הנכסים באיכות גבוהה (HQLA - High Quality Liquid Assets) לבין סך תזרים מזומנים יוצא נטו, בתנאי קיצון.
- הגדרה של מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה - כנכסים שניתן להמירם למזומן בקלות ובמהירות תוך הפסד ערך קטן (או ללא הפסד) ואשר עומדים במאפייני כשירות שנקבעו.
- הגדרה של תזרים מזומנים יוצא נטו - יחושב ככלל התנועות בהתחייבויות, בנכסים ובפעילות החוץ מאזנית שצפויות להשפיע על תזרים המזומנים לתקופה של חודש, על פי המקדמים שנקבעו על ידי בנק ישראל, בהתאמה להמלצות באזל III.
- קביעת יחס כיסוי נזילות מזערי - ערכו של היחס לא יפחת מ-100%, כלומר מלאי הנכסים באיכות גבוהה ישתווה, לכל הפחות, לסך תזרים המזומנים היוצא נטו.

יחס כיסוי הנזילות יהיה בשימוש שוטף, על בסיס יומי בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד. ההוראה מיושמת על בסיס נתוני הבנק והן על בסיס מאוחד.

תחילת יישום ההוראות ביום 1 באפריל 2015, כאשר הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות תעמוד על:

- 1 באפריל 2015 – 60%

- 1 בינואר 2016 – 80%

- 1 בינואר 2017 – 100%

ירידה מהיחס הנדרש תלווה בדיווח מיידי למפקח על הבנקים ובהגשת תכנית לסגירת הפער במקרה הצורך. הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 באפריל 2015. לפרטים נוספים בדבר סיכויי הנזילות בבנק, יחס כיסוי הנזילות, ראה פרק ניהול הסיכונים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 308A בנושא "טיפול בתלונות הציבור"

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא טיפול בתלונות הציבור (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 308A). החוזר כולל התאמה של נהלי הפיקוח על הבנקים לטיפול בתלונות הציבור בהתאם לאימוץ עקרון 9 לעקרונות העל להגנה על צרכנים של שירותים פיננסיים, שפורסמו על ידי הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD), במטרה לשפר את טיפול המערכת הבנקאית בתלונות הציבור. ההוראה קובעת, בין היתר, כי התאגיד הבנקאי יקבע מדיניות לטיפול בתלונות הציבור על בסיס קבוצתי, יקים פונקציה ייעודית לטיפול בפניות הציבור ויעמיד בראשה נציב תלונות ציבור. תחילתה של ההוראה יהיה לא יאוחר מיום 1 באפריל 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

בעקבות פרסום ההוראה, פרסם המפקח על הבנקים ביום 2 באוגוסט 2015 תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דוח שנתי לציבור על טיפול בתלונות. על פי החוזר, החל מהדוח לשנת 2015 ואילך, תאגיד בנקאי יפרסם דוח שנתי לציבור על טיפול בתלונות. הבנק נערך ליישום התיקונים להוראות.

הוראת ניהול בנקאי תקין 425 בנושא "דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים"

ביום 19 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דוחות שנתיים ללקוחות התאגידים הבנקאיים. ההוראה כוללת דרישה להצגת דוח מקוצר ודוח מפורט בחשבון מקוון של כל לקוח כהגדרתו בסעיף 9ט(ו) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), בהתאם לנוסח ומבנה שנקבעו בתוספות להוראה. הדוחות יוצגו עד סוף חודש פברואר וייתחסו לנתוני השנה הקלנדרית השוטפת. תחילתה של ההוראה ביום 28 בפברואר 2016 בהתייחס לדוחות השנתיים בגין שנת 2015. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביום 21 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראה, בעקבות שאלות שעלו בשלב היישום, אשר הצריכו תיקון ההוראה ומתן הבהרות. הבנק נערך ליישום תיקונים אלו.

הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב"

ביום 25 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה, בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב. תכלית התיקון ההוראה להגדיל את הסכום עד אליו ניתן שלא ליישם את האמור בהוראה על חריגות, מ-1,000 שקלים חדשים ל-2,000 שקלים חדשים ל"אשראי לאנשים פרטיים" ול-5,000 שקלים חדשים ל"אשראי מסחרי", כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור. מועד התחילה לשינויים בהוראה הינו עד יום 1 בינואר 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 432 בנושא "העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח"

ביום 15 בדצמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה בנושא העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח. תכלית התיקון לפשט את הפעולות הנדרשות בסגירת חשבון ובהעברת פעילות מבנק לבנק. ההוראה מוסיפה אמצעי תקשורת שעומדים לרשות הלקוח לקבלת מידע והגשת בקשה לסגירת חשבון או העברת פעילותו מהחשבון. תחילתה של ההוראה ביום 1 בינואר 2015, למעט סעיפים מסוימים הקשורים בקבלת מידע, בהגשת בקשה בערוצים נוספים ובפרק הזמן במהלכו נדרש הבנק לסגור את החשבון או להעביר הפעילות בו, אשר נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2015. הסעיפים המתייחסים לדוח התקופתי לפי הוראה 425, הנדרש לפי הוראה זו, יכנסו לתוקף ביום 28 בפברואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא "ניהול הגנת הסייבר"

ביום 16 במרץ 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה באה להדגיש את גישת הפיקוח כי התמודדות עם סיכוני הסייבר מהווה נושא חוצה ארגון. ההוראה כוללת דרישות וציפיות של הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בנושא ניהול הגנת הסייבר ובכלל זה מסגרת מובנית וגמישה לניהול סיכוני הסייבר. תחילת ההוראה מיום 1 בספטמבר 2015. הבנק מיישם את ההוראה. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף"

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא יחס מינוף. ההוראה מאמצת את הוראות ועדת באזל וקובעת דרישות יחס מינוף מזערי לתאגידים בנקאיים, כאשר המפקח על הבנקים רשאי לדרוש עמידה ביחס מינוף גבוה יותר מתאגיד בנקאי מסויים, אם הוא סבור כי יחס המינוף אינו משקף כראוי את רמת המינוף בתאגיד זה. יחד עם פרסום ההוראה, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא הגילוי על יחס המינוף, ובו נוספו גילויים שונים בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 ג.5 בדוחות הכספיים וכן בפרק ניהול הסיכונים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 327 בנושא "ניהול הלוואות ממונפות"

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה בנושא הלוואות ממונפות. הוראה זו פורסמה במקביל לעדכון בהוראה 311 בנושא ניהול סיכון אשראי ולעדכון בהוראה 323 בנושא מגבלות על מימון עסקאות הוניות. ההוראה החדשה מגדירה את מסגרת ניהול הסיכונים הכוללת להלוואות ממונפות. האמור בהוראה יחול על אשראי שיינתן החל מיום 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה.

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 בנושא "ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי"

ביום 3 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה בנושא קצין ציות. ההוראה תוקנה, הורחבה והותאמה גם לאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מתחום ניהול הסיכונים והממשל התאגידי. בהוראה החדשה חודדו תפקידי הדירקטוריון והנהלה הבכירה והיא כוללת פרק המפרט את התחומים שבהם פונקציית הציות צריכה לעסוק. מועד התחילה הינו 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים"

ביום 9 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה בנושא מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. התיקון מצמצם את הגדרת הון להון רוברד 1 כמשמעותו בהוראה 202 ובכך, הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים. כמו כן, המגבלה שעמדה על 25% מההון

הוקשחה ותעמוד לאחר התיקון על 15% מההון, בהתאם להמלצת ועדת באזל. מועד התחילה לשינויים בהוראה הינו 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 423 בנושא "שירות המסלולים"

ביום 21 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה בנושא שירות המסלולים. מטרת ההוראה, להגביר את מודעות הלקוחות לשירות המסלולים. לגבי לקוחות חדשים, קובעת ההוראה כי על התאגיד הבנקאי למסור להם תעריפון מצומצם של ניהול חשבון עו"ש וכן דף הסבר אודות "שירות מסלול". לגבי לקוחות קיימים, ההוראה קובעת כי על התאגיד הבנקאי למסור ללקוח המעוניין להצטרף למסלול מידע בכתב כמפורט בהוראה. תחילתה של ההוראה מיום 1 בינואר 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

עם התיקון להוראה, נשלח מכתב מאת הפיקוח על הבנקים המורה לבנקים לאתר לקוחות, יחידים ועסקים קטנים אשר לא הצטרפו לשירות המסלולים ועומדים בתבחינים שפורטו במכתב ולשלוח להם מסמך נפרד הכולל נתונים ופירוט דרכי הצטרפות לשירות המסלולים. ההודעה תשלח עד ליום 1 באוקטובר 2015. נכון ליום פרסום דוחות כספיים אלה, המכתבים נשלחו.

הוראת ניהול בנקאי תקין 454 בנושא "פרעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור"

ביום 21 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה בנושא פרעון מוקדם של הלוואה שלא לדיור. התיקון מרחיב את תחולת ההסדר הקיים בהוראה וקובע מנגנון אחיד וגלוי לקביעת שיעור הריבית לפיה מחושב רכיב ההיוון בהלוואות שאינן לדיור. מועד התחילה לשינויים בהוראה הינו 1 באפריל 2016. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 470 בנושא "כרטיסי חיוב"

ביום 29 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים תיקון הוראה בנושא כרטיסי חיוב העוסק, במעבר מערך התשלומים בישראל לתקן EMV (Europay MasterCard Visa) והטמעת השימוש בכרטיסים חכמים לצורך צמצום פוטנציאל ההונאות הקיים בשימוש בכרטיסים מגנטיים. בנוסף, תוקנו בהוראה היבטים שונים הקשורים לקידום השימוש בכרטיסי חיוב מיידי ובכרטיס נטען. התיקונים להוראה הינם מיום 1 באפריל 2016, למעט מספר סעיפים העוסקים בכרטיס לחיוב מידי וכרטיס נטען וכן בעניין החלת שימוש בכרטיסי חיוב ובמכשירים אוטומטיים בתקן EMV אשר מועד תחילתם נקבע למועדים מאוחרים יותר. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

עם התיקון להוראה, נשלח מכתב מאת הפיקוח על הבנקים בנושא הרחבת תפוצת כרטיסי חיוב מיידי, המורה לבנקים להציע ללקוחותיהם, הפותחים חשבון עו"ש חדש, כרטיס חיוב מיידי, בכפוף להנחיות הוראה 422. בנוסף, נדרש להציע ללקוחות הקיימים כרטיס חיוב מיידי באמצעות פנייה יזומה עד ליום 31 בדצמבר 2016. הבנקים נדרשים החל מיום 1 בינואר 2016, לדווח אחת לרבעון למפקח על הבנקים על ההתקדמות בהפצת כרטיסי חיוב מיידי. הבנק נערך ליישום הנדרש.

הוראת ניהול בנקאי תקין 357 בנושא "ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן"

ביום 29 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים מכתב בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן. המכתב קובע כי תאגיד בנקאי לא יעשה שימוש בשירותי מחשוב ענן עבור פעילויות או מערכות ליבה וכי מחשוב ענן מהווה מקרה פרטי של מיקור חוץ כהגדרתו בהוראה 357. המכתב קובע עוד כללי ממשל תאגידי וניהול סיכונים לפני התקשרות עם ספק או שימוש בטכנולוגיית מחשוב ענן. מועד התחילה להנחיות במכתב החל ממועד פרסומו. הבנק נערך ליישום ההנחיות. ליישום ההוראה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד הבנקאי

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראה בנושא מדיניות תגמול בתאגיד הבנקאי. על פי החוזר נוספה דרישה שמדיניות והסכמי התגמול של התאגיד הבנקאי יכללו התניה, כך שכל תגמול משתנה שיוענק וישולם לעובד מרכזי יהיה בר השבה במשך 5 שנים ממועד הענקתם, בהתקיימם של קריטריונים להשבה שיקבעו על ידי התאגיד הבנקאי, ואשר יכללו לכל הפחות את המקרים שפורטו בחוזר. באשר לנושאי משרה, נקבע בחוזר שבנסיבות מסוימות תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות.

למרות האמור לעיל, כאשר סך התגמול המשתנה בשנה קלנדרית מסוימת אינו עולה על שישית מהתגמול הקבוע, אין חובה להפעיל את מנגנון ההשבה על חלק זה של התגמול המשתנה. עוד נקבע בחוזר, בין השאר, כי יושב ראש הדירקטוריון וחברי הדירקטוריון האחרים, יקבלו תגמול קבוע בלבד. גובה התגמול של יושב ראש הדירקטוריון, יקבע ביחס לאופן התגמול של יתר חברי הדירקטוריון בתאגיד הבנקאי ובהתחשב, בין היתר, בגודלו ובמרכבות פעולותיו של התאגיד הבנקאי וכן בהתחשב בהיקף המשרה. תגמול כל הדירקטורים בתאגיד הבנקאי, למעט יושב ראש הדירקטוריון, יקבע באופן זהה ובהתאם לאופן קביעת גמול דירקטור חיצוני על פי תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני, התש"ס-2000). הבנק מיישם את ההנחיות. ליישום ההנחיות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מעדכן את הטיפול בסיכון אשראי של צד נגדי וכן את גישת הדירוגים הפנימיים לסיכון אשראי (IRB) אשר נקבעו בהוראות 203 ו-204 להוראות ניהול בנקאי תקין. ההנחיות החדשות יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון נירות ערך. להלן עיקרי ההנחיות:

- חשיפת מסחר של הבנק לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP) תשוקלל במשקל סיכון של 2%. במקרה שבו הבנק מפקיד סכומים בקרן הסיכונים של המסלקה, החשיפה תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
 - חשיפת מסחר של הבנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר (CCP) תשוקלל בהתאם למשקל הסיכון שחל על הצד הנגדי. במקרה שבו הבנק מפקיד סכומים בקרן הסיכונים של המסלקה, סכומים אלה ישוקללו במשקל סיכון 1,250%.
 - חשיפות של בנק שהינו לקוח של חבר מסלקה הפועל כמתווך פיננסי המבטיח את ביצועיו – במידה שהבנק עומד בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה והעסקאות נסלקות במסלקה כשירה, ניתן להתייחס לחשיפות כאילו נעשו ישירות מול צד נגדי מרכזי כשיר (המסלקה) ולהשתמש במשקל סיכון 2% או 4%.
 - חשיפת בנק הפועל כחבר מסלקה ללקוחות - דרישת ההון לחשיפות אלה תעשה כאילו מדובר בעסקה דו צדדית, לרבות הקצאת הון בגין CVA.
 - נקבע אופן הטיפול בביטחונות (שאינם קרן סיכונים) שהופקדו אצל צד נגדי מרכזי או חבר מסלקה.
- מועד התחילה של ההוראות מיום 1 ביולי 2016.
- יצוין כי בהתאם להוראה ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר עד ליום 30 ביוני 2017.
- הבנק נערך ליישום ההוראות.

המלצות ועדת באזל לפיקוח על הבנקים ("ועדת באזל")

ועדת באזל הינה גוף בינלאומי שנוסד בשנת 1974 על ידי בנקים מרכזיים של מדינות שונות. החלטותיה והמלצותיה של הועדה, אף שאין להן תוקף משפטי מחייב, קובעות את עקרונות הפיקוח המקובלים על ידי הגופים המפקחים על המערכות הבנקאיות בחלק ניכר ממדינות העולם. ביום 26 ביוני 2004 פרסמה ועדת באזל המלצות חדשות שנועדו להבטיח את הרגולציה הראויה להסדרת כללי הלימות ההון של הבנקים במדינות השונות (להלן: "באזל ו"). בחודש יוני 2006 התפרסם נוסח סופי ומועדכן של ההוראות. המלצות באזל ו מחליפות את ההוראה הקודמת משנת 1988, המכונה באזל ו, שכללה דרישות הון בגין סיכון אשראי, והורחבה בשנת 1996, כדי לכלול דרישות הון גם בגין סיכון שוק. יישום הנחיות באזל ו משפר את המדידה ואת ניהול הסיכונים השונים, בפניהם ניצב המוסד הפיננסי, וכן מבטיח התאמה טובה יותר של דרישות ההון לרמת הסיכון לה חשוף המוסד הפיננסי. בעקבות המשבר הפיננסי העולמי, פרסמה ועדת באזל הוראה חדשה המכונה באזל ו. ההוראה זו נועדה להתמודד עם הכשלים שהתגלו בתהליכי ניהול ובקרת הסיכונים במשבר. לפרטים, ראה להלן.

עיקרי המלצות ועדת באזל

בעוד שההוראה המכונה באזל ו כיוונה בעיקרה להקצאת הון בגין סיכון האשראי וסיכון השוק להם חשוף המוסד הפיננסי, הרחיבה באזל ו את ההנחיות במטרה להגדיל את יציבות המוסדות הפיננסיים גם באמצעות הטמעה של תרבות ניהול ובקרה של סיכונים. לפיכך, כוללת הוראת באזל ו, מלבד שינוי מהותי באופן חישוב ההון (הנדבר הראשון של ההוראה), גם שני נדבכים נוספים, כפי שיפורט להלן. הנדבר הראשון של באזל ו כולל הקצאת הון מינימאלית בגין סיכון שוק, סיכון אשראי וסיכון תפעולי. ההנחיות קובעות את אופן הקצאת ההון בגין סיכון אשראי, באמצעות מתן אפשרות לחשב את ההון המינימאלי על ידי מודל סטנדרטי, המסתמך על דירוג חיצוני של החוב על ידי סוכנויות דירוג, המוכרות על ידי הגורם המפקח (בישראל: בנק ישראל - המפקח על הבנקים), עושה שימוש במספר רב של קבוצות חשיפה, תוך התאמת מקדמי הסיכון לקבוצות השונות ומכיר בביטחונות פיננסיים הניתנים לקיזוז מהחשיפה. ההוראות מאפשרות לבנקים לחשב את דרישת ההון המינימאלי גם לפי מודלים פנימיים. מודלים אלה מתבססים על הערכות הבנק לגבי איכות הלווים שלו, באמצעות מחושבת ההסתברות שייכנסו למצב של כשל אשראי ורמת ההפסד שייגרם לבנק במקרה של כשל אשראי. השימוש במודלים פנימיים מחייב אישור של הגורם המפקח, הניתן רק לאחר עמידת המודל בתהליכי תיקוף נרחבים. על פי הנחיות המפקח על הבנקים, הקצאת ההון בגין סיכון האשראי, מחושבת בשיטה הסטנדרטית.

בתחום סיכונים שוק נקבעת הקצאת ההון בישראל לפי מודל סטנדרטי, האומד את חשיפת הבנק בגין סיכונים בסיסי, ריבית ומניות, בתיק הסחיר של הבנק.

בתחום הסיכונים התפעוליים, מציעות המלצות מספר גישות חלופיות לחישוב ההון הנדרש: גישת האינדיקטור הבסיסי, על פיה יקצה הבנק הון בגין סיכונים תפעוליים בשיעור קבוע מההכנסה הגולמית השנתית הממוצעת בשלוש השנים האחרונות; הגישה הסטנדרטית, במסגרתה יחושבו דרישות ההון על ידי הכפלת ההכנסה הגולמית הנובעת מכל קו עסקים במקדם ספציפי לאותו קו עסקים; גישת המדידה המתקדמת, על פיה יקצה הבנק הון בהתאם למודל פנימי שיפותח בתוך הארגון. על פי הנחיות המפקח על הבנקים, הקצאת ההון בגין סיכון תפעולי, מחושבת בשיטה הסטנדרטית.

המלצות באזל ו מגדירות מספר עקרונות לניהול סיכונים תפעוליים, המתייחסים להיבטים כגון: מידת הפיקוח מצד ההנהלה ודירקטוריון הבנק, קיום מבנה ארגוני ותרבות ארגונית מתאימים, לרבות מערך דיווח פנימי וזרימת מידע יעילה ואפקטיבית, אופן הערכת ומדידת הסיכון, וקיומן של מערכות תומכות מתאימות. מערך הטיפול בסיכון התפעולי מחויב לפעול למיפוי ולזיהוי הסיכון התפעולי, לאיסוף נתוני כשל בפועל, ולנקיטת פעולות שנועדו לצמצם את מידת הנזק הפוטנציאלי מהתרחשות כשל תפעולי בבנק. עקרונות באזל ו קובעים בנוסף, גם את אחריות הביקורת הפנימית, כקו הגנה נוסף במסגרת הטיפול בסיכון התפעולי.

הנדבר השני של באזל ו עוסק בתהליך הסקירה הפיקוחי (SREP) והתהליך בתוך הבנק (תהליך פנימי להערכת הלימות ההון - ICAAP), שנועדו להבטיח, כי רמת ההון של הבנק תואמת את פרופיל הסיכון שלו. זאת, מעבר לדרישת ההון המינימאלית שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבר הראשון. במסגרת זו נבדקת, בין היתר, מידת ההתאמה של הקצאת ההון המזערית (קרי, חישובי הנדבר הראשון) לבנק ורמת ההון

הנדרשת בגין סיכונים נוספים שאינם נכללים בהקצאת ההון המינימאלית בנדבך הראשון, כגון סיכון הריבית בתיק הבנקאי, סיכון ריכוזיות אשראי ועוד. בנוסף, נבדקים במסגרת נדבך זה תהליכי ניהול הסיכונים בבנק, תהליכי בקרת הסיכונים, הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק, דיווחים וניהול תהליכים שיש להם קשר הדוק עם ניהול הסיכונים, ההון והרווח של התאגיד. בנוסף, נדרשת במסגרת הנדבך השני בדיקה, האם יש לבנק די הון כדי לעמוד בתכנית האסטרטגית שלו, והאם יש לו די הון כדי להתגונן כנגד מצבי קיצון ומשברים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק. לפיכך, מהווים מבחני המצוקה (STRESS TESTS) כלי חשוב בהערכת ההון הנדרש מהבנקים, ולא לה מקום חשוב במסגרת הנדבך השני של ההוראה. בחינת הנדרש בנדבך השני מעוגנת במסגרת דוח שנתי, המוגש אחת לשנה לבנק ישראל, בהתאם ללוח זמנים הנקבע על ידו. דוח זה מוגש לבנק ישראל לאחר אישור ההנהלה ודירקטוריון הבנק. הבנק נערך בימים אלה להכנת הדוח החדש, אשר יוגש לבנק ישראל עד ליום 31 בדצמבר 2015, כפי שנקבע. הנדבך השלישי של הוראת באזל II עוסק בדרישות הדיווח והגילוי לגוף המפקח ולציבור. במסגרת זו נדרש הבנק לתת גילוי נרחב, מפורט ומעמיק על רמת הסיכון שלו ועל תהליכי ניהול הסיכונים שלו. באוקטובר 2009 התקבלו הנחיות מפורטות ליישום דרישות הגילוי ליישום הנדבך השלישי של באזל II, והבנק מיישם את הדרישות בדוחות כספיים אלה.

יישום המלצות ועדת באזל במערכת הבנקאית בישראל

המלצות ועדת באזל יושמו בישראל במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, כדלהלן:

הוראת ניהול בנקאי תקין 201 - מבוא, תחולה וחישוב דרישות;

הוראת ניהול בנקאי תקין 202 - ההון הפיקוחי;

הוראת ניהול בנקאי תקין 203 - אופן חישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי לפי גישה סטנדרטית;

הוראת ניהול בנקאי תקין 204 - אופן חישוב ההון בגין סיכון אשראי לפי גישת הדירוגים הפנימיים;

הוראת ניהול בנקאי תקין 205 - הטיפול בעסקאות איגוח;

הוראת ניהול בנקאי תקין 206 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון תפעולי;

הוראת ניהול בנקאי תקין 208 - אופן חישוב דרישות ההון בגין סיכון שוק;

הוראת ניהול בנקאי תקין 211 - הנחיות לתהליך הערכת נאותות הלימות ההון בתאגידים הבנקאית (הנדבך השני);

הנדבך השלישי, המתווה את ההוראות והציפיות בנוגע למשמעת השוק (דרישות גילוי), מוזג לתוך קובץ הוראות הדיווח לציבור. ביום 14 בפברואר 2011 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר הקובע כי החל מיום 1 בינואר 2011 בטלות דרישות ההון הכלולות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 (באזל I).

מתכונת הגילוי שקבע המפקח על הבנקים, בהתאם לדרישות הנדבך השלישי, נכללת להלן. הלימות ההון של הבנק למועד הדיווח, במתכונת הגילוי שקבע המפקח על הבנקים, מוצגת בביאור 5 לדוחות הכספיים.

במסגרת הנדבך השני של הוראת באזל II (הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 211-תהליך ה-ICAAP), פועל הבנק במהלך השנים האחרונות להטמעת מסגרת לבקרת וניהול הסיכונים. תהליך ה-ICAAP בבנק הינו תהליך מקיף המערב את דרגות הניהול הבכירות ביותר בבנק. במסגרת זו, זיהה ומיפה הבנק את הסיכונים המהותיים לפעילותו, הגדיר את תאבון הסיכון שלו לכל הסיכונים הללו וכתב מסמכי מדיניות לסיכונים אליהם הוא נחשף במסגרת פעילותו, המעודכנים באופן סדיר. תאבון הסיכון, מיפוי הסיכונים וקביעת המהותיות שלהם ומסמכי המדיניות המעודכנים, עולים לאישור הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון, בכל שנה.

בחודש מאי 2014 הגיש הבנק לבנק ישראל את מסמך ה-ICAAR (הדוח השנתי של תהליך ה-ICAAP, המתוייח ל-31 בדצמבר 2013), המבטא את הערכת הבנק לגבי רמת ההון הנדרשת, על מנת לכסות את כל הסיכונים להם הוא חשוף מתוקף פעילותו העסקית, וזאת על פי הנחיות בנק ישראל, ובתיאום עם הערות בנק ישראל לתהליך שבוצע בבנק (תהליך ה-SREP). הערכת ההון כוללת תהליכים כמותיים

ואיכותיים, כולל בחינה עצמית של הבנק בנוגע לאיכות ניהול ובקרת הסיכונים שלו. הערכת ההון בוצעה תוך הפעלה של מגוון שיטות לביצוע מבחני מצוקה (קיצון), באופן התואם את דרישות בנק ישראל. שיטות אלה כוללות, החל מהתהליך הנוכחי, את תוצאות תרחיש הקיצון האחד (תרחיש המאקרו) שבוצע לפי עקרונות שנקבעו על ידי בנק ישראל.

תוצאות הערכות ההון שבוצעו במסגרת מסמך זה, מצביעות על כך שלבנק די הון לכיסוי הסיכונים אליהם הוא חשוף, ולנוכח יעדיו העסקיים והתכנית האסטרטגית שלו, הן במצב שגרה והן במצב קיצון. כאמור לעיל, הבנק נערך להכנת המסמך הבא, לקראת תום שנת 2015, בתיאום עם הנחיות בנק ישראל.

במסגרת יישום הנדבך השני, ממשיך הבנק לפעול באופן שוטף, על פי תכנית העבודה, לסגור את הפערים שאותרו מול דרישות ועדת באזל בתחומי הסיכונים השונים, לשדרג את פעילותם של הפורומים השונים, המטפלים בנושאים שונים של ניהול ובקרת הסיכונים וההון של הבנק ולשפר את מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים וניהול ההון שלו בהתאם להנחיות הנדבך השני, הנחיות נוספות של בנק ישראל בנושא ניהול ובקרת הסיכונים השונים, וה-BEST PRACTICE המתפתח בתחום, בעיקר עם יישום באזל III.

ביום 26 בנובמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים הוראת שעה בנושא יישום דרישות גילוי לפי נדבך 3 של באזל - גילוי בגין תגמול. דרישות הגילוי החדשות נועדו לתמוך ולאפשר למשתמשים בשוק להעריך את האיכות של שיטות התגמול ושל האופן שבו הן תומכות באסטרטגיות של תאגידים בנקאיים ובמצב הסיכון שלהם. דרישות הגילוי חלות על דוחות שנתיים החל מיום 1 בינואר 2014.

באזל III

בסוף שנת 2010 אימצה ועדת באזל הוראה חדשה, המכונה באזל III. הוראה זו, פרי המשבר האחרון בשווקים הבינלאומיים, מכילה אוסף של תיקונים להוראת באזל II, וביניהם: חיזוק בסיס ההון, העלאת יחסי ההון המזעריים, קביעת מדדים חדשים ומתודולוגיות לטיפול בסיכון המזילות, חיזוק המתודולוגיה להתמודדות עם סיכון הצד הנגדי, קביעת יחס מינוף כיחס חדש במסגרת מדדי ניהול הסיכונים ותהליכים נוספים שנועדו לשפר את יכולות ניהול ובקרת הסיכונים במוסדות הפיננסיים. על פי לוח הזמנים שנקבע על ידי הוועדה, היא מיושמת ברחבי העולם בהדרגה, החל משנת 2013.

ביום 28 במרץ 2012 שלח המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים הנחיה, בה נקבע יחס הון ליבה מינימלי גבוה יותר מהנדרש באותו יום. על פי ההנחיה, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

ההנחיה בדבר יחס הון ליבה מינימלי של 10% אינה חלה על הבנק. יחס הון הליבה מחושב בהתאם להוראות באזל III ולהתאמות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

ביום 23 ביולי 2012 הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלת הבנק לפעול להקדמת היישום של הוראת המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012, במטרה להחילה, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014. בנוסף, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, להנחות את הנהלת הבנק לפעול, במידת האפשר, לשמירת שולי בטחון נאותים לצורך כך.

ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים תיקון של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211, העוסקות באימוץ הנחיות באזל III בנושא ההון הפיקוחי ובנושא נכסי סיכון (להלן: "ההוראות").

התיקונים להוראות עוסקים בחיזוק איכות וגודל ההון ובחיזוק כיסוי הסיכון להפסדי שערור לשווי שוק מנגזרים (CVA - Credit Value Adjustments).

השפעת יישום הוראות באזל III

להלן ההשפעות העיקריות של יישום ההוראות:

מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי - מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי (ועד ל-10% מהון עצמי רובד 1) - משוקללים במשקל סיכון של 250%.
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - סכום ההפרשה הקבוצתית יוכר כהון רובד 2 עד לתקרה של 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון

אשראי מנגד, סכום ההפרשה התווסף לנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי.

מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי - הכרה ב-80% מיתרת המכשירים ליום 31.12.13 והפחתה של 10% בכל שנה עד ליום 1 בינואר 2022.

זכויות מיעוט - סכום זכויות המיעוט שיוכר כהון הוגבל ולא ניתן להכיר בעודף ההון בחברת הבת.

הקצאת הון בגין הפסדי CVA (הפסדי שערוך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, Credit Value Adjustments) - בנוסף לדרישת הון בגין סיכון לכשל הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי לפי הגישה הסטנדרטית, נדרשת הקצאת הון לכיסוי הסיכון להפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משערוך לשווי שוק של נגזרים מעבר לדלפק (OTC).

לפרטים נוספים בדבר התיקונים העיקריים שנכללו בהוראות, השפעת יישום הכללים על יחס הלימות ההון של הבנק והשפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר יחס הלימות ההון של הבנק, ראה התייחסות בסעיף "הלימות הון" במסגרת פרק ניהול סיכונים - "באזל: הנדבך השלישי - משמעת שוק".

בעקבות פרסום ההוראות, חזר הבנק, באותו מועד, ובחן את עמידתו בלוחות הזמנים להשגת יעד ליחס הון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-9%.

בעקבות בחינה זו ועל יסוד הנחות במועד הבחינה ביחס לרווח הצפוי בשנים 2013-2014 ולשיעורי הצמיחה בנכסי הסיכון, הציג הבנק למפקח על הבנקים, באותו מועד, מתווה להתפתחות חזויה של יחס הון הליבה, הכולל חלוקת דיבידנד, תוך שמירה על שולי ביטחון נאותים.

לאחר בדיקה עם המפקח על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2013, לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליוני שקלים חדשים, ולאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, מיום 28 במרץ 2012 במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014, ולעניין מדיניות חלוקת דיבידנד – הכלל כפי שפורט בסעיף 1 לדוח המיידית של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 191649-01-2012). אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בסעיף 1 לדוח המיידית האמור. לפרטים בדבר רכישה עצמית של מניות הבנק, ראה פרק השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו לעיל.

ביום 23 בדצמבר 2014, בנוסף לעדכון התוכנית האסטרטגית של הבנק (כמפורט בפרק אסטרטגיה עסקית להלן), החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת, במקום מדיניות חלוקת דיבידנד שפורטה בסעיף 1.1. לדוח המיידית הקודם. מדיניות הדיבידנד המעודכנת הינה לחלק בגין הרווחים הרבעוניים, בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון, כמפורט בתוכנית האסטרטגית המעודכנת. בשנת 2017, מדיניות הדיבידנד תהיה בהתאם לאמור בסעיף 1.1. לדוח המיידית הקודם. זאת, בכפוף לכך שהון עצמי רובד 1 של הבנק, לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ובכפוף לשמירת שולי ביטחון נאותים. הבנק קיבל את אישורו של המפקח על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל.

מובהר, כי חלוקת הדיבידנד כפופה להוראות הדין ולהגבלות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, כמפורט בביאור 13 בדוחות הכספיים לשנת 2014. לפרטים נוספים ראה דיווחים מיידיים מיום 24 בדצמבר 2014 (אסמכתאות 229338-01-2014 ו-229341-01-2014). אזכורים אלה מהווים הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בדוחות המיידים האמורים.

ביום 28 בספטמבר 2014 פירסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:

- הגדלת יעד ההון – יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור.
 - הגדלת יעדי ההון תתבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
 - משקל סיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה – משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.
- בעקבות יישום ההוראה, יעדי ההון הנדרשים לרכיבי סיכון צפויים לגדול בכ-0.1%, לפי נתוני מועד הדיווח, בכל אחד משמונת הרבעונים החל ממועד יישום ההוראה ובסך הכל בכ-0.8% עם השלמת היישום. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיור ושל סך נכסי הסיכון.

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם, ראה ביאור ג.7 (ג-4) לדוחות הכספיים.

חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית

לפרטים בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת ובקשה לאישור תובענה ייצוגית בהקשר זה, ראה ביאורים ג.7 (ג-3) ו-7 (ג-4) לדוחות הכספיים.

רואה החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 7 ג.3 (א-ד) לדוחות הכספיים בדבר תביעות שהוגשו כנגד הבנק, לרבות בקשות להכיר בהן כתביעות ייצוגיות, וכן, לאמור בביאור 7 ג.4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

אישור רכיב שיקול הדעת במענק ליושב ראש הדירקטוריון

ביום 9 בספטמבר 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק הענקה של מענק שנתי בסך 246 אלפי שקלים חדשים ליושב ראש הדירקטוריון, עבור שנת 2014, המהווה את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת, מתוך תקרת המענק השנתי עבור שנת 2014. זאת, בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה של יושב הדירקטוריון, שאושרו על ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות ביום 17 ביוני 2013.

אחריות תאגידית

בנק מזרחי טפחות משלב את עקרונות האחריות התאגידית בכל תחומי פעילותו מתוך אמונה כי ארגון עסקי הנטוע בסביבה, פועל בתוך החברה ומפיק תועלת כלכלית מקשרי הגומלין שהוא מקיים עמה, יגלה אחריות לנעשה סביבו וישקיע בחזרה מאמצים ומשאבים לטובת הקהילה והסביבה ולתועלתן.

בחודש מאי 2014 אושרה בהנהלת הבנק ובדירקטוריון מדיניות אחריות תאגידית ובחודש יולי 2014 פרסם הבנק את הדוח הראשון בנושא אחריות תאגידית בגין השנים 2012-2013. דוח זה קיבל את אישור ארגון ה-GRI (Global Reporting Initiative) וזכה לרמת השקיפות הגבוהה ביותר A+.

הדוח מתאר את הפעילות של כלל קבוצת מזרחי טפחות (לרבות חברות בנות, בנק יהב ושלוחות חו"ל), והוא פורסם בשפות העברית והאנגלית ומופיע באתר הבנק.

בחודש מאי 2015 התקבלה החלטה בהנהלת הבנק כי הדוח ייכתב ויפורסם אחת לשנה על פי תקן GRI4-comprehensive. בהתאם לכך הוגדרו נושאים מהותיים בהם יתמקד הדוח וגובשה מדיניות הבנק בכל אחד מהנושאים.

ביום 2 בנובמבר 2015 פורסם דוח אחריות תאגידית של הבנק לשנת 2014.

דוח אחריות תאגידית של הבנק נכלל באתר האינטרנט של הבנק:

דוח אחריות תאגידית >>קשרי משקיעים >> מידע על מזרחי טפחות >> www.mizrahi-tefahot.co.il

שירותי מחשוב לבנק יהב

בנק מזרחי טפחות רכש בשנת 2008 את השליטה בבנק יהב (50% מהמניות) מבנק הפועלים בע"מ (להלן-בנק הפועלים). נכון ליום חתימת הדוחות הכספיים, בנק יהב מקבל שירותי מחשוב ותפעול מבנק הפועלים. השירותים האמורים ניתנים לבנק יהב בהתאם לאישור המפקח על הבנקים והממונה על ההגבלים העסקיים. בחודש פברואר 2014 אישר דירקטוריון בנק יהב התקשרות עם חברה בינלאומית, להקמת מערכת ליבה בנקאית וקבלת שירותי מיקור חוץ בנושאי מחשוב ותפעול. לחברה שנבחרה פתרון מתקדם לשירותי ליבה בנקאית (BANCS) ובכלל זה גם שירותי מיקור חוץ לבנקים וגופים פיננסיים רבים בכל רחבי העולם. בחודש אפריל 2014 התקשר בנק יהב עם החברה.

תוכנית העבודה של הפרוייקט אושרה על ידי דירקטוריון בנק יהב. מהלך הפרוייקט מתנהל בהתאם לתוכנית והמערכת צפויה לעלות לאוויר בשנת 2016 (בהתאם לאישור בנק ישראל ולהסכמות של בנק יהב עם צדדים שלישיים נוספים). גרסה ראשונה של המערכת נמסרה לבנק יהב והיא נמצאת בתהליכי בחינה ובדיקה.

בנק יהב, נעזר ביועצים חיצוניים לצורך ניהול התהליך, וידוע לו כי החברה הבינלאומית איתה התקשר לצורך ביצוע הפרוייקט שכרה את שירותיה של חברת ייעוץ ישראלית לצורך התאמת המערכת הבינלאומית שלה לעבודה בישראל.

נושאי משרה בכירה

ביום 1 בינואר 2015 החלה עורכת דין רחלי פרידמן לכהן כיועצת המשפטית הראשית של הבנק וכמנהלת החטיבה המשפטית.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקרת נכללו בדוח הדירקטוריון שצורף לדוחות הכספיים לשנת 2014. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לתקופות ביניים ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה ובביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

ישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפים בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014 ניתן פירוט, במסגרת המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, לטיפול החשבונאי בנושאים הבאים: הפרשה להפסדי אשראי, מכשירים נגזרים, ניירות ערך, התחייבויות בגין זכויות עובדים, עסקאות תשלום מבוסס מניות, הפרשות בגין תביעות משפטיות, הפרשה לירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים ומיסים נדחים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, עודכנה המדיניות החשבונאית בנושא. לפרטים, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

הפרשות בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות - בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סווגו התביעות וההתחייבויות התלויות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- 1) סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה או ההתחייבות התלויה. בגין תביעה או התחייבות תלויה שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- 2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה או ההתחייבות התלויה. בתביעות או התחייבויות תלויות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.
- 3) סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה או ההתחייבות התלויה. בגין תביעות או התחייבויות תלויות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 19 ד' בדוחות הכספיים השנתיים ניתן גילוי לתביעות והתחייבויות תלויות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ובביאור 7 בדוחות כספיים אלה ניתן גילוי לשינויים מהותיים ביחס לאמור בדוחות השנתיים. כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולכן לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך את סיכויי התממשות החשיפה.

יצוין כי ההפרשה בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות תלויה בגורמים רבים וכרוכה באי ודאות גבוהה. מידע חדש שיגיע לבנק בעתיד ונוגע לחשיפות הקיימות למועד אישור הדוחות הכספיים יכול להשפיע באופן מהותי על גובה החשיפה או גובה ההפרשה הנדרשת בגין החשיפה. לפרטים בדבר חקירה של משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ראה ביאור 7 ג.4 בדוחות הכספיים.

למעט האמור לעיל, לא אירעו במהלך התקופה המדווחת שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

הליך אישור הדוחות הכספיים

האורגן המופקד על בקרת העל בבנק הוא דירקטוריון הבנק. שמות חברי הדירקטוריון, מימונתם החשבונאית והפיננסית וכשירותם המקצועית מפורטים בפרק הדירקטוריון בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 (לשינויים שחלו במהלך שנת 2015 ראה פרק הדירקטוריון להלן). בהליכי העריכה, הבקרה והאישור של הדוחות הכספיים מעורבים אורגנים נוספים ונושאי משרה כמפורט להלן.

הדוחות הכספיים נערכים בבנק ביחידה מקצועית, בראשותו של החשבונאי הראשי, לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם למדיניות גילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

במקביל לעריכת הדוחות הכספיים, ועל בסיס טיטוט הדוחות המועברת אליהם, מאשרים כל חברי הנהלה, בחתימתם, שלא בא לידיעתם כל פרט העשוי להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים ביחס לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, שנקבעו על ידם בקרות אפקטיביות על מנת להבטיח שכל מידע מהותי שבתחום אחריותם מובא לידיעתם, וכן שכל חולשה מהותית או ליקוי משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם, הובאו לידיעת הגורמים המתאימים. לפירוט שמותיהם ותפקידיהם של חברי הנהלה בבנק, ראה פרק חברי הנהלת הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 (לשינויים שחלו במהלך שנת 2015 ראה פרק נושאי משרה בכירה לעיל).

תהליך ההפרשה להפסדי אשראי הינו תהליך שיטתי, במסגרתו מרוכזות תוצאות הדיונים בתתי ועדות שונות המטפלות בחובות בעייתיים וחשיפות אשראי של הבנק, בועדה, בראשות החשבונאי הראשי. בועדה משתתפים מנהל החטיבה העסקית (מנהל סיכונים האשראי), מנהל החטיבה לבקרת סיכונים (CRO), מנהל החטיבה הקמעונאית, מנהל הסקטורים הרלוונטים וגורמי אשראי מקצועיים נוספים. בועדה, מתקיים דיון פרטני בלקוחות מסווגים. כמו כן, מתקיים בועדה דיון, בהשתתפות היועצת המשפטית הראשית וגורמים המקצועיים מן החטיבה המשפטית, בביצוע הפרשות נדרשות בגין תביעות שהוגשו נגד הבנק. תוצאות הדיון קובעות את הסיווג וההפרשה הנאותים ללקוח. בנוסף דנה הועדה בהפרשה הקבוצתית בגין ענפי המשק השונים. תוצאות הדיון קובעות את שיעורי ההפרשה הנצפים ואת ההתאמות האיכותיות הנדרשות לשיעורי ההפרשה הקבוצתית. כמו כן, פועלת בבנק ועדת הפרשות להפסדי אשראי בראשות המנהל הכללי. בועדה זו מתקיים דיון פרטני נוסף בסיווגים ובהפרשות של לקוחות גדולים, וכן, נקבעת נאותות ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי, לרבות הפרשות קבוצתיות. בועדה בראשות המנהל הכללי משתתפים החשבונאי הראשי, מנהל החטיבה העסקית (מנהל סיכונים האשראי), מנהל החטיבה לבקרת סיכונים (CRO), מנהל החטיבה הקמעונאית, מנהל החטיבה הפיננסית, היועצת המשפטית הראשית וגורמי אשראי מקצועיים.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן: "ועדת הגילוי") בראשות המנהל הכללי, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית הראשית וחברי הנהלה נוספים. במסגרת דיונים אלה נכללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, נושאים בעלי עניין לציבור, התפתחויות החייבות להיות מדווחות לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקרה פנימית על דיווח כספי, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שלגביהם קיימים חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין רואי החשבון המבקרים. כחלק מהצגת הנושאים בפני ועדת הגילוי מובאת גם התייחסותם המקצועית של רואי החשבון המבקרים.

ועדת הביקורת של הדירקטוריון דנה וממליצה על אישור הדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים של הבנק (לפירוט שמותיהם של חברי ועדת הביקורת וכשירותם ראה פרק הדירקטוריון בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014).

ועדת הביקורת דנה בנאותות הגילוי בדוחות הכספיים ובבחינת הדוחות הכספיים, על מרכיביהם השונים, לרבות סיווגים והפרשות להפסדי אשראי של חובות בעייתיים וביצוע הפרשות בגין תביעות נגד הבנק, טרם הבאתם לדיון ולאישור במליאת הדירקטוריון.

ועדת הביקורת בוחנת את ההערכות והאומדנים שנעשו בקשר עם הדוחות הכספיים; הבקורות הפנימיות הקשורות בדיווח הכספי; שלמות ונאותות הגילוי בדוחות הכספיים; המדיניות החשבונאית שאומצה והטיפול החשבונאי שיושם בעניינים המהותיים של התאגיד; הערכות השווי, לרבות ההנחות והאומדנים שבבסיסן, שעליהם נסמכים נתונים בדוחות הכספיים.

בישיבות ועדת הביקורת בהן נידונים הדוחות הכספיים משתתפים גם יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי, החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית הראשית ורואי החשבון המבקרים. ה-CRO והמבקר הפנימי הראשי מוזמנים לישיבות הועדה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיפים 302 ו-404 בחוק Sarbanes-Oxley האמריקאי, מובא בפני ועדת הביקורת דיווח באשר לכל ליקוי משמעותי שאותר בתהליכי הגילוי או בבקרה הפנימית על דיווח כספי. לדיונים אלה מוזמנים גם המבקר הפנימי, ה-CRO ורואי החשבון המבקרים. כל דיווח על ליקויים משמעותיים מוצג גם לדירקטוריון.

ועדת הביקורת מתכנסת פעמיים לדון בדוחות רבעוניים ושלוש פעמים לדון בדוחות שנתיים, כאשר הישיבה האחרונה מתקיימת, ככל הניתן, לפחות מספר ימים לפני התכנסות מליאת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

לאחר תום הדיונים בוועדת הביקורת, מועברות לדירקטוריון המלצותיה לעניין אישור הדוחות הכספיים יחד עם טיוטת הדוחות הכספיים, כך שהמסמכים יהיו בידי חברי הדירקטוריון לפחות שלושה ימי עסקים לפני הדיון בהם בדירקטוריון. במסגרת הדיון בדירקטוריון מוצגות על ידי החשבונאי הראשי התוצאות הכספיות וניתוח שלהן. יושב ראש ועדת הביקורת מביא בפני הדירקטוריון את המלצות ועדת הביקורת באשר לנושאים שנדונו בפניה ולאישור הדוחות הכספיים. בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים משתתפים, מלבד חברי הדירקטוריון, גם המנהל הכללי, החשבונאי הראשי, היועצת המשפטית הראשית, ה-CRO, המבקר הפנימי הראשי ורואי החשבון המבקרים, וכן משתתפים נוספים המוזמנים לדיון בהתאם לעניין. רואי החשבון המבקרים מציגים בדיון את התייחסותם.

בתום הדיון, מתקבלת החלטה בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק, ובדבר הסמכת יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי לחתום על הדוחות הכספיים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2015 קיים דירקטוריון הבנק 16 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, מתוכן ישיבה אחת בתקשורת. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 40 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-3 השתלמויות דירקטורים.

בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 19 בינואר 2015 הוחלט לכנס אסיפה כללית מיוחדת אשר התקיימה ביום 26 בפברואר 2015, שעל סדר יומה מינויו של מר אברהם זלדמן כדירקטור בבנק. באותו יום, אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מינויו של מר אברהם זלדמן לדירקטור בבנק. עם מינויו, מספר הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית עומד על 11 דירקטורים. ביום 16 במרץ 2015 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר אברהם זלדמן כחבר ועדת ניהול סיכונים וכן, את מינויו של מר גדעון סיטרמן כחבר ועדת אשראי דירקטוריונית. באותו יום חדל מר גדעון סיטרמן לכהן כחבר ועדת ניהול סיכונים.

ביום 18 במאי 2015 החליט דירקטוריון הבנק למנות את מר משה וידמן, כיושב ראש דירקטוריון הבנק לתקופת כהונה נוספת בתפקידו זה החל מיום 1 בדצמבר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017. תנאי הכהונה וההעסקה של יושב הראש לתקופת הכהונה הנוספת יובאו לדיון ואישור על ידי המוסדות המוסמכים של הבנק.

בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 1 ביוני 2015 הוחלט לכנס אסיפה כללית מיוחדת, שעל סדר יומה מינויו של מר גדעון סיטרמן כדירקטור חיצוני בבנק לתקופת כהונה נוספת של 3 שנים.

ביום 7 ביולי 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק את מינויו של מר גדעון סיטרמן כדירקטור חיצוני בבנק לתקופת כהונה נוספת, כאמור.

בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 7 בספטמבר 2015 הוחלט על הקמת ועדה מיוחדת לבחינת מתן אשראי בעבר ללווים מסויימים. לחברי הועדה מונו: מר א.זלדמן - יושב ראש, גב' א.רון, מר י.קפלן, מר א.נוימן ומר מ.מאיר.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים המבוססות על סעיף 302 של Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן - הצהרה על הגילוי). הוראה זו של המפקח על הבנקים הינה במסגרת מדיניות כוללת, בדבר אימוץ הוראות סעיף 404 לחוק Sarbanes-Oxley, הכוללות בין היתר הצהרה של יושב ראש הדירקטוריון, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי בדבר "אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי", אשר צורפה לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ונהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. הצהרה על הגילוי אינה אמורה לכסות את ההיבטים הרחבים של "אפקטיביות הבקרה הפנימית של הדיווח הכספי", כאמור.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אלדד פרשר
מנהל כללי

משה ידמן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, ד' בכסלו התשע"ו
16 בנובמבר 2015

סקירת ההנהלה על מצבה העסקי של הקבוצה ותוצאות פעילותה

תוכן העניינים

109	שיעורי הכנסה והוצאה	תוספת א'
116	חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית	תוספת ב'
124	סיכון אשראי לפי ענפי משק	תוספת ג'
130	חשיפות למדינות זרות	תוספת ד'

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.37	5	5,462	0.40	6	5,990	לפי דרישה
1.20	⁽¹¹⁾ 362	121,081	1.30	361	111,559	לזמן קצוב
						מחוץ לישראל
-	-	106	-	-	762	לפי דרישה
0.93	7	3,017	1.69	5	1,190	לזמן קצוב
1.16	374	129,666	1.25	372	119,501	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
						בישראל
7.47	1	55	6.84	1	60	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
7.47	1	55	6.84	1	60	
פיקדונות מבנקים						
						בישראל
1.08	4	1,494	1.13	4	1,420	מחוץ לישראל
-	-	73	-	-	-	סך הכל
1.02	4	1,567	1.13	4	1,420	
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
						בישראל
4.15	195	19,101	3.13	179	23,156	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
4.15	195	19,101	3.13	179	23,156	
התחייבויות אחרות						
						בישראל
3.52	⁽¹¹⁾ 2	⁽¹¹⁾ 230	3.63	6	671	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
3.52	2	230	3.63	6	671	
1.54	576	150,619	1.56	562	144,808	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		18,450			33,845	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		2,937			3,094	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		5,736			6,134	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		177,742			187,881	סך כל ההתחייבויות
		⁽¹²⁾ 10,915			12,051	סך כל האמצעים ההוניים
		188,657			199,932	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.78			1.54			פער הריבית
תשואה⁽⁹⁾ נטו על נכסים נושאי ריבית						
						בישראל
2.03	878	173,926	1.96	907	186,811	מחוץ לישראל
1.09	15	5,506	1.31	26	7,999	סך הכל
2.01	893	179,432	1.93	933	194,810	
0.88	7	3,196	1.03	5	1,952	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן .

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
ב-%			ב-%		
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
3.69	3,843 ⁽⁷⁾	139,351	3.32	3,660 ⁽⁷⁾	147,548
4.00	67	2,245	3.97	76	2,563
3.70	3,910	141,596	3.33	3,736	150,111
אשראי לממשלה					
3.14	7	298	2.75	6	292
-	-	-	-	-	-
3.14	7	298	2.75	6	292
פיקדונות בבנקים					
1.26	14	1,478	0.23	4	2,365
1.65	3	243	-	-	453
1.32	17	1,721	0.19	4	2,818
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
0.58	99	22,628	0.12	17	19,368
-	-	1,211	0.25	7	3,802
0.55	99	23,839	0.14	24	23,170
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
0.65	1	204	-	-	222
-	-	-	-	-	-
0.65	1	204	-	-	222
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
1.04	45	5,794	1.18	105	11,906
1.47	12	1,089	1.39	12	1,152
1.11	57	6,883	1.20	117	13,058
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
1.38	8	777	1.44	9	836
-	-	-	-	-	-
1.38	8	777	1.44	9	836
3.13	4,099	175,318	2.74	3,896	190,507
		2,897			3,019
		6,280 ⁽¹²⁾			5,665 ⁽⁶⁾
		184,495			199,191
סך כל הנכסים נושאי ריבית					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל					
2.29	82	4,788	1.59	95	7,970

ראה הערות להלן .

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה)	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.25	10	5,285	(0.02)	(1)	6,322	לפי דרישה
1.19	⁽¹¹⁾ 1,071	119,923	0.93	787	113,284	לזמן קצוב
-	-	61	-	-	808	מחוץ לישראל
0.90	22	3,276	0.97	18	2,480	לפי דרישה
1.15	1,103	128,545	0.87	804	122,894	לזמן קצוב
						סך הכל
פיקדונות הממשלה						
						בישראל
4.62	2	58	6.96	3	58	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
4.62	2	58	6.96	3	58	
פיקדונות מבנקים						
						בישראל
1.33	15	1,506	1.94	15	1,034	מחוץ לישראל
-	-	62	-	-	-	סך הכל
1.28	15	1,568	1.94	15	1,034	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
						בישראל
-	-	-	-	-	116	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
-	-	-	-	-	116	
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
						בישראל
3.31	446	18,032	2.26	359	21,218	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
3.31	446	18,032	2.26	359	21,218	
התחייבויות אחרות						
						בישראל
2.76	⁽¹¹⁾ 4	⁽¹¹⁾ 194	0.17	1	792	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
2.76	4	194	0.17	1	792	
סך הכל התחייבויות נושאות ריבית						
1.41	1,570	148,397	1.08	1,182	146,112	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		17,286			30,424	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		2,897			3,019	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		5,313			7,927	סך כל ההתחייבויות
		173,893			187,482	סך כל האמצעים ההוניים
		⁽¹²⁾ 10,602			11,709	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		184,495			199,191	פער הריבית
1.72			1.66			
תשואה⁽⁹⁾ נטו על נכסים נושאי ריבית						
						בישראל
1.94	2,469	170,530	1.93	2,637	182,537	מחוץ לישראל
1.67	60	4,788	1.29	77	7,970	סך הכל
1.93	2,529	175,318	1.90	2,714	190,507	
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל						
0.86	22	3,399	0.73	18	3,288	

ראה הערות להלן .

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.20	840	106,099	2.89	863	120,694	סך נכסים נושאי ריבית
(0.87)	(188)	⁽¹¹⁾ 87,312	(0.68)	(145)	85,560	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.33			2.21			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
4.07	546	54,423	4.01	521	52,683	סך נכסים נושאי ריבית
(3.76)	(347)	37,394	(3.83)	(353)	37,381	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.31			0.18			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
1.83	61	13,404	2.40	80	13,434	סך נכסים נושאי ריבית
(0.60)	(34)	22,717	(1.19)	(59)	19,915	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.23			1.21			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.37	1,447	173,926	3.17	1,464	186,811	סך נכסים נושאי ריבית
(1.55)	(569)	147,423	(1.57)	(557)	142,856	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.82			1.60			פער הריבית

ראה הערות להלן .

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
%-ב			%-ב			
מטבע ישראלי לא צמוד						
3.33	2,569	103,419	2.94	2,559	116,360	סך נכסים נושאי ריבית
(1.02)	(669)	⁽¹¹⁾ 87,274	(0.65)	(412)	84,410	סך התחייבויות נושאות ריבית
2.31			2.29			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
3.11	1,248	53,792	2.51	985	52,499	סך נכסים נושאי ריבית
(2.89)	(803)	37,204	(2.20)	(615)	37,459	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.22			0.31			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.01	200	13,319	2.51	257	13,678	סך נכסים נושאי ריבית
(0.49)	(76)	20,520	(0.87)	(137)	20,955	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.52			1.64			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
3.15	4,017	170,530	2.79	3,801	182,537	סך נכסים נושאי ריבית
(1.43)	(1,548)	144,998	(1.09)	(1,164)	142,824	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.72			1.70			פער הריבית

ראה הערות להלן .

סקירת ההנהלה - תוספת א' - המשך
שיעורי הכנסה והוצאה - מאוחד⁽¹⁾
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾	
מחיר	שינוי נטו	מחיר	שינוי נטו	מחיר	שינוי נטו	מחיר	שינוי נטו
נכסים נושאי ריבית							
אשראי לציבור							
83	(67)	16	203	9	(183)	2	6
2	6	8	9	-	9	-	-
85	(61)	24	212	(174)	(386)	85	(61)
נכסים נושאי ריבית אחרים							
5	(4)	1	15	4	(33)	3	(2)
3	(2)	1	10	4	(6)	3	(2)
8	(6)	2	25	(29)	(54)	8	(6)
93	(67)	26	237	(203)	(440)	93	(67)
התחייבויות נושאות ריבית							
פיקדונות הציבור							
28	(28)	-	(37)	28	(295)	1	(3)
3	1	(2)	-	4	(4)	3	(2)
31	(29)	(2)	(37)	(299)	(262)	31	(29)
התחייבויות נושאות ריבית אחרות							
33	(45)	(12)	56	89	(145)	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
33	(45)	(12)	56	(89)	(145)	33	(45)
2	(16)	(14)	19	(388)	(407)	2	(16)

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רוח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (38) מיליוני שקלים, 11 מיליוני שקלים, 0 מיליוני שקלים ו- 21 מיליוני שקלים בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015, ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014, נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך (9) מיליוני שקלים, בסך 0 מיליוני שקלים, בסך (3) מיליוני שקלים ובסך (9) מיליוני שקלים.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 106, 99, 368 ו- 303 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 וביום 30.9.2014, ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30.9.2015 וביום 30.9.2014, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חשב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי המחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי המחיר.
- (11) סוג מחדש.
- (12) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2. לדוחות הכספיים.

סקירת ההנהלה - תוספת ב'
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2015

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודשים שנה	מעל שנה עד שלושה שנים	מעל שלושה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
------------------------	--------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	-----------------------------	---------------------------

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

ובגין נכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾	95,474	1,634	3,850	7,802	8,926	5,840
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	7,697	10,663	24,180	13,490	8,869	9,816
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,242	1,504	1,118	89	105	-
סך הכל שווי הוגן	104,413	13,801	29,148	21,381	17,900	15,656

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים

נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	69,236	8,355	16,985	6,686	5,936	2,970
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	22,194	22,406	14,049	10,927	8,065	9,508
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	1,209	1,126	2,200	140	105	-
סך הכל שווי הוגן	92,639	31,887	33,234	17,753	14,106	12,478

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	11,774	(18,086)	(4,086)	3,628	3,794	3,178
החשיפה המצטברת במגזר	11,774	(6,312)	(10,398)	(6,770)	(2,976)	202

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ג.1. לדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
0.88	3.43	117,262	0.82	2.72	114,878	1.05	3.06	125,982	431	58	1,967
1.19		74,729	1.16		68,201	1.21		75,012	-	-	297
0.73		7,967	0.73		6,922	0.73		4,058	-	-	-
0.99		199,958	0.94		190,001	1.10		205,052	431	58	2,264
0.48	0.97	⁽³⁾ 106,780	0.52	1.08	⁽³⁾ 103,140	0.75	1.00	110,910	-	208	534
1.38		82,788	1.40		76,292	1.39		87,443	-	-	294
0.85		8,914	0.85		8,749	0.85		4,780	-	-	-
0.87		198,482	0.89		188,181	1.03		203,133	-	208	828
		⁽³⁾ 1,476			⁽³⁾ 1,820			1,919	431	(150)	1,436
								1,919	1,919	1,488	1,638

סקירת ההנהלה - תוספת ב' - המשך
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2015					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל עשר שנים
מטבע ישראלי צמוד מדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
1,562	2,652	10,999	22,303	10,782	3,647
7	5	148	1,002	1,616	486
נכסים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
1,569	2,657	11,147	23,305	12,398	4,133
סך הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
592	1,501	6,597	10,357	11,654	5,904
413	1,442	1,574	4,325	2,266	541
התחייבויות פיננסיות נגזרות (למעט אופציות)					
1,005	2,943	8,171	14,682	13,920	6,445
סך הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
564	(286)	2,976	8,623	(1,522)	(2,312)
564	278	3,254	11,877	10,355	8,043
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
החשיפה המצטברת במגזר					

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ג.1. לדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
2.66	2.60	54,627	2.94	2.14	56,133	2.58	2.28	52,887	65	24	853
3.16		3,618	3.32		3,871	3.11		3,264	-	-	-
2.69		58,245	2.96		60,004	2.61		56,151	65	24	853
3.37	1.21	⁽²⁾ 40,631	3.71	1.90	⁽²⁾ 42,350	3.64	1.27	38,856	2	-	2,249
1.68		10,617	1.67		10,922	1.59		10,565	-	-	4
3.02		51,248	3.29		53,272	3.20		49,421	2	-	2,253
		⁽²⁾ 6,997			⁽²⁾ 6,732			6,730	63	24	(1,400)
								6,730	6,730	6,667	6,643

סקירת ההנהלה - תוספת ב' - המשך
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2015					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חודש עד שנה	מעל שנה עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
מטבע חוץ⁽¹⁾					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
8,896	5,006	1,793	494	311	1,778
נכסים פיננסיים ⁽²⁾					
30,073	33,002	14,718	4,898	4,986	2,798
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
722	1,664	2,728	120	105	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
39,691	39,672	19,239	5,512	5,402	4,576
סך הכל שווי הוגן					
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
20,797	8,308	10,224	493	95	213
התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾					
15,053	19,568	23,516	4,293	5,148	3,083
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)					
1,108	1,526	1,639	68	105	-
אופציות (במונחי נכס הבסיס)					
36,958	29,402	35,379	4,854	5,348	3,296
סך הכל שווי הוגן					
מכשירים פיננסיים, נטו					
2,733	10,270	(16,140)	658	54	1,280
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר					
2,733	13,003	(3,137)	(2,479)	(2,425)	(1,145)
החשיפה המצטברת במגזר					

הערות ספציפיות:

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
0.77	2.46	19,856	0.84	1.91	18,718	0.93	1.69	19,309	518	500	13
1.53		86,161	1.55		76,288	1.50		90,475	-	-	-
0.42		9,780	0.42		9,693	0.42		5,339	-	-	-
1.31		115,797	1.32		104,699	1.35		115,123	518	500	13
0.33	0.61	35,517	0.30	0.40	36,185	0.35	0.56	40,208	71	-	7
0.90		72,236	0.95		61,241	0.96		70,661	-	-	-
0.44		8,591	0.44		7,466	0.44		4,446	-	-	-
0.69		116,344	0.69		104,892	0.73		115,315	71	-	7
		(547)			(193)			(192)	447	500	6
								(192)	(192)	(639)	(1,139)

סקירת ההנהלה - תוספת ב' - המשך
חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2015

עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד שנה	מעל שנה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים
------------------	--------------------------	------------------	---------------------	---------------------

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים

ובגין נכסים פיננסיים מורכבים

11,265	20,019	30,599	16,642	9,292	105,932	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
13,100	15,471	19,390	39,046	43,670	37,777	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	210	209	3,846	3,168	1,964	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
24,365	35,700	50,198	59,534	56,130	145,673	סך הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים

ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות

9,087	17,685	17,536	33,806	18,164	90,625	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
13,132	15,479	19,545	39,139	43,416	37,660	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	210	208	3,839	2,652	2,317	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
22,219	33,374	37,289	76,784	64,232	130,602	סך הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

2,146	2,326	12,909	(17,250)	(8,102)	15,071	סך הכל החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית
7,100	4,954	2,628	(10,281)	6,969	15,071	סך הכל החשיפה המצטברת

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ג.1. לדוחות הכספיים.

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי בביאור 10 א. בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פיננסי הנו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו בביאור 10 א. בדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שגורם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפיננסי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרמי המזומנים על פי מועדי החזרה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר. המכשירים בהם לא ניתן לשקף באופן סביר את החשיפה לסיכון ריבית על ידי פריסה לתקופות החוזיות המתאימות, מסתכמים להיקף שאינו מהותי.

ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2015					
משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פירעון	מעל עשרים שנה	מעל עשר עד עשרים שנים
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים				
1.38	2.92	191,745	1.45	2.47	189,729	1.45	2.61	198,178	1,014	582	2,833
1.41		164,508	1.42		148,360	1.40		168,751	-	-	297
0.56		17,747	0.55		16,615	0.55		9,397	-	-	-
1.35		374,000	1.39		354,704	1.41		376,326	1,014	582	3,130
1.09	1.11	182,928	1.22	1.14	181,675	1.25	1.13	189,974	73	208	2,790
1.19		165,641	1.24		148,455	1.22		168,669	-	-	298
0.65		17,505	0.66		16,215	0.65		9,226	-	-	-
1.12		366,074	1.20		346,345	1.22		367,869	73	208	3,088
		7,926			8,359			8,457	941	374	42
								8,457	8,457	7,516	7,142

**סקירת ההנהלה - תוספת ג'
סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד
ליום 30 בספטמבר 2015**

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	ערביות		חובות ⁽¹⁾	
		סך הכל	והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		
-	-	799	184	615	חקלאות, ייעור ודיג
40	-	833	452	381	כרייה וחציבה
109	-	8,857	3,674	5,183	תעשייה וחרושת
1	14	26,477	16,967	9,510	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
11	-	2,359	186	2,173	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
306	-	1,338	681	657	אספקת חשמל ומים
45	-	10,517	2,420	8,097	מסחר
14	-	961	232	729	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
1	-	1,445	453	992	תחבורה ואחסנה
14	-	1,584	474	1,110	מידע ותקשורת
1,843	-	10,866	7,264	3,602	שירותים פיננסיים
2	-	2,740	851	1,889	שירותים עסקיים אחרים
14	-	1,307	301	1,006	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,400	14	70,083	34,139	35,944	סה"כ סיכון אשראי מסחרי
-	-	110,211	6,287	103,924	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
47	-	26,889	11,127	15,762	אנשים פרטיים - אחר
2,447	14	207,183	51,553	155,630	סך הכל
83	22	4,855	1,103	3,752	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
2,530	36	212,038	52,656	159,382	סך הכל סיכון אשראי לציבור
2,250	414	3,744	-	3,744	תאגידים בנקאיים
-	10,857	303	16	287	ממשלה
4,780	11,307	216,085	52,672	163,413	סך הכל סיכון אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 100 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,307 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,447 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי				
הפסדי אשראי ⁽³⁾								
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות	
7	-	1	6	10	789	799	-	
5	-	1	-	-	884	884	11	
95	15	24	80	147	8,963	9,110	144	
144	(5)	(1)	246	606	25,887	26,493	1	
76	31	13	132	138	2,235	2,373	3	
3	-	-	2	3	1,722	1,725	81	
158	20	64	241	384	10,211	10,595	33	
16	4	8	8	21	961	982	7	
6	(1)	(2)	5	19	1,433	1,452	6	
5	1	1	2	4	1,600	1,604	6	
87	(34)	(37)	55	60	14,934	14,994	2,285	
30	5	3	19	41	2,704	2,745	3	
9	2	-	16	23	1,346	1,369	48	
641	38	75	812	1,456	73,669	75,125	2,628	
618	19	14	6	1,008	109,203	110,211	-	
191	33	35	82	198	26,701	27,002	66	
1,450	90	124	900	2,662	209,573	212,338	2,694	
41	1	13	7	19	4,966	4,985	25	
1,491	91	137	907	2,681	214,539	217,323	2,719	
4	-	(1)	-	-	7,022	7,022	614	
-	-	-	-	-	11,160	11,160	-	
1,495	91	136	907	2,681	232,721	235,505	3,333	

סקירת ההנהלה - תוספת ג' - המשך
סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד
ליום 30 בספטמבר 2014⁽⁷⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	ערביות		חובות ⁽¹⁾	
		סה"כ	והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		
-	-	811	188	623	חקלאות, ייעור ודיג
35	-	806	247	559	כרייה וחציבה
180	-	8,417	2,940	5,477	תעשייה וחרושת
2	17	25,894	17,443	8,451	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
3	-	3,032	320	2,712	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
448	3	1,239	459	780	אספקת חשמל ומים
28	-	10,230	2,270	7,960	מסחר
1	-	787	153	634	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
24	-	1,237	293	944	תחבורה ואחסנה
13	-	1,551	427	1,124	מידע ותקשורת
1,542	-	11,043	7,394	3,649	שירותים פיננסיים
5	-	2,379	722	1,657	שירותים עסקיים אחרים
30	-	1,252	340	912	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,311	20	68,678	33,196	35,482	סה"כ סיכון אשראי מסחרי
-	-	98,600	3,991	94,609	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
18	-	24,722	10,574	14,148	אנשים פרטיים - אחר
2,329	20	192,000	47,761	144,239	סה"כ
103	46	5,106	1,342	3,764	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
2,432	66	197,106	49,103	148,003	סה"כ סיכון אשראי לציבור
2,935	329	3,638	7	3,631	תאגידים בנקאיים
-	12,146	309	10	299	ממשלה
5,367	12,541	201,053	49,120	151,933	סה"כ סיכון אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 70 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,386 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,222 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בתהליכי בנייה.
- (7) בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיווגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווגו מחדש מספרי השוואה בגין סיכון אשראי כולל והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הלוואות לדירור).

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי			
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות	
7	(3)	2	10	13	811	-	
6	-	-	-	-	858	17	
108	1	18	94	277	8,682	85	
147	(13)	(60)	252	339	25,916	3	
39	1	16	354	360	3,035	-	
3	-	2	1	1	1,794	104	
122	15	30	144	215	10,289	31	
12	2	7	6	12	789	1	
7	(2)	1	10	15	1,284	23	
10	-	2	2	10	1,569	5	
97	(11)	(20)	62	112	13,028	443	
42	8	13	34	54	2,387	3	
11	(6)	(2)	18	25	1,319	37	
611	(8)	9	987	1,433	71,761	752	
632	19	11	2	1,045	98,600	-	
145	36	29	77	193	24,745	5	
1,388	47	49	1,066	2,671	195,106	757	
27	(15)	(20)	8	8	5,288	33	
1,415	32	29	1,074	2,679	200,394	790	
4	-	(6)	-	-	7,469	567	
-	-	-	-	-	12,455	-	
1,419	32	23	1,074	2,679	220,318	1,357	

סקירת ההנהלה - תוספת ג' - המשך
סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד
ליום 31 בדצמבר 2014⁽⁸⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל		חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽²⁾			
שווי הוגן נגזרים	איגרות חוב ⁽⁴⁾	ערביות		חובות ⁽¹⁾	
		סך הכל	והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות		
1	-	814	184	630	חקלאות, ייעור ודיג
51	-	735	356	379	כרייה וחציבה
392	-	7,974	2,709	5,265	תעשייה וחרושת
3	16	26,228	17,167	9,060	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
1	-	2,665	237	2,428	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
375	1	1,271	498	774	אספקת חשמל ומים
42	-	9,800	2,360	7,440	מסחר
4	-	800	151	649	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
13	-	1,225	263	962	תחבורה ואחסנה
20	-	1,412	437	975	מידע ותקשורת
1,555	-	13,017	9,603	3,414	שירותים פיננסיים
3	-	2,621	768	1,853	שירותים עסקיים אחרים
28	-	1,207	339	868	שירותים ציבוריים וקהילתיים
2,488	17	69,769	35,072	34,697	סה"כ סיכון אשראי מסחרי
-	-	102,179	6,273	95,906	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
19	-	25,523	10,779	14,744	אנשים פרטיים - אחר
2,507	17	197,471	52,124	145,347	סך הכל
50	50	4,762	1,197	3,565	בגין פעילות לווים בחוץ לארץ
2,557	67	202,233	53,321	148,912	סך הכל סיכון אשראי לציבור
3,045	342	4,393	9	4,384	תאגידים בנקאיים
-	13,853	360	53	307	ממשלה
5,602	14,262	206,986	53,383	153,603	סך הכל סיכון אשראי

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (3) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (4) כולל ניירות ערך שנשאלו בסך 107 מיליוני שקלים חדשים.
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,423 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,747 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (7) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, יישום ההוראה הינו מהדוחות לשנת 2014 בדרך של מכאן ואילך.
- (8) בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיוגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווג מחדש מספרי השוואה בגין סיכון אשראי כולל והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הלוואות לדיור).

חובות ⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) בעייתי				סיכון אשראי כולל בעייתי			
הפסדי אשראי ⁽³⁾							
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁷⁾	סך הכל	עסקאות עתידיות
7	(3)	3	10	14	802	815	-
4	-	(3)	-	-	735	735	14
81	1	(11)	75	89	8,461	8,550	120
147	(11)	(61)	245	307	25,943	26,249	2
93	99	169	255	261	2,405	2,666	-
3	-	1	1	1	1,750	1,751	103
109	21	22	141	208	9,670	9,878	36
14	4	8	7	16	791	808	4
7	(2)	1	17	20	1,227	1,247	7
6	(1)	-	1	5	1,433	1,438	6
89	(16)	(31)	59	118	16,526	16,644	2,073
35	9	5	36	62	2,562	2,624	2
9	(5)	(2)	19	26	1,251	1,277	41
604	96	101	866	1,127	73,556	74,682	2,408
624	22	6	3	948	101,231	102,179	-
188	52	93	75	185	25,291	25,612	70
1,416	170	200	944	2,260	200,078	202,473	2,478
29	(15)	(18)	9	15	4,887	4,902	40
1,445	155	182	953	2,275	204,965	207,375	2,518
5	(4)	(9)	-	-	8,494	8,494	714
-	-	-	-	-	14,213	14,213	-
1,450	151	173	953	2,275	227,672	230,082	3,232

סקירת ההנהלה - תוספת ד'
חשיפות למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א' - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מהון, לפי הנמוך:

ליום 30 בספטמבר 2015													
חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾		חשיפה מאזנית ⁽²⁾											
חשיפה מאזנית מעבר לגבול		חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים							חשיפה מאזנית מעבר לגבול			המדינה	
		מזה: סיכון		מזה: סיכון		חשיפה מאזנית נטו לאחר		חשיפה מאזנית לפני ניכוי		לממשלות ⁽⁴⁾ לבנקים לאחרים			
לפירעון מעל עד שנה שנה		חשיפה אשראי		חשיפה אשראי		סך כל		ניכוי בגין		התחייבויות התחייבויות התחייבויות			
לפירעון מעל עד שנה שנה		חוץ-מאזני חוץ-מאזני		חוץ-מאזני חוץ-מאזני		מאזני מאזני		מקומיות מקומיות		מקומיות מקומיות מקומיות			
1,257	2,818	-	435	-	5	4,075	-	472	472	1,239	1,616	1,220	ארצות הברית
3,090	2,628	-	1,035	1	30	6,259	541	358	899	3,569	2,126	23	אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות													
4,347	5,446	-	1,470	1	35	10,334	541	830	1,371	4,808	3,742	1,243	
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC													
262	141	-	70	-	1	403	-	-	-	380	-	23	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד													
35	31	-	22	-	1	66	-	-	-	50	16	-	
ליום 30 בספטמבר 2014													
1,090	2,239	-	482 ⁽⁵⁾	-	8	3,329	-	332	332	1,247	1,243	839	ארצות הברית
2,754	2,513	-	1,034 ⁽⁵⁾	-	30	5,894	627	352	979	3,632	1,635	-	אחרות
סך כל החשיפות למדינות זרות													
3,844	4,752	-	1,516	-	38	9,223	627	684	1,311	4,879	2,878	839	
מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC													
341	166	-	129	-	1	507	-	-	-	506	1	-	
מזה: סך כל החשיפות למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד													
33	8	-	24	-	-	41	-	-	-	36	5	-	

סקירת ההנהלה - תוספת ד' - המשך

חשיפות למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק ב' - מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד
או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 31 בדצמבר 2014		ליום 30 בספטמבר 2015		
חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	
-	-	154	1,715	צרפת
146	1,646	216	1,548	אנגליה

נכון ליום 30 בספטמבר 2014 אין חשיפה נדרשת לדיווח, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלק ג' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
יוון	אירלנד	פורטוגל	סך הכל	
-	17	-	17	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	-	-	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	17	-	17	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
יוון	אירלנד	פורטוגל	סך הכל	
1	6	-	7	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	2	-	2	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
1	8	-	9	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
יוון	אירלנד	פורטוגל	סך הכל	
-	6	-	6	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	11	-	11	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	17	-	17	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				
יוון	אירלנד	פורטוגל	סך הכל	
-	5	-	5	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
1	3	-	4	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
1	8	-	9	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
יוון	אירלנד	פורטוגל	סך הכל	
-	5	-	5	סכום החשיפה בתחילת תקופת הדיווח
-	1	-	1	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
-	6	-	6	סכום חשיפה בסוף תקופת הדיווח

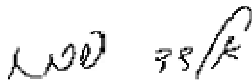
(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבוביות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) הוצג מחדש.

הצהרה (Certification)

אני, אלדד פרשר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידיים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידיים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלדד פרשר

מנהל כללי

רמת גן, ד' בכסלו התשע"ו

16 בנובמבר 2015

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2015 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב

סגן מנהל כללי

חשבונאי ראשי

רמת גן, ד' בכסלו התשע"ו

16 בנובמבר 2015

תמצית הדוחות הכספיים

תוכן העניינים

137	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
138	תמצית מאזן מאוחד
139	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
141	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
142	תמצית דוח על השינויים בהון
148	דוח על תזרימי המזומנים
150	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן – "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברות שאוחדו, אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-6.94% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2015, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהווים כ-8.61% וכ-8.23% בהתאמה, מכלל הכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברה כלולה שההשקעה בה היא בסך 19 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2015. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואי החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות של המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

1. לאמור בביאור 7.ג.א-ד) ביחס לתביעות שהוגשו כנגד הבנק לרבות בקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.
2. לאמור בביאור 7.ג.4) בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

בריתמן אלמגור ז'ר ושות'
רואי חשבון

תל-אביב, ד' בכסלו התשע"ו

16 בנובמבר 2015

תמצית מאזן מאוחד

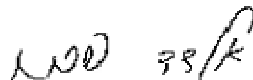
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	ביאור	
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
נכסים			
26,798	26,139	26,720	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,259	12,579	11,306	2 ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
107	70	100	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
148,912	148,003	159,382	3 אשראי לציבור
(1,343)	(1,304)	(1,386)	3 הפרשה להפסדי אשראי
147,569	146,699	157,996	אשראי לציבור, נטו
307	299	287	אשראי לממשלות
52	64	39	השקעות בחברות כלולות
⁽⁴⁾ 1,570	⁽⁴⁾ 1,556	1,543	בניינים וציוד
87	87	87	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
5,602	5,367	4,780	8 נכסים בגין מכשירים נגזרים
⁽⁴⁾ 2,162	⁽⁴⁾ 2,240	2,108	נכסים אחרים
198,513	195,100	204,966	סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
152,379	150,648	158,107	4 פיקדונות הציבור
1,258	1,727	1,298	פיקדונות מבנקים
55	56	62	פיקדונות הממשלה
223	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
20,580	21,059	23,196	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
6,497	5,060	4,527	8 התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
⁽⁴⁾ 6,217	⁽⁴⁾ 5,441	5,598	התחייבויות אחרות ⁽³⁾
187,209	183,991	192,788	סך כל ההתחייבויות
⁽⁴⁾ 10,797	⁽⁴⁾ 10,603	11,616	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
⁽⁴⁾ 507	⁽⁴⁾ 506	562	זכויות שאינן מקנות שליטה
11,304	11,109	12,178	סך כל ההון
198,513	195,100	204,966	סך כל ההתחייבויות וההון

- (1) מזה: 7,896 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 30 בספטמבר 2014 - 7,916 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2014 - 8,896 מיליוני שקלים חדשים).
- (2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 2.
- (3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 105 מיליוני שקלים חדשים (ביום 30 בספטמבר 2014 - 111 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2014 - 102 מיליוני שקלים חדשים).
- (4) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב
 סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלוד פרשר
 מנהל כללי

משה יודמן
 יושב ראש הדי렉טוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, ד' בכסלו התשע"ו
 16 בנובמבר 2015

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור	
	2014	2015	2014	2015		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
5,347	4,099	3,896	1,469	1,495	11	הכנסות ריבית
1,972	1,570	1,182	576	562	11	הוצאות ריבית
3,375	2,529	2,714	893	933		הכנסות ריבית, נטו
173	23	136	5	61	3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,202	2,506	2,578	888	872		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
173	130	231	51	151	12	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,395	1,031	1,071	345	350		עמלות
44	25	39	9	8		הכנסות אחרות
1,612	1,186	1,341	405	509		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
⁽¹⁾ 1,866	⁽¹⁾ 1,411	1,445	⁽¹⁾ 499	487		משכורות והוצאות נלוות
⁽¹⁾ 715	⁽¹⁾ 520	523	⁽¹⁾ 178	175		אחזקה ופחת בניינים וציוד
458	321	439	113	159		הוצאות אחרות
3,039	2,252	2,407	790	821		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
1,775	1,440	1,512	503	560		רווח לפני מיסים
⁽¹⁾ 657	⁽¹⁾ 529	564	⁽¹⁾ 182	213		הפרשה למיסים על הרווח
1,118	911	948	321	347		רווח לאחר מיסים
						חלק ברווחים של חברות כלולות
5	6	-	3	1		לאחר השפעת המס
						רווח נקי:
1,123	917	948	324	348		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(31)	(28)	(54)	(11)	(32)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,092	889	894	313	316		המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד - המשך

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2014 ⁽²⁾	2014 ⁽²⁾	2015	2014 ⁽²⁾	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

רווח למניה⁽¹⁾

רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1.36	1.36	1.36	1.36	4.74
----------------------------------	------	------	------	------	------

רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)

רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	1.35	1.36	1.36	1.35	4.71
----------------------------------	------	------	------	------	------

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

(2) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים		
ביום 31 בדצמבר	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2015	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	2015	
(2014 ⁽¹⁾)	(2014 ⁽¹⁾)		(2014 ⁽¹⁾)		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
רווח נקי:					
1,123	917	948	324	348	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(31)	(28)	(54)	(11)	(32)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,092	889	894	313	316	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים					
					התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
(10)	23	(3)	48	89	לפי שווי הוגן, נטו
					התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות
6	2	(1)	2	-	בחברות כלולות ⁽²⁾
23	20	(3)	11	23	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
(46)	(35)	(5)	(5)	17	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽³⁾
(27)	10	(12)	56	129	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
10	(4)	5	(20)	(51)	השפעת המס המתייחס
רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽⁴⁾					
					הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן
(17)	6	(7)	36	78	מקנות שליטה
					בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות
2	-	(1)	(1)	-	שאינן מקנות שליטה
(15)	6	(8)	35	78	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
רווח כולל:					
1,106	923	941	360	426	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(29)	(28)	(55)	(12)	(32)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,077	895	886	348	394	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2.
- (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק, לרבות התאמות בגין חברות כלולות.
- (3) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
- (4) לפרטים ראה ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,201	(76)	62	2,215	יתרה ליום 30 ביוני 2015⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁶⁾
5	-	5	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(7)	7	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,206	(76)	60	2,222	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,157	(76)	111	2,122	יתרה ליום 30 ביוני 2014⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
20	-	20	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(2)	-	(2)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(5)	5	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,175	(76)	124	2,127	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014⁽⁵⁾

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) ברבעון השלישי של שנת 2015 הונפקו 319,085 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח. כל אחת (ברבעון השלישי של שנת 2014 - 247,603) כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 33,405 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח. כל אחת.
- (3) לפרטים ראה ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים לשנת 2014.
- (5) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.1 ו-1.2.
- (6) ביום 17 בספטמבר 2015 שולם דיבידנד בסך כולל של 49.5 מיליוני שקלים חדשים, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.

סך כל ההון העצמי	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
11,796	530	11,266	9,223	(158)
348	32	316	316	-
(49)	-	(49)	(49)	-
5	-	5	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
78	-	78	-	78
12,178	562	11,616	9,490	(80)
10,731	494	10,237	8,166	(86)
324	11	313	313	-
20	-	20	-	-
(2)	-	(2)	-	-
-	-	-	-	-
36	1	35	-	35
11,109	506	10,603	8,479	(51)

דוח על השינויים בהון העצמי - המשך

(במיליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁶⁾
13	-	13	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
6	-	6	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(25)	25	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,206	(76)	60	2,222	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

2,148	(76)	116	2,108	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
28	-	28	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(19)	19	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,175	(76)	124	2,127	יתרה ליום 30 בספטמבר 2014⁽⁵⁾

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) בתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2015 הונפקו 1,052,703 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת (בבתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר, 2014 - 1,192,021) כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 74,647 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת.
- (3) לפרטים ראה ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים לשנת 2014.
- (5) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2.
- (6) בימים 14 ביוני 2015 ו-17 בספטמבר 2015 שולם דיבידנד בסך כולל של 36.6 מיליוני שקלים חדשים, ו-49.5 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.

סך כל ההון העצמי	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
11,304	507	10,797	8,682	(72)
948	54	894	894	-
(86)	-	(86)	(86)	-
13	-	13	-	-
6	-	6	-	-
-	-	-	-	-
(7)	1	(8)	-	(8)
12,178	562	11,616	9,490	(80)
10,159	478	9,681	7,590	(57)
917	28	889	889	-
28	-	28	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
6	-	6	-	6
11,109	506	10,603	8,479	(51)

דוח על השינויים בהון העצמי - המשך

(במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סך הכל הון המניות הנפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,148	(76)	116	2,108	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
40	-	40	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(89)	89	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014⁽⁵⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 (מבוקר)

2,121	(76)	139	2,058	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012⁽⁵⁾
-	-	-	-	השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום למפרע של כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים ⁽⁵⁾
2,121	(76)	139	2,058	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
14	-	14	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
13	-	13	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(50)	50	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,148	(76)	116	2,108	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013⁽⁵⁾

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) בשנת 2014 הונפקו 1,240,933 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות במסגרת תכנית אופציות לעובדים. בשנת 2013 הונפקו 2,378,980 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות במסגרת תכנית אופציות לעובדים.
- (3) לפרטים ראה ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים לשנת 2014.
- (5) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1.

סך כל ההון העצמי	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
10,159	478	9,681	7,590	(57)
1,123	31	1,092	1,092	-
40	-	40	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
(17)	(2)	(15)	-	(15)
11,304	507	10,797	8,682	(72)
9,171	441	8,730	6,609	-
(88)	(5)	(83)	(27)	(56)
9,083	436	8,647	6,582	(56)
1,127	44	1,083	1,083	-
(75)	-	(75)	(75)	-
14	-	14	-	-
13	-	13	-	-
-	-	-	-	-
(3)	(2)	(1)	-	(1)
10,159	478	9,681	7,590	(57)

דוח על תזרימי המזומנים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים		לשלושה חודשים	
	ביום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽¹⁾	שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽¹⁾	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת				
1,123 ⁽¹⁾	917	948	324	348
רווח נקי לתקופה				
התאמות				
חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות				
(5)	(6)	-	(3)	(1)
246 ⁽¹⁾	173	167	59	57
173	23	136	5	61
(110)	(87)	(105)	(55)	(8)
-	-	(67)	-	(67)
2	-	-	-	-
(4)	(10)	8	3	(1)
(10)	-	(10)	-	-
40	28	13	20	5
21 ⁽¹⁾	5	(111)	(28)	(36)
(21)	(20)	122	(9)	48
(545)	(259)	82	(322)	(191)
שינוי נטו בנכסים שוטפים				
346	1,462	(1,164)	(334)	(1,249)
(9,177)	(8,157)	(10,563)	(3,351)	(5,740)
(2)	6	20	(14)	(14)
(37)	-	7	42	(100)
(1,973)	(1,741)	819	(1,889)	(279)
522	738	(10)	350	263
90	(2)	148	32	(235)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות				
(783)	(314)	40	204	(605)
11,135	9,404	5,728	2,585	4,371
(7)	(6)	7	-	2
223	-	(223)	-	-
2,959	1,522	(1,970)	1,757	(823)
123 ⁽¹⁾	(649)	(728)	130	(720)
(181)	(95)	(270)	37	130
4,148	2,932	(6,976)	(457)	(4,784)

(1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1. ו- 2.ג.1.

(2) רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק י.ה.ב. ראה גם ביאור 5 להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014 ⁽¹⁾	2014 ⁽¹⁾	2015	2014 ⁽¹⁾	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
(3,477)	(2,787)	-	(2,710)	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	-	1,917	-	1,917	תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽²⁾
(12,930)	(9,539)	(9,530)	(4,474)	(1,355)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
8,658	5,885	9,230	4,110	2,744	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
153	284	1,478	44	1,112	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
⁽¹⁾ (286)	(171)	(141)	(61)	(52)	רכישת בניינים וציוד
21	3	21	1	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
17	4	12	2	-	מימוש חברות כלולות
(7,844)	(6,321)	2,987	(3,088)	4,366	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
5,809	5,809	5,800	2,876	845	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(1,574)	(1,138)	(2,885)	(1,029)	(416)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
	-	(86)	-	(49)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
4,235	4,671	2,829	1,847	380	מזומנים נטו מפעילות מימון
539	1,282	(1,160)	(1,698)	(38)	גידול (קיטון) במזומנים
25,105	23,885	26,189	26,802	24,794	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
545	259	(82)	322	191	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרת מזומנים
26,189	25,426	24,947	25,426	24,947	יתרת מזומנים לסוף תקופה
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו					
5,929	4,044	3,978	1,411	1,303	ריבית שהתקבלה
1,760	1,358	1,157	529	512	ריבית ששולמה
8	6	8	2	-	דיבידנדים שהתקבלו
80	77	60	-	-	מסים על הכנסה שהתקבלו
800	575	591	188	240	מסים על הכנסה ששולמו
נספח א' – פעולות שלא במזומן					
10	25	3	25	3	רכישות בניינים וציוד

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1. ו- 2.ג.1.
 (2) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יב. ראה גם ביאור 5 להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2015 ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים. יש לעיין בתמצית דוחות כספיים אלה ביחד עם הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014. המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים אלה, עקבית למדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בנובמבר 2015, ד' בכסלו התשע"ו.

ב. הצגה מחדש ושינוי סיווג בדוחות הכספיים

1. הנתונים בדוחות כספיים אלה ליום 30 בספטמבר 2014 ו-31 בדצמבר 2014, כוללים הצגה מחדש של יתרות, תוצאות וביאורים בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים בכל הקשור לאימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. לפרטים ראה סעיף ג.1. להלן.
2. הנתונים בדוחות כספיים אלה ליום 30 בספטמבר 2014 ו-31 בדצמבר 2014 כוללים הצגה מחדש של יתרות, תוצאות וביאורים בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, לפרטים ראה סעיף ג.2. להלן.
3. הנתונים בתוספת ג' לסקירת ההנהלה – "סיכון אשראי לפי ענפי משק" כוללים סיווג מחדש של יתרות בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, ובה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיווגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, החל מיום 1 בינואר 2015.
כפועל יוצא מכך, נכללו גם סיווגים מחדש בביאור 3 - "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי". לא חלו שינויים מהותיים בהפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, הנובעים משינוי הסיווג הענפי.

ג. יישום הראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

- בנוסף לעדכון כאמור בסעיף ב.3 לעיל, החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2015 (אלא אם צויין אחרת), מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:
1. אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.
 2. יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה (החל מיום 1 באפריל 2015).
 3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.
 4. יחס כיסוי נזילות ודרישות גילוי על יחס כיסוי נזילות (החל מיום 1 באפריל 2015).
 5. יחס מינוף ודרישות גילוי על יחס מינוף (החל מיום 1 באפריל 2015).
 6. עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (החל מיום 1 ביולי 2015).

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית ובכללי הדיווח בתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארצות ברית בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. כללים אלה נקבעו בנושאים הבאים בקודיפיקציה (להלן: "ההוראה"):

- General - Compensation - ASC 710 - תגמול - כללי.
 - Nonretirement postemployment benefits - Compensation - ASC 712 - תגמול - הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה.
 - Retirement benefits - Compensation - ASC 715 - תגמול - הטבות בגין פרישה.
 - Stock Compensation - Compensation - ASC 718 - תגמול - עסקאות תגמול מבוסס מניות.
 - Exit or Disposal Cost Obligations - ASC 420 - מחויבות בגין עלויות מימוש או יציאה מפעילות.
- מעבר ליישום כללים אלו, נקבעו בחוזר הנחיות ספציפיות ליישום בישראל, כדלקמן:

- שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים יתבסס על תשואות שוק של איגרות חוב ממשלתיות בישראל.
- על פי החוזר יש לשמר את העיקרון שקבע הפיקוח על הבנקים בעבר ולפיו – יש לכלול התחייבות בגין מחויבות במהות. מצופה שבמצבים בהם הבנק צופה כי ישולמו הטבות מעבר לתנאים החוזיים יתאימו למצבים שבהם קיימת מחויבות במהות.
- יש לסווג את ההטבות לעובדים לפי הקבוצות המפורטות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, לרבות קביעת מדיניות ונהלים ברורים המפרטים כיצד יש להבחין בין הטבות מהסוגים השונים. ההטבות לעובדים מתחלקות לקבוצות הבאות:
 - הטבות לפני סיום העסקה
 - הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה
 - הטבות לאחר פרישה

החוזר קבע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015, כאשר בעת היישום לראשונה הבנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא זכויות עובדים – שיעור היוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה. בהמשך לכך, פרסם ביום 12 בינואר 2015 קובץ שאלות ותשובות בנושא. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור היוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי הפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח.

בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

עיקרי שינויי המדיניות בנושא זכויות עובדים

- הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת:
- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בתגמול ותחלופה.
 - הבנק בוחן את הצורך בעדכון ההנחות האקטואריות במודל באופן שוטף.
 - שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שיפורטו להלן, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות, בהתאם ליתרת תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות.
 - ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
 - הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לענין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.
- הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים:
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
 - לצורך חישוב ההתחייבויות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
 - כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה:
- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
 - הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.
- עסקאות תשלום מבוסס מניות:
- הבנק מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
 - מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, ובשונה מהתקינה הבינלאומית נצברת הטבת מס שוטפת בגין ההוצאה. במועד מימוש המענק מחושבת הטבת המס הסופית. עודף הטבת המס הסופי נזקף לקרן ההון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות. הטבת מס סופית הנמוכה מהטבת המס שנצברה תקוזז כנגד הטבות מס צבורות בקרן ההון עד לאיפוסה והיתרה תיזקף לדוח רווח והפסד במועד המימוש.
- באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר כתוצאה משינויים בשיעורי ההון נקבע:
- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%), לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן – ההפסד), ייכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
 - רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
 - הפסדים אקטואריים, הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעות הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר, ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד, תיזקף לעודפים.

המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים:

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
- בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
- הטבת המס בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות נזקפה לרווח והפסד בהתאמה למחיר הנאיבי של המניה שנמדד באופן שוטף. באופן דומה נזקפה לדוח רווח והפסד גם צבירת הוצאות מס שכר.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק בנושא זכויות עובדים, ועסקאות תשלום מבוסס מניות, טרם יישום הכללים החדשים, ראה ביאור 1 ט"ז ו-1 י"ז לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

עם יישום ההוראה, השלים הבנק תהליך מיפוי הזכויות וההטבות השונות לעובדי הבנק המושפעות מיישום התקנים החדשים.

בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20%. החל מיום 1 בינואר 2015, בשיעור של 40% ו-20% נוספים בכל שנה עד ליישום מלא מיום 1 בינואר 2018. ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 1 בינואר 2015, הינה קיטון של 0.03%.

על פי הוראות המעבר של המפקח על הבנקים ליישום ההוראה לא נדרש הבנק להציג מחדש את נתוני הלימות ההון שהוצגו בדוחות הכספיים שפורסמו.

לפרטים נוספים ראה גם ביאור 9 לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2015 הכולל גילוי נרחב במתכונת שנתי, כנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ובו מידע על:

- תיאור ההטבות לעובדים.
- סכומי ההתחייבות בגין ההטבות לפי סוג ההטבה.
- מידע על מאזני ותוצאתי על תוכניות להטבה מוגדרת.
- הנחות אקטואריות.
- מידע על נכסי תוכנית.
- מידע על תזרימי מזומנים צפויים.

לפרטים בדבר השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים על יתרות במאזן הבנק, נתוני הלימות ההון, נתוני רווח והפסד, נתוני רווח כולל אחר ונתוני דוח על תזרימי מזומנים, ראה להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

2. יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה

ביום 21 במאי 2015 שלח בנק ישראל מכתב לבנק ובו הנחיות בנושא היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה (הנחיות דומות יושמו במספר תאגידים בנקאיים נוספים בדוחות הכספיים לשנת 2014).

במכתב צויין כי תהליך היוון עלויות פיתוח עצמי של תוכנה הינו תהליך מהותי לדיווח הכספי של הבנק, ולנוכח המורכבות החשבונאית הקשורה בתהליך, נדרשים חיזוקים לבקרות הפנימיות על התהליך.

יובהר, כי הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי 38 "נכסים בלתי מוחשיים" (IAS38) וכן, הנחיות שנקבעו במסגרת SOP 98-I - "Accounting for the Cost of Computer Software Developed or Obtained for Internal Use".

להלן ההנחיות העיקריות שנקבעו במכתב ליישום החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015:

- קביעת סף מהותיות להיוון לכל פרוייקט פיתוח תוכנה; סף המהותיות שנקבע בבנק הינו 450 אלפי שקלים חדשים.
- עדכון אורך החיים של עלויות התוכנה שהוונן כך שלא יעלה על 5 שנים.
- בגין פרוייקטים של פיתוח תוכנה, אשר סך העלות שניתן להוון בגינם אינה נמוכה מסף המהותיות שנקבע, יקבעו מקדמי היוון לשעות עבודה אשר יביאו בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.
- הנחיות נוספות לחיזוק הבקרה בתהליך היוון עלויות תוכנה.

על פי המכתב, הבנק רשאי לטפל בדרישות לעיל כשינוי של מדיניות חשבונאית, לרבות יישום למפרע של המדיניות על מספרי ההשוואה. בהתאם להנחיה, מיישם הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015 את ההנחיות בדרך של יישום למפרע, לרבות הצגה מחדש של מספרי ההשוואה.

להלן פרטים על השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים והשפעה נוספת של יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה על יתרות במאזן הבנק, נתוני הלימות הון, נתוני רווח והפסד, נתוני רווח כולל אחר ונתוני דוח על תזרים מזומנים של הבנק:

נתוני המאזן המאוחד:

		ליום 31 בדצמבר 2014			ליום 30 בספטמבר 2014			
		(מבוקר)			(בלתי מבוקר)			
בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	השפעת היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה	הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	
1,702	(132)	-	1,570	1,668	(112)	-	1,556	בניינים וציוד
2,081	-	81	2,162	2,169	-	71	2,240	נכסים אחרים
6,072	(35)	180	6,217	5,302	(30)	169	5,441	התחייבויות אחרות
8,776	(97)	3	8,682	8,563	(82)	(2)	8,479	עודפים
24	-	(96)	(72)	41	-	(92)	(51)	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
10,987	(97)	(93)	10,797	10,779	(82)	(94)	10,603	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
513	-	(6)	507	510	-	(4)	506	זכויות שאינן מקנות שליטה
11,500	(97)	(99)	11,304	11,289	(82)	(98)	11,109	סך כל ההון
9.12	(0.07)	(1)	9.05	9.01	(0.06)	(1)	8.95	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.03	(0.06)	(1)	12.97	12.94	(0.05)	(1)	12.89	יחס הון כולל לרכיבי סיכון

(1) על פי הוראות המעבר לא נדרשת הצגה מחדש של נתוני הלימות הון בכל הקשור להשפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

נתוני דוח רווח והפסד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			(מבוקר)		
הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות	הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות	הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות
בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה	בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה	בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה
1,411	(6)	1	1,416	1	499	1,869	2	(5)
520	-	-	529	(9)	-	705	10	-
529	(7)	2	534	(7)	182	673	(3)	(13)
917	13	6	898	6	324	1,114	(9)	18
(28)	-	-	(28)	-	(11)	(31)	-	-
889	13	6	870	6	313	1,083	(9)	18
3.86	0.05	0.03	3.78	0.03	1.36	4.70	(0.04)	0.08
3.84	0.05	0.03	3.76	0.03	1.35	4.68	(0.04)	0.07

רווח והפסד

נתוני רווח כולל מאוחד:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			(מבוקר)		
הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות	הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות	הסכום המוצג	השפעת היישום למפרע בגין	בהתאם להוראות קודמות
בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה	בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה	בדוחות כספיים אלה	זכויות עובדים תוכנה	היוון עלויות תוכנה
(35)	-	-	(5)	-	-	(46)	-	-
12	-	-	2	-	-	17	-	-
6	(23)	-	36	(3)	-	12	-	(29)
-	(1)	-	(1)	-	-	1	-	1
6	(24)	-	30	-	-	13	-	(28)

רווח כולל אחר

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

נתוני דוח על תזרימי מזומנים:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בדצמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
(בלתי מבוקר)			(בלתי מבוקר)			(מבוקר)		
הסכום המוצג	השפעת היישום להוראות	בהתאם להוראות	הסכום המוצג	השפעת היישום להוראות	בהתאם להוראות	הסכום המוצג	השפעת היישום להוראות	בהתאם להוראות
מפרע בגין	קודמות	בדוחות	מפרע בגין	קודמות	בדוחות	מפרע בגין	קודמות	בדוחות
עלויות	עלויות	עלויות	עלויות	עלויות	עלויות	עלויות	עלויות	עלויות
עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה	עובדים תוכנה
2,932	-	(6)	2,938	(457)	-	4,148	(12)	4,160
(6,321)	-	6	(6,327)	(3,088)	-	(7,844)	12	(7,856)

דוח על תזרימי המזומנים

מזומנים נטו מפעילות

(לפעילות) שוטפת

מזומנים נטו מפעולות

(לפעולות) השקעה

הלן ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013: קיטון בעודפים בסך 27 מיליוני שקלים חדשים, הכרה בקרן הון שלילית בסכום של 56 מיליוני שקלים חדשים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים". קרן ההון השלילית, הוכרה בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4% לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארצות הברית. הקיטון בהון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק מסתכם ב-83 מיליוני שקלים חדשים.

ההשפעה המצטברת של היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה, אשר נזקפה כהתאמה ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 31 בדצמבר 2012 (התקופה המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות כספיים אלה במסגרת הדוח על השינויים בהון העצמי) הינה קיטון בעודפים בסך 81 מיליוני שקלים חדשים.

3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

על פי החוזר, תוקנו הוראות הדיווח לציבור כך שתאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים, ובכללם את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 480 בקודיפיקציה בדבר "הבחנה בין התחייבות והון", את הוראות נושא 20-470 בקודיפיקציה בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות" (Debt with conversation and other options) ואת הוראות נושא 30-505 בדבר "מניות באוצר". בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבות והון יש להתייחס להוראות הדיווח לציבור הנוגעת למכשירים משובצים.

במקביל לפרסום החוזר כאמור, פרסם המפקח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות הדן באופן הסיווג והמדידה של מכשירי חוב אשר יש בהם רכיב המרה מותנה למניות.

לתיקון הוראות הדיווח לציבור ולקובץ השאלות והתשובות בנושא אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

הבנק מיישם את הוראות החוזר החל מיום 1 בינואר 2015.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

4. יחס כיסוי נזילות ודרישות גילוי על יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי חדשה מספר 221 חדשה בנושא "יחס כיסוי הנזילות".

ההוראה מאמצת את המלצות באזל III במערכת הבנקאית בישראל לעניין יחס כיסוי הנזילות.

במקביל, פורסם ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, אשר דורש גילוי על יחס כיסוי הנזילות (אשר יחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי נזילות), בדוח הכספי, במסגרת ביאור "הלימות הון ונזילות". בנוסף, פורסם ביום 30 בספטמבר 2014, קובץ שאלות ותשובות בנושא.

על פי ההוראה, הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות תעמוד על 60% החל מיום 1 באפריל 2015, 80% החל מיום 1 בינואר 2016 ו-100% החל מיום 1 בינואר 2017.

בהתאם להוראות נדרש גילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור על "הלימות הון ונזילות" החל מיום 1 באפריל 2015.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 באפריל 2015 ועומד בדרישות שנקבעו בהן.

יחס כיסוי הנזילות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 (במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומית) עומד על 84%. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

5. יחס מינוף ודרישות גילוי על יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף.

ההוראה מאמצת את המלצות ועדת באזל וקובעת דרישות יחס מינוף מזערי לתאגידי בנקאיים.

להלן עיקרי הדרישות בהוראה:

- תאגיד בנקאי, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%.
- יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה.
- ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו.
- סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה תהיה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא יובאו בחשבון משקלי סיכון כפי שנהוג בהוראות בנושא הלימות ההון. לצורך כך, החשיפה בגין נגזרים תחושב בהתאם לאמור בנספח ג' להוראה 203. על פי ההוראה, תאגידי בנקאיים לא יורשו להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן ההוראה מתירה זאת באופן ספציפי. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202), יוכלו להיות מנוכים ממדידת החשיפות. חשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים יחושבו על ידי המרה של ערך נקוב של ההתחייבות החוץ מאזנית במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראה 203.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

מועד התחילה לעמידה ביחס מינוף הינו 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי שאינו עומד בדרישת ההוראה, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. יחד עם זאת, תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

יחד עם פרסום ההוראה, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא הגילוי על יחס המינוף, במסגרתו נוספו דרישות לגילויים נוספים בדוחות הכספיים בכל הקשור ליחס המינוף, וביניהם גילוי בדוח הדירקטוריון בנושא יחס המינוף, תיאור דרישות המפקח על הבנקים ליחס המינוף, ההשפעות האפשריות (או ההשפעות בפועל) של אי עמידה בדרישות אלו וכן, גילוי בדבר יחס המינוף בביאור הלימות הון נזילות ומינוף בדוחות הכספיים.

הגילוי על יחס המינוף חל מיום 1 באפריל 2015 ואילך, לא נדרש לתקן מספרי השוואה לתקופות שקדמו ליישום הוראות הגילוי. הבנק מיישם את ההוראות מיום 1 באפריל 2015, ועומד בדרישות שנקבעו בהן.

יחס המינוף של הבנק ליום 30 בספטמבר 2015 הינו 5.32%. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

6. עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי שההפרשה בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי במידה ועבר ארגון מחדש ששכל. ליישום לראשונה של ההנחיות שנקבעו בקובץ השאלות והתשובות המעודכן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים וכן, קובץ שאלות ותשובות בנושא זה. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים וכולל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהן יידרשו הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים.

להלן השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור על פי החוזר וקובץ השאלות והתשובות:

- נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
- נוספו הגדרות המבהירות אילו לקוחות יכללו בכל מגזר.
- נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
- הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, ייתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
- הובהר כי דרישות הגילוי בדוח הדירקטוריון ובהוראת השעה בדבר "תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון" יתייחסו לגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

תחולת ההוראה בכל הקשור לנתונים מאזניים הינה החל מהדוח הכספי לשנת 2015. יתר הדרישות, למעט דרישה לגילוי מפורט של מגזר הניהול הפיננסי, יחולו החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016. הנחיות החוזר במלואן, לרבות הדרישה לגילוי מפורט של מגזר הניהול הפיננסי יחולו ברבעון הראשון לשנת 2017.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, רשאי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסויימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע. הבנק בוחן את השפעות אימוץ התיקון על הדוחות הכספיים ונערך ליישומם.

2. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 מאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכוכיות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. ביום 22 ביולי 2015 פורסם כי יישום התקן בארצות הברית נדחה בשנה אחת, כך שהמועד הנדרש ליישום בארצות הברית הינו תקופות הדיווח השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2018. הפיקוח על הבנקים טרם התייחס לפרסום האמור. הבנק בוחן את ההשפעה של התקן על הדוחות הכספיים.

3. עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי וגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות; וכן גיבוש מתכונת לדוח לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארצות הברית ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר להוספת סקירה של יושב ראש הדירקטוריון לפני דוח הדירקטוריון וההנהלה; שינוי סדר ההצגה בדוח הכספי; הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו כן, החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון וסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים ולשיפור התמצאות הקורא בדוחות הכספיים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015.

ליישום הוראת החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק למעט אופן ההצגה והגילוי.

4. יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים אלו כמפורט להלן:
- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
 - הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".
 - הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
 - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא חברות מוחזקות לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וכן ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- ההוראות החדשות עוסקות במגוון נושאים, בהם אופן ההכרה בזכויות שאינן מקנות שליטה, מדידה עוקבת של התחייבויות תלויות, שיערוך נכסים והתחייבויות על ידי חברת בת בצירוף עסקים ("Push Down Accounting"), השקעות מוחזקות למכירה, ירידת ערך של השקעה בחברה כלולה, מעבר משיטת העלות לשיטת השווי המאזני ונושאים נוספים.
- ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום הראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי ה-US GAAP בשינויים המתחייבים ולרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בכללי ה-US GAAP בנושאים אלו.
- ההוראות בנושא "Push Down Accounting" יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016.
- ליישום ההוראות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

5. גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. בהתאם לחוזר, בעקבות השינויים בדבר עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (הוראה 312) אשר נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2015, וכן לאור חשיבות הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, הוחלט להתאים את הגילוי בנושא לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

על פי התיקונים להוראה, לצד המידע אודות כל אדם המוגדר כבעל עניין או צד קשור לפי ההגדרות בסעיף 1 בהוראות הדיווח לציבור והוראת ניהול בנקאי תקין 312, תאגידים בנקאיים יישמו את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור". ביאור בעלי עניין וצדדים קשורים של התאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו עודכן בהתאם.

תחילת ההוראה הינה החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. לא נדרש להציג למפרע מספרי השוואה, אם המידע אינו קיים בידי התאגיד הבנקאי. תאגיד בנקאי שאינו מציג למפרע מספרי השוואה יציין את האמור בהערה.

ליישום הוראות החוזר אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק מלבד השפעה הצגתית על הגילויים האמורים.

6. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין אחרים". בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 10 ביוני 2015 בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים

ואיחוד דוחות כספיים". כמו כן, עוסק נושא 350 בקודיפיקציה בטיפול בנכסים בלי מוחשיים מפיתוח עצמי, בהם היוון עלויות תוכנה (לרבות הטיפול והבחינה של ירידת ערך) ובשיערוך של נכסים בלתי מוחשיים.

תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר היא 1 בינואר 2016. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים, ובכללם תיקון למפרע של מספרי השוואה, ככל שנדרש. ליישום התיקונים להוראות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

7. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה".

על פי החוזר, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות הכספיים בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו, שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-2 וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה.

תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר מיום 1 בינואר 2017.

לאימוץ הכללים המקובלים בארצות הברית תתכן השפעה על אופן ההכרה במיסים נדחים בגין רווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות.

הבנק נערך ליישום התיקונים להוראות. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת אימוץ התיקונים על הדוחות הכספיים.

ביאור 2 - ניירות ערך
ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
3,313	3,313	80	-	3,393

(1) איגרות חוב של ממשלת ישראל המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
6,060	6,066	20	(26)	6,060
1,002	997	5	-	1,002
109	108	1	-	109
305	298	7	-	305
36	36	-	-	36
7,512	7,505	33	(26)	7,512
99	101	-	(2)	99
7,611	7,606	33 ⁽⁴⁾	(28) ⁽⁴⁾	7,611

(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽²⁾ של ממשלות זרות⁽²⁾⁽⁶⁾ של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים של אחרים זרים

סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
382	382	- ⁽⁵⁾	- ⁽⁵⁾	382
382	382	-	-	382
11,386	11,301	113	(28)	11,386

(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 780 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ- 97 מיליוני שקלים חדשים
 (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 11.ד, 12.א. ו-12.ב, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 12.א.4.
 (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בתוספת ד' לסקירת ההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 2 - ניירות ערך - המשך
ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
4,559	4,559	79	-	4,638

(1) איגרות חוב של ממשלת ישראל המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
6,327	6,285	57	(15)	6,327
366	366	-	-	366
123	123	-	-	123
206	205	1	-	206
3	3	-	-	3
64	64	-	-	64
7,089	7,046	58	(15)	7,089
107	106	1	-	107
7,196	7,152	59 ⁽⁴⁾	(15) ⁽⁴⁾	7,196

(2) ניירות ערך זמינים למכירה
איגרות חוב ומלוות -
 של ממשלת ישראל⁽²⁾
 של ממשלות זרות⁽²⁾⁽⁶⁾
 של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
 של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
 של אחרים בישראל
 של אחרים זרים
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
מניות⁽³⁾
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
824	821	3	-	824
824	821	3 ⁽⁵⁾	(5) ⁽⁵⁾	824
12,579	12,532	141	(15)	12,658

(3) ניירות ערך למסחר
איגרות חוב -
 של ממשלת ישראל⁽⁷⁾
סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 962 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-104 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
- (6) איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.
- (7) מזה, ניירות ערך בסך 518 מיליוני שקלים חדשים שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר להציג אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן בסעיף 20 להוראות הדיווח לציבור, למרות שהם לא נרכשו למטרת מסחר.

הערות:

- (1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 11.ד, 12.א, 12.ב, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 12.א.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בתוספת ד' לסקירת ההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 2 - ניירות ערך - המשך
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
5,261	5,261	78	-	5,339

(1) איגרות חוב של ממשלת ישראל המוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
7,336	7,328	30	(22)	7,336
115	115	-	-	115
123	122	1	-	123
219	219	-	-	219
1	1	-	-	1
66	66	-	-	66
7,860	7,851	31	(22)	7,860
104	105	-	(1)	104
7,964	7,956	31 ⁽⁴⁾	(23) ⁽⁴⁾	7,964

(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽²⁾ של ממשלות זרות⁽²⁾⁽⁶⁾ של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים של אחרים בישראל של אחרים זרים

סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾ סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
1,034	1,042	-	(8)	1,034
1,034	1,042	- ⁽⁵⁾	(8) ⁽⁵⁾	1,034
14,337	14,259	109	(31)	14,337

(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽⁷⁾ סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 1,370 מיליוני שקלים חדשים.
 (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-102 מיליוני שקלים חדשים.
 (4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 (5) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.
 (6) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.
 (7) מזה, ניירות ערך בסך 647 מיליוני שקלים חדשים שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר להציג אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן בסעיף 20 להוראות הדיווח לציבור, למרות שהם לא נרכשו למטרת מסחר.

הערות:

- (1) פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאור 11.ד, 12.א ו-12.ב, פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 12.א.
 (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בתוספת ד' לסקירת ההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 2 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו:

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל
0%-20%	20%-40%			0%-20%	20%-40%		

ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב -

10	2	8	121	16	-	16	1,498	של ממשלת ישראל
10	2	8	121	16	-	16	1,498	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
-	-	-	-	2	2	-	2	מניות
10	2	8	121	18	2	16	1,500	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל
0%-20%	20%-40%			0%-20%	20%-40%		

ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב ומלוות -

10	-	10	606	5	-	5	666	של ממשלת ישראל
10	-	10	606	5	-	5	666	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
-	-	-	-	-	-	-	-	מניות
10	-	10	606	5	-	5	666	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן ⁽¹⁾	סך הכל
0%-20%	20%-40%			0%-20%	20%-40%		

ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב -

6	-	6	466	16	-	16	2,980	של ממשלת ישראל
6	-	6	466	16	-	16	2,980	סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה
-	-	-	-	1	-	1	1	מניות
6	-	6	466	17	-	17	2,981	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

ג. ניירות ערך מגובי נכסים -

לימים 30 בספטמבר 2015 ו-30 בספטמבר 2014 וליום 31 בדצמבר 2014 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים		אשראי לציבור				
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,480	3	1,477	186	628	663	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
61	1	60	15	7	38	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(102)	-	(102)	(25)	(16)	(61)	מחיקות חשבונאיות
56	-	56	15	-	41	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(46)	-	(46)	(10)	(16)	(20)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,495	4	1,491	191	619	681	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
105	-	105	9	-	96	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽²⁾						
הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים		אשראי לציבור				
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,404	8	1,396	139	629	628	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
5	(4)	9	16	4	(11)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(58)	-	(58)	(26)	(2)	(30)	מחיקות חשבונאיות
68	-	68	16	1	51	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
10	-	10	(10)	(1)	21	מחיקות חשבונאיות נטו
1,419	4	1,415	145	632	638	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
111	-	111	13	-	98	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים
1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים			אשראי לציבור			
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
136	(1)	137	35	14	88	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(236)	-	(236)	(83)	(19)	(134)	מחיקות חשבונאיות
145	-	145	50	-	95	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(91)	-	(91)	(33)	(19)	(39)	מחיקות חשבונאיות נטו
1,495	4	1,491	191	619	681	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
105	-	105	9	-	96	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽²⁾						
הפרשה להפסדי אשראי						
בנקים			אשראי לציבור			
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,428	10	1,418	152	640	626	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
23	(6)	29	29	11	(11)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(207)	-	(207)	(90)	(20)	(97)	מחיקות חשבונאיות
175	-	175	54	1	120	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(32)	-	(32)	(36)	(19)	23	מחיקות חשבונאיות נטו
1,419	4	1,415	145	632	638	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
111	-	111	13	-	98	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

30 בספטמבר 2015						
בנקים		אשראי לציבור				
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
35,420	4,031	31,389	767	6	30,616	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
127,993	-	127,993	15,324	104,244	8,425	שנבדקו על בסיס פרטני
163,413	4,031	159,382	16,091	⁽²⁾ 104,250	39,041	שנבדקו על בסיס קבוצתי
104,799	-	104,799	-	103,726	1,073	סך כל החובות
						שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
527	4	523	19	1	503	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
863	-	863	163	618	82	שנבדקו על בסיס פרטני
1,390	4	1,386	182	619	585	שנבדקו על בסיס קבוצתי
262	-	262	-	261	1	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
						מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור
30 בספטמבר 2014 ⁽³⁾						
35,361	3,930	31,431	654	2	30,775	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
116,572	-	116,572	13,907	94,788	7,877	שנבדקו על בסיס פרטני
151,933	3,930	148,003	14,561	⁽²⁾ 94,790	38,652	שנבדקו על בסיס קבוצתי
93,291	-	93,291	-	92,062	1,229	סך כל החובות
						שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
498	4	494	25	2	467	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
810	-	810	107	630	73	שנבדקו על בסיס פרטני
1,308	4	1,304	132	632	540	שנבדקו על בסיס קבוצתי
302	-	302	-	301	1	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
						מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור
31 בדצמבר 2014 ⁽³⁾						
34,849	4,691	30,158	641	3	29,514	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
118,754	-	118,754	14,386	96,239	8,129	שנבדקו על בסיס פרטני
153,603	4,691	148,912	15,027	⁽²⁾ 96,242	37,643	שנבדקו על בסיס קבוצתי
96,708	-	96,708	-	95,513	1,195	סך כל החובות
						שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
491	5	486	22	-	464	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
857	-	857	157	624	76	שנבדקו על בסיס פרטני
1,348	5	1,343	179	624	540	שנבדקו על בסיס קבוצתי
291	-	291	-	290	1	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
						מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,379 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2014 - 5,255 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2014 - 5,313 מיליוני שקלים חדשים).

(3) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.א. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2015						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
13	10	9,510	99	41	9,370	בינוי ונדל"ן – בינוי ⁽⁸⁾
1	2	2,173	132	6	2,035	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
13	2	3,602	54	5	3,543	שרותים פיננסיים
168	33	20,659	359	269	20,031	מסחרי - אחר
195	47	35,944	644	321	34,979	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 343	⁽⁷⁾ 1,005	103,924	6	⁽⁷⁾ 1,005	102,913	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
76	20	15,762	81	111	15,570	אנשים פרטיים - אחר
614	1,072	155,630	731	1,437	153,462	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	407	-	-	407	בנקים בישראל
-	-	2	-	-	2	ממשלת ישראל
614	1,072	156,039	731	1,437	153,871	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,615	5	-	1,610	בינוי ונדל"ן
-	-	1,482	2	7	1,473	מסחרי אחר
-	-	3,097	7	7	3,083	סך הכל מסחרי
-	1	655	-	1	654	אנשים פרטיים
-	1	3,752	7	8	3,737	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	3,337	-	-	3,337	בנקים בחוץ לארץ
-	-	285	-	-	285	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	7,374	7	8	7,359	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
614	1,073	159,382	738	1,445	157,199	סך הכל ציבור
-	-	3,744	-	-	3,744	סך הכל בנקים
-	-	287	-	-	287	סך הכל ממשלות
614	1,073	163,413	738	1,445	161,230	סך הכל

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3.ב.2.ג.ג. להלן.
- מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 32 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 183 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- כולל חובות בסך של 1,307 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 30 בספטמבר 2014 ⁽¹⁰⁾						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			לא	
בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
17	10	8,451	98	35	8,318	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾⁽⁹⁾
3	-	2,712	353	4	2,355	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
34	4	3,649	61	51	3,537	שרותים פיננסיים
62	31	20,670	307	223	20,140	מסחרי - אחר
116	45	35,482	819	313	34,350	סך הכל מסחרי
322 ⁽⁶⁾	1,043 ⁽⁷⁾	94,609	2	1,043 ⁽⁷⁾	93,564	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁹⁾
62	22	14,148	77	110	13,961	אנשים פרטיים - אחר
500	1,110	144,239	898	1,466	141,875	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	767	-	-	767	בנקים בישראל
-	-	2	-	-	2	ממשלת ישראל
500	1,110	145,008	898	1,466	142,644	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,573	5	-	1,568	בינוי ונדל"ן
7	-	1,597	2	-	1,595	מסחרי אחר
7	-	3,170	7	-	3,163	סך הכל מסחרי
-	-	594	1	-	593	אנשים פרטיים
7	-	3,764	8	-	3,756	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,864	-	-	2,864	בנקים בחוץ לארץ ⁽⁹⁾
-	-	297	-	-	297	ממשלות בחוץ לארץ ⁽⁹⁾
-	-	6,925	8	-	6,917	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
507	1,110	148,003	906	1,466	145,631	סך הכל ציבור
-	-	3,631	-	-	3,631	סך הכל בנקים
-	-	299	-	-	299	סך הכל ממשלות
507	1,110	151,933	906	1,466	149,561	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3.ב.ג.ג. להלן.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 50 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 226 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,386 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (9) סוג מחדש.
- (10) בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיווגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווגו מחדש מספרי השוואה בגין סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הלוואות לדיור).

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁰⁾					
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
22	12	9,060	91	30	8,939
2	-	2,428	255	3	2,170
13	2	3,414	59	59	3,296
163	21	19,795	291	124	19,380
200	35	34,697	696	216	33,785
305 ⁽⁶⁾	945 ⁽⁷⁾	95,906	3	945 ⁽⁷⁾	94,958
70	21	14,744	73	105	14,566
575	1,001	145,347	772	1,266	143,309
-	-	1,383	-	-	1,383
-	-	-	-	-	-
575	1,001	146,730	772	1,266	144,692
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	1,543	5	-	1,538
58	-	1,403	4	6	1,393
58	-	2,946	9	6	2,931
-	-	619	-	-	619
58	-	3,565	9	6	3,550
-	-	3,001	-	-	3,001
-	-	307	-	-	307
58	-	6,873	9	6	6,858
633	1,001	148,912	781	1,272	146,859
-	-	4,384	-	-	4,384
-	-	307	-	-	307
633	1,001	153,603	781	1,272	151,550

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3.ב.2.ג. להלן.
- מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 26 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 219 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- כולל חובות בסך של 1,423 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- סוג מחדש.
- בעקבות הנחיות הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיווגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווגו מחדש מספרי השוואה בגין סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הלוואות לדיור).

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב. חוב מוגדר כחוב לא מבצע (פגום), דהיינו חוב שאינו צובר הכנסות ריבית, לאחר 90 ימי פיגור - בחובות הנמדדים על בסיס פרטני. חוב מוגדר כחוב לא מבצע (נחות), שאינו צובר הכנסות ריבית לאחר 150 ימי פיגור - בחובות הנמדדים על בסיס קבוצתי. כמו כן, יוגדר חוב כנחות לאחר 60 ימי פיגור בחובות הנמדדים פרטנית ולאחר 90 ימי פיגור בחובות הנמדדים קבוצתית. בשלב זה כלומר במניין הימים של 60 ימים ו-90 ימים לחובות הנמדדים על בסיס פרטני ולחובות הנמדדים על בסיס קבוצתי בהתאמה, יוגדרו החובות כמבצעים כלומר צוברים הכנסות ריבית. מצב הפיגור של הלוואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה. מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון במסגרת פרק ניהול סיכונים, באזל III: הנדבך השלישי.

להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

30 בספטמבר 2015						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	38,062	103,239	15,898	287	3,744	161,230
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	328	1,005	112	-	-	1,445
חובות פגומים	651	6	81	-	-	738
סך הכל	39,041	104,250	16,091	287	3,744	163,413
30 בספטמבר 2014						
חובות תקינים ⁽²⁾	37,513	93,745	14,373	299	3,631	149,561
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽²⁾⁽¹⁾	313	1,043	110	-	-	1,466
חובות פגומים	826	2	78	-	-	906
סך הכל	38,652	94,790	14,561	299	3,631	151,933
31 בדצמבר 2014						
חובות תקינים ⁽²⁾	36,716	95,294	14,849	307	4,384	151,550
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽²⁾⁽¹⁾	222	945	105	-	-	1,272
חובות פגומים	705	3	73	-	-	781
סך הכל	37,643	96,242	15,027	307	4,384	153,603

- (1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 בספטמבר 2015					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
282	99	25	11	74	בינוי ונדל"ן - בינוי
257	132	1	15	131	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
65	54	46	6	8	שרותים פיננסיים
472	359	88	76	271	מסחרי - אחר
1,076	644	160	108	484	סך הכל מסחרי
6	6	-	-	6	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
88	81	59	10	22	אנשים פרטיים - אחר
1,170	731	219	118	512	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,170	731	219	118	512	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
6	5	-	-	5	בינוי ונדל"ן
6	2	-	-	2	מסחרי אחר
12	7	-	-	7	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
15	7	-	-	7	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
15	7	-	-	7	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,185	738	219	118	519	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,185	738	219	118	519	סך הכל

מזה:

470	112	104	358	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
268	74	22	194	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

30 בספטמבר 2014				
יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בסינית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בסינית ⁽³⁾⁽²⁾
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
332	98	21	11	77
380	353	7	17	346
97	61	9	6	52
448	307	115	69	192
1,257	819	152	103	667
2	2	-	2	2
85	77	57	9	20
1,344	898	209	114	689
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,344	898	209	114	689
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
6	5	-	-	5
6	2	-	-	2
12	7	-	-	7
3	1	-	-	1
15	8	-	-	8
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
15	8	-	-	8
1,359	906	209	114	697
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,359	906	209	114	697
מזה:				
	490	166	96	324
	543	89	30	454

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.
- (4) סוג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

31 בדצמבר 2014					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
321	91	23	13	68	בינוי ונדל"ן - בינוי
394	255	5	45	250	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
94	59	49	6	10	שרותים פיננסיים
469	291	145	61	146	מסחרי - אחר
1,278	696	222	125	474	סך הכל מסחרי
3	3	-	-	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
82	73	55	8	18	אנשים פרטיים - אחר
1,363	772	277	133	495	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,363	772	277	133	495	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
6	5	-	-	5	בינוי ונדל"ן
6	4	-	-	4	מסחרי אחר
12	9	-	-	9	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
15	9	-	-	9	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
15	9	-	-	9	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,378	781	277	133	504	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,378	781	277	133	504	סך הכל
מזה:					
	453	233	88	220	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	425	118	53	307	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2	2	110 ⁽⁵⁾	2	2	102
-	-	351 ⁽⁵⁾	-	-	137
-	-	96	4	4	80
3	3	349	4	5	372
5	5	906	10	11	691
-	-	2	-	-	5
1	1	76	1	1	82
6	6	984	11	12	778
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	6	984	11	12	778
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	5	-	-	5
-	-	2	-	-	3
-	-	7	-	-	8
-	-	1	-	-	-
-	-	8	-	-	8
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	8	-	-	8
6	6	992	11	12	786
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
6	6	992	11	12	786

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 19 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2014 - 20 מיליוני שקלים חדשים).

(5) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית - המשך

תשעה חודשים שהסתיימו			תשעה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר 2014			ביום 30 בספטמבר 2015		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
15	15	(5)162	3	3	98
					בינוי ונדל"ן - בינוי
5	5	(5)358	-	-	196
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	1	122	4	4	80
					שרותים פיננסיים
8	8	340	6	7	330
					מסחרי - אחר
29	29	982	13	14	704
					סך הכל מסחרי
-	-	2	-	-	4
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
3	3	79	2	2	80
					אנשים פרטיים - אחר
32	32	1,063	15	16	787
					סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-
					בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-
					ממשלת ישראל
32	32	1,063	15	16	787
					סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	18	-	-	5
					בינוי ונדל"ן
-	-	2	-	-	3
					מסחרי אחר
-	-	20	-	-	8
					סך הכל מסחרי
-	-	1	-	-	-
					אנשים פרטיים
-	-	21	-	-	8
					סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					ממשלות בחוץ לארץ
-	-	21	-	-	8
					סך הכל פעילות בחוץ לארץ
32	32	1,084	15	16	796
					סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-
					סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-
					סך הכל ממשלות
32	32	1,084	15	16	796
					סך הכל ⁽⁴⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשללו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 56 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2014 - 73 מיליוני שקלים חדשים).

(5) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2015					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
33	-	-	-	33	בינוי ונדל"ן - בינוי
127	-	1	-	126	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	1	-	-	3	שרותים פיננסיים
49	12	-	-	37	מסחרי - אחר
213	13	1	-	199	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
53	29	1	-	23	אנשים פרטיים - אחר
266	42	2	-	222	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
266	42	2	-	222	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
2	1	-	-	1	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	מסחרי אחר
2	1	-	-	1	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
2	1	-	-	1	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
2	1	-	-	1	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
268	43	2	-	223	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
268	43	2	-	223	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2014				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ שאינו צובר הכנסות ריבית	סך הכל ⁽³⁾
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
37	-	-	-	37 ⁽⁴⁾
347	1	-	-	346 ⁽⁴⁾
7	2	-	-	5
88	18	-	-	70
479	21	-	-	458
-	-	-	-	-
58	32	2	-	24
537	53	2	-	482
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
537	53	2	-	482
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
1	-	-	-	1
6	2	-	-	4
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
6	2	-	-	4
543	55	2	-	486
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
543	55	2	-	486

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.
 (4) סווג מחדש.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2014				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
34	-	-	-	34
254	-	1	-	253
7	2	-	-	5
67	18	-	-	49
362	20	1	-	341
-	-	-	-	-
58	31	1	-	26
420	51	2	-	367
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
420	51	2	-	367
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
425	53	2	-	370
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
425	53	2	-	370

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 30 בספטמבר 2015, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	-	2	1	3	15
-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	5
2	3	18	8	10	89
2	3	21	9	13	109
-	-	-	-	-	-
7	10	193	5	6	175
9	13	214	14	19	284
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
9	13	214	14	19	284
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
9	13	214	14	19	284
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
9	13	214	14	19	284

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾					
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014			תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	1	6	2	4	22
-	-	4	-	-	-
1	1	4	-	-	8
37	38	69	13	17	149
39	40	83	15	21	179
-	-	-	-	-	-
24	28	628	22	24	645
63	68	711	37	45	824
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
63	68	711	37	45	824
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
63	68	711	37	45	824
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
63	68	711	37	45	824

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	1	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
1	5	-	8
1	6	-	8
-	-	-	-
2	21	2	36
3	27	2	44
-	-	-	-
-	-	-	-
3	27	2	44
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
3	27	2	44
-	-	-	-
-	-	-	-
3	27	2	44

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014		תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	2	-	1
-	-	-	-
-	-	-	-
2	17	1	27
2	19	1	28
-	-	-	-
3	90	3	112
5	109	4	140
-	-	-	-
-	-	-	-
5	109	4	140
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
5	109	4	140
-	-	-	-
-	-	-	-
5	109	4	140

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

30 בספטמבר 2015						
סיכון אשראי		יתרת הלוואות לדיור				
חוץ מאזני		מזה:	מזה:			
סך הכל	ריבית משתנה	בולט / בלון	סך הכל			
3,593	40,231	1,947	59,488	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
2,074	31,367	565	44,653	מעל 60%		
1,071	84	1	109		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
6,738	71,682	2,513	104,250		סך הכל	

30 בספטמבר 2014						
סיכון אשראי		יתרת הלוואות לדיור				
חוץ מאזני		מזה:	מזה:			
סך הכל	ריבית משתנה	בולט / בלון	סך הכל			
2,083	38,590	1,659	52,513	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
888	32,137	554	42,167	מעל 60%		
1,387	91	4	110		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
4,358	70,818	2,217	94,790		סך הכל	

31 בדצמבר 2014						
סיכון אשראי		יתרת הלוואות לדיור				
חוץ מאזני		מזה:	מזה:			
סך הכל	ריבית משתנה	בולט / בלון	סך הכל			
3,117	38,908	1,728	53,653	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון	
1,759	32,023	586	42,495	מעל 60%		
1,613	79	3	94		שיעבוד משני או ללא שיעבוד	
6,489	71,010	2,317	96,242		סך הכל	

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 3 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מכירות ורכישות של חובות

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
-	-	-	-	112	112	-	-	הלוואות שנרכשו
-	-	-	-	-	-	-	-	הלוואות שנמכרו

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014				תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015				
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
-	-	-	-	235	235	-	-	הלוואות שנרכשו
-	-	-	-	178	-	-	178	הלוואות שנמכרו

ביאור 4 - פיקדונות הציבור
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
בישראל			
לפי דרישה			
22,540	18,682	34,018	אינם נושאי ריבית
5,933	5,456	6,498	נושאים ריבית
28,473	24,138	40,516	סך הכל לפי דרישה
119,751	122,418	112,778	לזמן קצוב
148,224	146,556	153,294	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
682	816	939	אינם נושאי ריבית
6	8	8	נושאים ריבית
688	824	947	סך הכל לפי דרישה
3,467	3,268	3,866	לזמן קצוב
4,155	4,092	4,813	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
152,379	150,648	158,107	סך כל פיקדונות הציבור

(1) מזה:

70,707	69,575	76,177	פיקדונות של אנשים פרטיים
44,010	44,658	34,901	פיקדונות של גופים מוסדיים
33,507	32,323	42,216	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
תקרת הפיקדון			
50,887	49,719	54,304	עד 1
31,119	29,745	34,199	מעל 1 עד 10
15,522	14,074	17,703	מעל 10 עד 100
15,511	12,934	16,978	מעל 100 עד 500
39,340	44,176	34,923	מעל 500
152,379	150,648	158,107	סך הכל

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1. בנתוני המאוחד			
א. הון לצורך חישוב יחס ההון			
11,273 ⁽²⁾⁽¹⁾	11,072 ⁽²⁾⁽¹⁾	12,061	הון עצמי רובד 1
11,273	11,072	12,061	הון רובד 1
4,883	4,871	4,496	הון רובד 2
16,156	15,943	16,557	סך הכל הון כולל
ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
116,159 ⁽²⁾⁽¹⁾	115,560 ⁽²⁾⁽¹⁾	121,203	סיכון אשראי
1,020	897	906	סיכונים שוק
7,383	7,243	7,634	סיכון תפעולי
124,562	123,700	129,743	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
ג. יחס ההון לרכיבי סיכון			
נתוני הבנק:			
9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾	8.95 ⁽²⁾⁽¹⁾	9.30	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾	8.95 ⁽²⁾⁽¹⁾	9.30	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
12.97 ⁽²⁾⁽¹⁾	12.89 ⁽²⁾⁽¹⁾	12.76	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	9.20	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾
12.50	12.50	12.70	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾
2. חברות בת משמעותיות			
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו			
9.55 ⁽²⁾	9.64 ⁽²⁾	9.93	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.55 ⁽²⁾	9.64 ⁽²⁾	9.93	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.65 ⁽²⁾	13.59 ⁽²⁾	13.38	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
13.00	12.50	13.00	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
3. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 (לפרטים ראה סעיף ח' להלן):			
יחס ההון לרכיבי סיכון			
8.84 ⁽⁴⁾⁽¹⁾	8.80 ⁽⁴⁾⁽¹⁾	9.12 ⁽⁴⁾	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום הוראות מעבר
0.21 ⁽⁴⁾⁽¹⁾	0.15 ⁽⁴⁾⁽¹⁾	0.18 ⁽⁴⁾	השפעת הוראות המעבר
9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾	8.95 ⁽²⁾⁽¹⁾	9.30	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 2.ג.1.
- (2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור 1.ג.1.
- (3) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.8%-13.3%, בהתאמה.
- (4) כולל השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	
(בלתי מבוקר)	
באחוזים	
	א. בנתוני המאוחד⁽¹⁾
84	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
	ב. בנתוני הבנק
83	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
	ג. חברות בת משמעותיות
	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
476	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

(2) יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי עד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017.

ג. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 30 בספטמבר 2015	
(בלתי מבוקר)	
במיליוני שקלים	
	א. בנתוני המאוחד
12,061	הון רובד 1
226,537	סך החשיפות
	ב. חברות בת משמעותיות
	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
5.32	יחס המינוף
5.00	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
	ב. חברות בת משמעותיות
	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
4.91	יחס המינוף ⁽²⁾
5.00	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾

(1) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד אשר ביום פרוסום ההוראה עומד בדרישה, לא יירד מהסף שנקבע בהוראה.

(2) על מנת לחזק את עמידת בנק יהב במתווה יחס המינוף מימש בנק יהב את תיק איגרות החוב המוחזקות לפדיון, בנוסף, וכדי להימנע מהתפתחויות עתידיות ובלתי צפויות, פנה בנק יהב במהלך חודש ספטמבר 2015 לפיקוח על הבנקים בברית ישראל בבקשה לאשר צעדים נוספים בהקשר למתווה הנדרש. בנק יהב נערך לעמידה בהוראה.

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

- ב. ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופות ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ- 7.5%. במקביל, נדרשים הבנקים להעביר לפיקוח תוכנית עבודה לעמידה ביעד. עוד קובע המכתב כי בהיעדר אישור מראש של המפקח על הבנקים, לא יחלק הבנק דיבידנד אם אינו עומד ביעד, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד. הנחיה זו נועדה להבהיר את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתקופת ביניים, עד להתאמת הוראות הפיקוח לשינויים המתגבשים בהמלצות ועדת באזל.
- ג. ביום 25 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי היעד של יחס הון הליבה יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מהאמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק כי יחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.
- ד. ביום 28 במרץ 2012 שלח המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים הנחיה, בה נקבע יחס הון ליבה מינימלי גבוה יותר מהנדרש באותו מועד. על פי הנחיה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. ההנחיה בדבר יחס הון ליבה מקסימלי של 10% אינה חלה על הבנק.
- ה. ביום 23 ביולי 2012 הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלת הבנק לפעול להקדמת היישום של הוראת המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012, במטרה להחילה, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול, במידת האפשר, לשמירת שולי בטחון נאותים לצורך כך.
- ו. ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא נדל"ן לדירור. בהתאם להוראות, חישוב הקצאת ההון להלוואות שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2013 מבוצע לפי שיעורי השקלול הבאים:

להלוואות בשיעור מימון עד 45%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 45% ועד 60%	- משקל סיכון של 50%
להלוואות בשיעור מימון מעל 60%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות בשיעור מימון עד 75%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 75%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות ממונפות בשיעור מימון מעל 60% אשר	
מרכיב הריבית המשתנה בהן הוא 25% או יותר	- משקל סיכון של 100%

בנוסף, הוקטן מקדם ההמרה לאשראי של ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות מ-20% ל-10% במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן.

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ז. ביום 30 באפריל 2013 שלח המפקח על הבנקים מכתב המאשר כי כתבי התחייבויות אשר מתכוון הבנק להנפיק, יוכלו להיחשב כהון רובד 2 תחתון לעניין שמירת יחס הון מזערי.

שינויים בתנאי ההכרה כהון רובד 2 תחתון בעקבות יישום הוראות באזל III, יחולו רטרואקטיבית על כתבי התחייבויות אלה.

ח. ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים תיקון של הוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201, העוסקות באימוץ הנחיות באזל III בנושא ההון הפיקוחי ובנושא נכסי סיכון (להלן: "ההוראות").

התיקונים להוראות עוסקים בחיזוק איכות וגודל ההון ובחיזוק כיסוי הסיכון להפסדי שערורך לשווי שוק מנגזרים (CVA - Credit Value Adjustments). תחולת ההוראות - 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות מעבר.

להלן התיקונים העיקריים שנכללו במסגרת ההוראות:

- מבנה ההון

ההון הפיקוחי יורכב משני רבדים בלבד - הון רובד 1 (כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. כמו כן בוטלה הדרישה להון רובד 3 לכיסוי סיכונים שוק.

- מכשירי הון כשירים להון רובד 1 נוסף ולהון רובד 2

נקבעו קריטריוני כשירות למכשירי הון המסווגים כהון רובד 1 נוסף וכהון רובד 2. מכשירים אלו יכללו מנגנון לספיגת הפסדי קרן, לפיו תתבצע המרה למניות או הפחתת קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מ-7% למכשירי הון רובד 1 נוסף ויורד מ-5% למכשירי הון רובד 2.

- זכויות מיעוט

סכום זכויות המיעוט שיוכר כהון יוגבל ולא ניתן יהיה להכיר בעודף ההון בחברת הבת.

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

סכום ההפרשה הקבוצתית יוכר כהון רובד 2 עד לתקרה של 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי. מנגד, סכום ההפרשה יתווסף לנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי.

- התאמות וניכויים מההון הפיקוחי

- מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי יטופלו כדלקמן:

עד 10% מהון עצמי רובד 1 - ישוקלל במשקל סיכון של 250%.

מעל 10% הון עצמי רובד 1 - ינוכו מההון.

- השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים - בנקים, חברות ביטוח וכל חברה שעיסוקה בתחום שוקי ההון, יטופלו כניכוי מההון או לפי שקלול לסיכון וזאת בכפוף למבחנים שנקבעו.

- סכום הרווח המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן - ינוכה מההון. כלומר, סכומים חיוביים ינוכו מההון וסכומים שליליים יתווספו להון.

- התאמות חשבונאיות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (DVA) ינוכו מההון.

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

- **הקצאת הון בגין הפסדי CVA (הפסדי שערור לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, Credit Value Adjustments)**
- בנוסף לדרישת הון בגין סיכון לכשל הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי לפי הגישה הסטנדרטית, נדרשת הקצאת הון לכיסוי הסיכון להפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משערור לשווי שוק של נגזרים מעבר לדלפק (OTC). על מנת לעמוד בדרישות החדשות במסגרת יישום הוראות באזל ווו, נקבעה תקופת מעבר מדורגת שתפרסם על פני מספר שנים עד ליישומן המלא.
- התאמות פיקוחיות וניכויים מההון וזכויות מיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי - ניכוי של 20% בכל שנה החל מיום 1 בינואר 2014.
 - מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי - הכרה ב-80% מיתרת המכשירים החל ממועד התחולה והפחתה של 10% בכל שנה עד ליום 1 בינואר 2022.
- במסגרת התיקון להוראה 202 נקבע כי תאריך היעד לעמידה ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% לתאגיד בנקאי שאינו גדול הוא ה-1 בינואר 2015, בדומה למכתב המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012.
- ט. בעקבות פרסום ההוראות, חזר הבנק ובחן את עמידתו בלוחות הזמנים להשגת יעד ליחס הון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-9%.
- בעקבות בחינה זו ועל יסוד הנחות במועד הבחינה ביחס לרווח הצפוי בשנים 2013-2014 ולשיעורי הצמיחה בנכסי הסיכון, הציג הבנק למפקח על הבנקים מתווה להתפתחות חזויה של יחס הון הליבה, הכולל חלוקת דיבידנד, תוך שמירה על שולי ביטחון נאותים.
- לאחר בדיקה עם המפקח על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2013, לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליון שקלים חדשים, ולאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.
- החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, מיום 28 במרץ 2012 במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014, ולענין מדיניות חלוקת דיבידנד – הכל כפי שפורט בסעיף 1 לדוח המיידית של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 01-191649-2012). אזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע המפורט בסעיף 1 לדוח המיידית האמור.
- י. ביום 29 באוגוסט 2013 שלח המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיוור. על פי הנחיות, החל מ-1 בספטמבר 2013, תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואות לדיוור בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 50%.
- בנוסף, הלוואות ששיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, תשוקללנה במשקל סיכון של 100% בחישוב הקצאת ההון.
- יא. ביום 28 בספטמבר 2014 פירסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:
- הגדלת יעד ההון – יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיוור. הגדלת יעדי ההון תתבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
 - משקל סיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה – משקל הסיכון הלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.
- בעקבות יישום ההוראה יעד יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון צפוי לגדול בכ-0.1%, לפי נתוני מועד הדיווח, בכל אחד משמונת הרבעונים החל ממועד יישום ההוראה ובסך הכל בכ-0.8% עם השלמת היישום. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיוור ושל סך נכסי הסיכון.

ביאור 5 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

י"ב. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

י"ג. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבטא באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

י"ד. ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (CCP). החוזר כולל עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא מדידה והלימות הון, בהתאם להנחיות ועדת באזל בנושא. בהוראה נקבעו הכללים לטיפול בחשיפה למסלקות הנובעות ממסחר בנגזרי OTC, מעסקאות נגזרים סחירים ומעסקאות מימון ניירות ערך. להלן עיקרי ההוראה המעודכנת:

- צד נגדי מרכזי הוגדר כמסלקה הפועלת כמתווך פיננסי בין צדדים נגדיים של חוזים הנסחרים בשוק פיננסי.
 - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP), תשוקלל במשקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס כיום).
 - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה, אשר מבצע העברות לקרן הסיכונים של המסלקה, תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
 - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה ללקוחות הפעילים בבורסה בישראל, תחושב בהתאם לשיטת החישוב של עסקאות דו צדדיות (לעומת חישוב לפי כללי הבורסה בישראל כיום).
 - חשיפת מסחר של בנק הפועל באמצעות חבר מסלקה, תשוקלל במשקל סיכון של 2% או 4%, בכפוף לעמידה בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה.
 - חשיפת מסחר של בנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר, תשוקלל במשקל הסיכון הרלוונטי של הצד הנגדי. תחילת יישום ההוראות ביום 1 ביולי 2016.
 - יצוין כי בהתאם להוראה, ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר עד ליום 30 ביוני 2017.
- הבנק נערך ליישום ההוראות.

ביאור 6 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
26,720	-	396	281	3,039	124	22,880	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,306	99	72	1,036	2,724	112	7,263	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
100	-	-	-	-	24	76	
157,996	-	1,747	2,124	7,690	52,338	94,097	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
287	-	-	128	159	-	-	אשראי לממשלות
39	4	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,543	1,543	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
4,780	-	72	335	1,452	390	2,531	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,108	61	26	1	47	257	1,716	נכסים אחרים
204,966	1,794	2,313	3,905	15,111	53,245	128,598	סך כל הנכסים
התחייבויות							
158,107	-	2,812	6,099	30,446	18,035	100,715	פיקדונות הציבור
1,298	-	21	93	501	291	392	פיקדונות מבנקים
62	-	-	-	31	11	20	פיקדונות הממשלה
23,196	-	-	-	-	18,470	4,726	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
4,527	-	31	310	1,425	203	2,558	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,598	188	52	(5)	215	837	4,311	התחייבויות אחרות
192,788	188	2,916	6,497	32,618	37,847	112,722	סך כל ההתחייבויות
12,178	1,606	(603)	(2,592)	(17,507)	15,398	15,876	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(2,771)	2,771	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	377	2,331	17,023	(4,718)	(15,013)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	(1)	58	118	369	-	(544)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	1	31	60	256	-	(348)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
12,178	1,606	(137)	(83)	141	7,909	2,742	סך הכל כללי
-	-	(75)	(14)	780	-	(691)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	189	(6)	(1,620)	-	1,437	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי הצמדה השונים.

ביאור 6 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך
ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים	של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	
נכסים							
26,139	-	327	437	2,344	145	22,886	מזומנים ופיקדונות בבנקים
12,579	107	10	1,299	2,050	870	8,243	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
70	-	-	-	-	-	70	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
146,699	-	1,504	2,122	8,339	53,410	81,324	אשראי לממשלות
299	-	-	159	140	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
64	28	-	-	-	-	36	בניינים וציוד
1,556	1,556 ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,367	-	37	92	2,088	553	2,597	נכסים אחרים ⁽⁴⁾
2,240	42	18	1	29	358	1,792	
195,100	1,820	1,896	4,110	14,990	55,336	116,948	סך כל הנכסים
התחייבויות							
150,648	-	2,668	4,801	27,541	20,528	95,110	פיקדונות הציבור
1,727	-	79	141	691	363	453	פיקדונות מבנקים
56	-	-	-	30	17	9	פיקדונות הממשלה
21,059	-	-	-	-	18,646	2,413	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
5,060	-	5	277	2,121	246	2,411	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,441	261	37	12	29	840	4,262	התחייבויות אחרות ⁽⁴⁾
183,991	261	2,789	5,231	30,412	40,640	104,658	סך כל ההתחייבויות
11,109	1,559	(893)	(1,121)	(15,422)	14,696	12,290	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(3,778)	3,778	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	726	315	13,876	(3,582)	(11,335)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	1	(23)	867	1,016	-	(1,861)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	1	23	(72)	418	-	(370)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
11,109	1,561	(167)	(11)	(112)	7,336	2,502	סך הכל כללי
-	-	(30)	(627)	(589)	-	1,246	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	41	(99)	(291)	-	349	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

- (1) לרבות צמודי מטבע חוץ.
- (2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
- (3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.
- (4) הוצג מחדש. לפריטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2.

ביאור 6 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
26,798	-	327	545	3,702	141	22,083	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,259	104	10	1,468	1,786	699	10,192	ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
107	-	-	-	-	58	49	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
147,569	-	1,532	2,004	8,334	52,876	82,823	אשראי לממשלות
307	-	-	155	152	-	-	השקעות בחברות כלולות
52	17	-	-	-	-	35	בניינים וציוד
1,570	⁽⁴⁾ 1,570	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,602	-	76	46	1,926	460	3,094	נכסים אחרים ⁽⁴⁾
2,162	41	20	1	31	366	1,703	
198,513	1,819	1,965	4,219	15,931	54,600	119,979	סך כל הנכסים
התחייבויות							
152,379	-	2,687	5,086	27,025	19,040	98,541	פיקדונות הציבור
1,258	-	44	79	401	339	395	פיקדונות מבנקים
55	-	-	-	31	15	9	פיקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
223	-	-	-	-	-	223	איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
20,580	-	-	-	-	18,205	2,375	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,497	-	13	278	2,911	200	3,095	התחייבויות אחרות ⁽⁴⁾
6,217	244	44	12	187	1,296	4,434	
187,209	244	2,788	5,455	30,555	39,095	109,072	סך כל ההתחייבויות
11,304	1,575	(823)	(1,236)	(14,624)	15,505	10,907	הפרש
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	-	-	-	(3,422)	3,422	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	660	465	14,045	(3,836)	(11,334)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	2	32	524	188	-	(746)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(6)	(1)	158	302	-	(453)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
11,304	1,571	(132)	(89)	(89)	8,247	1,796	סך הכל כללי
-	-	(91)	(270)	(396)	-	757	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	34	(217)	(850)	-	1,033	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיס הצמדה השונים.

(4) הוצג מחדש. לפריטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ג.1 ו-2.ג.1.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2014		2014	
מבוקר		בלתי מבוקר	
הפרשה	הפרשה	הפרשה	הפרשה
להפסדי	להפסדי	להפסדי	להפסדי
אשראי ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾	אשראי ⁽²⁾	יתרה ⁽¹⁾

א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

עסקאות בהן היתרה מיצגת סיכון אשראי:

2	345	2	269	1	378	- אשראי תעודות
28	2,173	30	2,116	26	2,202	- ערבויות להבטחת אשראי
6	10,450	7	10,017	7	11,903	- ערבויות לרוכשי דירות
14	4,007	15	3,877	21	4,255	- ערבויות והתחייבויות אחרות ⁽³⁾
6	7,478	6	7,325	6	7,926	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
29	19,773	30	17,892	27	18,606	- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
12	11,807	16	9,757	13	11,620	- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5	7,040	5	7,623	4	5,715	- התחייבויות להוצאת ערבויות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה.

(3) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 162 מיליוני שקלים חדשים. (ב-30 בספטמבר 2014 וב-31 בדצמבר 2014 סך של 138 מיליוני שקלים חדשים ו-177 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה). לפרטים נוספים ראה ביאור 19 ד.2 וביאור 15 ב. בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

ליום 31 בדצמבר		ליום 30 בספטמבר	
2014		2014	
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)	

ב. התקשרויות מיוחדות

התחייבויות בגין:

659	594	612	חוזי שכירות לזמן ארוך
200	196	106	חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
6	20	7	רכישת בניינים ושיפוצם
300	400	-	קבלת פיקדונות במועדים עתידיים ⁽¹⁾

(1) עסקאות עם מפקידים מוסדיים לקבלת פיקדונות במועדים עתידיים בשיעורי ריבית קבועים שנקבעו מראש במועד ההתקשרות.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

(1) לפרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות של קבוצת הבנק, ראה ביאור 19 לדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014. להלן יובא תיאור שינויים מהותיים ביחס לתיאור שנכלל, כאמור, בדוחות לשנת 2014.

(2) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תביעה כתובענה נגזרת. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות כאמור, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע גבוה מ-1% (ללא ריבית והוצאות) מהונו העצמי של הבנק, ואשר חלו בהן התפתחויות ושינויים ביחס למתואר בדוחות הכספיים לשנת 2014:

(א) (1) בחודש מרץ 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום העולה על 2.5 מיליון שקלים חדשים (כמוגדר בכתב התביעה). התובעים טוענים כי הבנקים הפרו את דיני ההגבלים העסקיים והגבילו את עצמם כך שהתחרות בין הבנקים בכל הקשור לעמלות שונות פחתה. הבנקים, נטען בתביעה, העבירו ביניהם מידע הנוגע לעמלות השונות המחויבות על ידם. לטענת התובעים, בכך נפגעה התחרות בשוק הבנקאות, והלקוחות כדוגמת התובעים חויבו בתשלום עמלות גבוהות מאשר היו משולמות על ידם אילו היו פועלים הבנקים כדין.

(2) בחודש מאי 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, שהוגשו נגד הבנק ונגד בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנקים המשיבים"). התביעה מתבססת על קביעת הממונה על הגבלים עסקיים שפורסמה ביום 26 באפריל 2009, שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות". בתביעה נטען, בהתבסס על קביעת הממונה, כי הבנקים המשיבים היו שותפים להסדר כובל, אשר פגע בתחרות וגרם לתיאום מחירי עמלות, באופן שהתובעים שילמו מחירים מופרזים עבור השירותים שקיבלו. קביעת הממונה בוטלה, במסגרת הסדר שקבל תוקף של צו מוסכם ביום 16 ביוני 2014.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של 1 מיליארד שקלים חדשים, וזאת, לדבריהם, על פי תחשיב אומדני בלבד ולצורכי העמדתה בגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי. בחודש נובמבר 2009, לבקשת הבנק, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה ההליכים המשפטיים בגין שתי התביעות לעיל יעוכבו למשך שנתיים לפחות.

בחודש פברואר 2012, קבע בית המשפט, כי הדיון בשתי התביעות לעיל, יעוכב עד להכרעת בית הדין להגבלים עסקיים בערר שהוגש על ידי הבנק על החלטת הממונה על הגבלים העסקיים, לפיה היה הבנק צד להסדר כובל שעניינו העברת מידע הנוגע לעמלות משקי בית ועסקים קטנים.

בין הצדדים לתובענות הנ"ל, התנהלו מגעים להסדר פשרה וביום 16 לנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת לאישור הסדר הפשרה. בית המשפט הורה על פרסום הסדר הפשרה וביקש את עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 15 באפריל 2015, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה וביום 16 באפריל 2015 התקיים דיון בבית המשפט בבקשה לאישור הסדר הפשרה, ונקבעו לוחות זמנים למתן תגובות הצדדים לסוגיות העולות מחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה. ביום 31 במאי 2015, לאחר קבלת תגובות כאמור, ניתן פסק דין המאשר את הסדר הפשרה.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ב) בחודש נובמבר 2009 התקבלה בבנק תובענה בסכום של כ-804 מיליון שקלים חדשים, אשר הוגשה בדרך של המרצת פתיחה, לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בפתח תקווה, נגד הבנק ונגד בנק הפועלים, בנק לאומי, הבנק הבינלאומי, בנק דיסקונט, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק אגוד (להלן: "הבנקים המשיבים"). הרקע לתביעה הינו הלוואה שקיבלו המבקשות מהבנקים המשיבים בשנת 1999 לצורך רכישת מניות (אשר חלקו של הבנק בה היה בשיעור של 10%), ואשר כנגדה שיעבדו המבקשות את מניותיהן לבנקים המשיבים. הואיל ולא עלה בידי המבקשות להחזיר את חובן, מונה לבקשת הבנקים המשיבים, כונס נכסים על המניות. המבקשות טענו כי למרות שעם מינוי כונס הנכסים הוצאו המניות משליטתן, ואף על פי שהחלטה בדבר מועד מכירתן של המניות הייתה נתונה בידי הבנקים המשיבים וכונס הנכסים, המשיכו הבנקים המשיבים לחייב את המבקשות, שלא כדין לטענתן, למשך כל תקופת הכינוס ב"ריבית הפרה" בגין הפיגור בהחזר הלוואה, סכום שהצטבר, לטענתן, לאורך השנים עד לסכום התובענה. בחודש ינואר 2010, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה תועבר התובענה לביחור, במסגרת תביעה רגילה לסעד כספי, ותשולם בגינה אגרה על ידי התובעים. בהתאם לכך, הגישו התובעים בחודש פברואר 2010, כתב תביעה בסכום של כ-829 מיליון שקלים חדשים. בחודש מרץ 2010, הגישו הנתבעים וביניהם הבנק, כתבי הגנה מטעמם. מחודש מרץ 2011 ועד חודש אפריל 2012, נשמעו הראיות והוגשו סיכומי הצדדים בתיק. לאחר שמיעת הראיות, ניתן בחודש יולי 2013 פסק דין חלקי נגד הבנקים המשיבים ובנובמבר 2013 ניתן על ידי בית המשפט, פסק דין משלים המחייב את הנתבעים לשלם לתובעים סכום של כ-48.5 מיליון שקלים חדשים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 9 בנובמבר 2009, החזר אגרה בסך של כ-0.5 מיליון שקלים חדשים וכן סכום של כ-4.2 מיליון שקלים חדשים שכן טרחת עורך דין. על פי חוות דעת היועצים המשפטיים של הבנק, חלקו של הבנק הזה לשיעור השתתפותו במימון (10%). הבנקים הגישו לבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין וכן בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין. ערעור על פסק הדין הוגש אף על ידי התובעים. הצדדים הגיעו ביניהם להסכמה בעניין עיכוב הביצוע. בראשית אוקטובר 2014, הסתיים שלב הגשת הסיכומים לבית המשפט העליון. ביום 23 באוגוסט 2015, ניתן פסה"ד בבית המשפט העליון על פיו ערעור הבנקים נדחה ואילו ערעור התובעים התקבל באופן חלקי. הבנקים הגישו בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין ועתירה לקיום דיון נוסף, הבקשה לעיכוב ביצוע נדחתה והבנקים שילמו את הסכום שנקבע בפסק הדין. ביום 12 באוקטובר 2015, ניתנה החלטת בית המשפט העליון הדוחה את עתירת הבנקים לקיום דיון נוסף.

(ג) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדין ולהסכמים, בהלוואות לדיור, לרבות הלוואה מוכוננת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ-927 מיליון שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של ה-364 מיליון שקלים חדשים. בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט. הוגשה בתיק גם עמדת המפקח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים. ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים. המבקשים הגישו סיכומיהם ובחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים. ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין בו נדחתה הבקשה לאישור תובענה כייצוגית. המבקשים הודיעו על כוונתם לערער על פסק הדין ולבקשתם, האריך בית המשפט העליון את המועד להגשת הערעור כמבוקש עד ליום 1 בדצמבר 2015.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ד) בחודש אוקטובר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, בגין חוסר התאמה בין גובה החוב של הלקוח כפי שהוא רשום בספרי הבנק, לבין סכום החוב כפי שהוא מופיע בתיקי ההוצאה לפועל, בשל פער בין המועד בו מתבצע תשלום בתיק הוצאה לפועל לבין המועד בו מזוכה התשלום בחשבון הבנק של החייב. לדברי התובעים סכום התביעה אינו ניתן להערכה בשלב זה.

בחודש מרץ 2014 הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור ובחודש אפריל 2014 הוגשה תגובת התובעת לתשובת הבנק. בהחלטה מיום 14 בספטמבר 2014, ביקש בית המשפט להעביר את השאלות המתעוררות בבקשת האישור, לעמדת המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה.

ביום 2 בפברואר 2015 הוגשה תגובת היועץ המשפטי לממשלה (בשם רשות האכיפה והגביה ובשם בנק ישראל) וביום 26 במרץ 2015 הוגשה תגובת הבנקים לעמדת היועץ המשפטי. תגובת המבקשים לתגובת הבנקים הנ"ל הוגשה ביום 1 באפריל 2015. ביום 19 באפריל 2015, התקיים דיון מקדמי ובהתאם להחלטת בית המשפט, נקבעה ישיבה נוספת בהשתתפות נציג היועץ המשפטי לממשלה ונציג מוסמך של רשות האכיפה והגביה, ליום 21 ביוני 2015. ביום 21 ביוני 2015 התקיים דיון, בהשתתפות נציגי רשות האכיפה והגביה, בו הורה בית המשפט, בין היתר, לרשות האכיפה והגביה, להגיש עמדה מתוקנת וזו הוגשה ביום 8 באוקטובר 2015, נקבע דיון נוסף ליום 24 בנובמבר 2015.

(ה) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העו"ש המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה. בשל צירוף הבקשה להליך גישור המתנהל בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל, נקבע בהסכמה כי תשובת הבנק לבקשה תוגש עד ליום 31 בדצמבר 2015, וזאת ככל שלא יצלח הליך הגישור.

(ו) 1 בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מט"ח, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה.

כתב תביעה מתוקן שהוגש ביום 3 בפברואר 2014, העמיד את התובענה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אצור החייל, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מט"ח (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בתביעה דנן ביחד עם התביעה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובענות.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכ"א מהבקשות לאישור התובענות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנטען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט ונקבעו מועדי הוכחות לחודש מרץ 2016.

(2) בחודש אוגוסט 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 1.5 מיליארד שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק וכן נגד בנק אוצר החייל ובנק מרכנתיל דיסקונט. המבקשת הינה אחת מן המבקשים שהגישו את התביעה והבקשה הנזכרת בסעיף 1.1 לעיל.

עניינה של התביעה דומה לזה שנזכר בסעיף ד.1. לעיל. כמו כן, נטען בתביעה כי הבנק גובה עמלת מינימום משתנה, בגין העברת מט"ח, שלא כדין.

הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, והמבקשת הגישה תשובה לתגובה. כמו כן, המבקשת הגישה בקשה לאיחוד הדיון בתביעה דן ביחד עם שתי התביעות לעיל וטרם התקבלה החלטה.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישה המבקשת, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, במסגרתה טוענת המבקשת, כי בשלב זה היא מעמידה את סכום התובענה הכולל (כנגד כל המשיבים) על סכום של 10 מיליון שקלים חדשים בלבד, תוך שהיא שומרת לעצמה את הזכות להגדיל את הסכום.

ביום 25 באוגוסט 2015, עוד בטרם הוגשה תגובת הבנקים, ניתן פסק דין המורה על מחיקת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

(ז) בחודש אוקטובר 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-622 מיליון שקלים חדשים, בגין התניית שירות בחירות וחיובי ריבית ביתר בקשר להלוואות בערבות מדינה. לטענת המבקשים, כתנאי להעמדת הלוואות בערבות המדינה, אשר בגינן המדינה ערבה כלפי הבנק להחזר הלוואה עד לגובה 70% מסך הלוואה, מתנה הבנק העמדת פיקדון על ידי הלקוח בגובה של 25% לכל הפחות מסכום הלוואה. לטענתם, באופן כזה הבנק למעשה מלווה ללווה 75% בלבד מסכום הלוואה בעוד שהוא גובה ריביות על מלוא סכום הלוואה, על אף שלא נטל כל סיכון בגין 25% מסכום הלוואה, שהופקדו אצלו כתנאי למתן הלוואה.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 1 במאי 2014 וביום 2 לדצמבר 2014 הוגשה תשובת המבקשים לתגובת הבנק.

ביום 4 בפברואר 2015 התקיים דיון קדם משפט. ביום 17 בפברואר, ביקשו המבקשים להסתלק מהבקשה, ללא צו להוצאות. בית המשפט נענה לבקשתם ונתן תוקף של פסק דין לבקשתם. בכך הסתיימו ההליכים המשפטיים בתיק.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ח) בחודש אוקטובר 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה כנגד הבנק וכנגד בנק לאומי ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית בסכום כולל של 112.5 מיליוני שקלים חדשים, כאשר הסעד הכספי נגד הבנק הועמד בבקשה לאישור על סך של 37.5 מיליוני שקלים חדשים, בגין הצבת מצלמות מעקב בעמדות כספומטים, ללא הצבת שילוט מתאים ליידוע הלקוחות בדבר הצבת המצלמות, תוך הפרה לכאורה של פרטיותם.

ביום 25 ליולי 2014 הוגשה תגובת הבנקים לבקשה, וביום 5 לאוקטובר 2014 התקיים קדם משפט, במסגרתו בקש בית המשפט את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה בסוגיה נשוא הבקשה וזו התקבלה ביום 20 בינואר 2015.

ביום 28 לינואר 2015, לאחר קבלת עמדת היועץ המשפטי לממשלה כאמור, התקיים דיון קדם משפט נוסף ובהתאם להחלטת בית המשפט הוגשו תצהירים מטעם הבנקים הנתבעים אודות קיום שילוט בכניסה לכל סניף בהתאם להנחיות והוראות משטרת ישראל.

קדם משפט נוסף נקבע ליום 28 ביוני 2015.

ביום 1 ביוני 2015, הוגשה בקשה מוסכמת להסתלקות המבקש ולדחיית תביעתו האישית וביום 4 ביוני 2015, אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות ודחה את תביעתו האישית של המבקש.

(ט) בחודש מרץ 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין חיוב בעמלת מכתב התראה שלא כדין לכאורה ובריבית חריגה בגין חריגה מהמסגרת המאושרת בחשבונות, תוך הפרה לכאורה של הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב". לטענת התובעת הפרת ההוראה נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מאשר ללקוחותיו חיובים שיכול ואמור היה שלא לכבדם, שכן אינו רשאי לאפשר ללקוח לחרוג ממסגרת האשראי, ובכך גרם להם לחרוג ממסגרת האשראי.

התובעת טוענת כי אין ביכולתה להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים, אולם להערכתה מדובר בסכום של מאות מיליוני שקלים חדשים.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה בחודש אוקטובר 2014 וביום 10 במרץ 2015 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשה לאישור. דיון מקדמי משותף לשלוש בקשות האישור שהוגשו נגד הבנק, בנק לאומי ובנק דיסקונט, שנגדם הוגשו תביעות בעילות דומות, התקיים ביום 26 במרץ 2015, לאחרונה הגיעו הצדדים להסדר דיוני והדיון שנקבע ליום 15 באוקטובר 2015, נדחה. טרם נקבע מועד חדש.

(י) בחודש אוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט העליון בניו יורק תביעה שכנגד, על ידי תובע שנקטים נגדו הליכים לגביית חוב ערבותו להבטחת אשראי שנטלה חברה שהיתה בשליטתו. התובע טוען כי נגרמו לו נזקים בסכום של לא פחות מ-57 מיליון דולר ארצות הברית, עקב הפרת התחייבות בעל פה שנתן הבנק לתובע שלא לאכוף את ערבותו האישית. לטענת התובע, מעשי הבנק ומחדליו הביאו לאי עמידה בהתחייבויותיו השונות ולהרס עסקיו.

בחודש מרץ 2015, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף והתובע הגיש תגובתו בחודש מאי 2015. ביום 10 ביולי 2015 הגיש הבנק תשובה לתגובת התובע לבקשה לסילוק על הסף.

ביום 31 ביולי 2015 התקיים דיון בבקשה וטרם ניתנה החלטה בעניינה.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 3) להלן, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של 126 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(3) כנגד הבנק תלויות בקשות לאישור תביעות ותובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יעוציה המשפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגין הפרשה.

(א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בלוד, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור. התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים. תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק. בדיון מיום 10 בספטמבר, ניתנה החלטת בית המשפט, להעביר את בקשת האישור לעמדת בנק ישראל ונקבעה ישיבה נוספת ליום 16 בדצמבר 2015.

(ב) בחודש מרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, המנהל הכללי, חברי הדירקטוריון ובעלי שליטה בבנק, בגין נזקים שנגרמו לכאורה למבקש ולחברי הקבוצה כתוצאה מהפרה, כביכול, של חובת הגילוי של מידע מהותי לציבור המשקיעים.

לטענת המבקש, הנתבעים פעלו, כביכול, בניגוד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שנמנעו מלפרסם בדוחות הכספיים של הבנק כי הופרשו סכומים בגין חקירה המתנהלת נגד הבנק בארצות הברית, מהות הפרשות ושיעורן, והעובדה שהמפקח על הבנקים דרש את ביצוען של הפרשות בדוחות הכספיים של הבנק בגין החשיפה לחקירת הרשויות בארצות הברית. לטענת התובע, כתוצאה מדרישת המפקח על הבנקים, ביצע הבנק הפרשות של עשרות מיליוני שקלים חדשים בדוחות הכספיים ברבעונים השני והשלישי לשנת 2014, תחת הסיווג של "הוצאה אחרת".

לטענת התובע, בהסתמך על המידע בדוחות הכספיים כאמור לעיל, רכשו עשרות אלפי משקיעים מניות של הבנק, וזאת מבלי שהיה בידיהם מידע מהותי כאמור. כמו כן לטענתם, המחיר שבו רכשו חברי הקבוצה את מניות הבנק היה מחיר גבוה מהמחיר בו היו רוכשים את המניות, אילו היה מבוצע דיווח כנדרש.

בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. יחד עם זאת, התובע התייחס למנגנון חישוב הנזק לפיו, ביום שבו פורסם דבר ההטעה כביכול, סבלה מניית הבנק מתשואת חסר של 2.19% מול מדד מניות הבנקים (בניטרול בנק הפועלים ובנק מזרחי טפחות).

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם "כל מי שרכש מניות בנק מזרחי טפחות בע"מ החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים של הרבעון השני לשנת 2014 (13.8.14) והחזיק במניות ביום 26.2.15".

טרם הוגשה תגובת הבנק ויתר המשיבים. דיון מקדמי בבקשה לאישור נקבע ליום 22 בנובמבר 2015.

ראה להלן גם סעיף ג. 4) בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

(ג) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd ("מזרחי שווייץ") נגד נושאי

משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שווייץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דנן להצטרפות כצד להליך דנן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דינוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות בין היתר בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהה בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בנוסף, בית המשפט קבע, כי יש בדעתו לקבל החלטה בעניין "סדר הדיון בבקשות הקשורות לתביעה הנגזרת". ראה להלן גם סעיף ג. 4) בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

ד) בחודש אוקטובר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי – מרכז, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-141.4 מיליוני שקלים חדשים, בגין חיוב בעמלת "העברת מט"ח חד - פעמית לחוץ לארץ ומחוץ לארץ". לטענת המבקש, הבנק גובה את העמלה הדולרית החלה בגין העברת מט"ח חד - פעמית לחו"ל ומחו"ל, בשקלים, בניגוד לאמור בתעריפון, לפי שער "מכירה/קניה" של הבנק, תוך הטעיה, לכאורה, ביחס לעלות השירות וסכום העמלה ותוך הפרת חובת הגילוי.

4) בהמשך לאמור בביאור 19 ד. 13 בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014 ("דוחות השנתיים") ובהמשך לאמור בביאור 7 ג. 4) בדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2015 ("דוחות לרבעון השני"), בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ממשיך הבנק, לעסוק באופן אינטנסיבי בבניית מאגר מידע ממוכן, הכולל את המידע הכמותי הנוגע ללקוחות האמריקאים, כפי שנדרש על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, ומאגר זה נמצא על סף השלמה.

עבודת התיקוף של המומחים החיצוניים ביחס לנתונים הכמותיים המתייחסים לחשבונותיהם של הלקוחות האמריקאים של סניף הבנק בלונדון הושלמה והנתונים נמסרו למשרד המשפטים בארצות הברית. זאת לאחר שהנתונים הכמותיים של סניף הבנק בלוס אנג'לס ושל בנק מזרחי שוויץ, כבר תוקפו ונמסרו למשרד המשפטים בארצות הברית. ביחס לנתונים הכמותיים הנוגעים לחשבונותיהם של הלקוחות האמריקאיים בסניפי הבנק בישראל, עבודת התיקוף של המומחים החיצוניים נמצאת בעיצומה ועומדת לפני סיום.

המידע הכמותי והשדרים האלקטרוניים הרלוונטיים הנדרשים ימסרו למשרד המשפטים בארצות הברית עד ליום 15 במרס 2016, בהתאם ללוח הזמנים שנמסר לו ושפורט בדוחות לרבעון השני.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

מעבר לאמור במכתב מיום 25 ביולי 2014, שנזכר בדוחות השנתיים, מסר משרד המשפטים בארצות הברית, במכתב נוסף מיום 4 בנובמבר 2015, הנחיות שנועדו להבהיר ולמקד את המסמכים והנתונים הנדרשים במסגרת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק בקשר עם החקירה הנוגעת לעסקיה עם לקוחותיה האמריקאיים.

כפי שפורט בדוחות לרבעון השני, משרד המשפטים בארצות הברית אישר את נכונותו העקרונית להגיע למתווה של הסדר כולל לקבוצת הבנק ביחס לחקירה. ואולם, בשלב זה עדיין לא החל משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לחקירה או להשלכותיה, הן בהיבט של הסדר כלשהו, והן בהיבט של ההשלכות הכספיות, ככל שתהיינה, להסדר כזה לכשיגובש, על קבוצת הבנק.

לפי חוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, לאור נתונים שמצויים במאגר המידע הממוכן אשר בנייתו כאמור, על סף השלמה, ובשים לב להסדרים שמשרד המשפטים בארצות הברית ערך עם בנקים אחרים בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאיים, הרי שנתונים מסויימים במאגר עשויים להיות רלבנטיים לחשיפה של קבוצת הבנק וזאת אם עמדת הבנק ביחס אליהם לא תתקבל. על יסוד חוות הדעת האמורה החליט הבנק להגדיל את סכום ההפרשה בגין החקירה ולהעמידה על סכום כולל של כ- 36 מיליון דולר ארצות הברית (כ-142 מיליון שקלים חדשים) בהשוואה ליתרת הפרשה של 30 מיליון דולר ארצות הברית (כ-113 מיליון שקלים חדשים) שנצברה עד הדוחות לרבעון השני. יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי בשלב זה לא ניתן להעריך את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה או את סכומי החשיפה או את טווח החשיפה.

מאחר שהדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו, כפי שפורט לעיל, וצפויים להתחיל רק לאחר מועד השלמת איסוף החמרים הנדרשים, סיום תיקופם על ידי המומחים החיצוניים והמצאתם למשרד המשפטים האמריקאי, הרי שיתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה שנזקפה עד כה.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	שקל - מדד
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
2,830	-	-	-	-	2,830
1,599	-	-	-	1,599	-
4,429	-	-	-	1,599	2,830
1,599	-	-	-	1,599	-
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
106,414	21	-	98,641	900	6,852
3,046	-	630	2,416	-	-
3,121	-	630	2,491	-	-
11,576	-	-	11,576	-	-
10,484	-	-	10,484	-	-
48,508	-	-	8,440	38,223	1,845
183,149	21	1,260	134,048	39,123	8,697
23,009	-	-	-	21,438	1,571
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,284	-	-	1,284	-	-
30,381	-	21,891	8,490	-	-
30,381	-	21,891	8,490	-	-
101	-	77	-	24	-
102	-	75	-	27	-
10,596	-	10,472	120	4	-
72,845	-	54,406	18,384	55	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.
 (2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	מטבע חוץ	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
415	415	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
6,757	-	-	6,757	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
7,172	415	-	6,757	-	-	סך הכל
267,595	436	55,666	159,189	40,777	11,527	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾						
54	-	-	-	-	54	שווי הוגן ברוטו חיובי
165	-	-	-	164	1	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾						
3,813	1	157	2,035	1,292	328	שווי הוגן ברוטו חיובי
3,450	1	1	1,589	1,634	225	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
916	-	753	163	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
912	-	748	163	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
4,783	1	910	2,198	1,292	382	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
4,783	1	910	2,198	1,292	382	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
2,013	1	863	943	122	84	
סך הכל						
4,527	1	749	1,752	1,799	226	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
4,527	1	749	1,752	1,799	226	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,357	0	407	828	115	7	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		סך הכל
				שקל - מדד	אחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
3,934	-	-	-	-	3,934	חוזי forward
2,358	-	-	-	(2,358) ⁽³⁾	-	Swaps
6,292	-	-	-	2,358	3,934	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
2,358	-	-	-	(2,358) ⁽³⁾	-	
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
88,444	19	-	81,997	800	5,628	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
7,401	-	1,775	5,626	-	-	אופציות שנכתבו
6,826	-	1,775	5,051	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
18,028	-	-	18,028	-	-	אופציות שנכתבו
16,012	-	-	16,012	-	-	אופציות שנקנו
41,973	-	-	9,587	30,101	2,285	Swaps
178,684	19	3,550	136,301	30,901	7,913	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
17,618	-	-	-	15,934	1,684	
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
899	-	-	899	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
22,954	-	13,308	9,646	-	-	אופציות שנכתבו
22,954	-	13,308	9,646	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
292	-	34	-	258	-	אופציות שנכתבו
261	-	50	-	211	-	אופציות שנקנו
5,675	-	5,672	-	(3) ⁽³⁾	-	Swaps
53,035	-	32,372	20,191	472	-	סך הכל

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) סווג מחדש.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
חוזי ריבית	חוזי	חוזים	חוזי סחורות	סך הכל		
שקל - מדד	אחר	מטבע חוץ	בגין מניות ואחרים			
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
-	-	8,428	-	8,428	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט	
11,847	33,731	164,920	35,922	246,439	19	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
77	1	-	-	78	שווי הוגן ברוטו חיובי	
-	222	-	-	222	שווי הוגן ברוטו שלילי	
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
256	1,369	2,982	297	4,905	1	שווי הוגן ברוטו חיובי
227	1,635	2,610	3	4,476	1	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
-	7	181	208	396	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
-	1	169	197	367	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
333	1,377	3,163	505	5,379	1	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
333	1,377	3,163	505	5,379	1	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
84	121	1,310	445	1,961	1	
סך הכל						
227	1,858	2,779	200	5,065	1	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
227	1,858	2,779	200	5,065	1	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
6	163	951	176	1,296	-	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 12 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 5 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות		חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
	ואחרים	בגין מניות		אחר		
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
3,502	-	-	-	-	3,502	חוזי forward
2,305	-	-	-	2,305	-	Swaps
5,807	-	-	-	2,305	3,502	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
2,305	-	-	-	2,305	-	
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
104,027	13	-	97,208	800	6,006	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
4,597	-	1,914	2,683	-	-	אופציות שנכתבו
5,318	-	1,955	3,363	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
17,725	-	-	17,725	-	-	אופציות שנכתבו
15,742	-	-	15,742	-	-	אופציות שנקנו
43,429	-	-	10,109	31,395	1,925	Swaps
190,838	13	3,869	146,830	32,195	7,931	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
17,908	-	-	-	16,256	1,652	
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
923	-	-	923	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
28,916	1	19,134	9,781	-	-	אופציות שנכתבו
28,916	1	19,134	9,781	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
284	-	49	-	235	-	אופציות שנכתבו
352	-	65	-	287	-	אופציות שנקנו
6,906	-	6,725	177	4	-	Swaps
66,297	2	45,107	20,662	526	-	סך הכל

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	מטבע חוץ	
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
8,535	-	-	8,535	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
271,477	15	48,976	176,027	35,026	11,433	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדריים⁽¹⁾						
68	-	-	-	1	67	שווי הוגן ברוטו חיובי
222	-	-	-	222	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
4,794	-	265	2,876	1,374	279	שווי הוגן ברוטו חיובי
5,544	-	8	3,685	1,634	217	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
750	-	582	163	5	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
737	-	573	163	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
5,612	-	847	3,039	1,380	346	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
5,612	-	847	3,039	1,380	346	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
2,047	-	791	1,027	125	104	
סך הכל						
6,503	-	581	3,848	1,857	217	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
6,503	-	581	3,848	1,857	217	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,612	-	531	912	164	5	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 10 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות	
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים			
4,783	1,813	-	44	2,250	676	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,117)	(46)	-	-	(2,071)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(73)	(16)	-	-	(57)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,593	1,751	-	44	122	676	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
						סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
2,799	1,276	-	103	1,420	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
(822)	(27)	-	-	(795)	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
1,977	1,249	-	103	625	-	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
4,570	3,000	-	147	747	676	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
						יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,527	719	64	-	3,199	545	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,117)	(46)	-	-	(2,071)	-	מכשירים פיננסים
(1,054)	-	(29)	-	(1,025)	-	בטחון במזומן ששוועד
1,356	673	35	-	103	545	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים.
 (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	בנקים	דילרים / ברוקרים
		מרכזיים	ובנקים			
5,379	1,690	26	31	2,934	698	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,809)	(104)	-	-	(2,705)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(206)	(104)	-	-	(102)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,364	1,482	26	31	127	698	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,169	771	-	-	1,340	58	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(738)	(40)	-	-	(698)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,431	731	-	-	642	58	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,795	2,213	26	31	769	756	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5,065	893	-	-	3,847	325	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(2,809)	(104)	-	-	(2,705)	-	מכשירים פיננסים
(962)	(2)	-	-	(960)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,294	787	-	-	182	325	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 12 מיליוני שקלים חדשים.
 (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (3) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 5 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	נגזרים	דילרים / ברוקרים
		ובנקים	מרכזיים			
5,612	1,628	-	36	3,045	903	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(3,006)	(130)	-	-	(2,876)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(154)	(38)	-	-	(116)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
2,452	1,460	-	36	53	903	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,659	988	-	42	1,629	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(939)	(74)	-	-	(865)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,720	914	-	42	764	-	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
4,172	2,374	-	78	817	903	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
6,503	971	32	-	4,815	685	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(3,006)	(130)	-	-	(2,876)	-	מכשירים פיננסיים
(1,830)	-	-	-	(1,830)	-	בטחון במזומן ששוועד
1,667	841	32	-	109	685	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני שקלים חדשים.
 (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
 (3) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים.

בתקופה של 9 חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 9 מיליוני שקלים חדשים (בתקופה של 9 חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2014 ובשנת 2014 הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 5 מיליוני שקלים חדשים ו-10 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה).

ביאור 8 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
11,527	633	7,682	1,468	1,744	שקל - מדד
40,777	11,087	17,398	8,632	3,660	אחר
159,189	2,203	8,541	37,614	110,831	חוזי מטבע חוץ
55,666	-	204	8,006	47,456	חוזים בגין מניות
436	10	405	3	18	חוזי סחורות ואחרים
267,595	13,933	34,230	55,723	163,709	סך הכל

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
11,847	1,315	4,629	3,682	2,221	שקל - מדד
33,731	12,215	15,203	5,192	1,121	אחר
164,920	5,417	5,866	57,807	95,830	חוזי מטבע חוץ
35,922	81	2	4,318	31,521	חוזים בגין מניות
19	-	-	2	17	חוזי סחורות ואחרים
246,439	19,028	25,700	71,001	130,710	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
11,433	1,311	4,552	4,095	1,475	שקל - מדד
35,026	12,379	15,173	5,845	1,629	אחר
176,027	5,694	6,533	67,412	96,388	חוזי מטבע חוץ
48,976	-	69	6,627	42,280	חוזים בגין מניות
15	-	-	5	10	חוזי סחורות ואחרים
271,477	19,384	26,327	83,984	141,782	סך הכל

ביאור 9 - זכויות עובדים

תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצה נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבות לעובדים אלה, למעט עובדי בנק יהב, מכוסה באופן שוטף על-ידי הפקדות לקרנות פנסיה, קופות גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. לפרטים נוספים בדבר ההטבות השונות לעובדים ומנהלים בבנק ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 וכן ביאור 9 לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2015.

1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תוכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפקדה מוגדרת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
במיליוני שקלים חדשים					
18	12	17	5	6	עלות שירות ⁽¹⁾
27	19	21	7	7	עלות ריבית ⁽²⁾
(4)	(3)	(3)	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי תכנית ⁽³⁾
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
1	1	3	1	1	הפסד (רווח) אקטוארי נטו ⁽⁴⁾
42	29	38	12	13	סך עלות ההטבה, נטו
2	2	2	-	1	סך הוצאה בגין פנסיה להפקדה מוגדרת
44	31	40	12	14	סך הוצאות שנכללו במשכורות והוצאות נלוות

2. הפקדות בתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית לשנת ⁽⁵⁾
2014	2014	2015	2014	2015	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
במיליוני שקלים חדשים					
6	4	5	1	2	2
הפקדות					

- (1) עלות השירות הינה הצבירה השוטפת בתקופה של ההטבה העתידית לעובד.
- (2) עלות הריבית הינה הסכום המוכר בתקופה, שנקבע לפי הגידול במחויבות בגין הטבה חזויה עקב חלוף הזמן.
- (3) תשואה חזויה הינה התשואה החזויה על נכסי התוכנית הנקבעת בהתבסס על שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התוכנית ועל בסיס השווי המבוסס שוק של נכסי התוכנית.
- (4) ההפחתה של הרווח או הפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר בעבר.
- (5) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן בתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת עד לתום שנת 2015.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
26,613	2,366	20,004	4,243	26,720	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,386	320	2,590	8,476	11,306	ניירות ערך ⁽³⁾
100	-	-	100	100	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
158,608	147,458 ⁽⁵⁾	10,788	362	157,996	אשראי לציבור, נטו
286	286	-	-	287	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
4,780	1,420 ⁽²⁾	2,640	720	4,780	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,249	839	-	410	1,249	נכסים פיננסיים אחרים
203,057	152,724	36,022	14,311	202,473⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
160,384	119,246	40,776	362	158,107	פיקדונות הציבור
1,312	1,007	305	-	1,298	פיקדונות מבנקים
71	71	-	-	62	פיקדונות הממשלה
23,974	857	-	23,117	23,196	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
4,527	1,191 ⁽²⁾	2,791	545	4,527	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,233	310	3,359	564	4,233	התחייבויות פיננסיות אחרות
194,501	122,682	47,231	24,588	191,423⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים; רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 2.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 47,023 מיליון שקלים חדשים ו-46,163 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'-ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
26,130	2,764	16,902	6,464	26,139	מזומנים ופיקדונות בבנקים
12,658	309	2,800	9,549	12,579	ניירות ערך ⁽³⁾
70	-	-	70	70	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
148,509	⁽⁵⁾ 138,524	9,495	⁽⁶⁾ 490	146,699	אשראי לציבור, נטו
298	298	-	-	299	אשראי לממשלות
36	36	-	-	36	השקעות בחברות כלולות
5,367	⁽²⁾ 1,016	3,623	728	5,367	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,028	1,230	-	798	2,028	נכסים פיננסיים אחרים
195,096	144,177	32,820	18,099	⁽⁴⁾193,217	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
153,467	⁽⁵⁾ 122,509	30,468	⁽⁶⁾ 490	150,648	פיקדונות הציבור
1,755	1,715	40	-	1,727	פיקדונות מבנקים
66	66	-	-	56	פיקדונות הממשלה
22,293	1,875	-	20,418	21,059	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5,060	⁽²⁾ 971	3,764	325	5,060	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,094	⁽⁷⁾ 654	3,299	⁽⁶⁾ 141	⁽⁷⁾ 4,095	התחייבויות פיננסיות אחרות
186,735	127,790	37,571	21,374	⁽⁴⁾182,645	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- (2) רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (3) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (4) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 2.
- (5) מזה נכסים והתחייבויות בסך 48,123 מיליון שקלים חדשים ו-36,221 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (6) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 12 מיליון שקלים חדשים ו-5 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.
- (7) סווג מחדש.
- (8) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.ג.1. לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
26,801	3,238	17,239	6,324	26,798	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,337	317	2,947	11,073	14,259	ניירות ערך ⁽³⁾
107	-	-	107	107	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
148,234	⁽⁵⁾ 137,517	10,230	487	147,569	אשראי לציבור, נטו
300	300	-	-	307	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
5,602	⁽²⁾ 977	3,686	939	5,602	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,931	1,256	-	675	1,931	נכסים פיננסיים אחרים
197,347	143,640	34,102	19,605	⁽⁴⁾196,608	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
154,797	⁽⁵⁾ 121,739	32,571	487	152,379	פיקדונות הציבור
1,218	911	307	-	1,258	פיקדונות מבנקים
64	64	-	-	55	פיקדונות הממשלה
223	-	-	223	223	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר
21,689	1,924	-	19,765	20,580	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6,497	⁽²⁾ 1,036	4,776	685	6,497	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,937	⁽⁶⁾ 1,256	3,291	390	⁽⁶⁾ 4,937	התחייבויות פיננסיות אחרות
189,425	126,930	40,945	21,550	⁽⁴⁾185,929	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.

(3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 2.

(4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 49,900 מיליון שקלים חדשים ו-42,383 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.

(5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 10 מיליון שקלים חדשים ו-6 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.

(6) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים נושא זכויות עובדים ראה ביאור 1.1.1. לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
6,060	-	2,470	3,590
1,002	-	-	1,002
109	-	-	109
305	206	99	-
36	15	21	-
2	-	-	2
של ממשלת ישראל			
של ממשלות זרות			
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
של אחרים זרים			
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
382	-	-	382
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
100	-	-	100
362	-	-	362
אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
382	89	293	-
אחר			
1,292	69	1,223	-
חוזי מטבע חוץ			
2,198	867	1,124	207
חוזים בגין מניות			
907	394	-	513
1	1	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
410	-	-	410
נכסים פיננסיים אחרים			
3	3	-	-
אחר			
13,551	1,644	5,230	6,677
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
362	-	-	362
אחר			
226	17	209	-
1,799	150	1,649	-
חוזי מטבע חוץ			
1,752	632	932	188
חוזים בגין מניות			
749	392	-	357
1	-	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
564	-	-	564
התחייבויות פיננסיות אחרות			
5,453	1,191	2,791	1,471
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)			
סך הכל	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
6,327	-	2,735	3,592
של ממשלת ישראל			
366	-	-	366
של ממשלות זרות			
123	-	-	123
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
206	188	18	-
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
3	-	-	3
של אחרים בישראל			
64	17	47	-
של אחרים זרים			
3	-	-	3
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
824	-	-	824
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
70	-	-	70
אשראי בגין השאלות ללקוחות			
490	-	-	490
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
333	140	193	-
אחר			
1,377	52	1,325	-
חוזי מטבע חוץ			
3,163	788	2,045	330
חוזים בגין מניות			
493	35	60	398
חוזי סחורות ואחרים			
1	1	-	-
798	-	-	798
נכסים פיננסיים אחרים			
12	12	-	-
אחר			
14,653	1,233	6,423	6,997
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
490	-	-	490
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
שקל מדד			
227	16	211	-
אחר			
1,858	186	1,672	-
חוזי מטבע חוץ			
2,779	701	1,857	221
חוזים בגין מניות			
195	68	23	104
חוזי סחורות ואחרים			
1	-	1	-
141	-	-	⁽²⁾ 141
התחייבויות פיננסיות אחרות			
5	5	-	-
אחר			
5,696	976	3,764	956
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
 (2) סווג מחדש.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2014 (מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
7,336	-	2,877	4,459
115	-	-	115
123	-	-	123
219	199	20	-
1	-	-	1
66	16	50	-
2	-	-	2
של ממשלת ישראל			
של ממשלות זרות			
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
של אחרים בישראל			
של אחרים זרים			
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
1,034	-	-	1,034
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי			
107	-	-	107
487	-	-	487
מכר חוזר			
אשראי בגין השאלות ללקוחות			
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
346	119	227	-
1,380	58	1,322	-
3,039	680	2,127	232
837	120	10	707
675	-	-	675
10	10	-	-
15,777	1,202	6,633	7,942
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
487	-	-	487
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
223	-	-	223
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי			
מכר חוזר			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
217	10	207	-
1,857	173	1,684	-
3,848	736	2,877	235
575	117	8	450
390	-	-	390 ⁽²⁾
6	6	-	-
7,603	1,042	4,776	1,785
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
 (2) סווג מחדש.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	הפסדים	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(4)	(24)	124	73	51	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	30 בספטמבר 2014 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	הפסדים	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(1)	(2)	8	8	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2014 ⁽²⁾ (מבוקר)				שווי הוגן
הפסדים	סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
(122)	229	175	54	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) סווג מחדש.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שווי הוגן שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ביום 30 בספטמבר 2015	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾ שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015		
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח ההפסד			
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
7	206	-	-	-	-	-	-	15	191	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
(1)	15	-	-	-	-	-	-	-	15	של אחרים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
125	89	2	(36)	-	4	-	-	13	106	שקל מדד
190	69	-	-	-	4	-	-	(14)	79	אחר
523	867	-	(170)	-	606	-	-	90	341	חוזי מטבע חוץ
-	394	-	(12)	-	24	-	-	104	278	חוזים בגין מניות
-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	חוזי סחורות ואחרים
1	3	-	-	-	-	-	-	1	2	אחר
845	1,644	2	(218)	-	638	-	-	210	1,012	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
(13)	17	4	(2)	-	1	-	-	-	14	שקל מדד
(209)	150	-	(5)	-	14	-	-	-	141	אחר
(676)	632	-	(615)	-	191	-	-	(94)	1,150	חוזי מטבע חוץ
-	392	-	(12)	-	24	-	-	106	274	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	3	אחר
(898)	1,191	4	(634)	-	230	-	-	9	1,582	סך כך ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2014		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2014		העברות אל רמה 3		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 30 ביוני 2014	
				סילוקים	מכירות	רכישות	ברוח	בדוח רווח כולל אחר	והפסד בהון
נכסים									
ניירות ערך זמינים למכירה									
איגרות חוב:									
	12	188	-	-	-	-	-	13	175
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים									
של אחרים זרים	(2)	17	-	-	(5)	-	-	-	22
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
	96	140	9	(33)	-	5	-	6	153
שקל מדד									
אחר	32	52	-	(1)	-	9	-	(26)	70
חוזי מטבע חוץ	443	788	-	(122)	-	590	-	85	235
חוזים בגין מניות	-	35	-	-	-	23	-	4	8
חוזי סחורות ואחרים	-	1	-	-	-	1	-	-	-
אחר	-	12	-	-	-	-	-	1	11
סך כל הנכסים	581	1,233	9	(156)	(5)	628	-	83	674
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
	(8)	16	1	-	-	-	-	3	12
שקל מדד									
אחר	(24)	186	-	-	-	18	-	10	158
חוזי מטבע חוץ	(510)	701	-	(185)	-	257	-	(21)	650
חוזים בגין מניות	-	68	-	(10)	-	16	-	(10)	72
אחר	-	5	-	-	-	-	-	-	5
סך כך ההתחייבויות	(542)	976	1	(195)	-	291	-	(18)	897

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
 (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	העברות אל רמה 3	רכישות	מכירות	סילוקים	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2015	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015
	ברוח	בדוח רווח והפסד							
נכסים									
ניירות ערך זמינים למכירה									
איגרות חוב:									
199	7	-	206	-	-	-	-	7	7
16	(1)	-	15	-	-	-	-	(1)	(1)
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
119	29	-	89	2	11	(72)	-	125	89
58	(1)	-	69	-	12	-	-	190	69
680	155	-	867	-	1,018	(986)	-	523	867
120	202	-	394	-	135	(63)	-	-	394
-	1	-	1	-	-	-	-	1	1
10	(7)	-	3	-	-	-	-	-	3
1,202	385	-	1,644	2	1,176	(1,121)	-	845	1,644
אחר									
סך כל הנכסים									
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾									
חוזי ריבית:									
10	1	-	17	5	5	(4)	-	(13)	17
173	(32)	-	150	-	18	(9)	-	(209)	150
736	298	-	632	-	1,079	(1,481)	-	(676)	632
117	200	-	392	-	134	(59)	-	-	392
6	(6)	-	-	-	-	-	-	-	-
1,042	461	-	1,191	5	1,236	(1,553)	-	(898)	1,191
אחר									
סך כך ההתחייבויות									

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)												
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים לימים 30 בספטמבר 2014	שווי הוגן לימים 30 בספטמבר 2014	העברות אל רמה 3	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾				שווי הוגן לימים 31 בדצמבר 2013	רווח והפסד	בהון	רכישות	מכירות	סילוקים
			ברוח כולל אחר	בדוח רווח	רווחים	הפסדים						
נכסים												
ניירות ערך זמינים למכירה												
איגרות חוב:												
12	188	-	-	-	-	-	12	176	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
(2)	17	-	-	(5)	-	(2)	24	של אחרים זרים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾												
חוזי ריבית:												
96	140	45	(61)	-	18	-	82	56	שקל מדד			
32	52	-	(3)	-	11	-	(23)	67	אחר			
443	788	-	(330)	-	757	-	40	321	חוזי מטבע חוץ			
-	35	-	(91)	-	55	-	(20)	91	חוזים בגין מניות			
-	1	-	(1)	-	1	-	-	1	חוזי סחורות ואחרים			
-	12	-	-	-	-	-	1	11	אחר			
581	1,233	45	(486)	(5)	842	-	90	747	סך כל הנכסים			
התחייבויות												
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾												
חוזי ריבית:												
(8)	16	3	(3)	-	1	-	4	11	שקל מדד			
(24)	186	-	(8)	-	31	-	29	134	אחר			
(510)	701	-	(427)	-	477	-	148	503	חוזי מטבע חוץ			
-	68	-	(73)	-	44	-	14	83	חוזים בגין מניות			
-	-	-	(2)	-	-	-	1	1	חוזי סחורות ואחרים			
-	5	-	(7)	-	-	-	(2)	14	אחר			
(542)	976	3	(520)	-	553	-	194	746	סך כך ההתחייבויות			

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר)										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013		
						ברוח רווח והפסד	בדוח כולל אחר בהון			
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
	23	199	-	-	-	-	-	23	176	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
	(3)	16	-	-	(5)	-	-	(3)	24	של אחרים זרים
										נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾
										חוזי ריבית:
	104	119	45	(122)	-	23	-	117	56	שקל מדד
	40	58	-	(5)	-	13	-	(17)	67	אחר
	292	680	-	(917)	-	1,025	-	251	321	חוזי מטבע חוץ
	-	120	-	(99)	-	99	-	29	91	חוזים בגין מניות
	-	-	-	(2)	-	1	-	-	1	חוזי סחורות ואחרים
	-	10	-	-	-	-	-	(1)	11	אחר
	456	1,202	45	(1,145)	(5)	1,161	-	399	747	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
										חוזי ריבית:
	(10)	10	4	(12)	-	1	-	6	11	שקל מדד
	(11)	173	-	(9)	-	31	-	17	134	אחר
	(498)	736	-	(736)	-	780	-	189	503	חוזי מטבע חוץ
	-	117	-	(125)	-	85	-	74	83	חוזים בגין מניות
	-	-	-	(2)	-	-	-	1	1	חוזי סחורות ואחרים
	-	6	-	(7)	-	-	-	(1)	14	אחר
	(519)	1,042	4	(891)	-	897	-	286	746	סך כף ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

(במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 - מאוחד:

ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	
					ניירות ערך זמינים למכירה:
					איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
11.50%	11.50%	שיעור הבראה	הערכת שיעור הבראה	10	
0.79%	1.09%-0.57%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	196	CLN
6.11%	6.11%	שיעור היוון	היוון תזרימי מזומנים	15	איגרות חוב של אחרים זרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.06%	0.07% - 0.04%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	35	חוזי ריבית - שקל מדד
101.9%	167.97% - 65.68%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	3	חוזים בגין מניות
1.79%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,385	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.04%	0.04% - 0.04%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	9	חוזי ריבית - שקל מדד
1.99%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,182	אחר
					ניירות ערך זמינים למכירה:
					איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
5.00%	5.00%	שיעור הבראה	הערכת שיעור הבראה	5	
1.19%	1.40% - 0.32%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	183	CLN
5.74%	5.74%	שיעור היוון	היוון תזרימי מזומנים	17	איגרות חוב של אחרים זרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.72%	0.73% - 0.70%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	94	חוזי ריבית - שקל מדד
29.2%	35.98% - 27.49%	סטיית תקן מניה	מודל תמחור אופציות	12	חוזים בגין מניות
1.69%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	922	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.72%	0.73% - 0.70%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	12	חוזי ריבית - שקל מדד
1.88%	3.50% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	964	אחר
					ניירות ערך זמינים למכירה:
					איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
5.00%	5.00%	שיעור הבראה	הערכת שיעור הבראה	5	
1.11%	1.23%-0.22%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	194	CLN
6.02%		שיעור היוון	היוון תזרימי מזומנים	16	איגרות חוב של אחרים זרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.36%	0.38% - 0.35%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	73	חוזי ריבית - שקל מדד
62.5%	81.21% - 28.60%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	10	חוזים בגין מניות
1.72%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	904	אחר
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
0.35%	0.36% - 0.35%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	4	חוזי ריבית - שקל מדד
1.71%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,038	אחר

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1, 2 ו-3 בהיררכיית השווי ההוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי ההוגן

כתוצאה מבחירה בחלופת השווי ההוגן, הבנק מטפל בהשקעות באיגרות חוב מסוימות לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים לרווח והפסד ומסווג אותן לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי ההוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיעודו לחלופת השווי ההוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

ז. הטבלה שלהלן מציגה את השווי ההוגן של פריטים שנמדדים לפי שווי הוגן בעקבות הבחירה בחלופת השווי ההוגן:

רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2015	
6	-	ניירות ערך זמינים למכירה
רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2014	
17	518	ניירות ערך זמינים למכירה
רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	
6	647	ניירות ערך זמינים למכירה

ביאור 11 - הכנסות והוצאות ריבית
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות ריבית⁽¹⁾					
5,129	3,910	3,736	1,422	1,446	מאשראי לציבור
9	7	6	2	2	מאשראי לממשלה
108	99	24	20	6	מפיקדונות בבנק ישראל
13	17	4	3	1	מפיקדונות בבנקים
1	1	-	-	-	מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
87	65	126	22	40	מאיגרות חוב
5,347	4,099	3,896	1,469	1,495	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית					
1,393	1,103	804	374	372	על פיקדונות הציבור
3	2	3	1	1	על פיקדונות הממשלה
18	15	15	4	4	על פיקדונות מבנקים
556	446	359	195	179	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2	4	1	2	6	מהתחייבויות אחרות
1,972	1,570	1,182	576	562	סך כל הוצאות הריבית
3,375	2,529	2,714	893	933	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית					
(46)	(41)	24	(16)	(36)	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב					
33	21	49	8	15	מוחזקות לפדיון
45	36	68	13	23	זמינות למכירה
9	8	9	1	2	למסחר
87	65	126	22	40	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 12 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2014	2014	2015	2014	2015
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות

שאינן למטרות מסחר

1. מפעילות במכשירים נגזרים

3	-	3	-	(5)	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾
1,373	733	167	805	675	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
1,376	733	170	805	670	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים

2. מהשקעה באיגרות חוב

-	-	67	-	67	רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽³⁾
110	87	105	55	8	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
110	87	172	55	75	סך הכל מהשקעה באיגרות חוב

(1,566)	(819)	(89)	(933)	(641)	3. הפרשי שער, נטו
---------	-------	------	-------	-------	-------------------

4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות

5	3	-	-	-	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(2)	-	-	-	-	הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה
8	6	3	2	-	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
11	9	3	2	-	סך הכל מהשקעה במניות

(69)	10	256	(71)	104	סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
------	----	-----	------	-----	--

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק י.ה.ב. ראה גם ביאור 5 לעיל.

ביאור 12 - הכנסות מימון שאינן מריבית - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2014	2014	2015	2014	2015	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽¹⁾					
238	110	(17)	125	46	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים רווחים (הפסדים) שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
37	17	(1)	(5)	11	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(33)	(7)	(7)	2	(10)	סך הכל מפעילויות מסחר ⁽²⁾
242	120	(25)	122	47	
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון					
25	14	(4)	2	9	חשיפת ריבית
206	94	(46)	116	30	חשיפת מטבע חוץ
12	12	22	5	7	חשיפה למניות
(1)	-	3	(1)	1	חשיפה לסחורות ואחרים
242	120	(25)	122	47	סך הכל

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(2) להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 11 ד.

ביאור 13 - מגזרי פעילות
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. מידע על מגזרי פעילות

משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:							
2,300	5	392	126	452	(561)	2,714	מחיצוניים
(833)	42	18	(2)	104	671	-	בינמגזרי
1,467	47	410	124	556	110	2,714	סך הכל הכנסות ריבית נטו
3	-	1	-	20	207	231	הכנסות מימון שאינן מריבית
541	50	185	40	182	112	1,110	עמלות והכנסות אחרות
2,011	97	596	164	758	429	4,055	סך הכנסות
40	2	79	18	(2)	(1)	136	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות							
1,392	57	411	37	173	337	2,407	מחיצוניים
(87)	2	(43)	45	68	15	-	בינמגזרי
1,305	59	368	82	241	352	2,407	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
666	36	149	64	519	78	1,512	רווח לפני מיסים
249	13	55	25	194	28	564	הפרשה למיסים על הרווח
417	23	94	39	325	50	948	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס							
-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
417	23	94	39	325	50	948	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(33)	-	-	-	-	(21)	(54)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
384	23	94	39	325	29	894	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)							
8.2%	37.1%	20.8%	11.9%	12.4%	22.6%	10.8%	יתרה ממוצעת של נכסים
115,866	1,862	9,432	4,505	27,166	52,002	210,833	מזה: השקעות בחברות כלולות
-	-	-	-	-	39	39	יתרה ממוצעת של התחייבויות
70,410	8,978	12,963	5,131	46,955	46,995	191,432	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
70,597	927	6,629	4,758	38,256	5,437	126,604	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות -
-	-	-	-	-	94,906	94,906	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽²⁾
39,965	3,102	14,908	4,164	81,361	83,843	227,343	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
115,600	973	9,221	4,358	21,921	-	152,073	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
67,590	8,398	12,548	5,077	46,322	13,391	153,326	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
120,949	904	9,805	4,440	21,898	-	157,996	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
70,478	8,695	13,351	5,439	47,653	12,491	158,107	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽³⁾
9,028	6	137	257	1,691	-	11,119	

ב. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
1,274	18	373	115	485	-	2,265	מרווח מפעילות מתן אשראי
164	29	24	6	47	-	270	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
29	-	13	3	24	110	179	אחר
1,467	47	410	124	556	110	2,714	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הראות ניהול בנקאי תקין 201).
 (2) יתרה ממוצעת של תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות. כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
 (3) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק.

ביאור 13 - מגזרי פעילות - המשך
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. מידע על מגזרי פעילות

מסך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
2,529	(629)	387	133	363	(1)	2,276	הכנסות ריבית נטו:
-	647	183	(11)	18	47	(884)	מחיצוניים
2,529	18	570	122	381	46	1,392	בינגזרי
130	106	19	1	-	-	4	סך הכל הכנסות ריבית נטו
1,056	98	171	35	173	45	534	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,715	222	760	158	554	91	1,930	עמלות והכנסות אחרות ⁽⁶⁾
23	(6)	(70)	(11)	71	2	37	סך הכנסות
2,252	240	162	43	390	60	1,357	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	13	64	44	(39)	3	(85)	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,252	253	226	87	351	63	1,272	מחיצוניים
1,440	(25)	604	82	132	26	621	בינגזרי
529	(9)	222	30	48	10	228	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות ⁽¹⁾
911	(16)	382	52	84	16	393	רווח לפני מיסים
							הפרשה למיסים על הרווח ⁽¹⁾
							רווח לאחר מיסים
6	6	-	-	-	-	-	חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
917	(10)	382	52	84	16	393	רווח נקי:
(28)	-	-	-	-	-	(28)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
889	(10)	382	52	84	16	365	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
11.9%	-	16.1%	16.6%	22.8%	30.2%	8.9%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
185,123	38,988	24,878	4,440	8,201	2,196	106,420	יתרה ממוצעת של נכסים
64	64	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
176,056	40,110	46,560	4,300	10,792	8,759	65,535	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
118,859	5,086	38,157	4,729	5,593	810	64,484	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
84,778	84,778	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
202,145	76,421	68,734	4,491	11,189	2,449	38,861	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽³⁾⁽⁵⁾
143,323	-	23,636	4,390	8,115	943	106,239	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
145,503	16,675	45,164	3,960	10,028	7,769	61,907	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽⁵⁾
146,699	-	22,606	4,375	8,572	887	110,259	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
150,648	15,567	48,032	4,307	10,215	8,929	63,598	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
11,243	-	437	308	171	6	10,321	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽⁴⁾

ב. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

מסך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
2,012	-	461	109	325 ⁽⁵⁾	17	1,100 ⁽⁵⁾	מרווח מפעילות מתן אשראי
403	-	75	10	38	29	251	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
114	18	34	3	18	-	41	אחר
2,529	18	570	122	381	46	1,392	סך הכל הכנסות ריבית נטו

- (1) הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) יתרה ממוצעת של יתקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצויין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
- (4) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק.
- (5) סווג מחדש.

ביאור 13 - מגזרי פעילות - המשך
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. מידע על מגזרי פעילות

מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
							הכנסות ריבית נטו:
933	(307)	132	43	130	-	935	מחיצוניים
-	347	54	(1)	14	17	(431)	בינמגזרי
933	40	186	42	144	17	504	סך הכל הכנסות ריבית נטו
151	145	5	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
358	35	61	12	59	14	177	עמלות והכנסות אחרות
1,442	220	252	54	203	31	682	סך הכנסות
61	1	6	12	21	-	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
							הוצאות תפעוליות ואחרות
821	121	60	12	143	18	467	מחיצוניים
-	7	22	15	(15)	1	(30)	בינמגזרי
821	128	82	27	128	19	437	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
560	91	164	15	54	12	224	רווח לפני מיסים
213	32	63	8	20	4	86	הפרשה למיסים על הרווח
347	59	101	7	34	8	138	רווח לאחר מיסים
							חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
1	1	-	-	-	-	-	רווח נקי:
348	60	101	7	34	8	138	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(32)	(21)	-	-	-	-	(11)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
316	39	101	7	34	8	127	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
							תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
11.5%	206.4%	11.6%	6.4%	22.9%	41.4%	8.0%	

ב. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
773	-	162	39	129	6	437	מרווח מפעילות מתן אשראי
94	-	15	2	9	11	57	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
66	40	9	1	6	-	10	אחר
933	40	186	42	144	17	504	סך הכל הכנסות ריבית נטו

ביאור 13 - מגזרי פעילות - המשך
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 (בלתי מבוקר)

כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. מידע על מגזרי פעילות

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
הכנסות ריבית נטו:							
893	(281)	125	43	121	(14)	899	מחיצוניים
-	328	59	(2)	10	31	(426)	בינמגזרי ⁽¹⁾
893	47	184	41	131	17	473	סך הכל הכנסות ריבית נטו
51	42	7	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
354	34	55	11	59	14	181	עמלות והכנסות אחרות ⁽¹⁾
1,298	123	246	53	190	31	655	סך הכנסות
5	(4)	(25)	(7)	28	-	13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות							
790	82	59	15	140	21	473	מחיצוניים ⁽¹⁾
-	5	23	14	(13)	-	(29)	בינמגזרי
790	87	82	29	127	21	444	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
503	40	189	31	35	10	198	רווח לפני מיסים
182	16	68	11	12	4	71	הפרשה למיסים על הרווח
321	24	121	20	23	6	127	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס							
3	3	-	-	-	-	-	רווח נקי:
324	27	121	20	23	6	127	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	-	-	-	-	-	(11)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
313	27	121	20	23	6	116	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)							
12.6%	70.2%	14.2%	20.2%	19.0%	35.3%	8.2%	

ב. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
692	-	153	37	114	5	383	מרווח מפעילות מתן אשראי
129	-	25	3	11	12	78	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
72	47	6	1	6	-	12	אחר
893	47	184	41	131	17	473	סך הכל הכנסות ריבית נטו

(1) סווג מחדש.

ביאור 13 - מגזרי פעילות - המשך
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר) - המשך
 כסומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. מידע על מגזרי פעילות

מסך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
3,375	(772)	509	173	495	1	2,969	הכנסות ריבית נטו:
-	790	235	(12)	22	62	(1,097)	מחיצוניים
3,375	18	744	161	517	63	1,872	בינגזרי ⁽⁵⁾
173	147	18	1	-	1	6	סך הכל הכנסות ריבית נטו
1,439	139	241	45	233	62	719	הכנסות מימון שאינן מריבית
4,987	304	1,003	207	750	126	2,597	עמלות והכנסות אחרות
173	(9)	(3)	(10)	98	3	94	סך הכנסות
3,039	327	220	55	528	80	1,829	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	17	89	59	(54)	4	(115)	הוצאות תפעוליות ואחרות
3,039	344	309	114	474	84	1,714	מחיצוניים
1,775	(31)	697	103	178	39	789	בינגזרי
657	(11)	258	38	66	14	292	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות ⁽⁵⁾⁽¹⁾
1,118	(20)	439	65	112	25	497	רווח לפני מיסים
							הפרשה למיסי על הרווח ⁽¹⁾
							רווח לאחר מיסים
5	5	-	-	-	-	-	חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
1,123	(15)	439	65	112	25	497	רווח נקי:
(31)	-	-	-	-	-	(31)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,092	(15)	439	65	112	25	466	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
							המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
10.7%	-	12.8%	15.4%	21.7%	33.1%	8.3%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)
187,818	39,959	25,666	4,396	8,287	2,143	107,367	יתרה ממוצעת של נכסים
52	52	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
178,172	43,358	46,002	4,114	10,654	8,592	65,452	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
120,051	5,245	38,162	4,700	5,734	840	65,370	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
87,171	87,171	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
205,106	77,684	70,016	4,445	11,443	2,630	38,888	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽³⁾⁽⁵⁾
144,410	-	23,470	4,365	8,266	955	107,354	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
146,872	16,241	45,861	4,046	10,233	7,973	62,518	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
147,569	-	21,217	4,240	9,018	1,051	112,043	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
152,379	14,857	47,117	4,546	11,068	9,090	65,701	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
11,349	-	631	293	167	6	10,252	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽⁴⁾

ב. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

מסך הכל	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
2,732	-	615	145	443	24	1,505 ⁽⁵⁾	מרווח מפעילות מתן אשראי
507	-	95	13	47	39	313	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
136	⁽⁵⁾ 18	34	3	27	-	54	אחר
3,375	18	744	161	517	63	1,872	סך הכל הכנסות ריבית נטו

- (1) הוצג מחדש בעקבות יישום לראשונה של כללי חשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) יתרה ממוצעת של תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצויין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
- (4) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק.
- (5) סווג מחדש.

ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	רווחים נטו		התאמות מתרגום ⁽²⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
			התאמות בגין הטבות לעובדים	מגידור תזרים מזומנים		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
(158)	(5)	(163)	(114)	2	-	(51)
78	-	78	9	14	-	55
(80)	(5)	(85)	(105)	16	-	4
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)						
(86)	(5)	(91)	(93)	9	(3)	(4)
35	1	36	(3)	7	2	30
(51)	(4)	(55)	(96)	16	(1)	26
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)						
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5
(8)	1	(7)	(3)	(2)	(1)	(1)
(80)	(5)	(85)	(105)	16	-	4
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2014 ⁽¹⁾ (בלתי מבוקר)						
(57)	(4)	(61)	(73)	3	(3)	12
6	-	6	(23)	13	2	14
(51)	(4)	(55)	(96)	16	(1)	26
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾ (מבוקר)						
(57)	(4)	(61)	(73)	3	(3)	12
(15)	(2)	(17)	(29)	15	4	(7)
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013 ⁽¹⁾ (מבוקר)						
-	3	3	-	3	-	-
(56)	(5)	(61)	(61)	-	-	-
(56)	(2)	(58)	(61)	3	-	-
(1)	(2)	(3)	(12)	-	(3)	12
(57)	(4)	(61)	(73)	3	(3)	12

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.1.
 (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

ביאור 14 - רווח כולל אחר מצטבר - המשך

ב. השינויים במרכיבי רווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2014 ⁽¹⁾			2015		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיב הרווח הכולל האחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
97	(37)	60	103	(39)	64
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
(8)	3	(5)	(55)	21	(34)
89	(34)	55	48	(18)	30
שינוי נטו במהלך התקופה					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽³⁾					
-	-	-	2	-	2
-	-	-	2	-	2
שינוי נטו במהלך התקופה					
גידור תזרימי מזומנים					
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרימי מזומנים (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽⁴⁾					
23	(9)	14	14	(5)	9
-	-	-	(3)	1	(2)
23	(9)	14	11	(4)	7
שינוי נטו במהלך התקופה					
הטבות לעובדים					
רווח (הפסד) אקטוארי, נטו					
16	(8)	8	(5)	2	(3)
1	-	1	-	-	-
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
17	(8)	9	(5)	2	(3)
שינוי נטו במהלך התקופה					
129	(51)	78	56	(20)	36
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
-	-	-	(1)	-	(1)
129	(51)	78	55	(20)	35
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק					

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.
- (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 12 א.
- (3) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (4) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 11 ג.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר			
⁽¹⁾ 2014					⁽¹⁾ 2014			
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
62	(38)	100	68	(42)	110	64	(38)	102
(69)	41	(110)	(54)	33	(87)	(65)	40	(105)
(7)	3	(10)	14	(9)	23	(1)	2	(3)
4	(2)	6	2	-	2	(1)	-	(1)
4	(2)	6	2	-	2	(1)	-	(1)
20	(10)	30	16	(9)	25	(2)	1	(3)
(5)	2	(7)	(3)	2	(5)	-	-	-
15	(8)	23	13	(7)	20	(2)	1	(3)
(30)	17	(47)	(23)	12	(35)	(6)	2	(8)
1	-	1	-	-	-	3	-	3
(29)	17	(46)	(23)	12	(35)	(3)	2	(5)
(17)	10	(27)	6	(4)	10	(7)	5	(12)
2	(1)	3	-	-	-	(1)	-	(1)
(15)	9	(24)	6	(4)	10	(8)	5	(13)

ביאור 15 - עניינים אחרים

- א. ביום 29 בינואר 2015, הנפיקה מזרחי טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרה 39, צמודות מדד) בערך נקוב כולל של 3,150 מיליוני שקלים חדשים, על פי תשקיף מדף מיום 30 ביולי 2013, תמורת 3,150 מיליוני שקלים חדשים.
- ביום 7 ביוני 2015 הנפיקה מזרחי טפחות הנפקות 3 סדרות איגרות חוב (סדרות 40 ו-41 שקליות וסדרה 42 צמודות מדד) בערך נקוב כולל של 1,804 מיליוני שקלים חדשים, על פי תשקיף מדף מיום 30 ביולי 2013, תמורת כ-1,804 מיליוני שקלים חדשים.
- ביום 23 ביולי 2015, הנפיקה מזרחי-טפחות הנפקות איגרות חוב (סדרה 37), בדרך של הנפקה פרטית למשקיעים מסווגים, בערך נקוב כולל של 820 מיליוני שקלים חדשים על פי תשקיף מדף מיום 30 ביולי 2015 תמורת כ-845 מיליוני שקלים חדשים.
- ביום 12 באוקטובר 2015, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה מזרחי טפחות הנפקות איגרות חוב (הרחבת סדרות 40 ו-41) בערך נקוב של 1,275 מיליוני שקלים חדשים תמורת כ-1,286 מיליוני שקלים חדשים.
- התמורות שגוייסו בהנפקות הופקדו בבנק בתנאים דומים לתנאי ההנפקות.
- ב. ביום 3 באוגוסט 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול של הבנק, לאשר מתאר הצעה לעובדים על פיו יוקצו 229,990 כתיבי אופציה ל-19 ניצעים, מנהלים בבנק.
- תוכנית האופציות מבוססת על והעקרונות של תוכנית האופציות שאושרה על ידי הבנק בשנת 2014 ואשר על פיהן הבנק הקצה ביום 19 ביוני 2014 אופציות למנהלים. לפרטים ראה ביאור 16א. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.
- כתיבי האופציות הוקצו כמפורט להלן:
- עד 11,494 כתיבי אופציה ד' שיוענק למנהל אחד בבנק המועסק על פי חוזה אישי והניתנים למימוש עד ל-11,494 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ד' מיום 19 ביוני 2014.
 - עד 218,496 כתיבי אופציה ה' שיוענקו לעד שמונה עשרה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-218,496 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ה' מיום 19 ביוני 2014.
- כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המרבית הנובעת ממימוש כל כתיבי האופציה שניתן להנפיק על פי כל התכניות. ואולם, כמות כתיבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי התנאים של כל אחת מן התוכניות, תיגזר מתנאי הזכאות שנקבעו בכל אחת מהן, כמפורט להלן. בנוסף, הנפקת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל לא תונפק לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתיבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי כל אחת מן התוכניות, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתיבי האופציה האמורים ואשר מבוססת, בין היתר, על תקרת שער נעילה בסך של 80 שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה החל מהמדד הידוע במועד אישור הדירקטוריון ועד לשער הידוע במועד המימוש.
- כמן כן, יובהר כי כמות מניות המימוש בכל אחת מהתכניות כפופה להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.
- כתיבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור כל ניצע, על פי כל אחת מתכניות האופציות ד' או ה' חולקו לשתי מנות שנתיות שוות, עבור כל אחת משנות המענק, אשר כל אחת מהן תהיה ניתנת למימוש החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020, כמפורט בדוח המתאר.
- כל אחת מהמנות השנתיות של כתיבי אופציה ד' ו-ה' תהיה ניתנת למימוש במועדים שלהלן:
- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2015, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שנה מיום ההנפקה של כתיבי האופציה ועד תום שלוש וחצי שנים מיום ההנפקה של כתיבי האופציה.
 - המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2016, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שתי שנים מיום ההנפקה של כתיבי האופציה ועד תום שלוש וחצי שנים מיום ההנפקה של כתיבי האופציה.

ביאור 15 - עניינים אחרים - המשך

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:

- שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;
 - יחס הלימות ההון הכלול ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:
 - זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.7 לדוח המתאר. המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.
- מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיופקו על פי כל אחת מהתכניות הינו 47.76 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום אישור דירקטוריון הבנק את הנפקת כתבי האופציה לניצעים ועד למדד הידוע ביום המימוש של כתב האופציה על ידי הניצע. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, ניצע לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתונפק בפועל לניצע.
- לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון התנאים של תכניות האופציות וכן הנתונים וההנחות שפורטו בדוח המתאר.

על בסיס ההנחות, שפורטו בדוח המתאר, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שהוענק על פי כל אחת מתכניות האופציות, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, הינו כדלקמן:

- כתבי אופציה ד' ו-ה' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.08 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השניה - כ-6.91 שקלים חדשים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתכניות, כאמור, שחושב בהתאם לכללי הרישום החשבונאי בתקן אמריקאי ASC 718 ("עסקאות תגמול מבוסס מניות") מסתכם בכ-1.6 מיליוני שקלים חדשים (כ-1.9 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מידי מיום 3 באוגוסט 2015, אסמכתא מספר 2015-01-088305. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל.

ביאור 15 - עניינים אחרים - המשך

- ג. ביום 3 בספטמבר 2015 החליטה ועדת הכספים של הכנסת כי שיעור מס ערך מוסף ירד ל-17% החל מיום 1 באוקטובר 2015 (שיעור מס הרווח ומס השכר המוטל על מוסדות כספיים ירד באופן דומה). הצו פורסם ברשומות ביום 12 בנובמבר 2015. כתוצאה מכך, ירד שיעור המס הסטטוטורי שיחול על הבנק בשנת 2015 לשיעור של 37.58% (לעומת 37.71% לפני השינוי). השפעת הירידה בשיעור מס ערך מוסף כאמור (בתוקף מיום 1 באוקטובר 2015) תבוא לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי של שנת 2015 ותסתכם ברישום הוצאה של כ-6 מיליוני שקלים חדשים. ההשפעה נובעת בעיקר מקיטון ביתרת המיסים הנדחים ומקיטון בהתחייבויות שכר בגין זכויות עובדים.
- ביום 3 בספטמבר 2015 הודיע שר האוצר על הורדת מס החברות לשיעור של 25%, בתוקף החל מיום 1 בינואר 2016. אם יושלם הליך החקיקה הנדרש, יירד שיעור המס הסטטוטורי שיחול על הבנק בשנת 2016 ואילך לשיעור של 35.89%. כמו כן, אם יושלם הליך החקיקה הנדרש עד ליום 31 בדצמבר 2015, תירשם בדוחות הכספיים לרבעון הרביעי של שנת 2015 הוצאה נוספת של כ-28 מיליוני שקלים חדשים.
- ד. ביום 9 בספטמבר 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק הענקה של מענק שנתי בסך 246 אלפי שקלים חדשים ליושב ראש הדירקטוריון, עבור שנת 2014, המהווה את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת, מתוך תקרת המענק השנתי עבור שנת 2014. זאת, בהתאם לתנאי הבהונת וההעסקה של יושב הדירקטוריון, שאושרו על ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות ביום 17 ביוני 2013.